
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01509029 3

ESAIAS TEGNÉR
SAMLADE SKRIFTER

Esaias Tegnér

Miniatyr af Liepman-Fränckel

Hos Protokollssekretararen J. Tegnér.

ESAIAS TEGNÉR
SAMLADE SKRIFTER

NY KRITISK UPPLAGA

KRONOLOGISKT
ORDNAD

UTGIFVEN AF

EWERT WRANGEL OCH FREDRIK BÖÖK

FÖRSTA DELEN

T. O. M. 1807

STOCKHOLM

P. A. NORSTEDT & SÖNERS
FÖRLAG

ANDRA TRYCKNINGEN

STOCKHOLM 1923

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

231749

DIKTER JÄMTE EN PROSABERÄTTELSE

Till Christofer Myhrman

den 13 december 1798.

Ren tidens hvälfning återförde
För mig det sälla ögonblick —
Det ögonblick mitt hjerta rörde,
Som rätt till all min dyrkan fick.

Snart skulle första tändningen
Af *Myhrmans* dag vår glädje lifva
Och snart den djupa bägaren
Långt sorgen från vårt hjerta drifva,

Då hastigt, för vårt öga skymd,
Han flyr och andra vänner följer.
Så Solen sig i molnens rymd
För våra häpna blickar döljer.

Hvi flyr du? rör dig då ej mer
Den suck vi för din välgång sända?
Mån du en bifallsblick ej ger
Åt detta rökvärk vi dig tända?

1—231749. *Tegnér, Saml. skrifter. 1.*

Nej kom, du, som vår vällust var,
Kom åter i vårt sköt tilbaka!
Ack! återkom, som Vän och Maka,
Ack! kom som Skyddare och Far!

Om ock på Nova Zemblas strand
Du ginge at din åsyn dölja,
Om ock uti det sälla land,
Som sköljs af Pactols gyldne bölja:

Du likväl skall det offer vinna
Utaf min själ du städse vann —
Min dyrkan skall dig alltid finna
När ögat dig ej finna kan.

*Vid tidningen om Bonapartes död.**

Dårars och Tyranners här,
Nu er fröjd kring jorden skallen!
Glädjens! fasans stund är när!
Glädjens! Bonaparte är fallen!

Frihet! quäf din suck ej mer!
Folkslag! sorgens stämma höjen!
I Despoters jern-ok ner
Åter eder skuldra böjen!

Ja, då, i silfverflor, ur molnen mild och fri
Sig Cynthia höjer der, den sorgsna aftontimma,
Då, svept i dödens skrud, jag ser, i nattens dimma,
Din vålnad susande i vinden mig förbi:
Tag, helga skugga, då den sång, min luta höjer,
Tag då den djupa suck, jag åt Ditt minne ger:
Se nöjd den enkla krans, jag kring din urna böjer,
Den tår, som störtar nu på sorgens harpa ner.

---

* Det var vid det tillfället, då alla tidningar uppfylldes med falska berättelser om Bonapartes död, som man skänkte detta svaga offer åt den store mannens minne, hvars förtjenster en efterverld mera lifligt skall sakna och beundra, än jag förmått teckna dem.

Väckt af de stormars gny, som hväste,
Och detta vapnens brak och dessa åskors brand
Du stridde för ditt fosterland,
Och segren med en blodig hand
Sin lager på din hjessa fäste.
Ja, det var Du, hvars arm, i farans mulna dar,
En vacklande coloss med mod och vishet stödde:
Som vidt det folkets lof kring Europa bar,
Till frihetens triumf, som stridde djerft och blödde,
I blomman af din vår, med viggen i din hand,
Som verldens tacksamhet och verldens undran väckte
Och segrens rop från Tiberns strand
Till slätterna kring Seinen sträckte.

Mot den flod, som störtade,
Beaulieu! fåfängt Du dig ställde.
För Italiens segrare,
Wurmser! ner ditt svärd Du fällde.
Hjeltens lof i minnets famn,
Molnens grannar, Alper, bären!
Efterverlden I hans namn,
Pass af Tyrol, värdigt lären!

Framkallad ur den natt af glömska, der Du låg,
Du evigt skall, Arcole, bland tidens häfder nämnas.
Ja, visst Du hjeltens mod och hjeltens ära såg —
Men, frihet, ack, att Du så grymt, så grymt skall hämnas!

Segrens lager Han förstod
Utan segrarns högmod skära.
Lodi! vitna om Hans mod,
Vitna, Formio! om Hans ära!

Hon så sann, så hög Hans barm
Eldade på stridens bana:
Fäste döden vid Hans arm,
Fäste segren vid Hans fana.

Men, hvad är ryktets lof, hvad jordens undran värd,
Hvad dessa bragders tal, som gny omkring mitt öra,
Om, för en slagen hop, om, för en trampad verld,
Du endast viste dig att lysa och förstöra?
Om blott med själens mod, om blott med snillets drag,
Din styrka jorden Du, ej dina dygder, lärde?
Och om, med storheten af dina företag,
Du verldens häpnad förr än hennes tack begärde?
Dig, som naturens röst ur nattens dolda famn
Med snillets gudamakt och ryktets tjusning väckte:
Ve Dig, olycklige! Ve minnet af ditt namn,
Om blott en blodad verld Dig fruktans lager räckte,
Om åt din grymhet Du gaf bröders blod till rof,
Om du, med segrens rätt, i bojor smidde jorden.
Yfs, krönt af lyckans hand, bli en förgudad bof,
Mitt slägtes plågoris, mitt slägtes dyrkan vorden.
Men misstro dock den stod, som fruktan reste blott,
Den stod, som nu ditt hopp med minnets bländverk tjusar;
Men räds en dag en hand, som drar af dina brott
Den mantel, smickret gaf, och våldets stoder grusar.
Ja räds, ja räds en röst, som fråga skall en gång
Ej — var Hans lycka hög — men — var Hans afsigt vrång?*
Som, högt förkunnande de brott, Tyrannen närde,
Skall ge åt dygdens son det lof, Han ej begärde.

---

* Mitt vördnadsvärda publicum!
Att mena väl och vara dum
Ju största värde för Dig eger.

KELLGREN.

Hon höjes, Bonaparte! Gläds, trygg och nöjd Du gått
Att vården af ditt namn åt Hennes dom få gifva.
Det lof, hon egnar Dig, skall icke snillets blott,
Det mensklighetens ock, det dygdens ock skall blifva.
Mer för den sanna dygd, den ädla frihet varm
Än för, utaf ett namn, det bländande och höga,
Du lyft, för bröders rätt och ära, dödens arm
Med lagren i din skrud och tåren i ditt öga.
Emot en bifalls-blick af menskligheten skänkt
Den dyrkans skrål Du bytt, som dårens afund väckte,
Och segrens krans ännu ned mot din hjessa sänkt,
Tog Du den enkla palm, som fridens händer räckte.

I ditt lif en ärestod
Sig naturen resa ville:
Vishet gaf hon till ditt mod,
Dygder gaf hon till ditt snille.
Lutan vid Hans urnas grus,
Galliens Barder, klaga låten!
Gråten, snillen, edert ljus!
Fransmän! eder ära gråten!

Du, som Hans dyrkan värd, i dina armar slöt
Den Hjelte, som Du så din trohet värdig rönte,
Hvars glädje i Hans själ en helig vällust göt,
Hvars ömhet Honom ljuft för dagens mödor lönte,
Gråt, sorgsna maka, gråt! Ej mer, ej mer den tår
Skall kyssas bort af Dig, som Hjeltens kinder brände.
De skola mer af Dig ej vårdas, dessa sår,
Som prydde Hjeltens barm, då Han från striden vände.
Gråt, Galliens Andromaque, gråt! Ack Hans sorgsna hamn
Skall för din syn likväl för evigt ej försvinna.
Bland Hjeltars högre chor, i englars glada famn

Skall rörd Hans skugga Du en gång dock återfinna.
Der skall Camillus sjelf Hans dygd sin undran ge,
Der Cato flyga skall med vällust till Hans möte
Och mot sin like Scipio le
Och Brutus störta tjust uti sin älsklings sköte.
Och I, som bländade en stund utaf det ljus,
Hvars första strålar I kring verldens öken spriden,
Förtjenen, sansade från yrslan af ert rus
En krans af frihetens och ryktets händer vriden,
Må, Fransmän, till ert lof i minnets häfder än
En tacksam efterverld blott denna runa skåda:
Der föddes Bonaparte, der föddes friheten*
Och Hjeltar värdige att danas af dem båda.

Men Du, deras fosterland!
Hvem skall nu din vigge hvässa?
Fallen är på Nilens strand
Han med åskan i sin hand,
Han med lagren kring sin hjessa.

Af hvad arm, nu mäktig nog,
Skall Du, unga frihet, stödas?
Hydrans hufvun, som Han slog,
Hundrafalt re'n återfödas.

Tuktad förr af Hjeltens hand
Mot sitt rof Despoten smilar,
Knyter åter nya band,
Hvässer åter nya pilar.

---

* Bonaparte var, som bekant är, ej född i Frankrike, utan på Corsica. Man har trott, att detta fel ursäktas genom den så kallade licentia poetica, h. e. privilegium att rimma lögn och nonsens opåtalt.

Men gläds ej, svage, än. Från fallna ekens stam,
Orkanen trotsande, en telning sig skall resa,
Från Hjeltens stoft en dag en Hämnare gå fram,
Fullbordande ännu Hans ära — och er nesa.

Vid tidningen om Bonapartes återkomst från Egypten.

Nej, det är ej en dröm, som smickrar och bedrar,
Den glädje, som min själ, min höjda själ nu känner.
Nej än för jordens lugn ett medel öfrigt var
Och ännu var en sällhet quar
För snillets och förtjenstens vänner.
Nyss utaf ödet följdt, med fasan i sin famn,
Det häpna ryktet till oss länder
Och återbär från Nilens stränder
Blott, Bonaparte, ditt fall och glansen af ditt namn.
Och jag begret den man, som verldens undran födde,
Jag, äfven jag en sång åt hjeltens dygder gaf,
Jag, äfven jag uppå hans graf
En blomma ibland lagren strödde.
Och nu från dödens land hur återkallas han?
Sen med sitt namn han gått en annan verld att fylla,
Skall än en gång hans fanor hylla
Den verldsdel, hvaraf nyss han sig begråten fann?
Så då till höjden af sin ära
Alcides en rival på jorden mer ej fick
Han gick att ock sitt namn till dödens riken bära
Och band Cerber — och återgick
Att jorden nya storverk lära.
Var helsad, glädjens dag, ren ur sin dvala ryckt

Uppväcks det hjeltemod, som skall på döden vinna,
Och redan segren spänt sin flygt
Att odödlighetens fotspår hinna.
Men är då segrens hopp det enda hopp du ger?
Är det blott åskans vigg du kommer för att hvässa?
Skall än uti sitt blod Europa digna ner
Och trycka gråtande en lager på din hjessa?
I hjeltens, ärans glans skall menskan tillbe än
Blott glansen af det stål, som henne genombårar,
Och ljuset, lugnet, sällheten,
Är det då blott en dröm, som verldens öga dårar,
Och skall hon evigt köpa den
För millioners blod och tårar.
O du, som lika rättvist bär
Den lager segraren och den som snillet kröner,
Hvars namn, så stort bland ryktets söner,
Dock större ibland dygdens är.
Med hoppets suck, som halft förquäfves,
Hör menskligheten rädd anropar ren ditt namn!
Se friden räcker dig sin famn,
Ej van att räcka den förgäfves!
Vid foten af den ärestod,
Som verlden reste åt ditt mod,
Skall hjelplös, i sitt blod, hon digna?
Och ryktet har en röst det fått,
Din starkhet att förguda blott
Och ingen för att den välsigna?
Gå, åter är det du, som verlden lugna skall
Känn tyngden af den pligt ditt namn dig föreskrifver,
Men också känn den lön det dina dygder gifver
Och bli dig värdig eller fall.

Apostrof till Kant.

(Ur en öfversättning af 4:de sången i Voltaires »Discours sur l'homme».)

Förnuftets Criticus, Du som i våra dagar
Med Metaphysisk hand har gett det nya lagar;
Som, för at tro dig sjelf, har sagt all ting så sannt
Af tusen dömd, förstådd af tio, — store Kant!
Din blick, har man mig sagt, Naturen genomtränger
Väl — lyft den slöja upp som för mitt öga hänger.
Det väsen uti mig som tänker och begär
Ack värdes säga mig hur det beskaffadt är..
Hur där begreppen väcks, hur känslorna uprinna;
Vis mig förnuftets gång, vis mig dess verkningslag.
Säg, dessa föremål som mina sinnen finna
Äro de utom mig? äro de blott mitt Jag?
Hvi et min vällust gör, och hvi gör et min plåga?
Vis mig den dolda kraft som Bildningsgåfvan för;
Vis mig den krets hvari sig oförvillad rör
Af Kunskap och Begär den dubbla själ-förmåga
Hur spännes tankens flygt? hur tändes snillets låga?
Säg orsaken til alt! — Men hvad, Du svarar ej?
Locke kände icke den; Du känner henne? — Nej. —

Til Conductören Herr Christian Lundberg och Demoiselle Gustava Carolina Centerwall, den 22 Martii 1801.

Med hjertats röst jag hälsar Eder
I unga lyckeliga två,
Med hvars föreningsfest en högtidsfest skall få
Den känsla som I dyrken så.
I lyden hennes bud: Er sällhet hon bereder
I tron på kärleken: han är ej otacksam,
Och glad i dag han Eder leder
Til Hymens sökta altar fram.

Harmonien all sällhet våller,
Hennes kraft naturen rör:
Himlarne hon sammanhåller,
Stjernan i sin ban hon för.
Alla våldets hinder bryter
Hennes ljufva allmagtshand;
Med sympatiskt sammanband
Hjerta hon vid hjerta knyter,
All ting lyssnar till dess röst,
All ting lyder dess förmåga;
Hon och dygden i Ert bröst
Tändt i dag sin sköna låga. —

Så värd at lifvas utaf den
Så för dess ömma nöjen danad
Följ, unga Sköna! följ den väg, af henne banad,
Till glädjen och till sällheten.
Må Ni dess hela värde röja.
Man har dess flygtighet fördömt:
Men trogen skall hos Er hon dröja.
Det är för Er, som hon har gömt
Det sällhets mått, som få ha tömt.
Hos Er, hos Er, sin gördel Fröja
Och Amor sina vingar glömt.

Ack afvundsvärde Vän! njut Du den fulla lycka,
At mot Dit rörda hjerta trycka
Det ljufva föremål, Din ömhet valde sig.
Gläds — hon är öm, är god, är trogen — alt för Dig:
För Dig i hennes spår, de blyga gracer följa:
För dig föds rosen på dess kind:
För Dig lyfts denna barm, Behagen vårdslöst hölja
— Så lyftes källans silfverbölja
Lätt gungad af en västanvind.

Men då I båda härifrån
Till en Arcadisk sällhet gån;
Uti det lugn, dit Eder förer
Den tysta ljufva kärleken,
Mins, at hvart ögonblick, I undanstjälen den,
Hvart enda ögonblick tillhörer
Det lugna minnet af en Vän.

Til P. Ekströmer

vid min afresa från Lund d. 2 Junii 1801.

Som utaf Nordans flägt från späda grenen föres
Den sköna blommans pragt, af löfvens skuggor döljd
Så glädjens korta vår af tidens hand förstöres
Och sorgen står oss när i åldrens isar höljd.

I Labyrintisk cirkel-villa
Kringhvälfver tanklöst, grymt vårt blinda Ödes lopp;
Förgäfves klage vi: et ljuft, bedrägligt hopp
Oss smeker lismande för at vår klagan stilla.

Med aldrig hvilad flygt vi jaga sällheten.
O hvarför söka den på Indiens vilda stränder?
Mins at Du ägde dock i mera kända länder
Ibland en lycklig stund och framför alt en Vän.

Vi se hvarann i dag: mitt hjerta hoppas föga
At ödet än en gång den glädjen ger åt mig.
Men tåren sväller i mitt öga
Mins, Ekströmer, en dag, o mins — det var för dig!

Til M. B. A.

(som begärt versar för två äplen, inslutna i dess halsduk).

Tack skall Ni för de bägge ha:
Tro aldrig de af mig bli glömda.
Hvad kunde jag väl hä1dre ta
Än de två runda piecerna
Inom Er halsduk varsamt gömda?

Til den samma

(i anledning af föregående).

Uti min hjertans ruelse
Jag härigenom har den äran
At be Er om förlåtelse
För synder efterföljande:
Först at jag rimmat på begäran:
(Den synden var den svåraste)
Sen at jag utan at begrunda
De vådeliga följderne
Två vackra äplen prisade:
Sist, at i min vilfarelse

Jag fräckt och gudlöst trott mig se
At dessa bägge voro runda.
Jag fasan af mitt brott nu ser
Och i min ånger lofvar Er
At hädanefter ständigt blunda
För alt hvad par och rundt sig ter,
Och skrifva verser ingalunda
Om äplen eller Damer mer.

Blott än et ord, om Er behagar.
Historien har Er kanske sagt
Hvad äplen förr åvägabragt,
Och hur, midt bland Olympens pragt
Et dylikt där, i fordna dagar
Til en stor träta grunden lagt.
Den ilskna Tvedrägtens Gudinna
(Som Ni af Er Homér kan se)
En dag et äple kastade
Med påskrift: »Til den vackraste».
Minerva, Juno, Venus brinna
Af lust at ha det, alla tre,
Men som blott en det kunde vinna
Så fordrades en Domare
Man kom at den på jorden finna
Och Paris, som blef därtil vald
Gaf Venus priset, troligt mera
Än blott med tack, därför betald.
Men hvad jag ville observera
Och hvarför blott jag nämnt det här
Det är, at om Ni varit där
De vunnit äplet ingendera.

Öfver lifvets plågor och tröst.

On a besoin d'un Dieu qui parle au genre humain.
Il n'appartient qu'à lui d'expliquer son ouvrage,
De consoler le foible & d'eclairer le sage.
VOLTAIRE.

Du Ödets slaf, som dömts at lida,
Ur Intets sälla stillhet ryckt
At fram mot grafvens afgrund skrida
Med bojan på din skullra tryckt:
Då Ödets järn-hand dig förtrycker,
Då qualens Furier tränga dig,
Vid stormens ras och lyckans nycker,
Den suck som Plågan från dig rycker
Quäf, quäf den djupt, och lid, och tig.

Utaf en hand som viggen slungar
Vid klippan Prometheiskt smidd,
Vid denna dag som blixten ljungar
Höj ögat öfver öknens vidd.
Där se de Myriader tåga
Den mörka stig, mot grafven vänd,
Med hvar sitt fyllda mått af plåga,
Och djupet öpnadt för de låga,
Och åskan för de högre tänd.

Den Stores och den Ringes lycka
Se där en magt som lika gör
Ge hvar och en sin slaf at trycka
Och sin tyran at bäfva för.
Se straffet grymt, fast rättvist, skrifvet
I hjärtats djup för hvarje brott,
Och brotten födda hop med lifvet —
Och nöjet, at ge ångren, gifvet,
Och hoppet, at bedraga blott.

Hur Plågan all naturen väcker
Mot dig, olycklige, til krig!
Med smittans gift din barm hon räcker,
Med hungren tär hon långsamt dig.
Ur Ætnas gap hon döden ryter;
Hon skakar jordens sköt, som bar
De slott hon i ruiner byter:
Och, förd på stormen, nederbryter
Den hydda dygdens fristad var.

Hvart stånd, hvar ålder lika gifver
Den Hecatomb dess altar får.
Behofvens barn hon trogen blifver
Och flyger i Monarchens spår.
Hon lifvets morgon tyst förgiftar
Uti begärens skepnad klädd:
Hon mödan och bekymren stiftar
För styrkans dar — och qualen skiftar
Ut kring den matta åldrens bädd.

Om du af Himlen fått et hjärta,
För dina likars kärlek gordt,

Du tror at tröst mot lifvets smärta
Utaf en vän du finna bordt.
Gå, lugn vid stormerna och slagen,
Och dröm dig lycklig vid dess barm:
Men räds at snart ur villan tagen
Du röner, sårad och bedragen,
En trolöst gäckad ömhets harm. — —

Hör, Rycktets silfver-stämma ljuder,
Den ädles lydnad evigt värd:
De högre dygders lag hon bjuder,
Och lönen af en gagnad verld .
I evig glans dess lager brinner:
Djerft hastar snillet dina spår.
Ditt öga stigens brant ej finner,
Men mäter blott, om snart du hinner
Den åsk-fjäll där dess tempel står.

Väl, du hann dit: — Men säg, belöner
Dess höjd de spillda mödors dar?
Mån nog för sig ditt hjärta röner
Hvad för ditt högmod fyllest var?
O! sällhet gaf ej Rycktets dager,
O! Minnets hopp var tomt på tröst.
Ditt afstånd ej min syn bedrager:
Ser jag ej törnet i din lager?
Ser jag ej såret i ditt bröst? — — —

Gå, tingens dolda väsen spana,
Let stränderna af tidens haf,
Bind viggens flygt, mät stjernans bana.
Klyf strålens udd, väg luften af:

Från helgedomen af naturen
Ryck slöjan bort, forsk hvart dess bud,
Hvar verknings-lag för kreaturen,
Och kän dig deras Herre buren,
Och i ditt välde kän en Gud.

Gud, verldars Gud, din magt alt röjer,
Alt lika hög och underbar:
Den storm som Oceaner höjer,
Den tysta suck mitt hjerta drar.
Han hvilkens vink det Hela manat
Ur Chaos, och gort Chaos sjelft,
Han äfven känslans irrväg banat,
Och samma hand som krypet danat
Det stjernbesådda fästet hvälft.

Ack ja, han tänder solars skara!
Ack ja, han penslar blommans drag.
Hans storhet verldarna förklara,
Men olycksfull och svag är jag.
Då sorgerna min lefnad störa
Hur sku' min tröst de under bli
Min häpnad, ej min sällhet, göra?
Mot nödens suck uti mitt öra
Hvad gör mig spherers harmonie? — — —

Den bild vår åtrå fåfängt retar
Af sällhet, nekt åt smärtans däld,
Vid hoppets dag vår blick den letar
Mot dödens land med bäfvan ställd.
I, som för jordens blinda slägten
Tron skänkt åt Eder sanings bloss

I Vise! som dess rätt förfägten,
Mån för en bättre verld I mägten
Te hoppets säkra grund åt oss?

O flärd af vishet som Er dårar!
O svaghet af Er läras tröst!
Hon torkar icke sorgens tårar,
Hon tystar icke tviflets röst.
Det ryter: »För en kraft som tömmes
»Se alt, förgänglighetens lån.
»Tror du at ensam du förglömmes?
»Och lagen hvartil stjernan dömmes
»Hvad friar grandet därifrån?

»Af all Naturen som vi känne
»Lydt är Nödvändighetens tvång:
»Din vanmagt tror sig trotsa henne
»I dina ödens bundna gång.
»Då hennes våld din svaghet sporde,
»Ditt högmod, städs med den i strid
»Tror blindt at dig hon vörda borde,
»Och att du sjelf den kädjan gjorde
»Som, länk för länk, du vandrar vid.

»Vid grafvens evigt slutna slöja
»Med facklor se de Vise stå,
»At med de bilder dig förnöja,
»Som skuggan sprider däruppå:
»Men nattens chaos-bölja sköljer
»Den rymd som sträckes innanför;
»Och hvem kom från de djup hon höljer,
»Som sade dig hvad där fördöljer
»Den förlåt du ej lyfta tör?»

Ja, kän det, rymden af det höga
För våra fikna blickar göms:
Den natt som tynger på vårt öga
Ur ödets urna evigt töms.
Sin flygt förnuftet fåfängt spänner,
Och, villadt i en okänd rymd,
Sin vanmagt svindlande bekänner,
Och för den stolta Vishets vänner
Blir sanings dag bland dimmor skymd. — — —

Ur djupet utaf villans töken
Hvad Guddom räcker facklan där,
Hvars dag så trygg för tviflets spöken
Så rik på tröst för hjärtat är?
Hon kommer för det bröst som blöder,
Och himlen för hon i sin famn:
Och fäster lugnet, som hon föder
Med band af dygden, den hon stöder,
Och Religion är hennes namn.

Ja, det är hon som lifvet hämnar
För qualen som det täres af:
Dess moderliga hand som jämnar
Hvad lyckans blindhet ojämnt gaf:
Som brottets höjda son fördömmer
Til straffet, närdt i egen barm,
Och åt den dygd som stoftet gömmer
Hvars offer Minnets röst förglömmer
Ger lönen för föracktets harm.

Det är dess dag, af dåren hädad,
Som ter en Gud, för verlden gömd.
Dess styrsel, okänd eller smädad,

Dess dyrkan, vanstäld eller glömd:
En Gud som straffets åska skakar
Uti en verld som fjärran är,
Där för den trycktas rätt han vakar:
Och då han hämnden sjelf försakar
Oss äfven at förlåta lär. — — —

Hvad är som tröstar dina dagar,
Du som föracktar henne än,
Då städs du trött och gäckad jagar
Phantomen utaf sällheten?
Skryt, skryt ej blind at du den funnit
I sinlig njutning, djuriskt nöjd:
Räds at du endast ångren vunnit,
Som följer nöjet, som försvunnit
Med dina nötta sinnens fröjd.

Må ske, mot ödets oförrätter
Och villans och begärens blygd
Ditt dårligt trygga högmod sätter
Blott ståten af den Stoiska dygd.
Men då passionen våldsamt ryter,
Och plågan födes, evigt ny,
Hvad är den dygd hvarmed du skryter?
Et strå, som stormens vrede bryter,
En suck ibland Volcaners gny.

Förgäfves du på brister klagar
Du tror du i Naturen fann.
Det är en Gud som skref dess lagar,
Och blott en Gud dem tyda kan.
Han som det stora hjulet vänder
Af verldens lopp, förklare den:

Och Religionens dag han tänder
At leda dina svaga händer,
Som famla efter saningen. — — —

Ljus i den natt som höljer verlden,
Lugn i den sanne vises bröst,
Skydd emot dårskapen och flärden,
I villan dag, i plågan tröst,
Religion! då nöjets hopp mig dårar,
Vid jämrens rop och nödens slag,
Du bryter smärtans udd, som sårar,
Och räknar mina tysta tårar
At vedergälla dem en dag. — —

Volcaners brak och åskans dunder!
De vilse förda solars fall!
Systemet skakadt i dess grunder!
Och dödens rop, och dommens knall!
Naturens sista stund sig röjer,
Löst är det band den sammanhöll:
Men i din famn jag frälst mig höjer,
Och lugn min sänkta blick fördröjer
På gruset af den verld, som föll.

Martin Luther.

I, som med snillets Kraft en vådlig rätt han fått
At jorden Eder storhet lära!
(Kraft til Trajani dygd som kraft til Cromwells brott)
O! då en villad verld I med Er storhet gått
Ej at förlyckliga, men endast at förfära:
Hur osäll är Er lott! Hur blir Er dyrkan kort!
Er lefnad ångren skall förtära,
Och Efterverldens ljus med harm skall ljunga bort
Den tomma skuggbild af Er ära.
Men I, som med Ert mod länt folken Eder dygd,
Gen ljus åt villans barn, åt den förtryckte skygd
Och söken blott det lof som jordens väl bereder!
Ert hjerta lugnet har, Ert namn välsignelsen
Af jorden, undervist och lycklig gord af Eder:
Och stoden, hvilken höjd för dess Tyrann, bryts neder
Står fast, Norrstjärnan lik, för dess Välgjärningsmän.

Dig, Luther! först bland dem vi fira:
Dit bröst mot Vantrons våld Du til en förmur satt:
Du bröt med mägtig hand dess spira,
Och drog ur sexton seclers natt
En fläckad Religion den först Du gått at rena,
Och lärde, lyst af den, det enkla, lätta sätt,
At med förnuftet den förena.

Du tolkat bägges bud, Du hämnat bägges rätt,
Och ägde snille, dygd och mod för dem allena.
Njut Du det stora namn af mänsklighetens Vän:
Du upplyst och Du skyddat den
Emot den Furie-flock som for at den föröda;
Och bland et tacksamt folk ditt Minne lefver än
I frukterna utaf Din möda.

Fadersnamnet.

O Far! hvars trogna hand ej för min ungdom mer.
Bland änglars högre chor o hör med fröjdadt sinne
Vid åsyn af ditt namn den suck mitt hjerta ger!
Och sänk välsignande ditt fadersöga ner
Uppå den enkla rad jag helgar åt ditt minne!

Från ljusets sälla höjd, se, Faderliga Hamn,
Se mina trötta fjät bland lifvets branter snafva!
Och öpna, öpna snart din glädjefylda famn
För en olycklig son, som gråter at ej hafva
Ditt sinneslugn, din dygd, din styrka med ditt namn.

Lund d. 12 Febr. 1802.

Esaias Tegnér.

"Ve den sitt kalla hjerta".

Ve den sitt kalla hjerta sluter
För all den pragt Naturen ter,
Hvars matta, ledsna själ förskjuter
Den dolda tröst dess skönhet ger,
Och ej mot Vårens fägring ler
Och icke sommarns vällust njuter,
Och ej med rörda blickar ser
Hur skönt ur målnen droppvis gjuter
Den rika höstens hopp sig ner!

"I tanklöst lugn."

I tanklöst lugn af lifvets korta stunder
De flästa lyckligt nog kanske förgå,
Då för sitt hopp man söker inga grunder
Och säges tro hvad man ej tänker på.
Men dvalans lugn är kort och varar föga;
Snart Tviflets Furia väcker dig, och ger
En brand åt dig, at du det mörker ser,
Som hotar dig och tynger på ditt öga.
Och då med fasa väckas i ditt bröst
Förnuftets forskning och ditt hjertas röst
Som bjuda Dig den dolda sanning leta:
Och Du med Oro följer Tänkarns spår
Och frågar forskande hvad Du *kan veta?*
Hvad Du *bör göra?* Hvad Du *hoppas får?*

Elegi vid en brors död.

Rätt mången präktig ros blomstrar, i dalen gömd,
Och gjuter sin balsamlukt i den öde rymden.
SILFVERSTOLPE.

Redan mot sin thron uppå det höga
Nattens vinge spännt sin mörka flygt.
I dess lugn Naturen hvilar tryggt;
Men du hvilar ej, förgråtna öga!
Men du blöder under nya sår,
Trötta hjerta! — Lugnet flyr dig åter,
Glädjen, hoppet, trösten mig förlåter,
Sorgen, ensamt sorgen öfrig står,
Står här, stödd emot min bädd och gråter.
Lutan, vårdslöst rörd i mörkrets famn
Suckar, darrande, min Broders namn!
Gud! min Broders! — sorgligt ljufva minne
I min qvalda barm förevigadt!
Kom att skaka än en gång mitt sinne!
Skynda, skynda, stig ur Urnans natt,
Hamn af dödens rof, som dväljs derinne!

Ha! — Du kommer Broderliga hamn!
Kring din fot se midnattsmolnen svalla.
Kommer du att mig till glädjen kalla?
Kommer du att tryckas i min famn? —

O! ett fåfängt hopp mitt hjerta tjusar.
Vålnan tyst förbi i vinden susar,
Vinkar, ler och kallar tyst mitt namn.

Så för evigt ifrån stoftets stränder
Är du skördad i din sommardag! —
Sent mot brottet, sent mot flärden vänder
Dödens nötta lia sina slag;
Dygden tidigt är dess offer blifven,
Eller gråter, qvald och öfvergifven.

O hur hennes tårar du förtjent!
Hur ditt ädla hjerta lyst och tändt
Af en stråle från Gudomligheten,
Mindre pligten, än behofvet kännt
Af rättvisan och välgörenheten!
Hvarje likes svaghet, som du gret,
Blott din ömhet, ej ditt högmod, ökte,
Och för dig med dygden nöjd, du sökte
Allas väl och ingens tacksamhet.

Pligterna utaf ditt kall och lifvet
Gladt du fylde, utan tvångets band,
Och Religionens fackla i din hand
Var ej villans bloss, åt tviflet gifvet,
Var ej vantrons, var ej fasans brand;
Men ett ljus, som gaf i lugna bygder
Lif och värma åt de glömda dygder.

Full af vördnad för förnuftets rätt,
Värd den högre vishet, som du lärde,
Klok, fördragsam, rättvis, du begärde

Icke likheten i tänkesätt,
Men blott likheten i hjertats värde;
Röjande att nitet, som du bar,
Dygdens ifver, icke Dogmens var.

Född att gagna med de ljus, dig prydde,
Utan trötthet, utan skryt, du gick
Att dem öka — För din segerblick
Skuggans mörker vek och villan flydde.
Och snart för ditt öga sanningen
Steg ur molnet blottad — Med förtjusning
Följde du dess sökta stråles ljusning,
Och var ledd, men var ej stolt af den.

I hvart hjerta, med hvad gudavälde
Sjönk hvar helig lärdom från din mund!
I hvad öfverjordiskt ljus du ställde
Religions och vishetens förbund,
Mödans lopp af hoppets glans kringstråladt,
Godhet, saktmod, alla dygders frid; —
Ack! — och ensam sjelf ej såg dervid
Att det var din egen bild du målat!
Lik en salig, lärande från skyn,
Stod du der, och från din höjd, för andra
Viste vägen du var van att vandra,
Dygdens härold, och dess eftersyn!

O hur rent, hur ädelt var ditt hjerta!
Stundom svagt kanske, men alltid godt,
Evigt stängdt för dårskaper och brott,
Evigt öppet för hvar likes smärta.
Friden, måttan, sanningens begär.

Nit för rätt, för ljus, för menskligheten
Hat mot skrytet, flärden, tanklösheten,
Bodde gömda i sitt tempel der.

Solen lik, som fast hon icke blänker,
Värmer skörden dock från molnens famn,
Var din dygd ej priset för ett namn
Ofta köpt med lågheter och ränker.
Sprida ville du kring dina fjät
Snillets nyttor, icke snillets ära;
Var för blyg, att ryktets lof begära,
Och för stolt, att ej förtjena det.

Så uti den krets dig Himlen unnat,
Var du verksam, var du nöjd med den;
Och deruppe pröfvar Domaren,
Hvad man velat, icke hvad man kunnat.
Han, den glömda dygds värderingsman,
Som mot lyckans prål skall rättvist sätta
Allt det sanna, goda, ädla, rätta,
Som du sökte, fast ej alltid fann.

Dock — ock du var tadlets offer vorden,
Men förlåtande du log deråt;
Ty förtjensten utan ytans ståt
Vandrar okänd främling här på jorden.
Dessa seder, enkla som din dygd,
Denna lugna blick, der tanken bodde —
Flärden studsade dervid, och trodde
Se sin tomhet röjd, med vaknad blygd.

O! fram mot all nyttig kunskaps tempel
Vid din hand, hur troget leddes jag!

3—231749. *Tegnér, Saml. skrifter. 1.*

Åt hvar lärdom gaf din vishet dag,
Gaf ditt varma hjärta känslans stämpel;
Värde fick den utaf ditt exempel,
Och utaf ditt milda vett, behag.
Redan då utaf din sköna låga
Föll en gnista ned och värmde mig;
Och min själ, som ville känna sig,
Hördes då, som nu, med bäfvan fråga:
»Skall jag, skall jag blifva värdig dig?»

Ack! hur hoppades mitt qvalda hjerta
Att snart tryckt emot din famn på nytt
Återfinna lugnet, fjerran flyddt
För passionen, känd med tidig smärta.
Hur jag gladdes att få af dig än
Lära mången dygd att osedd dyrka,
Och bredvid dig, med mer mognad styrka
Mäta rymderna af sanningen! —
Nu — hur grymt jag hoppet gäckadt röner!
Urnan skakades — din timma slog;
Och jag gret ej vid din dödsbädd — tog
Ej emot den sista suck du drog,
Din välsignelse och dina böner!

Sörjda Broder, lärare och vän,
Vän af lugnet, vän af visheten,
Fåfängt, fåfängt du dig kalla låter.
Dödens midnatt kyler ren ditt bröst.
Släckt din blick, förstummad är din röst.
Grafven ej sin vundna gäst ger åter,
Och jag ensam, jag förlorad gråter! —

Nu — hvad tröst du lemnat oss igen! —
Denna Maka, som af blixten slagen,
Denna späda* hvilkens öga än
Slumrar, stängdt för tårarna och dagen!
Denna Son, hvars vår du gläddes af
Ren i hoppet att till dygder öfva,
Och som nu — I Öden, som oss pröfva! —
Leker sorglös på sin faders graf!

Lek ej, yngling! — Det är törnets taggar,
Som stå opp för dina första fjät.
Det är sorgen som din barndom vaggar.
Åt dig själf dig ödet öfverlät;
Upp, o yngling, hämna dig på det!
Hämna dig med dygder i ditt sinne.
Se, till dygder hvilka skäl du har:
Mödans skola, öfvergifna dar,
Moderns tårar och din faders minne!
Låt dem amma dig till redlig man.
Gif, som han det gjorde, hvar du kan,
Ljus åt villan, skygd åt den förtryckte,
Nit för värdet utaf menniskan:
Upp! blif stor, blif ädel, liksom han
För din dygd och ej för dygdens rykte!
Och på vårens dag, af stormar full,
Om en pligt, en sanning af dig glömdes
För ett nöjes, för ett lofords skull:
Gå tillbaka till den helga mull,
Der hans ben välsignades och gömdes:
Stå der: skälf af ånger och af blygd,
Och vänd om till sanning och till dygd!

* En dotter, född efter faderns död.

Hamn af Bror, af Far, af Son, af Maka!
Om från himlars rättvist vundna ro
Någon gång din tanke sänks tillbaka
Till den jord som sorgerna bebo:
Om ditt öga än i stoftet känner
Dem här nere du din ömhet gaf,
Och för syskon, maka, mor och vänner
Spridda der i tårar kring din graf; —
Skall utaf den sällhet du erfarit
Det ej bli den högsta för din dygd,
Att, som Engel, blifva deras skygd,
Hvilkas vällust du, som menska varit? —

Höljdt i mörker hvälfver tidens lopp,
Och en qvalfull, nattlig dröm är lifvet.
Natten flyr — och, krönande vårt hopp,
Strålar Evighetens morgon opp
Med sitt lugn, åt dygden endast gifvet.
Der, o Broder! stämmes Englars röst,
Svallar Sferers sång omkring mitt öra:
Englars, Sferers sång skall jag ej höra,
Tryckt i hänryckt glädje till ditt bröst.

Ur Bref til Y.

Här är en enslig dal i somarns slöja grön
Kringfamnad af den mörka lunden
Så tyst, så melankoliskt skön
Som i Poëtens själ är känslan, midnattsstunden.
Uti dess svala famn en källa sväller opp
Och gjuter där, i slingrigt lopp
Sitt silfver bullrande på sanden.
En blomma eller två halft dröjda i sin knopp
Stå där med blygt behag och spegla sig vid stranden.
Dit går jag mången gång, då längs med bergens topp
Jag strålen slinta ser och purpra aftonranden.
Där gömd för dagens blick jag möter glädjen än
Och dricker nöjd Er skål, at dränka dagens smärta,
I vatten det är sant, — men klart som himmelen,
Men friskt som hälsans Gud och rent — som Edert hjärta.
— — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — —

På Fru A. M. B. Myhrmans födelsedag.

Den 9 september 1802.

Besjungom glädjen utaf dagen
Och Anna, som oss skänker den;
Ej hon, den yngsta af Behagen,
Men hon, Behagens mor och vän.

Till höjden af lycksaligheten
Skall hon sig rättvist lyftad se
Och blodets röst och tacksamheten
Åt henne lika offer ge.

Den sällhet skall hon länge smaka
Som blef dess ädla hjertas rätt
I kärlek af en älskad maka
I vördnad af en talrik ätt.

Sent skall hon bortom grafven finna
En fröjd mer värdig hennes själ,
Och stundom honom sig påminna,
Som rimmar platt, men menar väl.

Till A. M. G. Myhrman.

Mild och skön som sommardagen,
Njut Er korta ungdoms vår
Som vid Edra sjutton år
Fäster glädjen och behagen.

Än bekymmerslös och glad
Lik en dans Er dag försvinner;
Öfverallt ni nöjet finner,
Till och med i Filipsstad.

Men en tid skall existera,
Då toilett, kurtis och dans,
Då all Fänadsmarknans glans
Ger Er inga nöjen mera.

Det är tiden, påstår man,
För den långa ledsnans smärta;
Väl Er då om Edert hjerta
Än en sällhet öfrig fann.

Om ej någon dårskaps minne
Någon pligt, föraktligt kränkt,
Något offer, flärden skänkt,
Faller tungt på Edert sinne.

Varningen, som jag Er ger,
Må Ni den ej sällsam tycka:
Tro mig, glädjen af Er lycka
Tillhör icke ensamt Er.

———

*Til Fru Anna M. Myhrman.**

O Ni af stoftets barn den värdaste som fanns,
At ha til arf och tröst hvad grafven bärgas låter
Af den försvundna vän, som Ni med mig begråter!
Se här et öfrigt blad utaf den offerkrans,
Han gaf åt sanningen, han gaf åt dygders glans.
Med saknadens och minnets smärta
Igenkänn däruppå den sköna stämpeln tryckt
Utaf hans känslas lif, hans ljusa tankes flygt,
Hans nit för Himlens lof, hans fromma, ädla hjerta.
Känn denna läkedom, hans lära innebär
Mot törnet af det sår, som fräter lifvets öden;
Se denna lugna väg, den visa väg han lär
(Den väg han vandrat sjelf) til dygderna — och döden.
Ack! ej för stoftet född, men född för Himmelen,
En brottslig, oren jord han skyndat at förlåta,
På den han utaf sig blott lemnar oss igen
Sitt minne, för at det begråta,
Sin eftersyn, at följa den.

Men saknans lugna sorg, hvaraf Ert hjerta räcktes,
O vänd den någon gång ifrån den Bror, som dog,
Til den, som pröfvat lifvet nog

* Vid slutet af sal. Lars Gust. Tegnérs Profprädikan i Philipstads Kyrka.

För sorgerna, hvartil det väcktes.
Vänd tankan då på mig, hvars dar af mörker täcktes:
Liksom på stjernans sken, som matt i qvällen tänds,
Den sorgsna skådarns öga vänds
Från glansen af den sol, som värmde, log och släcktes.

Och om en dag och snart min önskan Himlen hörer
Och fäller telningen, som blott för stormen gror;
Och sedan någon gång Er förer
Til den förgätna mull, hvari min aska bor;
Då vakne sorgen i Ert sinne,
Då säg, med känslor af en Mor:
Förglömmom blott hans fel, gen tårar åt hans minne;
Han var den Ädles Vän, dess Lärjunge, dess Bror!

Rämen d. 21 Sept. 1802.

Esaias Tegnér.

"Lät Narren fritt."

Lät Narren fritt ett lof af större Narrar vinna.
Men Ni som vandrar tryggt den sanna Vishets stråt
Och hatar dårskapen, ser den och ler deråt
Hur spindelfint också man må den sammanspinna,
Tror Ni, Philosophiens men ock förnuftets Vän!
Tror Ni at Menniskan skall ständigt vräkt sig finna
Kring villans ocean, som höljs af skymningen
Och ingen dag hon se, och ingen hamn hon hinna?
Men evigt i den bild hon tog för Sanningen
Omfamna, Ixion lik, et moln för en Gudinna?
Nej! — sen af hvad man sökt, man funnit ingen ting
Och af förvillelsen fått svärma cirkeln kring;
Sen många tidehvarf, som vårt, hopflicka hunnit
Och åter rifva opp hvad hälst förvändt man tänkt;
Sen nya dårskaper de gamla undanträngt
Och tankegyckleriet än mången lära skänkt
Der man med klarhet alt, blott ej det rätta, funnit;
Sen Sanning ofta än synts flyckta af och an
Undan Systemers mängd som ramlat på hvarann:
Och ännu mången gång i Vishetslärarns riken
Förnuftet gett med harm plats för Metaphysiken;
Då skall, må ske, en dag, en ändtlig mognad verld
Af evig irring trött, af sin förnedring lärd
Se, i den trånga krets af hvad hon sjelf erfarit

Sin sista kunskap stängd, som det den första varit;
Och af en vishets bud, mer nyttig och mer sann
Hon veta, ändtlig klok, at alt ej vetas kan.

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

Så uti vishet sjelf, liksom i alt, vi finne
En gräns hvars stängsels tvång den kloke vörda bör.
Det retar dåren blott, som med förmätet sinne
Ses koxa i den rymd som sträckes utanför.
För medelmåttan född han snillets örnflygt apar
Af hopens undran stolt, som på hans skyfärd gapar.
Högt ur vår synkrets lyft han i en Fichtisk dröm
Med sjelfkärt välbehag bland Ätherns tomhet dväljes,
Och bygger et system, likt bubblan på en ström
Som glänser emot skyn och straxt af vågen sväljes.
Djup Tänkare, stor Lärd, om blott han konsten fann
At sina gåtor hop med spindeltrådar länka,
Och grundligt meningslöst hvar vriden slutsats dränka
I lärda Termers svall som undra på hvarann.
Af alt uti sin flygt han blott för jorden fasar
Men villans labyrinth med trygghet genomrasar;
Ser ingen lyckta tänd, får ingen ledtråd fatt
Bland sina hvirfvelsprång och sina gåtors natt.

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

Til — — —.

Min vän, med klokhet skatta lär
Hvad Du med lyckan får, hvad Du med henne mister.
Vår sällhet blott en bubbla är.
Med tusen faror och besvär
Cabaler, ränker, krig och tvister
Vi blåsa henne upp, likt barn, i luftens spher
I tusen färgor bryts hon där
Men bäst dess glans vårt högmod när
En fläckt sig höjer — bubblan brister.

---

*Til Gumman ***.*

— — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — —

Må hvem som vill och kan af flärdens glans bedragen
Den skönhet söka blott en flygtig ungdom ter.
Mån våren höstens frukter ger?
Och blomman i sin knopp är hon väl älskvärd mer
Än blomman, frodigt närd, och vicklad ut för dagen?
För min del älskar jag de mognade Behagen
Och gläds att finna dem hos Er.

Se ut på våra fält, där unga rosen står:
Mot hvarje fjärils kyss sin öpna barm hon sträcker.
Hur oanständigt hon hos alla kärlek väcker!
Och huru rättvist hon förtal och afund får!
Jag älskar Nässlan mer. — Hur ärbar och beskedlig
Hon ingens afund gör och ingens lof begär!
Hvar sommarns sprätt mot henne fredlig
Och hvar förfallen ros mot henne vänlig är.
Den dyrkan hon ej eftertragtar
Som, skriker smädelsen, som hon platt ej kan få
Men jag — tror at hon blott föragtar.

Af ingen frestad sjelf hon ingen fresta må:
Trygg mot förförelsen: — Er skönhet likaså.
Den är en åldrig skatt som ingen Drake vagtar
Men som är säker nog ändå.

— — — — — — — — — — — —

Ur Bref til H.

— — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — —

Tro ej det stora namn af skald jag fräck begärde.
Rimslut och Poësi — se där, min Vän, två ting
Som tidigt nog jag skilja lärde.
På rimmets vingar lätt min tanka sväfvar kring
De versar som jag gör mig kosta ingen ting
Och alltså jämt hvad de ä' värde.

— — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — —

Du vet, hur fordomdags en djerf Titanisk tropp
Uppstaplat Pelion på branterna af Ossa
At till Olympen hinna opp;
Men åskan lyftes at dem krossa
Och offer föllo de för sitt förmätna hopp.
Brant som Olympus är nog Pinden:
Men jag vill akta mig at bli en ny Titan.
I dälden vid dess fot jag stakat ut min ban.
Min Ringhet där vid skuggan van
Af blyga rosor krönt och smekt af Västanvinden,
I underdånighet ger toppens lagrar f—n.
Med fräckhet har man nog at snillets ära yrka;

Det fordras något mer at henne verkligt få.
Vis den som söker at förstå
Om, som hon högmod gett, Naturen ock gett styrka.
Men hvad de Vise äro få!

— — — — — — — — — — — —

4—231749. Tegnér, Saml. skrifter. 1.

Ur et Bref til W.

— — — — — — — —
— — — — — — — —

Ty alt sen Midas, stackars fan,
Gaf stora priset åt Gud Pan
Apollo och hans rara söner
Fly thronens krets och hofvets pragt,
Där gärna man förenta röner
Bror Midas öron med hans magt. —
Jag vet Horatier och Maroner
Uti Cæsarers hof man fann,
Där ofta skaldens rökverk brann
För många Kungliga Personer,
Som sofvo sött på sina throner.
Men också observeras bör
Att de beständigt haft derför
Sina anständiga pensioner.
Här är det icke som i Rom.
Uti vår svenska fattigdom,
I våra Riksgäldsbundna länder,
På mat och ära lika tom
Fåfängt en skald med fulla händer
Ger dygder åt Hans Majestät,

Som blott til luxen räknar det
Och honom genast ryggen vänder.
— — — — — — — —
— — — — — — — —

Til den Trolösa.

(Slutet.)

Det svallar — Evighetens haf;
Ljuft honom dånet är däraf.
Men vet han ej sin tro förlåter
På branten af den kalla graf:
Han Er en gång sin kärlek gaf,
Och hvad han gaf tar han ej åter.
Han dödens våld den undanstjäl,
Och än vid hoppet om Ert väl
Af glädje och förtjusning gråter. —

Men ur den hvila Natten ger
Om åskan någon gång Er väcker,
Och Ni en blodig vålnad ser,
Som tyst det rifna bröstet ter,
Och hemskt den matta handen sträcker,
Och skakar dolken öfver Er;
Och far så med en blixt tilbaka
Längst bort i midnattsmolnets famn: —

Bjud spöket ej i himlens namn
At Er förskräckta syn försaka,
Och väck ej på Er sälla maka
Och blif ej rädd: — — det är min hamn!

Til Fru Myhrman

vid Nyåret 1803.

Säg oss, Du som kallas af vårt hopp,
Unga År, hvad lott Du oss bereder.
Säg, hvad offer i ditt hvirfvellopp
Skall du dra til långa hvilan neder?

Skörda, skörda där de mogna brott,
Hämna där en villad oskulds tårar;
Ryck tyrannen från sitt marmorslott
Och från flärdens sus dess druckna dårar.

Sopa bort i svallet af din ström
Villans bördor ifrån tryckta bygder;
Och ur gyllne skötet rättvis töm
Ljus och sällhet kring de blyga dygder.

Ser Du då, med länge vunnen rätt
Någon Moder deras krona bära
Och ge mera åt en talrik ätt
Deras eftersyn än deras lära;

Ser Du henne, ej af verlden röjd,
Hjelp och tröst omkring sin bana sprida,
Glad att göra, med sitt öde nöjd,
Andra lyckliga, sjelf dömd att lida;

Ofta misskänd, altid lika god,
Ser Du henne, lugnt och värdigt sätta
Emot plågan, dygdens tålamod,
Emot tadlet, känslan af det rätta;

Ser Du skymten i dess hjerta tänd
Mitt i stoftets natt, af himlaljuset,
Och dess lugna blick med längtan vänd
Mot de bättre bygder ofvan gruset;

Ser Du denna, År som föds i dag,
(Och hur lätt hon ifrån hopen kännes!)
Och Du vill et offer, o så tag,
Tag min sällhet och blott skona hennes!

Goda Moder, känn igen din bild,
Känn igen det hjerta som dig vördar,
Där du sådde, vårdande och mild,
Frön till mången stundad sällhets skördar.

O förgäfves! Kanske deras brodd
Ödets stormar skola grymt förhärja,
Och mitt hjerta af den rika sådd
Endast, endast saknans tistlar bärga.

Hon, som ärft ditt hjerta med ditt namn.
Skall förrn årets cirkel är förleden
Kanske lemna, sliten från min famn,
Mig allena på den långa heden.

Jag är osäll då! — Hvad är det mer?
Qvalet släcks en gång i Stygens källa.

Gå — jag är ej osäll, om jag ser
Dem jag älskade och älskar, sälla.

Blif det, blif det! — Och om ständigt sen
Glädjen för min famn här undansluppe,
Väl — en dag med Er jag finner den
På den stora högtiden däruppe.

Till en aflägsen Älskarinna
vid Nyåret 1803.

Det sjunker oss undan, det slutande år,
Likt böljan den kommande böljorna gömma;
Och än häller Tiden på urnan, och går
Å nyo ett solhvarf att tömma.

Var helsadt o Nyår! — För sorgernas jord
Hur blodig var hittills den ban du beträder.
Med mörker och plågor, med villor och mord
Hon tecknades af dina Fäder.

Och du för vår sällhet hvad lofvar du mer?
Säg, för du åt jorden ej sorgspelet åter
Af brottet hvars fräckhet belönas och ler
Af dygden som trampas och gråter?

Bär icke du äfven i straffande hand
Qual som du skall så öfver slottet och kojan?
Åt villan triumftåg kring suckande land?
Åt sanningen hatet och bojan?

Sitt gamla lopp framhvälfver seklernas ström,
Och än är du, menskligHet, otröstad vorden.
Som dimmor för blixten försvinner vår dröm
Om sällare dagar för jorden.

Med mordisk, med långsamt förkrossande hand,
Se Lidandet fattar det gränslösa hela;
Vi också, min Laura, två stoft deribland
Vi ock skola plågorna dela.

Oss, oss skiljer fördomen. — Kärlekens bloss
Ser hon ej mot lyckans föraktliga glitter.
Blott svagt lyst af hoppet och stum, mellan oss
Den gråtande Saknaden sitter.

Förgäfves tätt intill hvarandra vi lagt
Två lågande hjertan, (förenta så sällan)
Kanske lägger Tiden med afundsjuk makt
Sin iskalla hand dem emellan.

Kanske skall det år som i dag rinner opp
Och läser din bild i mitt klappande hjerta
Se der, jemte den, förrn det kringhvälft sitt lopp
Den dårades, bortglömdes smärta.

Kanske ej så fjerran är målet mig satt
Der allt, äfven dig, detta hjerta skall glömma;
Och mullen som bär mig i dag, i sin natt
Den hvilande ynglingen gömma.

Kanske hon som lärde oss godhet och dygd
Vår Moder och skyddsgud snart stoftet förlåter
Och lemnar i villans och plågornas bygd
Oss irrande fremlingar, åter.

O Aningar, Budskap af ödenas Lag!
Må endast af mig dessa tårar I prässa;

Och gjuten, om I skolen fyllas en dag
Er storm endast öfver min hjessa.

Men skone han, Laura, din leende stig!
Men före dig sällhet den kommande Tiden.
Och Oskuldens SkyddsEngel sväfve kring dig
Kring dig vake Lugnet och Friden!

Må Dygderna kröna din blommiga vår
Och lefvande trohet bo djupt i ditt sköte,
Och Visheten lysa den bana du går
Till glädjens och nöjenas möte.

Mig, mig följer Sorgen med vingade fjät,
Och hinner, och vräker sin skullra på slafvens
Och lugnet flyr — Men en gång återger det
O Laura din famn — eller grafvens.

Till A.

O Du hvars gudabild mitt hjerta evigt bär,
Du som på jorden ren en himmel åt mig gifver!
Jag ser dig icke nu — välan, till dig jag skrifver;
Min enda känsla du, min enda tanke är.
Fritt må poëtens barm med evig oro nära
Af ärelystnan tänd ett fräjdadt namns begär;
Din ömhet söker jag, den blott; och finner der
Min sällhet och mitt lugn, mitt rykte och min ära.
Som dimman flyckta syns för soln som höjer sig,
Så flyckta vid din blick de qual min själ betunga;
Och glad välsignar jag den Gud som gaf åt mig
    En lyra — blott att dig besjunga,
    Ett hjerta — blott att älska dig.

Tro mig, min Anna, tro, den lyckliga minuten
Jag hör utaf din mun den trohet du mig svär,
Jag ser din sköna själ uti ditt öga gjuten,
Och känner, känner djupt, hur ömt jag älskad är;
    Då, då tro ej jag byta ville
Hvad lyckan äger högst mot mina ödens skick
    Då tro mig osäll om jag fick
    Mot dina kyssar, Voltaires snille
    Och spirans glans emot din blick.

O när, gudomeliga niuna,
O när skall jag den dagen hinna
Då ändtlig fri från tvångets harm
Jag trycker dig som min för evigt till min barm
Och går att hos en Maka finna
De nöjen som ej ges utaf en älskarinna? —

Min fröjd är hoppets blott. Jag är dock säll deraf;
Men om du kan mig grymt bedraga
Men om du glömma kan den trohet du mig gaf,
Då — jag ej klaga skall, ej hämnas, men blott taga
Mitt hjertas lugn igen i lugnet af min graf.

Och nu, hör du min Ed: Om, goda, ljufva Anna,
Om nånsin detta bröst så djupt förgäter sig
Att ha en känsla blott som icke älskar dig,
Då störte blixten mot min panna,
Då öppnes afgrunden för mig!

Till A. M. G. M.

Se här en ros för dig, min Anna, plockad;
Det vårens dotter är, ur drifvan lockad
Af solens blick och västans ljumma vind.
När du den ser lär hon ren vissnad vara;
Men trösta dig: det skett af afund bara
Till syskonen som blomma på din kind.

Inför din fot en annan skulle bringa
En offergärd af titlar, ståt och gull.
Ack blott en barm af trogen kärlek full
Men guld och skatter har jag inga.
Försmå likväl ej detta ringa
Om ej för gåfvans, dock för gifvarns skull.

Hur ringa gåfvan är, likväl jag vill bekänna
Att ej så gratis just jag hoppas skänka den;
Ty blommor väntar jag en dag af dig igen,
Men märk — ej brutna ren och vissnade som denna.

Och dock — om hoppet mig bedrar
Om ödet dömde mina dar
Att bli på tröst och sällhet tomma:
Sen du uti en annans famn

Förglömt min kärlek och mitt namn,
Se dock en gång på denna blomma;
Och mins att han som henne gifvit har,
Utaf ditt hjerta en gång älskad var.

Stockholm d. 4 Maj 1803.

E. T.

Till Choræus,

I anledning af hans predikan om Trösten öfver misslyckade mödor.

O ja, hon är dock sann, hon är dock skön, den tröst,
Du vist mot ödets nyck, mot svikna mödors smärta,
Den tröst af sanningen som hviskar i vårt bröst:
»Var nöjd: Du har din dygd och lugnet af ditt hjerta.»
Skön är hon, dubbelt skön förkunnad af din röst.
Från Sions, från Parnassens klinter
Du nedsteg i vår dal, med facklan i din hand
Att lysa, vid dess gudabrand
Oss genom plågans labyrinter
Till hoppets rikdom här, och bortom grafvens rand
Till lugnare och bättre land.
Djupt i vår själ din stämma slinter
Nu ljuf som vårens fläkt, nu stark som dundrets slag
Ger Religionen kraft, ger Dogmen sjelf behag,
Och smälter liknöjdhetens vinter
I vår förtjusta barm, till känslans sommardag.
Far fort ett börjadt namn till Minnets höjder bära
Ställdt midt emellan glansens ära
Af Ehrensvärds ärestod och religionens bloss;
Och tjusa medlertid som förr, här nere, oss
Än med din Lyras slag och än med himlens lära.
Men om åt Vänskapen Du ger

En timma då och då från mödan undanstulen,
Skänk en minut deraf — mitt hjerta derom ber' —
Att lysa opp min dag, så ödslig och så mulen.

Carlberg d. 10 Juli 1803.

Esaias Tegnér

På Gustaf Myhrmans Födelsedag.

Till hvad för nytta kunnat vara
Att en sekter blef född, min vän,
Jag ofta önskat att förklara,
Men aldrig rätt begripit än;
Men när man punsch oss derför ger,
Hvem är som då ej nyttan ser?

Hvad skäl för oss att gratulera!
Hur mycket bättre tar det lag
Uti kansliet att kopiera
Än uti Poësien som jag.
Du skrifver af, jag skrifver hop.
Hvem af oss kommer mest i rop?

Snart kunglig fullmakt uppå fickan,
Lön, som går till bevillning åt,
Ackord om tjensten och om flickan,
Gnabb, hushållsgräl och barndomsgråt,
Och slutlig kröning, kära Du,
Af lifsens krona och din fru.

Se der den lott åt våra dagar
En lycklig stjernas gunst beskär.
En bål af tårar ödet lagar,
Men vi ha en af arack här.
I väntan låt oss tömma den!
Din lyckas skål, vår Bror och vän!

Till Mamsell Maja Lovisa Kjellin

vid hennes Bröllopp.*

Från Himlen stiger Hymen ned
Med facklan tänd som Edert öga,
Och bär förtjust Er trohetsed
Från altarfoten till det höga.
Hvad bifalls, hvad förtjusnings-chor
Från alla sidor Er kringhvärfva!
När Kärlek ropar: se min Mor,
Så ropar Vishet: se Minerva.

Stum sväljer Afund ner sitt knot,
Förtalet för en stund sig tvingar,
Och biter tyst sin tungas hot;
Då Amor fängslad vid Er fot
Er offrar vördsamt sina vingar.
Det skönas känsla, i Er barm
Så manligt sann, så quinnligt varm,
Och dessa Nöjen som sig sansa,

---

* Författaren som frånvarande ej kan ha den lyckan att precist känna bröllоppsdagen, hasarderar likväl, i förtröstan på sin välmening, att kanske komma i otid. — Om han för öfrigt får bifoga en anhållan med detta lappri, blir den endast, att det ej måtte göras allmänt; icke derför att han fruktar anseendet af platt poët — han är från längre tid van dervid — men endast för att ej ge vissa personer som roa sig att leka boll med hans rykte, ny anledning till gissningar, misstydningar och orättvisor.

Och dessa Gratier snillet gett,
Det visa Löjet, Smak och Vett
Som Genier kring Er brudstol dansa.

Gå då med dem och lycklig blif
Le åt den harm som Ilskan känner
Och mot dess bröst tillbakadrif
Det skott hon hemligt mot Er spänner:
En himmel åt Er Maka gif
Och då och då, utaf Ert lif
Jemväl en stund åt Edra vänner
Att muntra glädjens tidsfördrif
Och mildra plågans sår, som bränner.

Ack ja, det bränner — visa mig
Ett namn som någon gång berömdes,
Hur djupt, hur blygsamt än det gömdes
Som ej med Tadlet låg i krig,
Som ej af hopens vrånghet dömdes.
Hvad öfrig tröst vid hviskningen
Ifrån förtalet, smädelsen,
Vid ropen ifrån Hat och Dårar,
Om ej de Ädlas billighet,
Om sjelfva Vänskapen ej vet
Att torka någon gång de tårar
De bittra tårar harmen gret? — —
O då försåtligt Tadlet rifver
Min barm, och, nedrigt skarpsynt, går
Att leta opp min barndoms spår
Sen ej min ungdom fyllest gifver
Hvad för dess ilskna hämd förslår:

Då med sitt gift det går att svärta
Ett lif som blott vill gömma sig.
Och uti bröst som älska mig
Vill väcka misstrons, ångerns smärta:
Förringar om ett lof jag fick,
Ser gränslöst högmod i min blick,
Ser otacksamhet i mitt hjerta; —
Lär då, o lär då, åt min barm
Den svåra konst att tyst förakta
Och känslan af en rättvis harm
I såradt sköte instängd vakta.
Lär mig, ej trotsig och ej skrämd,
Hvar orättvisa lugnt fördraga;
Ej hatfull nog att söka hämd,
Ej veklig nog att mig beklaga;
Och bida trygg en stund, bestämd
Att Oskulden, som Ilskan, daga
Och tills hon kommer, tröstfullt röjd,
Strö mildt ibland en ros för stegen
Utaf min gång, bland törnen böjd;
Och, öfver pöbeldomen höjd
Lär åt min själ att hvila, nöjd
Med vettets aktning — och Er egen.

"Det ges ännu."

— — — — — — — — — —

Det ges ännu en tröst som mildrar våra öden
Då glädjen sviker oss, då tömd är hoppets skatt
En enda säker tröst mot plågorna och nöden.
Uppå en stormig dag, du följer, lugna Natt!
Välsignom detta mål, vår lefnad föresatt;
Ett sekel Plågan är, ett ögonblick är Döden.

Ynglingens sotsäng
eller
Lifvet och Döden.

La douleur est un siècle et la mort un moment.
VOLTAIRE.

Hur långsamt natten går! Försofver sig då dagen?
Arist, han blir ej tom, den kalk, mig plågan gaf.
Du vakar vid min säng, af hoppet än bedragen;
Men döden kommer snart att lösa dig utaf.
Hvad det är hemskt kring mig! Som mellan stormens ilar
En vålnads suck är hörd från grafven, midnattstid,
Så hemskt är det kring mig. Omkring min sjuksäng hvilar
Ren länge dödens skräck, och icke än dess frid.
Inunder mig till graf, till graf står bäddad jorden,
Oppöfver, himmelen till likhvalf bugtar sig.
Min verkningskrets är stängd, min kraft är borttärd vorden,
Och all min glädje gått i grafven före mig.
För mig ler Solen ej. — Kring dalarna, kring bergen
Uppgrönskar ingen vår, försmäktar ingen höst.
Ej aftonsvalkans fläkt, ej morgonsångarns röst,
Ej källans sorl hör jag, ej bygdens lek, — och färgen
På mina kinder dödt, som hoppet i mitt bröst.
Lif, som jag njutit ej, lif som jag skall försaka,
De löften mig du gaf, du fyller för min hamn.
Onyttig skall jag gå i dvalans natt tillbaka,

En börda, gagnlöst vräkt på jordens moderfamn;
Ej vördad af en Son, ej älskad af en Maka,
Förlorad för min bygd och bortglömd för mitt namn!
Hur mången redbar fröjd mitt hjerta undanstulen!
Hon skall ej lysa mer, min lefnads morgonstund,
Då Nöjet, icke vildt, då Dygden, icke mulen,
Gjöt friden i min själ, och löjet på min mund.
Och denna mognans dag, som kom med vettets lära,
Som kom med menskors gagn och fyllda pligters ro,
Min mannaålders dag, då tro och lugn och ära
Från himlen stego ner att i min hydda bo; —
Och denna Ålderdom, skön som den Kullberg målar,
Med himlen i sitt bröst, med silfver i sitt hår,
Som skådar kring sin qväll en högre morgons strålar,
Och mellan stoft och Gud, en tilltänkt Engel, står; —
Hopp, falska löftesmän för mina gömda öden,
Fantomer, slocknande i grafvens långa natt,
Min verld en sjuksäng blef, min Ungdom — hon blef döden,
Och blott mitt stoft får skygd utaf det träd jag satt.

Arist, se natten sluts. Dess svarta härar vackla
Och vinka sorgerna, och fly, med tysta fjät.
Var helsad, milda Dag, den Högstes altarfackla!
Låt mig se än en gång ditt ljus, och dö vid det.
Arist! min själ får dag. — Hur snarskrämd dock, hur bräcklig
Är all vår vishet ej vid våra plågors hot!
Bör jag väl knotande gå min förvandling mot?
Är lifvet då så ljuft, och grafven så förskräcklig?
En ros i öcknarna rann all vår sällhet opp.
Mot den är stormens ras, mot den är haglet måttadt.
Var viss, den tynas minst som stupar i sin knopp.
Låt larfven falla af, och lifvet framstå blottadt.

O du hvars stora själ har rum för andras qval,
Vill Menskligletens väl, och för dess ära strider!
I starkt och såradt bröst göm egna plågors tal,
Och räkna, gråtande, allenast dem Hon lider.
Hur usel gick hon först, Instinktens ledbarn än,
At söka, irrande, sin näring i en öken,
Med våldet blott till rätt, med hatet blott till vän,
Grym som ett Furiekrig, och hemsk som nattens spöken.
Hvad storhet vann hon sen, hvad lidande och brott,
I samfund skockad hop af våldet och behofven,
Då Stater växte opp, förskämda vildar blott,
Som plundra sina barn, och slitas sen om rofven.
Jag tar Historiens bloss och synar Seklen. Se,
Hvad länder uti blod, hvad skördar uti lågor!
Hvad slägten kräla der med lidande och ve!
De tränga på hvarann, som Oceanens vågor,
Och sjunka, suckande, i djupet ner, som de!
På Menskligletens ban hvad mödor dock, hvad skiften!
Hvad grånade förderf som för de yngre flytt.
För oket af sitt qval hon dock blott skullra bytt,
Och målet som hon hann var hittills: öfverdriften.
Hvad ter dess styrkas dag, som längesen försvann?
En jätte, Götiskt rå, som härjar jordens bygder.
Och dess förfinings höjd? En sprätt, Parisiskt grann,
Med verklighet til brott, med tomma sken til dygder,
Djerf emot lagen blott och feg mot en Tyrann.,
För hennes ljus och väl, hur lång, hur blodig striden!
Än såg dock dikten blott den spådda gyllne tiden.
När knyter friden då sitt fasta brödraband?
När ödes draken ut som vaktar sanningsskatten?
Ännu är menskans rätt en boll i våldets hand,
Dess ljus blott stjernfall än uti den långa natten.
Mål för de vise satt, och ädla hjertans hopp,

Förnuftets segerdag på våldsmän, och på dårar!
O skall du gå en gång på våra grafvar opp,
Ge våra Söner tröst, och hämna våra tårar?

Låt Sekler strömma fram och ödets hjul kringhvälfva,
Som mal Nationers väl till grus — och ser det ej.
Förgätom deras qval. Betraktom blott oss sjelfva.
När oceanen häfs, har droppen lugn? Ack nej!
Utaf en molnfri sol vår morgonstund förgylldes,
Men skulle lika klar vår middag lysas opp?
Hur oviss lifvets plan, hur half! Och alt vårt hopp
Hur skönt, på afstånd sedt, hur ringa då det fylldes!
Den dygd vår ungdom tjust, den kraft vårt hjerta fått,
Hvem har försäkrat oss mot deras vilseföring?
Passionen, jagar hon ej dygden sjelf til brott?
Och styrkan, kan hon ge blott skygd, och ej förstöring?
Hvi ser jag skörden blott hos lifvets mognadstid,
Ej mödorna jemväl som skördemannen trycka?
Hos Ungdomen dess dans, ej afgrunden bredvid?
Hos Ålderdomen blott dess lugn, och ej dess krycka?
Vår hvila syns oss tom, och mödan otacksam.
Vår frihet vådlig är, och tryckande är bojan.
Vi finna landet trögt, och staden bullersam.
I slottet Oron bor, och Nöden uti kojan.
Den stolta Makten fick sitt purpur, och sitt svek.
Förtjensten, en gång lönt, är tadlad tusen gånger.
All kärlek kallnade, all evig vänskap svek;
Och Hoppet har sin lögn, och Njutningen sin ånger.
Emellan Gud och Djur den vilsna Menskan står,
Med jorden icke nöjd, från himlen utesluten.
Hon uppbär plågans skatt utaf de långa år,
Och stjäl, med sårad hand, sin sällhet från minuten.

Hvar ställer ödet pant för nästa timmes väl?
Hvar blommar glädjens ros, ej kantad utaf taggar?
De qvida, lifvets barn — Och dock, med lättskrämd själ,
De rädas för den hand som dem til hvila vaggar.
Om lifvet har förtjent det pris af oss det fått,
Hvi fans ej än ett bröst, förnöjdt med lifvets öden?
Nej, menskan var ej född för dessa stunder blott,
Och lifvet äger ej ett högre hopp, än döden. —

Men Döden, hvad är han? Hur tyst, hur allvarsam,
Han kommer, Härolden som ropar Menskligheten!
Han läser ödets bok, och vandrar ostörd fram,
För tiden skördar han, och sår för evigheten.
O Evighet, o djup, vår vagga, och vår graf,
Hur bäfvande den blick uti din rymd vi skicke!
Naturen uppstår sjelf, en holme i ditt haf,
Du seklers klockslag hör, och ler, och räknar icke.
För dig dö solar ut, som lampor brinna ner,
Och jordar falla bort, som löf om höstetiden.
Men Du är qvar ännu och hvälfver opp, och ser
Ett årsbarn uti Gud, en yngling uti Tiden!
Jag står vid böljans bädd och speglar — blott mitt fall.
Hvad dimmor kring det hopp dess afgrund skymta låter!
O! öfver flodens natt månn jag väl hitta skall
Till den som sände mig, en räddad dufva, åter?
Hvad punkt för hvila der? — Religion, mitt slägtes Vän,
Det är din oljoqvist jag hittar ibland djupen.
Och friden, flyktinge ifrån mitt hjerta lupen,
Det är din hand, blott din, som återförer den! —
Här på den mörka gräns der lif med död sig blandar,
Jag manar Eder hit, I tidens starke Andar,
Som stöten bort med hån det hopp Religionen gaf.

Hur tom på tröst Er själ då dödens port I fatten!
Ert öde ingen bryr, Er dygd vet ingen af.
Bakom Er — är en dröm. Framför Er — der står Natten,
Och Er bestämmelse förruttnar i en graf.
Att blomma för en dag, och vissna hän som gräsen,
Se der det stora mål som Eder vishet ter.
Men lifvets oförrätt, hvar gäldas den då Er?
Hvar löses gåtan då utaf Ert qvalda väsen?
O Högmod utan gräns, som vet men kallar ej
Den enda Tröstaren i lifvets mulna skiften,
Som prydt dess fängselvägg med Englars konterfej,
Och gräft en himmel opp utur den döda griften.
Jag kallar honom, jag! Kom, Ljusets Vän, och ryck,
Ryck denna slöja bort, som fläktar öfver döden.
Låt oss få se en arm mer stark än slumpens nyck,
Och tyd oss drömmen ut af lifvet och dess öden.
Vis-brottslingen, som yfs at gäcka verldens syn,
En domstol, rest till hämd, den intet skimmer dårar.
Sträck den förtryckta dygd en mäktig hand ur skyn,
Håll räkning med dess qval, och gälda hennes tårar.
Skänk saknaden igen hvad hon med klagan ber.
Kom lifva dessa stoft som grafvarna bevaka.
Skänk åt en Mor dess Son, skänk åt en Man dess Maka
Uti en bättre verld som du åt hoppet ter.
Gif mig min Lärare, min Bror, min Vän tilbaka,
Och återsamla oss att icke skiljas mer! —

Du som hvar glädtig stund, hvar sorgsen, med mig delat,
Gif mig din hand, Arist! Till afsked gif mig den.
Det sanna som vi tänkt, det goda som vi velat,
Mins det, mins evigt det. — Förlåt hvad jag har felat,
Lef lycklig, ädel lef, och gråt ej mer din Vän.

Bär till en Moders famn min sista helsning åter.
Jag känner det med fröjd, jag var dess hjerta kär.
Säg dem som gjort mig ondt, att jag dem här förlåter,
Säg dem som älskat mig, jag dem välsignar här.
Säg bygden at den mull der mina fäder hvila,
I den har äfven jag gått ner till tidig ro:
At Nöjet oss bedrar, at lifvets timmar ila,
Och döden tröstas blott af vänskap, dygd och tro.

Ungdomen.

Förmätna Ungdom, gå igen
att söka dina pligters bana.
SILVERSTOLPE.

Tiden ilar. — Ren uti dess ström
Ligga bakom dig din barndoms stunder,
Liksom bilder af en morgondröm
Som dig vaggat till Elyseums lunder.

Tiden ilar. — Lik en Fröja ren
Stiger opp din Ungdom ur dess bölja,
Ler mot dig och skakar glädjens sken
Bland de dimmor som din framtid hölja.

»Kom, min vän, och låt oss följas åt,
Vinkar hon dig till, och räcker handen
»Låt oss följas på den glada stråt
»Dit bort till de undersköna landen.»

För din blick den nya verldens rymd
Uti glans af morgonrodnan simmar:
Himlens spegel af ett moln ej skymd,
Böljan lugn och gömda stormens timmar.

Fröjd och oskuld ännu i förbund:
Glädjens länk af ingen ånger skuren,

Blott en munter lek är lifvets stund
Och din sköna leksyster, Naturen.

För dig grönska fälten, solen ler,
Leker bäcken, kläds i skugga dalen,
Doftar blomman, droppar skörden ner,
Suckar dufvan, spelar näktergalen.

Hos dig vaknar ljuf Begärens tropp,
Ofödd slumrar ännu deras smärta;
Nya sinnens flod, som quäller opp,
Gungar nöjet blott in i ditt hjerta.

I hvar ådra dansar bloden varm,
Kinden blommar: — Helsan, åtrån, nöjet
Svälla trängtande din fulla barm;
Eld i ögat, och på läppen löjet.

På din panna Sorglösheten står,
Lif och styrka i hvar muskel spritter;
Rösten höjd ett glädtigt samljud slår
Med sefirens sus och skogens quitter.

Foten, kysst af blomster, halkar lätt
Framåt, yr af banans fröjd och loppets;
I ditt sinne rår, på växladt sätt,
Ögonblickets tjusning eller hoppets.

Tanken, spelande som vinden röjd,
Fladdrar mellan rosor, fjärilvingad;
Nu vid glada verkligheten dröjd,
Nu i diktens vida lustpark svingad.

Åtrån högljudd, eftertankan stum;
Kraft att trotsa, mod att allting våga;
För Inbillningen Elyseum,
Lugn för Minnet och för Känslan låga.

Plågan lätt på själens yta tryckt
Flyktar, liksom vindens spår i sanden;
Sorglöst fram med skarans svallning ryckt
Ler du, blind för djupet, glad åt stranden.

Blomman prålar uti vårens glans,
Tisteln ligger gömd ännu af tingen;
Lifvet synes dig en syskondans;
Ingen Broder stänger du ur ringen.

Flärden, sveket, oförrätters harm
Sympatiens stämma än ej jäfva;
Likars glädje lefver i din barm,
Likars qual uti ditt hjerta bäfva.

Känslans första, vällustfulla tår
Kommer, darrande, att kinden skölja;
Vänskap delar dina lätta sår,
Kärlek tvättar dem i Letens bölja.

Der, lyft täcket från din framtid opp.
Se hvad fröjd åt din förhoppning länad.
Styrkan, mognad, stöder der ditt lopp,
Lyckan väntar på dig der, förtjenad.

Strida skall du der för rätt och godt,
Lysa villan, hotad oskuld rädda;

Mödans mål, fast höjdt i skyn, bli nåddt,
Och vid det din hvila Äran bädda.

Svaghet skall du skydda, våldet slå,
Återge den skörd som sveket röfvat;
Bröders tack förtjena, men försmå,
Nöjd med minnet af den dygd du öfvat.

Retelsen uti din förväg satt
Sjunka, djupt föraktad, vid ditt möte;
Sanning öppna dig sin gömda skatt;
Lugn och vishet blomma i ditt sköte.

Brott och flärd skall darra vid ditt namn,
Tadlet fly dig, Rättvisan dig kröna;
Och en dag en Makas hulda famn
Dessa dygder som hon väckt, belöna.

Glada söners oskuld, vänners tro
Teckna dina dagar, saligt flydda;
Frid från himlen stiga ner och bo
I din lyckliga och gömda hydda.

Och den lugna blick du skickar än
På det stundande och flydda loppet,
Skall se Minnet som en gången vän,
Och begära intet mer af Hoppet.

Så emot ett bättre fosterland
Skall du, lycklig fremling, ostörd vandra;
Ge åt Dygderna din ena hand,
Och åt Nöjet, ångerfritt, den andra.

Sakta, Yngling! — Banan är så hal
Öfver Nöjets skimrande kristaller.
Sakta! — Afgrunden af ångerns qual
Gapar vid din sida om du faller.

Gjorda om ditt bröst med ålderns is,
Bädda molnet på din ljusa panna;
Blif af glädjen, ej af skadan, vis.
Yngling, fallet väntar på dig — stanna!

Men du hör ej — hvirfveln för dig bort —
Skranket brutit! — Ha! Hvad fröjd derutom!
»Skyndom, Bröder! — Nöjets dag är kort,
Natten ilar mot oss: — Bröder, njutom!»

Far då, galna Yngling! Le och njut,
Tänk hvar blommas brytning strafflöst vågad:
Dansa banan framåt — Vid dess slut
Väntar Vämjelsen, med kalken rågad.

Drick den då, och se dig om, och skälf,
Se, som Furier, vid din sida vandra
Förebråelsen utaf dig sjelf,
Och föraktet, rättvist skänkt, af andra.

Se framför dig, — Hvilken syn du har!
Långa öcknen, naken, vild och härjad.
Ingen kraft att njuta sommarns dar,
Ingen skörd för ålderns vinter bergad.

Fegt förgätna pligters hämderöst,
Falska nöjens ångerfyllda minne,

Saknans gnagorm lindad kring ditt bröst,
Ledsnans tomhet i ditt slappa sinne;

Der ditt hopp! — O i din oskuldsdröm
Var det sådan sig din framtid tedde,
Der i dans till sällhet och beröm
Dygd och Nöje systerligt dig ledde?

Nu — hvar äro dessa dygders rön
Hvaraf Tadlets rop låg öfverröstadt?
Denna quäll på mödans dag så skön?
Detta lugn af fyllda pligter tröstadt?

Minnets skatt hopspard för lifvets höst,
Hoppets fyllnadsstund, så skön att bida;
Fridens högtid i ditt eget bröst,
Allmän aktning lägrad vid din sida;

Äran, gagnet af din fosterbygd,
Hedersglansen kring din faders hjessa
Spridd utaf din gyllne vårdags dygd; —
Säg mig, Yngling, säg, hvar äro dessa? —

Säg, betalte yrslan som dig tjust
Ångerns straffqual, ledsnans, äckelns, blygdens?
Gåfvo, gåfvo dina sinnens lust
Några högre njutningar än dygdens?

Sade ingen oro, då din flygt
Dansade som bäst med blixtens snällhet.
Att hvar nöjets blomma till dig ryckt
Stal ett hopp från frukten af din sällhet?

Och ju djupare med hvar minut
Bägarn utaf njutningen du tömde
Drack du ej allt mera, ren förut,
Smaken af den galla bottnen gömde?

Njut att stärkas, är Naturens lag,
Ej att njuta endast. — Dygd är möda. —
Odla vis dess fält på vårens dag,
Eller tänk ej hösten ger dess gröda.

Gif ej nöjet blomman af ditt lif:
Du är skyldig den åt fosterbygden.
Känslans första eld ej flärden gif:
Yngling, du är skyldig den åt dygden.

Låt din morgon, ock på glömskans stig,
Lysa pligters vård och hjertats heder,
Eller rys! skall aftonsoln för dig
Gå bland fjällar utaf åskmoln neder.

Böj ej feg för maktens öfvermod,
För förtjensten böj, din fria panna;
Gif för lyckan krafter, snille, mod;
Lyckan sjelf för pligten och det sanna.

Mot förtrycket dygdens styrka sätt
Dygdens lugn emot förtalets gåta;
Vänta sannings dag, för att få rätt;
Vänta hämdens dag, — att få förlåta.

Skilj ej fegt, vid offren som du gör
Hvad för dygd, från hvad för sällhet vinnes;

Och bli priset som du strider för,
Icke andras bifall, men ditt sinnes.

Då — låt haglet dina skördar slå
Stormen gny omkring dig, åskan bullra;
Lik Alcides skall du orörd stå
Lugn med sorgens Atlas på din skullra.

Någon dag skall välta bördan ner,
Någon himmel skall ock dig belöna.
Ej i stoftets bygd, måske? — Hvad mer? —
Äro stjernans bygder mindre sköna? —

O min Aura, skall min vårdags lopp
Af ditt öga afskys eller gillas?
Af den eld som i min barm går opp
Skall jag lysas, eller skall jag villas?

Skall jag offra, för en stund af flärd
Känd med yrsla, följd af evig ånger,
Tillfridsställelsen att bli dig värd?
Dygdens tro, dig svuren tusen gånger?

Skall jag rodnande vid Edra namn
Afskydd af mig sjelf, med rättvis smärta
Släpa, krossad, mot din stängda famn
Blott ett villadt och föraktadt hjerta?

Eller skall jag i Passionens natt
Ljuset af din bild, än tryggad, följa?
Som af stjernan, högst i Norden satt
Seglarn lyses öfver nattens bölja?

Skall jag, vändande från hafvets dån,
Dygdens fundna perla uti handen,
Se dig himmelsk, redan långt ifrån
Le emot mig på den lugna stranden?

Skall det stiga ändtlig då. mitt hopp
Uppfyldt, ur min mulna morgons dimma?
Och den glans som lyst min middag opp
Hvila ännu på min aftontimma?

Och sist, ledd af dig vid grafvens brädd,
Skall jag le emot dess ömma sköte,
Liksom solen ler mot böljans bädd
Der hon slumrar, morgonen till möte?

Tiden ilar. — Lik en Fröja ren
Stiger opp min Ungdom ur dess bölja:
Må hon leda mig vid dygdens sken,
Eller djupt i grafvens natt mig hölja!

"Fridens genier."

Fridens Genier kring om dess baner
Dansa gladt, som bygdens barn bland skörden.
Mellan tårar hennes öga ler
Som en vårsol mellan nederbörden.
— — — — — — — — —

Lasta stormens vingar med ditt namn
Spänn för din triumfvagn hundra kungar.
Du kan rodna i din storhets famn
Som ej gagnar jorden, men betungar.

Trotsa, Vise, Ödets kedja bryt
Quäd ditt Bjarkamal, bland ormar bäddad.
Utan godhet är din styrka skryt
Och din hågkomst blott åt hatet räddad.

O hvad är den himmelshöjda Byst,
Lögnerna i Katakomben skurna
Mot en tår af Saknan som står tyst
Stödd i dalen vid den Godes urna?
— — — — — — — — —

Ök med hatets ej din bördas vigt
Dröj med bröders ock din glädjes snällhet.
Menska, rättvis var — det är din pligt
Menniska, var god — det är din sällhet.

»Otacksamhet» — fruktar Du derför?
Väl — blif gömd för dem Du gjorde sälla,
Som den flod Egypten fruktbart gör
Gömmer än bland öknerna sin källa.
— — — — — — — — —

Templets förlåt remnar — Dimmans bygd
Klarnar, vidgad, till ett högre rike.
Menskor sucka: O farväl vårt skygd!
Englar svara: Välkommen vår like.
— — — — — — — — —

Oförrättad lyser Dygden mer,
Offrens möda hennes kraft uppkallar:
Böljan, fri, i mullen sjunker ner,
Trängd i rännan hon mot himlen svallar.
— — — — — — — — —

Om ett ljus, en sällhet av Dig vanns
Tacka Himlen: dela med dig skatten;
Liksom Månen med sin länta glans
Stiger tacksam opp att lysa natten.

"Om i lifvets bägar."

Om i lifvets bägar galla droppas
Låt mig tänka: läkdom göms deri.
När jag njuter låt mig tacksam bli,
När jag lider låt mig hoppas.

Ljusets seger, fridens, mensklighetens
Låt mig söka, ock med sårad hand:
Skrifva Hämdens fordringar i sand
Och i marmor Tacksamhetens.

Låt mig ge till bröders väl, och dölja
Hvarje öfrig skärf mig lyckan gaf,
Liksom ådran, gömd i mullens graf
Skattar tyst till källans bölja.

I som förr min svaghet tryggad gjorden
Må jag ge igen Er vård åt Er
Liksom skyn i vårregn återger
Dunsterna hon drog från jorden.

Må jag få en maka och en hydda
Och en graf i egna bygders famn
Och ge en gång åt en son mitt namn
Icke åt en stod att skydda.

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Och om stormen rycker från mig stafven,
Tålamodets staf, om Hoppets frö
Tvinas uppå lifvets strand och dö
Låt mig så dem uti grafven.

Först derborta på den andra stranden
Bryts det bref som jag förségladt bär,
Och jag vet, att min bestämning der
Skrefs utaf den gode anden.

Den Vise.

Sub pedibusque videt nubes et sidera Daphnis.
VIRGILIUS.

Hvarför darrar du, min svaga like,
Svälld och sänkt, likt böljan, för hvar fläkt?
Du dock Kung i varelsernas rike,
Du med sjelfva himlen dock i slägt!
Skall det intet, som du kallar lycka,
Blind uti sin ynnest som sitt hot,
Skiftvis bädda molnet för din fot,
Och i stoft din stolta hjessa trycka?
Blott ett kastadt spån på slumpens elf,
Allt af andra, intet af dig sjelf?

Se Tyrannen. Hvilken skock af trälar
Vid hans blodsbud bäfvar stum och lyss.
Nu en blink — han sjelf i stoftet krälar,
Trampad af den hop han tryckte nyss.
Skåda hjelten — Hundra stoder resa
Högt i skyn hans ära, svept i blod.
Se! ett Zama ger åt segrarns mod
Knappt en öcken der för flyktens nesa;
Och det höga spöket af hans namn
Sjunker, likt en dunst, i jordens famn.

Dock — bli höjden vådlig, blott den gode
Bodde trygg i sökta skuggans sköt,
Blott hans hydda fri från stormen stode,
Och hans skördar intet hagel bröt.
Fåfängt — Ock hans gömma räcka qvalen.
Slumpen tar allt hvad dess gåfva var.
Döden slår hvad lyckan lemnat qvar.
Vexlingen når höjderna, når dalen;
Och hvart hälst vi skåda, ödets slaf
Sitter gråtande på hoppets graf.

Till hvad motsats är då menskan buren?
Är dess sjungna storhet icke hel?
Der — Guds afbild, Kronan i Naturen,
Der — en boll för lyckans gyckelspel!
Höjs då ingen mäktig hand, som formar
Sjelf sin lott, i trots af lyckan säll?
Sträckes intet bröst af klippans häll
Emot störtningen af ödets stormar:
Bröst, när verldar hvälfvas, fast och lugnt,
Solen likt, i fästets medelpunkt? —

Jo, de finnas dessa stora själar
Hvilkas namn till motvigt dock bestämdt
Mot den hop, som inför lyckan krälar,
Håller menskovärdets vågskål jemt.
Jo, en dygd — sig jorden deraf hedre —
Finnes dock, som står, lik Alpens topp,
Öfver molnens regioner opp,
Öfver stormens ras, som gnyr dernedre:
Lugn, sublim, af ingen fruktan tärd,
Än på gruset af en störtad verld.

Var mig helsad, tingens Kung, du Vise!
Himlens bild på stoftets ringhet tryckt!
Jorden dig försmäde eller prise:
Hopens domssorl räcker ej din flygt.
Hög som stjernan, bofast uti Norden,
Pligten lyser för din fot — du går
Obekymrad om för dina spår
Öppnas Eden eller remnar jorden:
Klippan bommar till din väg: — välan:
Ej din pligt kan brytas — klippan kan.

Låt den svaga nöjets älskling fira
Blott en dygd, som utan offer vans,
Glädjens leksyster, hvars sköra spira
Lyds blott då hon vinkar oss till dans.
Se begären lifvets spel regera.
Välj, var deras herre eller gäck.
Lika vindar i Ulyssis säck
Ge de skeppsbrott, när ej stängda mera.
Brottets thron är i den svages barm,
Och Egiden vill en mäktig arm.

Hvarje dygd, som blott med nöjet födes.
Skrämmes snart af plågan bort igen.
Men som himlen uppå Atlas, stödes
På sin fasta dygd den Vise än.
Öfver äran, makten, rikedomen
På en höjd, som stjernehvalfvet brant,
Står dess tempel, stöddt på rätt och sant.
Offra, menska — eller helgedomen
Stänges — Offer vill den dygd der bor.
Lugn dess dotter, möda är dess mor.

Med en styrka undan ödet räddad,
I triumf han släpar sina qval.
Nordens hjelte lik, bland ormar bäddad,
Qväder han ännu sitt Bjarkamal.
Från vårt grus hans fria tanke ilar.
Öfver skyar stiger klippan så:
Kring dess slagna sidor åskor gå,
Evigt solsken på dess hjessa hvilar.
Frukta kan han — men blott för ett brott.
Hoppas kan han — men på himlen blott.

Ej går han att inför verlden bära
Prålet af en dygd från känslor ren.
Djupt förhatlig är dess döda lära,
Kallt, som Månens, är dess länta sken.
Menskligheten vän, dess lott dig sårar.
Af din dygd ej endast stark, men god,
Egna plågor du med tystnans mod,
Andras möter du med hjelp och tårar.
Himlen strålar i den Vises tår,
Som en vårsol mellan skurar står.

Opp till maktens höjder honom lyfta
Att med stormarna och åskan bo.
Smickret, flärden till hans hjerta syfta,
Menskligheten blott ger han sin tro,
Ser sin sällhet endast i det helas,
Dess i ljus och frid och sanning blott:
Och när hvar sin rätt beskyddad fått
Harmas ej att blott hans egen felas:
Utan klagan, lönt som Belisär,
Tyngst af bördor, sjelfva hatets, bär.

Växer skuggan kring hans låga boning,
Dväljs han nöjd uti dess gömda famn,
Glad att ge, till afundens försoning,
Intet mer än drömmen af ett namn.
Mången telning går han der att amma,
Som skall skugga andra åldrar blott:
Och förnöjd allenast han gjort godt
Ångrar ej, om han gjort otacksamma.
Vill det rätta, sorglös om dess lön,
Och tror dygden, äfven straffad, skön.

Sanning, Eko från en Gud, som talar,
Lugn i dygdens, storm i brottets bröst!
Dina tordön i tyrannens salar,
I förtryckets tjäll bär han din tröst.
Tingens ordning för din gudastämpel.
Solar flamma i din facklas glans.
Din förgömda gång är Sferers dans,
Fästet och den Vises bröst ditt tempel.
Vid ditt ljus han synar grafvens land,
Och slår spiran utur ödets hand.

Fins hon, denna storhet som jag målar?
Är hon svärmarns drömbild, och ej mer?
Flärdens slappa syn ej tål dess strålar:
Tviflarns starke ande dem beler.
Du som menskans högre krafter glömde,
Ger din feghet då åt dygden band?
Gå — vrid svärdet utur Vasas hand,
Krossa bägarn, som Sokrater tömde:
Tysta häfderna, släck minnets glans; —
Och skrik sen att denna dygd ej fans!

Der du står bland häfdernas ruiner
Jättevålnad, o hvem är du då?
Minnets fackla kring din hjessa skiner,
Sekler böja knä för dig — och gå.
Du är Cato! — Från din punkt ej rubbad
Står du inför verldens segrare.
Hell dig, menskovärdets hämnare,
Dygdens Riddare, af döden dubbad! —
Mot hans bröst hvälf härar, verldar hvälf.
Hvad har Cato emot dem? — sig sjelf.

Och hur mången Regulus, som glömdes
Emot en, på ryktets höjder ställd!
Huru mången vis, som ej berömdes,
Känd och jordad i sin trånga däld!
Yngling! kanske hvilar här i skygden
Af de multna trän, en dygdig man.
Kom och känn att stor är menniskan,
Stor igenom visheten och dygden. —
Himlens arfving, glömda dygd, din hamn
Bjuder vördnad än ur grafvens famn.

Höga känsla utaf menskans värde,
Hvad är jordens son förutan dig?
Blott en klump, som grafvens svalg förtärde,
Sen den styckats af begärens krig.
Spindelväfnad är hans vishetslära,
Grusets barn hans tanke, djerfvast höjd:
Kropp hans plåga, skugga blott hans fröjd,
Stoft hans gyldne slott och vind hans ära:
För det väl hans åtrå honom lög,
Jorden är för låg, och skyn för hög.

Stormarna omkring hans hjessa vaka,
Fremling sitter han på lifvets ö.
Hvart han ser, framför sig och tillbaka,
Svallar, okänd, Evighetens sjö.
Dimmor hvila kring dess fjerran stränder,
Dunkelt anade af hjertats hopp.
Men din hand ur natten räckes opp,
Och en lyseld öfver djupet tänder.
Själen, höjd från grusets region,
Ser sin vagga i den Högstes thron.

Tiden, grånande, sin ban fullbordar
Tills han målet för sin ringdans ser.
Skörden utaf solar och af jordar
Mejas, mogen, af hans lia ner.
Allt är rof utaf förgängligheten,
Tomt står rummet der Naturen var.
Menskan blott är än densamma qvar,
Hennes tanke fyller Evigheten.
Uti Kaos' natt ej lif, ej ljud,
Intet, intet, utom hon — och Gud!

På en Mors Födelsedag.

CHOR.

Åter ett hvarf af din lifstråd är spunnit
Moder, hvars lifstråd blir alltid för kort.
Sjungom! — Af lifvet år sorgerna vunnit,
Glädjen sekunder, och de blixtra bort.

ENA DOTTREN.

Lär mig som Du att mot stormerna bygga
Vishetens, dygdernas varande skjul.
Sen må mig lyckan försmå eller skygga
Lugn slumrar jag på dess hvälfvande hjul.

ANDRA DOTTERN.

Höghetens, ärans och rikdomens lotter
Ile mot fåfängans längtande famn:
Kalla från himmelen ned åt din dotter
Endast ditt hjerta som redan ditt namn.

DEN FÖRRA.

Må våra tacksamma omsorger fylla
Måttet af glädjen som rättvist dig skänks.

DEN ANDRA.

Måtte vår stigande middag förgylla
Skymningen utaf din afton som sänks.

CHOR.

Maka och vänner och döttrar och söner
Kalla din sällhet med samlade ljud:
Hoppet på vingar af lågande böner
Stiger från gruset opp, stiger till Gud.

Fader hvars allmaktsvink verldsödet formar,
Hör ock de bedjande stoftbarnens röst:
Quäf kring dess hjessa de växande stormar,
Mogna den lofvade skörd åt dess höst.

Låt henne bära på hvittnande lockar
Kransen af åldrade dygdernas frid
Och mången ros som vår tacksamhet plockar,
Fästas än ofta, lik denna, dervid.

Låt henne te, efter grånade vanan,
Bilden af himmelens godhet i sin
Och kalla sent ifrån saknande banan
Vandrarn till lönande härberget in.

Kring lifvets rymd dansar furieringen
Utaf Bekymren, med blödande spår.
Skrämmom dem bort, fattom glasen och klingen:
Moder din varande sällhet — och vår.

"Ren som bläddror bort."

Ren som bläddror bort med strömmens vräkning
En och tjugo somrar af mitt lif
Sjunkit hän med tiden. — Öde, gif
　　Gif mig din förmyndarräkning!

Ack! en faders stoft, en moders tårar,
Var den arfslott, som min barndom fick.
Ensam ren det dömda rof jag gick
　　För förförare och dårar.

Kom så mig förlåtne att beskydda
Kom välgörarn, skickad som från skyn,
Böd åt mig till dygd sin eftersyn
　　Böd till fristad mig sin hydda.

"Goda Mor."

Goda Mor med fröjdadt öra
Hör en hälsning af min sång
O! hvem vet när än en gång
Du skall henne återhöra.
Nyss vi sett ur Tidens haf
Tyst det nya år sig höja
Men förrn loppet fyllts deraf
O hvem vet väl på hvars graf
Sorgens stumma blick skall dröja.

Mörk, min Mor, är dödens stråt,
Rysligt långa hvilans läger,
Fastän plågan följt det åt
Lifvet dock sitt värde äger,
Äger värde ock för mig.
Fåfängt öfver mina dagar
Sorgens dimmor skocka sig;
Hoppet deras midnatt dagar;
Ack! dess ljus som fjerran röjs
Dock min trötta fot ledsagar,
Hämmar denna tår, som röjs
Tröstar detta bröst som klagar.

Detta hopp, hvem tände det?
Hvem mig denna tröst beredde?
Moder, det var Du, som ledde
Mot min famn en dotters fjät,
Du som gaf dess själ ett värde,
Bild af himmelen — och dig,
Lärde henne älska mig
Flärden henne hata lärde;
Lärde henne hvilket pris
Hon på lyckan sätta borde,
Henne känslofull och vis
Öm och god och trogen gjorde.

Vid Akademi Sekreterskan, Fru Anna Christina Wåhlins graf,

Den 9 Mars 1804.

Menska! glöm ej bort din ärfda lott.
Skymta för dig sällheten och friden,
Tänk ej att dem fästa. — Plågan blott
Följer troget dina spår, som tiden.

Vandrar vid din sida någon vän,
Tröstar sorgens, lifvar glädjens dagar:
Se dig om: — I mullen gömmes den,
Döf som klippan för din röst, som klagar.

Utur molnet af din skumma blick
Regnar tåren, fåfängt dämd i loppet.
Minnet vet blott glädjen som förgick,
Och i grafven mognar för dig Hoppet.

Sorgen, tyst, din hjessa snöar ner;
Under årens börda sviktar stafven.
Ingen stjerna i din skymning mer,
Ingen hand, som leder dig till grafven.

Kring den fallna står de spädas tropp
Blek, som Sippan, trånande om våren;
Hoppas på att Mamma vaknar opp,
Och sjelf undrar på den kända tåren.

Undra icke. — Ock en fremlings tår
Gjuts med Edra. — Ryktet skallar åter
Blott den Höges lof. — Vid denna bår
Tiger Ryktet. — Ja, men Saknan gråter.

Gråter Dygden, utan anspråk närd;
Godhet, skön som hennes bild i dikten:
Tidens odling, utan Tidens flärd:
Trohet ej af nycken, men af pligten.

Lugnet, fliten följde hennes steg
Tysta, som en vårvinds öfver dalen;
Vishet gillade dem, Tadlet teg,
Och i vännens sköte söfdes qvalen.

Liksom Gudens bild, med andakt röjd,
Kallar, tigande, till dygd i Templet,
Lärde hon den fyllda pligtens fröjd
Ej med skrytets rop, men med exemplet.

Förde friden hvar en tvedrägt fans,
Förde lif till nöjet, tröst till nöden.
Viste höstens frukt i sommarns glans
Ännu blommande, för hvem? — för döden.

Skördad är hon. — Maka, gråter Du?
Hennes bilder växa vid din sida.
Lär dem att en sällhet göms ännu,
Hög som Himlen, i den konst att lida.

Pligtens röst ur grafven, heligt skön,
Ljuder. — Dygder dem en Ynglings sinne
Kanske vägrat åt en Moders bön,
Ger det, bäfvande, en Moders minne.

Äfven Sorgen samlar dig en skatt.
Ock af törnet växer för dig stödet.
Mörk, som klar, ditt väl vill Himlen. — Natt
Lyst af ingen stjerna, hvälfs kring Ödet.

Börja mot dess dom ej dårens tvist!
För att uppgå, sjönk den glob som brunnit.
Jorden sörje. — Jorden henne mist:
Himlen glädjes. — Himlen henne vunnit.

---

*Öfver Gustafva Westers Död.**

Sakta, systrar! Ner med kransen
Glädjens krans ur edra hår!
Sakta! foten midt i dansen
Stapplar på Gustafvas bår.

Bäst i yran våra öden
Som en Wienervals förfly,
Bjuder oss till långdans Döden,
Och han tar ej mot refy.

I som lifvets spel regeren
Gudar! hvarför då i dag
Tog Benrangelskavaljeren
Bästa flickan i vårt lag?

I dess själ, vårt samquäms ära
Dygdens, lugnets, vettets vän
Månn ej Englar blifvit kära
Och så enleverat den?

Hur hon tynar bort! Hur plågan
Hennes bädd med tistlar strör.

* I hennes vänners namn.

Uti ögat slocknar lågan
Uppå kinden rosen dör.

Blomman lik på trampad stängel
Sänker hon sitt hufvud ner
Och som Tålamodets Engel
Mot oss än i döden ler.

Borta är hon — se ur ringen
Gråtögd hvarje tärna går.
Ingen ser Gustafva — ingen
Mer ett bref från henne får.

Tom står hennes stol i salen.
Orörd ligger hennes bok.
Qvar ibland oss sitta Qualen
Sitta Sorgerna i dok.

O hvem skall oss mera lära
Denna konst som hennes var
Att så tålig plågans bära
Och så tacksam glädjens dar.

Hvar fins mer ett hjerta troget
Såsom hennes, — utan lön?
Hvar ett vett så blygt, fast moget?
Hvar en dygd så gömd, fast skön?

Slumrerskan ej vaknar åter.
Till den graf dit hon gått ner
Vandrar Visheten och gråter,
Vandrar Dårskapen och ler.

Låt sin dotter himlen hafva.
Jorden var ej värd den mer.
Se dock ner på oss, Gustafva,
Se på våra tårar ner!

Till Anna Myhrman.

Molnen ha smält.
Våren, ur slumret väckt,
kring våra fält
släpar sin rosendrägt.
Ve mig! mitt glödande hjerta
svalkas ej, svalkas ej af dess flägt.

Dansande möt
honom, du sälla tropp!
För dig han gjöt
sorlande källans lopp,
stämde han fåglernas sånger,
öpnade rodnande blommans knopp.

Men ej åt mig
susar hans vinge tröst.
Stormernas krig
tiger ej i mitt bröst.
Glädjens vissnade blomma
slumrar för mig i evig höst.

Svigtande böjs
hoppets rö, halft förstörd

växande höjs
saknadens tistelskörd
högt klagar rösten af minnet,
fjerran från lyckliga dagar hörd.

Anna! dess röst
klagar hon ock hos dig?
Säg, i ditt bröst
isar ej glömskan sig?
Offrar ej i nattens tystnad
du äfven saknadens suck åt mig?

O! Häfs din barm
lik min, än troget öm?
Flödar än varm
der mina lågors ström?
Gråter du mina tårar?
Drömmer du mina känslors dröm?

Och jordens trakt,
se'n du är från mig skild,
hvart du ger akt,
står hon ej öde, vild?
Grafvens öcken, befolkad
endast utaf din älsklings bild.

Fåfängt ändå,
fåfängt naturens hand
mellan oss två
sträckte sitt rosenband;
fåfängt allt — ödets is-barm
värmes ej opp af vår sköna brand.

Suckande vind,
far till min Anna, far!
Kyss hennes kind,
hviska så: »lycklig var!
»Kanske den kommande våren
»ser af din älskling blott stoftet quar».

Hvad är det mer?
Der bortom grafvens rand
vårsolen ler
öfver ett bättre land.
Välkommen efter mig, Anna!
Döden löser ej våra band.

"Må du ej förskräckas."

Må du ej förskräckas
Kanske innan kort
Skall hans åska släckas
Molnen blåsa bort

Och ur deras sköte
Solen himmelsk le
Glänsande till möte
Åt oss lycklige.

Till min Hembygd.

Du som min barndom gaf din omsorg och din stämpel,
Ditt minne växer än, o Hembygd, i mitt bröst.
Mitt öra längtar än till dina Echos röst,
Och fjerran dyrkar jag ditt skogbevuxna Tempel
    Der du bland klippor reser opp din bild
    Gigantiskt dristig och poëtiskt vild.

Hur kraftigt hvarje drag din enkla skönhet talar!
Hvar tanke i ditt sköt blir, som din himmel, klar.
I dina forssars fall den vilda Styrkan far,
Och Friden vandrar tyst i dina dunkla dalar:
    Då dina fjäll, bland himlar stigna opp
    En krans af stjernor fläta kring sin topp.

Så var den glömda bygd, som födde Ossians yra.
Med Guden i sitt bröst, med vinden i sitt hår
Han stod på klippans spets, och sjöng. — Försvundna år
Som hamnar stego opp att dansa kring hans Lyra:
    Fram genom Sekler kom hans gudasång
    Med dufvans enfald och med dundrets gång.

Hur ljuf din Sommar är! På en gång Jette vorden
Han stiger blomsterkrönt ur Isars vagga opp:

På en gång knopp och frukt han sållar i sitt lopp,
Och rundar i ett drag hvart ax som kröner jorden:
Då dagen sjelf, med Skördarn i förbund,
Stjäl hälften bort utaf sin hvilas stund.

Skön är din Vinter sjelf. Jag såg, jag såg ju Hjelten.
En drifva i sitt skägg, en tallkrans kring sitt hår
Han far, och silfverkorn kring dina lundar sår,
Och med förfrusen hand strör liljor öfver fälten:
På böljan, nyss i krig mot klippans brant,
Han lägger tungt sin sköld af Diamant.

Hvad fröjd min barndom fann bland dina frusna fjällar!
Då än på skidors längd, som flög på drifvans bryn
Ifrån dess spets vår tropp nedstörte, som från skyn,
Än for på skor af stål att rita böljans hällar:
Omkring oss Vintern, Våren på vår kind,
Med bröst af oskuld, och med fot af vind.

Hur skön jag Månen såg i Vinternatten tåga!
Hans strålar slumrade bland drifvors bädd. — Med hast
Kom Nordan. — Klippan skalf, sjön soptes, stammen brast,
Och norrsken fräste ner från himmelen i låga:
Och skogens Rå, med natten vaknad opp,
Stod i ett yrmoln uppå fjällens topp.

Mer mild din Sommarnatt går att vår syn förnöja.
Af bygdens lek ett skall förföljer hennes spår:
Ett perleregn af dagg hon vrider ur sitt hår,
Och stjernor slockna tidt på hennes ljusblå slöja
Då skrämd och snar sin tysta vagn hon styr
Emellan dag som skymmer och som gryr.

I aldrig vissnad prakt sig dina lundar sira.
Med en Tiâr af moln, som spetsas mer och mer
Står jordens årsbarn, Furn, som från din höjd går ner
Att resa herrskande bland böljors skum sin spira;
    Ej speglad mer i Insjöns lugn, hvars brädd
    Är i en gördel utaf klippor klädd.

Dig, som min Hembygd ger så rikt åt mödans händer,
Tyranners burna skräck och åldrig frihets värn,
Förgömda Klippans son, jag helsar dig, o Jern!
Som förr med hämden gick att stycka Latiens länder:
    I flykten slog dess Örnars legion
    Och satte Nordens berg till verldens thron.

Stig tryggadt opp i dag bland palmerna af friden
Der folken darrande dig lösa till sitt skygd:
Och lugnt din massa se uti din fosterbygd
Till plogbilns eggar hvässt, till skärans cirkel vriden:
    Och segrande som lia eller svärd
    Nu meja skörden, nu en väpnad verld.

Låt mången veklig bygd de seders prål förljufva
Som blifvit dygdens graf och sannings plågoris.
Det folk jag föddes bland vill blott, på Fäderns vis
Sin enfald och sin plog, sin frihet och sin grufva:
    Dess tjäll hann ej förderfvet, och dess tro
    Står fast som klippan der dess skatter bo.

Tan, Möjor af min bygd, den krans Er Landsman binder.
Bland stadens dockor än hans hjerta mindes Er.
Från himlen i Er krets steg hvitklädd Oskuld ner,

Och Frid och Helsa blott ha sminkat Edra kinder.
    Sjelft spegelns lof Er blygsamhet försmår,
    Som Luna, rodnande, från böljan går.

Förråder mig min Sång? — Din Son, o Hembygd, vinne
Dock i din hulda famn en hydda någon gång:
Din höghet för sin själ, din enfald för sin sång
Och dina ädlas bröst till grafvård för sitt minne;
    Och låt din skugga, dina blommors doft
    Ej sky den torfva der du lagt hans stoft. —

Till Herr Christofer Myhrman, Brukspatron.

Hvart leda dessa första fjät
Som ej till sista målet hinna?
Leopold.

Hur vådlig, Myhrman, och hur sen
Är vandringen kring Pindens branter,
Der höjdens väg är blott på en
Och fallet uppå tusen kanter.
Bland otack och bland vådors rön
Gror Minnets lager, fåfängt skön,
Bland afgrundar står Vishets Tempel:
Dess glans drog mången däldens son
Som återvände derifrån
Blott brännmärkt med föraktets stämpel.
Sublim, vår dyrkan evigt värd
Är Sanningen, hur sent hon skrider
Af Vettenskapen förd, och sprider
Sin dager kring en halfvild verld:
Från helgedomen af Naturen
Drar, blygsamt dristig, slöjan ner,
En själ åt sinnligheten ger,
Och höjer djurens kung från djuren.
Må hennes seger, jorden kär,
För hopen, undransfull, förkunnas:
Men månn det hopens händer är

Som vården af dess vapen unnas?
Låt i en glans som ej förgås,
Med vådlig storhet, snillet äga
Dess fackla, för att lysa oss,
Dess vigtskål, att naturen väga.
De ge beröm, med mäktig arm
De ge förakt, med svaghet förda:
Som Hjeltens sköld för dvergens barm
Blir icke mera skygd, men börda.
Sitt lyckliga och glömda tjäll
Den Starke lemne för den fjäll,
Der stormar bo, och tordön bullra,
Och danse, lastad med den häll
Som krossade den svages skullra.
Han blixtre dag i tankens natt,
Han hvälfve vettenskapers öden
För lönen af en Domstol, satt
I Minnets drömverld, bortom döden.
Glad åt dess sena rätt, med mod
Försmå han här sin rätt att skydda:
Och att få, död, en ärestod,
Han sakne, lefvande, en hydda.
Hans ifver, ock på drömmar byggd
Gaf jorden ljus, gaf jorden skygd:
Upp! den att tillbe, ej att härma.
Utaf den solvagn som han kör
Den Svagare sig önska bör
Ej tyglarna, men ljus och värma.
Och denne, lysten till ett namn,
Ser spöka för sitt hopp dess hamn
Och öfvergifver allt att hinna'n:
Den viker undan för hans famn,
Som för Ixions, Molngudinnan.

Låt honom också, barnsligt nöjd
Se snart, med oförfaren fröjd
En lager grönska kring sin tinning:
Den sköflas af en väderpust:
Och hjertats lugn är hans förlust,
Och ångern, ångern är hans vinning.
Af harmen följd, vid bördan böjd,
Med offren af sin ungdomsfröjd
Med vakorna, bekymren, qualen,
Han släpar sig vid Pindens fot,
För svag att gå dess höjd emot,
För fåfäng att bli quar i dalen.
Och ändtlig, gömd i glömskans vrår
Med skräpet af sin vishetslära,
Sin irring, men för sent, förstår:
Af lifvet ingen sällhet får,
Och utaf döden ingen ära.

Hvar dödlig fick sin mätta krets
Att verka i, att lycklig vara:
Ej med sin lägres lugn tillfreds
Ser Dåren ej den högres fara.
I uppror mot naturens lag,
Som fordom Englarna i Skriften,
Han faller liksom de, för svag
För den förfärliga bedriften.
Den Visare innom sin sfer
Går, nöjd att kär och nyttig aktas,
Och ej för däldens lugn begär
Den rätt att på en höjd föraktas.
De skuggor honom födas sett
Han ger sitt namn åt deras tystnad

Och rodnar ej, med mognadt vett,
För spåren af sin ärelystnad.

Du mins den tid (hur säll var den!)
Då för min syn Inbillningen
Höll fram sin magiska lanterna,
Och snillens ljus och lagrars hopp
Som stjernor gingo ned och opp
I vacuum af min barndomshjerna.
Du såg då mången sömnlös natt,
Hur nöjd vid min Homér jag satt
Och sväljde glosor, fåfängt tröga,
I hopp att lyfta från sitt grus
Mitt sinne en gång till det höga,
Och värma mig invid de ljus
Som lyste fjerran för mitt öga.
Men se! de flykta för mitt hopp
Och växa i sin flykt, och brinna
Med hvarje stund allt högre opp;
Som floden växer i sitt lopp,
Att sist i hafvets rymd försvinna.
Den dröm som jag så lycklig fann
Lär, skingrad, åt min blick som vaknar
Att se det intet som jag vann
Och den oändlighet jag saknar.
Mitt öga, tröttadt mer och mer
Från mål till mål att gäckadt ila,
Med saknans sena klokhet ser
Ifrån sin halfdag, åter ner
På mörkret utaf dalens hvila.

Säll den som ej gaf bort sin vår
För några blad kring sina hår,

Ett rof för morgondagens fläktar:
Som ej steg opp att gapa på
De högre ljus han ej kan nå,
De flygter han ej följa mäktar:
Hvars ungdomskraft, åt flärden nekt
Åt nyttan skänkt, med trägna händer
Den moderliga torfva vänder
Uti hvars sand han fordom lekt;
Som ser, förr'n sommarns dag förflutit
Sin hydda byggd, sitt eget bord
Af barns och makas krets kringslutit:
Och räknar, när hans höst är spord
Glad sina skördar och sin hjord
I skuggan der hans Fäder sutit.
En slipprig Vishets öfvermod
Ej för hans lugn sträckt tviflets snara;
Han känner nog, att vara god,
Han äger nog, att lycklig vara.
Ej böd han Oron till sin gäst,
Af Ryktets mun ett lof att prässa,
Och ingen lager, flyktigt fäst,
Förvissnar på hans trygga hjessa.
De blyga Nyttor, bygdens tröst,
Hvaraf han icke sökte hedern,
Stå opp i blomning kring hans höst,
Som liljor kring den gamla Cedern.
Hans dar som inga skiften känt
Nå tyst sitt mål, af friden burna:
Och stilla dygders Monument,
Står, dyrkad af hvar god, hans Urna.

Du, hvars exempel i din bygd
Går, aktadt, att dess söner lära

Den konst att Medborgsmannens dygd
Ej Fåfängans bekymmer nära:
Hvars godhet var min barndoms skygd
Hvars vänskap är min ungdoms ära; —
Då du föraktar, mannligt vis,
Det fega, oförtjenta pris
Som barnsligt kittlar Tanklösheten,
Må du likväl med bifall ta
En Sångmös gärd, som ville ha
En bättre röst för tacksamheten.

Eskulap.

Noli me tangere.

Febus hade han till far,
Gjorde piller och mixturer,
Och der ingen fara var
Utmärkt lyckeliga kurer.

Men som detta kall är trist,
Och som Febi son, kan tänka,
Ville han som Bellettrist
Också i Provinsen blänka.

Doktorns lynne var ej godt,
Gerna såg han allting klandras:
Och för egen ära blott,
Gjöt han litet gift i andras.

Men hvad sker? En oblid makt
Spelte vår Poët det streket
Att hvar rad som han frambragt
Luktade ifrån Apteket.

Och hans vers, af illska full,
Duglös var, som hans recepter:
Och, om ej för nyttans skull,
Ingen frågade derefter.

Febus skrek med vredgad blick:
»Lär din fingerklåda styra.
»Håll min stolgång du i skick,
»Och bry dig ej om min lyra.

»Blott i *din* metier var dum:
»Spara dina melodier:
»Först när ej fins Opium
»Kan du skrifva parodier.»

Skrämd han hörde Febi bud
Och, hvad man så sällan röner,
Tog reson, fast han var Gud.
Men hans söner, ack! hans söner!

Förvillelsen.

Ode.

Nur der Irrthum ist das Leben
Und das Wissen ist der Tod.
SCHILLER.

Skall menskan fira, ständigt än
Blott Sanning, hennes lott ej vorden?
Och jordens tröst, Förvillelsen,
Ej annat tempel ha — än Jorden?
Förgäfves ödets lifstidsslaf,
Hvars plan är Allt, hvars mål en graf,
Mot sökta ljus sitt öga vänder.
Mörkt är hvart helst han ser sig om:
I natt han går, ur natt han kom,
Och ingen dag i dödens länder.

Helgd vare ryktet Tänkarn har!
Hans forskning villorna förtränger.
Vi se den, länk för länk — men hvar
Är fästet hvarvid kedjan hänger?
Sen han vägt luften, jorden mätt,
Talt grandet, ställt kometen rätt,
Tänkt Englarna och kufvat djuren,
Väckt jordens åskor, himlens ledt;
Han vänder mot sig sjelf sitt vett
Och frågar: »drömde jag Naturen?»

Gå — lyft från grafven hennes dok,
Bjud Evighetens midnatt klarna;
Läs chiffern uti Ödets bok,
Naturen rätta, Slumpen varna.
Hvad? — om din blick, ur mörkret höjd,
Ser skuggdikten af lifvets fröjd
Fly, skingrad, bort vid sannings dager?
Säg då hvem högst välsignas bör,
Den makt som vis, men osäll gör?
Den som gör lycklig, men bedrager?

Låt Andars högre sällhet bo
I kretsar, från hvar dimma rena.
Men nöjets spridda blommor gro
För oss på villans grund allena.
Hon stämt vårt Högmods tysta spel
Att konstigt gömma egna fel
Och medla fred med våra hjertan:
Hon satte Hoppet till vår vän,
Som lofvar glädjen åldrar än
Och ljuger läkedom för smärtan.

Hon ger den svage gubben tröst
Som vaktar nöjd sitt gull åt Döden;
Och stjernan lär, på såradt bröst,
Förljufva mannaålderns öden;
Hon tjusar lifvets morgonstund
Med fröjd som famnar jordens rund,
Med vänskaps tro, i döden svuren;
Hon skänker Kärleken åt oss
Och lifvar vid hans gudabloss
Den stela bilden af naturen.

Hon stämt den första lyras ton
För lagrars lön dem nycken knutit;
Och lönte mödan af en thron
Med glittret, kring dess trappa gjutit.
Hon lifvar ryktets trötta slaf
Den hon för Minnets drömlön gaf
Ett lif, all lifvets fröjd förlustigt;
Och gäldar lugnet af hans dar
Med lof — sen örat multnat har,
Med stoder — sen hans öga brustit.

Hon böd den undergifna Tro
Gå Plågan som en vän till möte;
Och vaggar jordens barn till ro
Invid sitt moderliga sköte.
På tiden, ödet sjelf hon rår.
Utöfver lifvets gränser når
Den sälla lögnen af dess välde.
Och all vår önskan, all vår fröjd
Är ännu i den spegel röjd
På grafvens andra brädd hon ställde.

Der gaf hon Negern, dunkelt lärd,
Den fosteröcken han begråter;
Åt Odens dyrkare, dess svärd
Åt Mohammeds, dess Harem åter.
Der Andaktssvärmarn, sjelfgjordt quald,
Ser sig i Helgons sköt betald
För fastor, gisslingar och psalmer:
Och i Martyrens bröst, hvars blod
Spills för ett ord, hon hviskar mod
Med susningen af Edens palmer.

Kom, Villa, då — låt ditt behag
Bli evigt quar bland tidens skiften;
Från lifvets törnen udden tag
Och sålla rosor öfver griften.
Hvar dödlig skyr och njuter dig.
Din trollstaf vaktar hopens stig,
Din sköld af natt dess bröst bemannar.
Du hemligt Filosofen för
Och leende hans sällhet gör,
Jemväl den stund han dig förbannar.

Sol, som än aldrig klar gått opp,
Skörd, som ej kända länder bära,
Den råa Vildens trodda hopp,
Och Tänkarns ovisst vundna ära
Säg, Sanning! — om du, en gång lärd,
Din gåta löser för en verld
Som bär och känner ej din stämpel:
Månn det i stoftets mörker sker?
Och var vårt lif bestämdt till mer
Än till Portiken för ditt Tempel?

9—231749. *Tegnér, Saml. skrifter. 1.*

Vid Bryggaren Anders Påhlssons Enda Dotters Anna Maria Påhlssons Graf

den 14 Dec. 1804.

Vakna Skaldmö, sjung en enkel sång!
Hon är död, den älskvärda, den ömma.
Må den dygd som hyddans skuggor gömma
Lefva ock i Ryktet någon gång.
Hopen hennes värde ej erfarit,
Skymning höljde hennes korta lopp;
Minnet endast utaf hvad hon varit
Som en stjerna ur dess graf går opp.

Hvem fick penseln som Behagen målar?
Skönhets stränga, Gracens fria drag,
Kind, som blommar, blick som himmelskt strålar,
Måle Wieland dem och icke jag.
Fåfängt på dess hela väsen trycktes
Skönhets pregel, regelbundet sann;
All dess glans blott återskenet tycktes
Från en eld som i dess hjerta brann.

Dessa Furier ibland tidens Sköna,
Rysligt grinande der Gratier le:
Högmod, blindt att egna fel ej röna,
Afund, klarsynt att blott andras se:

Inbilskheten, som på dyrkan pockar,
Nycken, som på en gång ger och tar:
Fåfängan, som tusen hjertan lockar,
Lättsintheten, som dem grymt bedrar:
Alla dessa barn, som mörkret födde,
Skyggde undan för dess ljusa själ;
Och den första önskan, som der glödde
Var ej eget, men sitt slägtes väl.

Hemligt tröstade hon andras smärta,
Öppet deras fröjd hon gladdes åt:
Endast kärlek bodde i dess hjerta,
Rent som Evas, förrn hon äpplet åt.
Sällhet skulle hon sin ovän unnat,
Om en ovän blott hon kunnat få;
Verldens hat för sig hon önska kunnat
Blott för nöjet att förlåta då.

Utur kretsen af den höga verlden
Födseln stängde henne, skuggans vän:
Men dess hjerta, upphöjdt öfver flärden
Vände, tröstadt, i sig sjelft igen.
Liljan lik, som djupt i dalen tynas,
Såg hon sorglös mörkret kring sin stig:
Var för skön likväl att icke synas,
Och för blygsam att ej gömma sig.

Uttryck hade hon för hjertats lagar:
Stum hon satt vid jollrets tomma glam;
Tänkande i tanklöshetens dagar,
Och i yrslans ålder allvarsam.
Hög och ädel, som den Vises dygder,

Mild och älskvärd, som en Moders bön,
Mognade hon, jordens låga bygder,
Ej för Er, men för en högre lön.

Ack! för den, för den blott ämnad vorden,
Led dess själ af stoftets tunga band.
Vilsen irrade hon kring på jorden,
Evigheten var dess fosterland.
Dessa ensamhetens tysta tårar,
Denna suck, oppöfver stjernor sänd:
Denna heta blick, från stojets dårar
Emot grafvens lugn med trängtan vänd;
Detta själens inre ljus hon kände;
Himlens arfvinge på jorden qvar;
Och hvar tanke, höjd och tacksam, vände
Från Naturen till Naturens Far.

Redan skredo timmarna mer tröga,
Sakta rosen på dess kinder dog;
Sorgen tynade i hennes öga
Som med återhållna tårar log.
Engeln lik, som, hastigt uppenbarad,
Står med vingen lyft, snart från oss skild,
Så hon syntes, redan halft förklarad,
Smärtans, känslighetens sköna bild! —

Har jag målat dig, du ädla, fromma?
Käns din bild i dessa enkla drag?
Snart, o! snart, förvissnar denna blomma
Flyktigt häftad vid din bår i dag.
Kallt är hjertat, förr så varmt för nöden,
Släckt är ögat, jords och himmels vän:

Mullen är din säng, din brudgum Döden,
Och som Tiden lång din sömn hos den.

O! med några tårar flärden gråter
Från sin väckta känsla snart sig fri:
Och kanske i morgon, hoppar åter
Tanklös, såsom förr, din graf förbi.
Forndygd med dess allvar är begrafven,
Tidens ande är så svag, så trång;
Döf är menniskan — och döf är grafven;
Tystna, Skaldmö, med din enkla sång.

Altarena.

(Till Laura.)

Hur mycken andakt i landet röjs!
Hur religjösa bli våra bygder!
Din panna, Laura, till altar höjs
Åt Sanningen och de ädla dygder,
Fritänkarn sjelf faller häpen ner,
Och tror på Guddomen, och tillber.

Låt vilden dyrka så godt han kan
Den sol som flammar ifrån det höga;
Jag dyrkar solen jag, liksom han,
Men dyrkar henne uti ditt öga.
Det känslans, godhetens altar är
Och lågan evig, som Vestas, der.

Du vet, af sorger är lifvet tryckt,
Men se! till tröst har en Gud för nöjet
På dina läppar ett altar byggt
Åt Gracerna och det ljufva löjet.
Der firas tusende kyssars fest.
Hur skönt att der vara offerprest.

Min andakt stiger. Han höjs din barm
Begärens, kärlekens, nöjets altar

All jordisk tjusnings — Men till min harm
Jag aldrig gudstjensten der förvaltar.
Dess helgdom kysser en altarduk
Och mig utstänger han, afundsjuk.

Står än ett altar af Tron blott sedt,
Af Hymens mystiska natt kringgjutit
Der intet knäfall ännu har skett
Och intet offerblod ännu flutit?
Jag är som tiden, un peu bigott.
Fri Religionsöfning gif mig blott.

Jean Jacques Rousseau.

Upplysning! när stundar för jorden den dag
Så länge förväntad, så länge oss bådad,
Som hämnar på villan din trampade lag,
Och höjer din fackla, bland dimmor ej skådad?
Då Du bygger folken ett varande skjul
Mot fördomens hot, mot Passionernas yra;
Och rycker från Våldskraften verldsödets hjul
Med rättvisa händer att styra? —

Förgäfves åt snillen som höjdes bland oss
Att hädas och bortglömmas, Sanningen räckte
Den ena sin vigtskål, den andra sitt bloss
Att väga Naturen och lysa sitt slägte.
Vårt hopp följde seklets framrullande flod
Att uti dess sköte se frukterna burna
Utaf deras mödor — Men mörker och blod
Från botten flöt utaf dess urna.

Dock lefver den telning de fostrat än quar.
Fast trampad af stormen, fast kringsköljd af tårar
Han lefver att blomma för kommande dar
Och gjuta sin skugga kring fredade fårar.

En vård skall han höja åt hjeltarnas namn
Som skyddat hans vagga med sanningens lära
Och gömma, mer evigt än Panteons famn
    Åt Seklernas lof, deras ära.

Vid Prinsessan Amalia Maria Charlottas födelse.

Prinsessa! Gåfva som oss himlen böd,
För saknans långa dagar till belöning:
Låt dina Bröder stå till Thronens stöd,
Stå med din Syster Du till dess försköning.

Omkring Din vagga skiner hoppets dag,
Och Sveas bygder gladt Din födsel fira.
Behagens myrten från Din Moder tag,
Då lagern växer kring Din Faders spira.

Hög födslen gjorde Dig — gör sjelf Dig god,
Lägg dygdens ära till Din lyckas lotter:
Låt Folket vörda Dig, Gustafvers blod!
Låt Folket älska Dig, Fredricas Dotter!

Vid Konungens Tro-man, Direktören och Handlanden uti Landskrona, Herr Eric Gjörloffs begrafning,

den 15 Mars 1805.

Hvad är äran, som af lifvet vins?
Hvar står Domstol'n, som den rättvist dömmer?
Brottets lycka firar man, och mins:
Dygdens nyttor njuter man, och glömmer.

Se en redlig man, sin hembygd kär:
Utan anspråk han sitt kall förvaltar,
Tröstar nöden, och sitt offer bär
Fosterland, uppå ditt öde altar:

Ordning, vaksam, vid hans tröskel står:
Lugn och trohet vid hans sida vandra:
Idogheten för hans framtid sår:
Godhet delar skördens ax åt andra.

Redligheten hvar hans tanke vet,
Medborgsmannens dygder vet hans Minne:
Lyckan undrar på hans blygsamhet:
Motgång undrar på hans jemna sinne.

Vishet vakar i hans ljusa själ;
i hans bröst är friden bofast vorden:
Sveket skyr han, vill sitt slägte väl,
Fruktar himmelen och gagnar jorden.

Ingen Marmor ljuger på hans graf,
Inga Rykten hans bedrifter nämna:
Saknan blott hans värde vet utaf,
Tysta tårar blott hans minne hämna.

Ädle man, är denna bild ej din?
Grafven hvilar dig från mödans öfning.
Plågan tidigt valde dig till sin:
Lön var döden dig, och lifvet pröfning.

Se den lidande, från verlden stängd:
Kinden tidigt vissnad, håret blekadt:
Åren släpande sin tröga längd:
Smärtor lofvade, och hoppet nekadt.

Sotesängen är den verld han fick:
Plågan kroppens sista krafter hämtar.
Själens gnista tynar i hans blick,
Lik en lampa som i grafvar flämtar.

Ögat glädes ej af Solens sken:
Örat lyssnar ej till Näcktergalen.
Allt af döden, utom hvilan, ren:
Intet utaf lifvet, utom qualen.

Sådan såg jag dig, — men såg jemväl
Denna blick mot högre rymder buren.
Såg din lyftade, din fria själ
Segrande på plågan och naturen.

Såg hur lugn du under qualet log,
Såg hur stark du dig från stoftet ryckte:
Tåligt böjd inunder Gud, som slog,
Större än ditt öde, som förtryckte.

Nattens vandrare, ditt lopp är kort.
Hoppets morgon flammar i det höga.
Jorden sjunker ren i dimmor bort,
Himlen uppgår, klarnad, för ditt öga.

Öfver grafven skiner lifvets glans.
Hon vet dygderna som skuggan gömmer.
Der röjs Äran som af lifvet vans:
Der står Domstol'n som den rättvist dömmer.

"O! om du ömt."

— — — — — — — — — —

O! om du ömt och troget älskar mig
Om i min famn jag en gång trycker dig
Hvad gör det då om Amor gått att bädda
Vår säng med fjäder eller iderdun?
Höljt den med siden eller med kattun?
I rum af damast eller papper klädda?
Den vise söker blott ett måttligt bröd
Förvärfdt af fliten, utaf mödan kryddadt,
Och värdet af ett lif, mot ledsnan skyddadt,
Ej tärdt af brist, ej svälldt af öfverflöd;
Och hvilar, trygg mot alla ödens möte
Vid dygden, friden och ett älskadt sköte.

———

Långfredagen.

Fragment.

Skön, som vid altaret en knäböjd Magdalena,
Och mystisk, såsom förr den dufva Döparn såg,
Du kommer, korsets Fest, frid ibland röfvarena,
Aurora i den natt kring deras kulor låg!
Kring jorden rasade ett vrångt och blodigt slägte,
Med våldet blott till rätt, med hatet blott till vän.
Du syntes: — menniskan till menskligheet du väckte,
Och talte till dess själ Guds språk: förlåtelsen.
Som ur en blodig dröm spratt jordens son, och lärde
Sin pligt utaf en Gud, som sjelf gaf till, och led;
Han blygdes för det hat hans vilda hjerta närde,
Och räckte, rodnande, en Bror sin hand till fred. —
Ej sol försmår sitt sken, ej Tempel-förlåt remnar,
Och grafven skickar ej sin gäst att vittna mer:
Men med välgerningar sig korsets lära hämnar,
Och mer än undren är den tröst hon verlden ger.
I häkte af demant hon djupt det Onda stänger,
Och tvättar brotten bort från belätet af Gud.
Hon söfvar jordens qval med himlaharpors ljud,
Och kronan af vårt hopp i stjernorna hon hänger.
I Stiftarns eget lif, fast smädadt och förrådt,
Hvad upphöjd föresyn af tålamod och skoning!
Hur stor den tanke var är straffas, utan brott,
Att lefva för vårt ljus, att dö för vår försoning!

Hvad skönhet uti dig, hvad höghet, Religion!
Förklädas måste du, den stund du ej skall röra.
Förnuftet tar dig an, men hjertat är din thron.
Hvem hör väl Dogmens röst, då han kan känslans höra?
Kom lys oss, lys oss du! Ty hvad är menniskan,
Hvad är hon utan dig, i lifvet och i grafven?
En spillra, stormens rof, förloradt vräkt kring hafven,
Som hinner ingen hamn, och dock ej dränkas kan!
Bedragen byter hon blott irring ut mot irring;
Dess öden ingen styr, dess dygd vet ingen af:
Dess fröjd är djurens fröjd, dess vishet är förvirring,
Och dess bestämmelse förruttnar i en graf!
Kom lys oss, Religion! Gif visheten, gif friden;
Mot tidens lättsinthet blif du ett värn för tiden.
Det kalla tviflets röst med hjertats vederlägg;
Ur molnen vis en hand, som leder tingens skiften.
Med Englars konterfej pryd lifvets fängselvägg,
Och måla Edens bild uppå ridån för griften!

Till Drottningen

(i Presten *** namn).

Du steg med glädjen på vår strand
Lik Venus utur hafvets sköte;
Ett tacksamt folk, ett lyckligt land
Välsigna, landets Mor, ditt möte.

Se, Drottning, glädjen kring din stig
Njut, njut den fröjd ditt rike röner:
Med fester möter Lyckan dig
Och Nöden möter dig med böner.

Får hon ej tröst då Sverge gläds?
Skall aldrig hennes skörd då knoppas?
Hon ser ditt majestät — och räds,
Hon ser ditt hjertelag — och hoppas.

O Gustafs maka, hviska blott
En bön för mig i Gustafs öra.
När har väl godheten försmått
Din och Behagens röst att höra?

Räck åt en far din hand till stöd,
Hör korsets tjenare som klagar:
Gif åt hans hopp ett eget bröd.
En hydda åt hans gamla dagar.

Skänk, skänk hans barn, hans maka tröst
som för bekymrens börda digna
och hör jemväl hans svaga röst
bland tusende som dig välsigna.

Kulturen.

Hail, holy Light, offspring of heav'n firstborn.
MILTON.

Konung, räknad förr bland undersåter,
Hvem gaf spiran i din svaga hand
Jordens son, som jorden bördar åter,
Slumpens ledbarn i ett öckenland?
Omärkt gick du bland de andra djuren
Liksom de, ett hjul, och icke mer,
Som, satt in i uret af Naturen
Mätte tiden, tills dess lod gick ner.

Men nu, ömkande, uti det låga
Steg Kulturen ner, en skön Vestal,
Som blåst opp och vårdar tankens låga,
Hängd till lykta uti lifvets dal.
Utur dvalan till Naturens välde
Leddes menskan fram — och konungslig
Midt i Skapelsen sig upprätt ställde
Och med stjernehvalfvet krönte sig. —

Dock — hur långsamt våra dälder klarna
O Upplysning, Måne, fridens vän!
Sexti Sekler öfver jorden farna

Fyllde ej din ring, i nedan än.
O hur månget blodigt moln som gömde
I sin djupa famn din skifva bort.
Och den glans Du öfver verlden tömde
Än hur ofullkomlig, än hur kort!

Manad opp utaf de ädles röster,
Manad af den alstrande Natur,
Sken du först för bojans folk i Öster,
Dyster lampa på en fängselmur.
Mystiskt danad endast att förblinda,
Trasslad in i mörka gåtors garn,
Slumrar än, som förr, i vantrons linda
Asiens vishet, blott ett grånadt barn.

Hellas! ännu står din bild i Minnet
Lik en Guddom i sitt tempel krönt;
Och med vördnad ser det tjusta sinnet
Fosterbygden för allt stort och skönt;
Der en lyckligare himmel höjde
Snillet, arfving till odödligt namn,
Och den unga Konsten ännu dröjde
Fullväxt dotter, i Naturens famn.

Ädlare gestalter, högre själar
Märkte ut en bättre menskoätt.
Statens söner, icke statens trälar
Stridde der för frihet och för rätt.
Fåfängt stego Österns millioner
Opp med svärd, att ge de ädla band.
Fåfängt! — jättestyrkan af dess throner
Bröts med nesa mot de frias strand.

Skön var då Naturen, lifvad vorden
Af en Guddom i hvar flod, hvar skog.
Sanning, himlens Hermes uppå jorden,
Älskansvärd ur Diktens gaser log.
Ympad satt på duken Xeuxis drufva,
Fidias' marmor blickade som Gud:
Meoniden, snillets örn och dufva,
Slog ackordet till Olympens ljud.

Sköna dar, dem ingen sol mer tänder,
Snillets jubelfest, Naturens vår!
Blott i skaldens dröm, i diktens länder
Lefva ännu Edra gyllne spår.
Snart som Hämdens väckte Andar, vandra
Tiberns herdar öfver jorden fram:
Och dess välden, brustna om hvarandra,
Ligga suckande i bojans skam.

Under Romas milda himmel ila
Snillets Möjor ifrån Greklands grus.
Stängda innom de sju bergen, hvila
Hela massorna af Seklens ljus.
Men på slägtet, en gång dömdt att falla,
Vältrar sig förtrycket, land från land:
Och dess bättre krafter domna alla
Uti bojan, rostad på dess hand.

Snart i egna jern sin skullra böjde
Segrarn sjelf, af folkens byten tryckt.
Örnarna som sig mot stjernor höjde
Sjönko ner igen, med tröttad flygt.
Gråt, o Roma, dina storhetstider.

Vekligheten kronan stal från dig.
Och i Menskligbetens ådror sprider
Tärande förderfvets smitta sig.

Ingen Brutus stiger opp och lastar
Från din hals det ok du fegt tog mot.
Ingen Curtius frälsande sig kastar
Uti djupet, öppnadt för din fot.
Utaf dem som förr din vink förskräckte
Köper du föraktet nu med gull.
Blott ett slafviskt och förslappadt slägte
Släpar bojan öfver hjeltars mull.

Schytiens öcknar öppna sig — Af jättar
Vandrar fram en svärm med villdjursmod,
Som med hast från Mensklighetcn tvättar
Veklighetens gift, men i dess blod.
Lian har ej mer en skörd, blott svärdet.
Skrämda ljusets Gudamakter fly.
Djupt som solen sjunker menskovärdet,
Mörkret skockar sig, och vapnen gny.

Uti klosterhvalf förmultnar skatten
Utaf snillets mödor, utan bruk.
Svarta ligga, som Decembernatten,
Åtta Sekler på Historiens duk.
Lik en fallen Engel, Religionen
Vaktande för brottens kulor stod;
Och ett tusenhöfdadt troll, på thronen
Satt en Statskonst, och drack folkens blod.

Vantron stiger opp, sin Gud att hämna,
Korssar skullran, viger sina spjut.

Utan skoning ödets makter lemna
Hennes tusen barn åt svärdet ut.
Nu med vapen, nu med Pilgrimsstafven
Dra de hän, i fast och blodig tro,
För att gråta på den helga grafven,
För att mörda sig till samvetsro.

Öfver Östern än Kulturens dager
Lik en halfskymd aftonstjerna stod.
Och till bytes Europa tager
Hennes ljus för sina söners blod.
Seder, barn för hvilka våldet viker,
I sin linda följa hem med dem:
Bättre rof än Helgonens reliker,
Bättre än din thron, Jerusalem!

Så på ödets bud, af vantrons hjeltar
Vantrons graf man ändtlig öppnad såg.
Ljusets Genius reser sig och vältar
Bort den natt som öfver jorden låg.
Roms och Greklands snilleunder stiga,
Sköna Mumier, ur ruiners grus.
Sakta viker Barbariets liga
Liksom gastarna för dagens ljus.

Svagt slår åskan ifrån Vatikanen
Mot förnuftets sköld, från himlen sträckt.
En ny verld sprang opp ur Oceanen
Att ge gull åt Jafets herrskarslägt.
Lagen, ljusets förstfödde, vred dolken
Ur den ridderliga mördarns hand.

Handeln gungade emellan folken
Deras vett och skatter, strand från strand.

Sen, hvad präktig middagsglans som glimmar,
Nattens fordna nästen, öfver Er.
Växande med tidens vågor simmar
Seklers glömda vishet mot oss ner.
Vettenskaperna till botten ösa
Kunskapskällan, grumlad i sitt lopp;
Medan Konst och Snille gördeln lösa
Hos Naturens alla Gratier opp.

Dock — förbundet blott, men icke botadt
Är det gamla sår mitt slägte drar.
Hjertat hänger qvar i stoftet rotadt
Fast dess vett oppöfver stjernor far.
Ack! hon lyser, men månn hon förbättrar
Denna vishet som vår ära gjort?
Egoismen, Sinnligheten fjettrar
Hvarje ädelt uppsåt, hvarje stort.

Månne än Kulturen ökte talet
Af de sälla, af de goda här?
Gör hon mera än blott målar skalet
Då förderfvet sjelfva kärnan tär?
Har hon väckt, att oss åt dem förråda,
Brott, som slumrat förr i hjertats natt?
Eller stridt mot dem, i trogen våda
Ensam amason mot hären satt?

O hur ofta skall vår odling synas
Blott en härjning i Naturens park

Der i Konstens tvungna former tynas
Telningen som upprann skön och stark;
Eller också med förstöring knalla
Banden sönder som den starke tryckt:
Nejden skakas, och i spillror falla
Verk som Sekler i dess skugga byggt.

Tidehvarf, som skröt af ljusets välde,
Fridspredikare med vapengny!
Öfver stoften du i Panteon ställde
O hur blodig sjönk din aftonsky.
Fåfängt stod en verld i brand för målet
Att se frihetens och dygdens tid,
Lik en Fenix, flyga opp ur bålet.
Blott förstöring vann hon än dervid.

Du som bröt den frid oss himlen ämnat
I Naturens vård (ack! ägd så kort)
På hvars ord en Moders hus vi lemnat
För att löpa med en fremling bort:
Ville Du blott leda oss som dårar
O Kultur, igenom brott och qual
Till din höjd att från dess brant med tårar
Se tillbaka på vår fosterdal?

Nej, ditt mål var ädlare, var annat.
Nej du för ej mot vår sällhet krig.
Fåfängt snillet sjelf har dig förbannat.
Fåfängt vittna våra qual mot dig.
Ja, du vill oss lysa, vill oss freda,
Och det slägte som i skogar lopp

På fullkomlighetens stege leda
Rest, lik Jakobs, högst till himlen opp.

Icke är det du som härjat bygden
Du hvars luft att lefva i, är frid.
Ej stal du Egiden ifrån dygden
Du som ensam prisat hennes strid.
Icke var det du som sått kring slotten
Flärd och svaghet, du det Storas vän;
Eller födde lifvets villdjur, brotten,
Dem du tamt om icke slagit än.

Hvad var Snillet utan dig? En jätte,
Som på fjällens topp satt tyst och vild,
Och i hafvet der han foten vätte
Såg med undran på sin egen bild.
Mången skapelse uti hans sinne
Dog der ut, en osedd Skönhet blott;
Eller gick att tynga tidens minne
Med en yrsel, eller med ett brott.

Evigt lefver du i Menskligheten,
Höga kraft, till vår förädling skänkt,
Som lyft tanken mot oändligheten,
Och vårt stamträd uti himlen hängt.
Mellan brott och dygder, frid och faror,
Aldrig hvilande, fast ofta skymd,
Går du mot ditt mål, som fästets skaror
Utan rubbning uti banans rymd.

Dessa segrar uppå mörkret vundna
Dessa dygder utaf fordna dar,

Tänkom dem ej utan gagn försvundna
Likt den fläkt som öfver öcknar far!
Äro icke ljuset, dygden, friden,
Än så flydda, njutna än så kort,
Blad af tröst i ödets bok, dem Tiden
Väl vändt om, men dock ej rifvit bort?

All vårt väsens ädlaste förmåga
Icke väcktes hon ur dvalan opp
För att lysa med gudomlig låga
Mot ett fåfängt mål vårt fikna lopp.
Icke är vårt sträfvande till ljuset
Blott en gåta som vår upphofsman
Satte fram för sönerna af gruset,
För att le då hon ej lösas kan.

Nej, en dag skall likväl sluta striden
Mellan ljus och mörker, våld och rätt.
Förrn han stupar, skall den gamla Tiden
Vagga i sin famn en lycklig ätt;
Då Kulturen hunnit pråнget dämma
Af det Ondas syndaflod en gång;
Och vårt väsens alla krafter stämma
Till ett samljud, som i Englars sång.

Lärd af Sekler skall en dag Kulturen
(Sekler tala vishet i sin flygt)
Föra menskan åter till naturen
Från hvars sköt den henne fordom ryckt;
Icke mer en blodig gäst i öcknar
Men förädlad, lycklig, ren och god,
Sådan som en dag bland Kaos' töcknar
Hennes bild för Skaparns tanke stod.

Upp, I jordens Vise, upp I Gode!
Kämpen för ett mål som hoppet ser.
Ingen våldsman våra tegar blode,
Ingen villa lede tanken mer.
Vakne åter hvarje kraft som somnat,
Tystne evigt hvarje klagoljud;
Och mitt slägte rese sig fullkomnadt
Utur gruset, och se opp till Gud!

Till min älskade Anna,

på hennes 20. födelsedag den 12. Septr 1805.

Hur lycklig var jag förr! — Min Anna hvar är Du?
Hvart for den sällhet han, hvartill mitt sinne trängtar?
Jag hade maka förr! En ensam dufva nu
Jag sitter kuttrande i Cage d'amour och längtar.

Jag går uppå ditt rum. Hur tomt, hur ensligt der,
Ett öde Tempel likt, som sin Gudinna saknar.
Hvar plats som burit dig är dock mitt hjerta kär
Och vid hvart föremål ett saligt minne vaknar.

Jag går i din garderobe och stadnar länge quar
Och mina slägtingar på väggen tyst betraktar
Jag kysser detta lif som dig omfamnat har
Och duken, Cherubim som barmens Eden vaktar.

Jag till din spegel går och tittar efter dig
Men glömsk och otacksam din bild han mer ej äger.
Jag går till ditt Porträtt; men det ej tröstar mig.
Det är som grafven tyst, och hör ej hvad jag säger.

Jag vandrar till din sten, en Pilgrim med min staf,
Dit mången gång du gick bredvid mig så förtrogen.
Jag sitter lyssnande, men ingen vagn hörs af,
Blott bäckens sakta fall och vindens suck i skogen.

Jag går i trägården och uppå stängeln ser,
Der dina bilder förr du ansade och närde.
Mot jorden hänga de sin däfna krona ner
Ty längtan, längtan blott dem, liksom mig, förtärde.

Jag går i lunden ut. Hvart träd der förr du skar
Mitt namn, står likt en vän och bjuder mig att stanna.
Jag tar den lätta båt, och till din holme far
Och böljans sakta sorl, och vinden hviska »Anna»

Det är din födslodag. Kom till mitt hjerta, kom!
Mitt sällhetsbref gafs ut för tjugu år tillbaka.
Det är förségladt än; men när ett år gått om
Förseglingen bryts opp, och fästmön är min maka.

Elden.

Ode.

Mörkt låg Kaos uti död förstening,
Oomfattligt som den Högstes mening:
Formen kände ännu ingen kropp.
Ingen själ tog upp uti sin spegel
Formens bilder. Skapelsens insegel
        Var ej brutit opp.

Evigheten, lik en orm i ringar,
Låg och rufvade med svarta vingar
Uppå verldar, icke ännu till.
Rymdens tält låg ouppspändt. För Tiden
Var ej ännu någon stund förliden,
        Och dess ur stod still.

Nu kom Elden. Dvalan vek tillbaka.
Lifvets lampa tände sig att vaka
I den natt der fordom Döden frös.
Tingen lossnade med skild förmåga.
Himlen lyfte sig till hvalf. I låga
        Slet sig solen lös.

Ljuset log sin egen glans att röja.
Sjufaldt färgad viftade dess slöja

Kring den nyfödda Naturens sköt.
Molnen drog det till gardin ur vågen,
Och till skärp kring fåstet, himlabågen
Ibland skyar knöt.

Plantan skjöt utur den värmda mullen
Gyllne middag glödde öfver kullen:
Skuggan smög sig i den svala skog.
Djuren lekte glada. Utan like
Uppstod Menskan, och till dubbelt rike
Jord och himmel tog.

Puls i ådrorna utaf Naturen,
Växt i plantans fiber, lif i djuren,
Eld, ej Prometé ditt ursprung fann.
Men den Högste, ännu känd af ingen,
Ville en gång spegla sig i tingen,
Och hans spegel brann.

Ingen harpa stämmes till din ära.
Multna häfder gömma Zendas lära.
Vestas altar sjönk med seklens lopp.
Men du gläder ock de otacksamma,
Och tändt dagen såsom offerflamma
I ditt tempel opp.

Skuggan jagar du från glädjens quällar,
Och en Husgud, ibland Nordens fjällar
Fläktar Söderns milda luft ännu.

Tyst du vakar i den Vises lampa,
Och när dårar hans förtjenster trampa
Vet dem Gud — och du.

Gå och mogna skatterna i grufvan,
Koka sorgens läkedom i drufvan,
Sprid kring verlden värma, ljus och gagn:
Jäs i jorden, att dess grunder vackla,
Flyg i molnen opp och brinn som fackla
Uppå dundrets vagn.

Öfverallt bor du, likt Himlaanden.
Utan föda lefver du i granden:
Verldar äter du, och hungrar än.
Fåfängt forskarn vill ditt väsen fråga.
Han förklarar ej din gudalåga,
Men han värms af den.

Säg oss, säg oss är du ej den samma
Känd som himlens eller snillets flamma,
I en sol som i en Leopold.
När Vesuvens barm, när hjeltens ryter
Är det icke samma kraft som bryter
Ut med samma våld?

Och när Luna mellan molnen flyger
Är hon icke Sorgens bild som smyger
Till den graf dit den begråtne gick?
Då Cytheres stjerna quällen bådar,
Är det icke samma eld jag skådar
I min Annas blick?

O! när själen en gång utan skoning
Jagas bort ur sin förfallna boning
Tar du den ej mot i Empyrén?
Och förskönar den sublima gästen? —
Som du ej förtär, men gör Asbesten
Mera skön och ren.

Kronos Söner.

Kronos fick en son på gamla dar:
Barnsölet var präktigt, vill jag lofva.
Psyche, som till dopet pilten bar,
Ville hedra sig med faddergåfva.

Det Förflutna — gossen hete så —
Såsom förstfödd, och af gammal adel,
Till sitt fideikommiss fick då
Rätt till allas lof och ingens tadel.

Snart fick han en Bror. Hvem rår derför?
Till nytt fadderskap var Psyche tvungen.
Tankspridd kom hon, var ej vid humör,
Och såg surt uppå den arma ungen.

Barnet nämndes det *Närvarande.*
Gudmors vrede fick det dyrt umgälla.
»Gå blif hatadt af de Lidande»
Ropte hon, »och glömdt utaf de sälla.»

Yngsta sonen — *Framtid* hete han —
Psyche tog till gunstling, stackars fjolla.
»Tag Protektors min och seder an,
Lofva allting, och glöm af att hålla.»

Så bestämdes de tre Brödrens lott.
Psyches önskan gick uti fullbordan:
Då vi tro de tvenne om allt godt
Dömma vi den tredje oåtspordan.

Klokt den äldsta talar ur sin graf,
Ett orakel, hördt i alla bygder.
Ingen dödlig vet hans lyten af,
Och hvar enda dödlig vet hans dygder.

Fåfängt smeker det Närvarande;
Kalla stå vi vid dess gunst, som stoder:
Finna hvardagsgästen platt, och se,
Se med längtan mot dess yngsta broder.

Hur han lockar! Hvilken vingad tropp
Utaf nöjen kring hans boning skalkas.
Hoppets spegel der han håller opp,
Och slår sönder honom då vi nalkas.

Stunden flyger som en örn i skyn;
Höj dig opp att den i flygten fatta.
Menska, lossa bindeln från din syn,
Och lär rättvist Kronos söner skatta.

Hör den äldsta brodrens visa röst:
Se med fägnad på den yngstas joller.
Men stöt ej den andra från ditt bröst,
Som med kärlek i sin famn dig håller.

Morgondagen är ju ofödd än:
Gårdags rosenröda kind är fallnad.
Tag den dag du lefver med, till vän
Och tryck ömt hans hand förrn hon är kallnad.

Dröm ej bort ditt lif i Minnets land:
Tro ej allt det smicker Hoppet säger.
Deras skuggspel gif en blick ibland:
Njut och verka i den stund du äger.

Vid Prosten och Kyrkoherden uti Norrhviddinge och Dagstorps församlingar, Högärevördige och Höglärde Magister Herr Mauritz Kahls begrafning,

Den 20. December 1805.

Tiger ej en stämma åter
I Religionens orgel? Gråter
Icke denna sorgsna bygd
Åter en försvunnen dygd?

Jo, till sina fäder samlad
Är en redlig man, och ramlad
Hyddan som för tiden fäst
En så god och älskvärd gäst.
Brott och mörker ha ett hinder,
Dygden ett exempel minder;
Och för de betrycktas mängd
Är en fristad åter stängd.

Och hur skön syns ej hans lefnad!
Huru ädel, huru god
Ibland stilla yrkens trefnad
Gick den, lik den lugna flod,

Der sig himlens stjernor spegla
Och de hvita svanor segla,
Milda, rena, som jemväl
Hvarje tanke i hans själ.

Och det kall som han beklädt
Huru upphöjdt, huru vigtigt
För en osäll menskoätt,
Som blott sökt dess hjelp uppriktigt!
Ty vår själ med glada bud
Likt en Gabriel, det möter,
Och den brustna kedjan sköter
Mellan menniskan och Gud.
Himlens, Mensklighetens ljufva
Stora Ande, öfver det
Far, i stilla majestät,
Skön och enkel, som den dufva,
Som Johannes fordom såg
Sväfva öfver Jordans våg.

Dock för allt det gagn det gifvit
Huru misskändt har det blifvit!
Tidens flärd, som allt beler,
Tidens vishet, solblind vorden,
Hycklarn, satans bild på jorden,
Slumraren, som intet ser,
Svärmarn som ser allting galet —
Nå dess kärna ej, men skalet
Måla de, hvar på sin art,
Löjligt och förvändt och svart.

Men den Döda såg dess värde,
Bröt dess kärna fram, och närde

Sin och andras håg med den,
Menskans liksom himlens vän.
Klok men ädel, varm men redlig
Trodde han ej Nitets skäl,
Som förföljer för vårt väl.
Fridens lära var så fredlig
I hans fördomsfria själ.

Intet moln uppå hans panna
Gömde, hotande, det sanna
Som en åska i sin famn
Krossande i himlens namn.
I hans mun som lik Religionen
Icke pockade men bad,
Sjelfva lagen bytte tonen,
Sjelfva varningen blef glad.
Och för bygden lika kära,
Hans exempel och hans lära
Stodo utan split och kif,
Som två syskon i hans lif.

Derför lefver ock hans minne
Uti månget ädelt sinne.
Derför faller mången tår
Ner i dag uppå hans bår.
Och en fremling, som ej hade
Någon bättre gåfva, lade
Denna blomma, vördnadsfull,
Uppå den begråtnes mull.

Du som här så gladt, så redligt
Gick med dygdens pilgrimsstaf
Genom lifvet, hvila fredligt

Ädle Man, uti din graf;
Till dess tidens bok, fullskrifven,
Blir till slutlig granskning gifven
Åt din vän, som skådar glad
Inga fläckar på ditt blad.

---

*Till en Far, som inom 3:ne veckor förlorat sina tre Barn.**

Fast din glädje är begrafven,
Klaga icke: lid och lär.
Välta stenen ifrån grafven.
Tröstens Engel sitter der.

Se, i Ödets taflor skuren
Står en lag som evigt stått:
Intet dör uti Naturen;
Lifvet byter former blott

Liksom Månan i det höga,
Nytänd eller halfskymd der,
Vexlar blott för skådarns öga
För sig sjelf den samma är.

Liksådu lifvet. Evigt fäste
Det i Skapelsen sig qvar,
Der från näste det till näste,
Likt en jagad dufva far.

* Herr vice Häradshöfdingen N. Hultberg.

När du ner i grafven träder,
Tänk ej du skall slumra då:
Du drar af dig Tidens kläder,
Och tar Evighetens på.

Och en sida, än ej läsen,
Utaf lifvets bok, slås opp:
Och du läser, och ditt väsen
Andas med ett högre hopp.

Skön är denna tanke, Bröder!
Derför är den sann jemväl.
Läke den hvart bröst som blöder,
Lyfte den hvar ädel själ!

Med en julklapp.

Tag mot hvad tacksamheten sänder,
ett verk af Dina Döttrars händer; —
kanske, förr än en Vinters dar
har strödt sin snö på Jordens tufvor,
vi ryckas bort från Mor och Far,
likt Dufvor, hvilka höken tar; —
Ack då — tänk på de stackars Dufvor!

Klosterruinerna.

Stå stilla, vandrare, och se dig om.
Här reste sig från gråa ålderdomen
ett kloster, heligt då — men tiden kom
och gjorde hemgång uti helgedomen.

Dess murar nitet fogat fast ihop,
men sekler trängde sig med våld emellan.
Nu till dess gård drar ingen pilgrimshop,
och ingen offrar i den helga källan.

Igenom porten är blott vindens gång,
den vida rund, de djupa hvalf stå öde;
från loften skrika ufvarne sin sång,
men under slumra ändå tryggt de döde.

Se, tidens vishet åt legenden ler,
och tviflarns fötter på reliken trampa;
jag vördar, forntidsminnen, ännu er,
och tänder åter er förtärda lampa.

Från dessa murar skyggde våld och brott,
här ostörd vishet verldens gång betraktat:
inunder hvalfven salig andakt gått,
och frid, lik Edens engel, porten vaktat.

Hvad trogna knäfall dessa hällar nött!
Hvad kraft förnummen i de helga orden!
Här anden, lågande, sitt ursprung mött,
för himlen lefvande, och död för jorden.

O sägen, skuggor, ur er natt likväl:
var edert lif af lidandet förgätet?
Var det blott frid, som bodde i er själ,
och knäföll ingen sorg för stenbelätet?

Hvem svarar? Ack! blott lifvet klaga vet
och smärtans tecken i sitt våld det äger.
I grafven torkar ögat ut, som gret,
och intet öra hör hvad döden säger.

Der — inom denna sönderfallna dörr,
der mörka vålnader vid midnatt synas,
der suckade kanske en nunna förr,
en blomma ställd vid korsets fot att tynas.

Den blinda vantron med förfärlig hand
vigt in dess vår åt himmelen och döden.
Hvad voro mot ett radband, hjertats band,
mot himlens ära, hvad var menskonöden?

På denna mossbetäckta stenbänk satt,
i skygd af dessa sekelsgamla ekar,
hon kanske också mången månskensnatt,
och mindes gråtande sin barndoms lekar.

Hur qvald den sjuttonåra himlabrud!
Af älskarns kyssar i dess själ hvad minnen!

Dess tankar sträfvade med makt till Gud,
men ack! till jorden sträfvade dess sinnen.

Hon täljer ut och täljer om igen
sitt radband, suckande sitt Ave stammar,
men under doket trånar ögat än,
och samma hjerta under slöjan flammar.

Hvi ger religionen ej sin dotter tröst?
Hvi hör ej Christi mor dess bön, som klagar?
Ack! hvi så syndig blef naturens röst?
Och hvi så hårda blefvo himlens lagar?

Vid krucifixet kallnade dess mund,
och kinden blektes af den heta smärta;
från sjunkna ögon flydde hvilans blund,
ty jord och himmel stridde i dess hjerta.

Så, okänd Heloisa, småningom
hon tärdes af, blef bortdöd och begrafven,
och ingen Pope med sångens trolldom kom
att väcka hennes minne opp af grafven.

Frid med din skugga! Du är hämnad re'n,
försvunna äro dina helgon alla.
De trifdes icke uti dagens sken,
der *Gud* står qvar, men alla *Gudar* falla.

Ej Isis söker mer sin döda vän,
ej lejonhöfdad Mithras dagen tänder;
Titaners slägte står ej opp igen,
fast blixten slocknat i Kronions händer.

Och djupt förgömd bland fjällens skrefvor bor
den Göthiska, den blodbestrukna stoden,
ty på sin hammar sofver Asathor
och ingen kämpe gästar mer hos Oden.

Hans altar bröts för helgonens omkull:
de hade ock sin tid, som sommarfjärlen:
nu vandrar plogen i den vigda mull,
och barnen leka med de helga kärlen.

Lifvet.

Se, hur döden ilar fram att kufva
Hvarje väsende, i evig fejd.
Lifvet, bäfvande, från nejd till nejd
Flyktar undan, som en jagad dufva.
Arma dufva, än för några dar
Värms du, hvilar du vid detta hjerta:
Men snart faller också jag med smärta
Och vet icke till hvad land du far.

Så jag klagade då vänner drogo
Bort i grafvens långa landsflykt hän,
Grönskan föll från kyrkogårdens trän,
Sjelfva blommorna på griften dogo.
I mitt hjerta ropade hvar dag
Så en röst: I tingens stora kedja
Hvarje länk skall lefva, skall sig glädja
Åt sitt lif, sin varelse, som jag.

Jag vill trycka dig till kärligt sköte
O Natur, förty jag älskar dig.
Men jag ryser — räcker du åt mig
Blott en kall och liflös famn till möte?
Står jag ensam i en vidsträckt graf

12—231749. Tegnér, Saml. skrifter. 1.

Der min suck blott Ekos ansvar väcker?
Och den varma hand som jag dig räcker
Vet du, Syster, vet du den ej af?

Ack! jo, låt mig tro, att du mig känner,
Du som dig hos mig i tiden ställt.
Berg och dalar, blommor, trän och fält
Blin mig lefvande, ej döda, vänner
Och I Stjernor, lysande vår stig,
Sedan dagen tryckt ihop sitt öga,
Då I blicken ner ifrån det höga
Låt mig tänka att I sen på mig.

Du Välgörare som evigt blänker
Från din himmel, och från pol till pol
Skänker lif åt allting, milda Sol,
Skulle du ej äga hvad du skänker?
Och du Jord, som bär oss opp ännu,
Som för oss din bästa rikdom tömmer
Och oss en gång vid ditt hjerta gömmer,
Hulda Moder, ja visst lefver Du.

Hvarför suckar vinden, hvarför gråter
Molnet öfver ett förtorrkadt land?
Hvarför kommer till vår frusna strand
Våren jemt med sina blommor åter?
Lefva de ej, då de ge dig tröst,
Hårda själ, som ingenting beveker?
Se, den handen som så ömt dig smeker
Kallnar sjelf invid ditt kalla bröst.

Gif mig tacksamhetens ljufva börda,
Hela, gränslösa Natur, mot dig

Gräs, som vaggar, fläkt som kysser mig,
Hvarför skall jag ej Er ömhet vörda?
Och du Eld, som mig din värma ger,
Och du Våg som i min bägar blandas,
Och du Luft uti hvars famn jag andas
Ja, som Syskon vill jag älska Er.

Jorden och Årstiderna.

En gång *Jorden,* stackars Fru!
Efter hvad som ryktet larmar,
Låg och frös, som Hon gör nu,
I den gamla *Vintrens* armar.

Trög var Gubben; ty begrip,
Att Hans styrkas tid var faren;
Dock, som Han var enda karlen,
Frun var trogen par princip.

Ung och glad och yr steg *Våren,*
Som en Amor, ner ur skyn:
Rosor blommade på hyn,
Rosor doftade ur håren.

Kärlek, suckar, harm och prut:
Frun i hemlighet charmerad,
Apparensen väl sauverad —
Dygdigt motstånd, lyckligt slut.

Sommarn kom, så stark, så frodig.
Varm och eldig på allt sätt.
Damen, christligt tålamodig,
Led och gaf den starke rätt.

Dock, hur snart ens eld förgår en,
Helst med Fruntimmer af ton!
såg̈s, en man till åren:
Glad tog Sommarn permission.

Åter nya komplimenter.
Rik är Hösten, som Ni vet:
Och med passande présenter
Vann Han Damens tacksamhet.

Ack! men se Hans lockar gråna:
Snart är Han en vissnad hamn;
Terra lägger sig att tråna
Än en gång i Vintrens famn.

Från den tiden vår Fru Moder
(Se, hvad vanan dock förmår!)
Tar, till trots af bytta moder,
Fyra Älskare hvart år.

Jordens Döttrar! hvilken lära
För Er hela sköna ätt!
Är det icke Dottrens ära,
Om Hon brås på mödernet? —

Förlofvade och Gifte.

Förlofvad gick Adam i lustgården grön,
Bredvid honom Eva, den väna.
Det par var så kärligt, den park var så skön
Och Herranom skulle de tjena.

De kysstes, de smektes i oskyldig ro,
Anständigt gick allting till väga.
De svuro för stjernor och måne sin tro
Som ännu förlofvade pläga.

Den näktergal spelar i palmernas topp,
Den vårvind far sval öfver näset,
Och fjärlarna domna på rosornas knopp
Och dufvorna kyssas i gräset.

Och nejden var enslig, och natten kom på,
Den älskande barm börjar svälla.
Den vägrade frukten hon lockade så.
De föllo, de syndige sälla.

»Skandalen är arg, consistorium skrek.
»Den fallna till äkta han tage»
Och strax sändes ut, för att sluta den lek
En Engel med kappa och krage.

Och nu blef der lysning och vigsel utaf
Och brudsäng på vanliga viset.
Men sen svängde Engeln sin flammande staf
Och körde dem ur paradiset.

Och sörjande drogo de, Herre och Fru,
I äktenskapsöcknen att vandra.
En kyss sände de emot Eden ännu,
Men kysste ej mera hvarandra.

Trolofvade Jungfru, trolofvade Sven,
Till brudstolen skynden så varligt
Förlofningens Eden ej öppnas igen
Och fallet, det sköna, är farligt.

"Drakar vake öfver."

Drakar vake öfver skatten.
Må dess njutning vi förstå.
Bröder! i den sista natten
Vi cedera ju ändå.

Ej till gull, men sällhet, sällhet
All Naturens öra lyss.
Ack! hon flyr med vindens snällhet:
Stjälom, som hon far, dess kyss.

Icke mognar hon i grufvan
Icke bland palatsens larm.
Men hon droppar utur drufvan,
Sväller i den Skönas barm.

Sen i nöjet ej blott flärden.
Julias kyssar, Bachi skatt
Kärlek lär, som famnar verlden,
Fröjd som lyser nödens natt.

På vår läpp det visa löjet!
Friden, friden i vår själ!
Bröder! mer än gull är Nöjet,
Mer än skatter Likars väl.

Öfver Kornetten, Välborne Herr Eberhard Rosenblads Död.

Låt mig dela eder sorg, I Gode!
Jag vill gråta honom, också jag.
Ve mitt hjerta om jag orörd stode
Vid de ädles lidande, en dag.
Och du Yngling, af ditt namn, din ära
Af din lycka dock ej fästad här,
Jag vill vandra till din graf och lära
Lära suckande hvad lifvet är.

Ty hvad sinne har ditt fall ej slagit?
Hvar står den som ingen suck dig gaf?
Mången ädel tafla har du tagit
Ouppvicklad med dig i din graf.
Mången ärnnad dygd och stort exempel
Föll med dig, att icke uppstå mer:
Likt den tomtning till ett präktigt tempel
Som en vredgad åska bryter ner.

Fast ej fanor öfver grafven sväfva,
Fast ditt rykte än ej fullväxt var,
Ädle Yngling, skall ej Sången jäfva
Att ta opp ditt namn i sitt förvar.

O hur mycket annat än bedrifter
Gör vårt värde bort vid lifvets gräns!
Ära öfver våra hjältars grifter!
Dessa blommor öfver ynglingens!

Hvar står dygden renast, Menskligheten
Störst, om icke för en Ynglings själ,
Innan plågan och erfarenheten
Diktens skatter från hans hjerta stjäl?
Kärlek, som blott andras väl begärde,
Brödratro, som den i fabeln fans,
Mod till offer, dröm om menskovärde,
O lef i hvart hjerta som i hans!

Helga Ära, såra dygders moder,
Lik hvar ädel, älskade han dig.
Som en Kolonad af ärestoder
Ville han se Åren stå kring sig.
Sucka än i grafven, sorgsna Vålnad,
Ej för lifvet, som du gaf med köld,
Men för döden; ty din hand förkolnad
Mötte honom med en omärkt sköld.

Dock — en lager skördas blott med glafven.
Väl dig, Yngling, att din hand är ren!
Slagnas hamnar spöka än kring grafven
Sedan ryktet multnat längesen.
Seder, bättre, renare än tiden,
Kunskap, mognande i lugnets famn,
Modet, troheten och sinnesfriden
Stå, som Eterneller, kring ditt namn.

Öppet såsom himlen var hans sinne,
Klart och fritt och vidsträckt såsom den.
Ingen misstro gömde sig derinne.
Hela verlden var hans hulda vän.
Hjertligt böd han handen åt den skara
Som ej stod så högt som han ännu:
Fördom, ädlare än du vill vara,
Usla Högmod, mera hög än du!

Lyckan villigt åt hans dar sig skänkte,
Mer hans gäldnär, än hans blinda vän:
Och der andra på dess njutning tänkte,
Tänkte han på att förtjena den.
Ren vid foten af den branta kullen
Der hon bor, och viss att toppen nå,
Gick han trygg. — Nu är han stoft i mullen,
Och hans lycka trampar Vandrarn på.

När jag såg hans ungdom frisk som Våren,
Styrkan, glädjen i hans rena blick,
Icke trodde jag det var till båren
Som han hän utur vår samling gick.
O hvad är dock lifvet? — Tryck med smärta,
Tryck hvar vän du har intill din barm.
Bröder, sen! der brast ett ädelt hjerta.
Svea, se! der föll en mäktig arm.

Gamle Fader molnens här sig skockar.
Ingen aftonrodnad lyser mer:
Stormen far i dina hvita lockar:
Gamle Fader, böj din hjessa ner.

Ve dig! Lifvets fjällar äro höga.
Ingen son skall stöda dina fjät
Ve dig! Emot himlen lyfts ditt öga.
Ingen, ingen son skall sluta det!

Och du Moder, jag har sett din smärta,
Jag har hört den djupa suck som går
Från ditt lidande och milda hjerta,
Likt den luta som blott Sorgen slår.
När mot dig sig lif och död förena,
När du dignar tyst och tålig ned,
O hvem gret ej då, likt Magdalena
Då den Helige på korset led?

Evigt, utan hjelp, ditt hopp är fallet,
Som en bläddra uppå Letens våg.
Tomt, som Paradiset efter fallet,
Står hvart ställe der du honom såg.
Ack! när solen utur böljan stiger,
När hon rinner uti böljan ner,
Ropar du hans namn. Men grafven tiger:
Eko svarar dig och ingen mer.

Ensam vakar du om midnattsstunden.
Tyst är natten. Himmelen är klar.
Susade det icke der i lunden?
Lyssna! Kanske det hans vålnad var.
Kanske, ömkande en moders öden,
Kom han med en kyss, ett famntag än. —
Bort! — Hans famn är kall, hans kyss är döden.
Bort, Olyckliga, och gråt igen!

Se, i vester bleknar sorgligt Månen.
Stjernan ser på dina tysta qual.
Vinden suckar: Han är borta, sonen!
Han är borta, svara berg och dal.
Ack! ja, borta, är han. Fåfängt ilar
Din försagda blick kring nejden der.
Ej en gång hans kära aska hvilar
I den torfva som dig ännu bär.

Kom och räck mig handen. Jag har gråtit
Hvad jag älskade så högt som du.
Mången sorglig stund jag ren förlåtit,
Mången väntar mig kanske ännu.
Lär mig du den svåra konst du äger,
Som ej trotsar plågan, men fördrar,
Och oss äfven under tårar säger
Att ditt hjerta dock en sällhet har.

Njut den tröst att han var känd och saknad,
Liksom du, en mulen dag, skall bli.
Lättsintheten sjelf, ur yrslan vaknad,
Helsar stoftet då hon går förbi.
Börden, skönheten och dygden unnat
Tårar åt hans minne mången gång.
Äfven jag har gifvit hvad jag kunnat,
Saknans suckar och en hjertlig sång.

Broder, denna helsning öfver stjernor!
Detta handslag i de dödas land!
Låt oss tro att Ödets grymma tärnor
Ledas likväl af en faders hand.

Låt oss tro att genom grafven hinner
Lifvet än med vårt försvundna hopp;
Likt den flod, som under jorden rinner
Att gå renad uti dagen opp.

Till A—n.

Nej, jag ej täflar mer. Du mig ej öfvertalar.
Jag stiger icke opp ur mina lugna dalar
att krypa, krökt och skygg, kring Nordens Helikon,
der ej de Nio bo, men blott de Aderton.
Jag mins ännu den tid då vördsam och förvånad
jag lagren grönska såg uti December månad
och hörde dessa namn hvars loford Posten gör,
och hvars odödlighet är af det slag som dör.
Jag tänkte så: man föds till många stora dater:
Kanske jag fått geni för 26 Dukater.
Jag rimmar litet platt. Det slår mitt hopp ej ner.
Man har prejudikat i Nordfors och Regnér.
Stor är de Storas nåd. — Nu var beslutet taget
och med Apollos hjelp det fördes ut i draget;
och jag i hoppet ren, till pris för min talang
hör Lehnbergs prediksord och gullmedaljens klang.
Hvad hände? Dagen kom. Wallin, den vittra gossen,
strök till sig, glupande, mest hela penningtrossen;
och Kullberg, fattig man, beryktad i vår Nord,
blef mätt af smulorna från rika mannens bord;
Tranér sög på ett ben; Valerius stod snopen
och grämelsen var stor i hela rimmarhopen.
Min dom var sagd också. Med ett förbindligt *Hut*
min vittra hundperson från skranket vistes ut.

Hvad återstår mig nu, sen Direktörn, Gud nå mig,
stängt Minnets portar till precist för näsan på mig?
Begär ej att jag mer ännu en gång som förr
med tiggarstafven står utför de vittras dörr,
och quäder med en röst hvaraf en narr sig yfver
till dess jag bönhörd blir och ändtlig får min styfver.
Nej, låt en Wallmark än med obestridlig rätt
för *Handen* priset få och ej för hufvudet
och mången ann Poët beundrad af de kloka
uppå Horatii ben sin vattensoppa koka.
Jag striden öfverger. I egen hyddas famn
jag söker sällheten och söker ej ett namn.
Det Sköna, dygden likt, vill hjertats högre spänning,
vill dyrkas för sig sjelf, ej för en skådepenning
och fritt som kärleken, som skogarnas koncert
det har ej mer behag så snart det soldadt är.
Hvad retar dig en höjd ock af de små bestigen,
bebodd af fördomen, omgjordad af intrigen?
Har du en sann talang, en stor, o då hur skönt
att ställa honom fram för verlden obelönt.
Och saknar du dess frö, hvarför med barnslig ifver
på helleberget så som dock ej skördar gifver?
Nej, långt från stridens sorl, från täflarenas tal
låt oss förutan harm bli stilla i vår dal
och föredra, till trots af Smakens straff-mandater
naturens näktergal för hofvets sångkastrater;
och fast med omärkt hand i tidens fåra strö
af skönhet eller gagn kanhända något frö;
en bar förtjenst klä opp, en skäggig fördom raka,
och sist en vacker dag med lugn gå ner att smaka
på Elyséns supé, på Letens gudavin
sen Doktorn har gjort slut på lifvets brunstermin.

Nelson och Pitt.

Två kometer, hotande och grymma,
på Europas himmel ha gått ner.
Moln, som fridens morgonstjerna skymma,
glesna mer och mer.

Krigare och hjelte var den ena,
oftast lycklig, aldrig overksam,
och kring böljan efter rof allena
som ett hafstroll sam.

Stormig som den våg, hans kölar lydde,
stor att se på, som hans ocean,
endast forna vikings-dygder prydde
hafvets Tamerlan.

Trånande i friden, vän af faran,
Hekla lik, förstörande och kall,
krossade han, liksom Simson, skaran
ännu i sitt fall.

Statsman var den andre, djup i snille,
mörk och dold, liksom en minas gång.
För den oro, som han stifta ville,
verlden var för trång.

För ett upphöjdt rum i minnets boning,
kanske ock för gagnet af sin bygd,
offrade han allt förutan skoning,
allt — jemväl sin dygd.

Intet stort och heligt jorden ägde,
ingen väg ej god för målets skull.
Menskors lif och deras sällhet vägde
mindre än hans gull.

Utan skräck för åskorna, som bullra,
fast, som Miltons fallne engel var,
stod han trygg, och på Herkulisk skullra
hatets Atlas bar.

Sjelf ej riktad utaf tömda länder,
som på rof hans lejonkula stod;
och han steg för domarn: — i hans händer
var ej guld, men blod.

Aska äro bägge. Deras minnen
som två slocknade volkaner stå.
Klio, varnande för ädla sinnen,
pekar rädd derpå.

Skynda, Pitt, att vigla opp Tartaren,
om en vrå blott der du fredlig såg!
Nelson, strid ännu med färjekarlen
uppå Stygens våg!

England och Frankrike.

ENGLAND.

Ligg, du förderfliga, der och frät omkring dig som kräftan,
sluka nationerna opp, sluka och hungra ännu.
Filfras, hota mig ej, ty mig uppäter du icke,
störta hvad throner du kan, Albions låter du stå.

FRANKRIKE.

Strandar ej folkens rätt, den heliga, rundt på din kritkust?
Hela din Stat är han ej en dykerikommission?
Jorden stack du i brand för att strafflöst plundra i vådan,
lik den förhungrade haj stryker kring hafvet din köl.

ENGLAND.

Tyskland stridde och föll, du styckar dess lemmar med svärdet,
Belgien gaf dig sitt gull, fick sig förtrycket igen.

FRANKRIKE.

Hindus med perlor och blod ej köper sitt Eden ifrån dig,
Negern är gisslad till döds, ack! för att sockra ditt thé.

ENGLAND.

Står ej Hesperiens land som ett tempel, plundradt af vildar?
Sjelfva det fattiga Schweitz stal du dock äran ifrån.

FRANKRIKE.

Hafvet är fritt, men du stänger det till som det vore ditt packhus,
Beltens förreglade port bröt du som vore han din.

ENGLAND.

Jorden hyllar min makt, jag sitter på hafvet och dömmer,
Krigare köper jag opp, konungar tar jag i sold.

FRANKRIKE.

Ja, väl soldar du dem: betala din sold åt de döde.
Ser du vid Austerlitz ligger din soldade här.

ENGLAND.

Guillotinen är still, men Pichegru stryps i sitt fängsel,
djupt bland Amerikas träsk gömmer sig Victor Moreau.

FRANKRIKE.

Pitt och din helvetsmachin, den andra, kreverade fåfängt,
Nelson, den blodige, föll, rodret på Albions skepp.

ENGLAND.

Sedan han splittrat ditt hopp, ditt sista på vågorna, föll han,
bygg mig en flotta ännu, lustigt att fiska den opp.

FRANKRIKE.

Fiska, så länge du kan, det är din tid ännu på djupet,
hämnaren stiger en dag opp på din fiskarestrand.

ENGLAND.

Med kanalen omgjordar jag mig, som Pluto med Stygen,
aldrig en lefvande själ vände från Stygen igen.

FRANKRIKE.

Herkules vände igen och Cerberus förde han bunden,
trollet med hufvuden tre: Herkules lefver ännu.

ENGLAND.

Hör mig, hvad tvista vi om? Har verlden ej nog för oss begge?
Ära du önskar och makt, vinst är mitt bättre begär.
Verldsbefriarens kall, men verldsförläggarens äfven
hörer mig till; af de två lemnar det sista jag sist.
Frihet ifrar jag för, det är handelsfrihet jag menar,
frihet för mig, det förstås, ej för de andra också.
Derför jag bjuder dig fred, vi dela emellan oss rofvet,
grönskande jorden blir din, min blir den blå ocean.

FRANKRIKE.

Hör mig, jag känner dig väl, och föraktar din krämarestatskonst
byggd på en handelsbalans, stigen och fallen med den.
Du är den gamla ännu, men hos mig allting är pånyttfödt,
kraften, föryngrad och djerf, längtar till riddarespel.
Jorden eröfrar jag sjelf, och hafvet följer väl efter,
den som har stranden har sjön, aldrig jag delar med dig.
Icke din väpnade hand, din bedjande bjude mig freden,
böj för den bättre dig ned, sådan är freden jag ger.

ENGLAND.

Vimplarna flyga i skyn, det regnar som fordom i Sodom,
böljan är skummig af blod: möt mig, du trotsiga, der.

FRANKRIKE.

Örnarna flyga i skyn, det dundrar som åskan på domdag,
jorden är slipprig af blod: möt mig, du trotsiga, der.

ENGLAND.

Stå som en hålig volkan, och förstör hvad som blomstrar omkring dig,
tills i din egen eld plötsligt du faller en dag.

FRANKRIKE.

Ligg som ett blockskepp fast, men kreditens ankare sviker
och det förlorade vrak drifver för vind och för våg.

På Fru Direktörskan Hedvig Aulins Begrafningsdag

den 25 April 1806.

»Skona dock blomman, den tjusande, skona.
»Plåna ej färgorna, qväf ej dess doft.»
Fåfäng är bönen. Sin vissnande krona
Hänger hon ren, hon är fälld, hon är stoft.

Mäktiga Öde, Orkanerna hvina i
Lifvet, det låga. Hos dig blott är lugnt,
Der uti moln, liksom Herren på Sinai
Du står med taflorna, högt på din punkt.

Hvad bryr du dig om det Sköna? Förfruset
Är dock ditt bröst. Blind som Themis är du.
Hvad gör det dig om man suckar i gruset?
Opp till din thron hann en suck ej ännu.

Fåfängt vi klaga dig an. Det är jäfvigt
Inför din domstol, vårt vitsord. — Din lag
Klar står beskrifven bland stjernor för evigt.
Rätt har den starkare. Menskan är svag.

Derföre gå våra sörjande tankar,
Som pelegrimer, dit bortom vår graf.

Hoppets det sista, det trofasta ankar
Kasta vi derför på Evighets haf.

Ödet (så tro vi) sin skuld der betalar,
Döden ger troget igen hvad han fällt.
Lifvets de mörka, de qvalmiga dalar
Öppna sig gladt till Elysiska fält.

Mannen skall finna sin saknade maka,
Modern sin dotter bland Englarna gömd.
Sorgen skall lemnas på jorden tillbaka
Liksom en res-klädning, aflagd och glömd.

Trösta dig, dödlige. Ty i det höga,
Högre än Ödet, bor likväl en Far.
Trösta dig. Låt ej en tår i ditt öga
Bortskymma himlen, så vidsträckt, så klar.

Tålamodet och Hoppet.

I anledning af ett Chor i Herders Entfesselte Prometheus.

Gäa* var älskad av Guden
Uranos, så var hans namn. —
Ännu ligger ju bruden
Uti hans kärliga famn.

Arfvingar hade hon tvenne:
(Kärleken arfvingar ger)
Sonen bråddes på henne,
Dottern på Uranos mer.

Tålamod kallades gossen;
Modern med sorg honom när;
Och som de nattliga blossen
Bleknadt hans anlete är.

Väldigt en staf utaf törnen
Stöder — och sårar hans arm:
Och Prometeiska örnen
Hackar hans suckande barm.

---

* Gäa. Jorden, Uranos, Himlen: begge ansedde som Gudomligheter hos de Gamle.

Stilla han vandrar och dyster,
Ögat till jorden slår ner.
Hoppet, hans skönare Syster,
Pekar åt himlen, och ler.

Lefvande är hon son tankan,
Glad som den blommande vår,
Och med en bindel af rankan,
Fästes dess flygande hår.

Brodern med plågorna fäktar,
Bidar dem, manlig och fast.
Systern, den vingade, fläktar,
Och de fly alla med hast.

Gudabarn, svärjen oss begge
Svärjen oss huldhet och tro.
Följen oss till dess vi lägge
Ner våra hufven till ro.

Tålamod, hållning, du höga,
Håll mig i stormarna opp.
Torka mitt gråtande öga,
Himmelens dotter, du Hopp!

Försonligheten.

Ode.

Låt oförrätt bli glömd så snart den är begråten
Och hämden dö i Ångrens famn.

Oxenstjerna.

När de store ödelägga
för sin nyck en osäll verld,
och i Themis vågskål lägga
ej sin rätt, men sina svärd;
när de svagare förtryckta
vinka sveken till sin strid; —
i ditt eget hjerta flykta,
och slut der med verlden frid.

Dagen kommer från det höga,
blomman öppnas, fälten le.
Menska, låt hans rena öga
i ditt bröst blott oskuld se.
Qvällen kommer med sin stjerna,
hvilket lugn kring dal och fjäll!
Stäng för hat din barm så gerna
som för nattens vind ditt tjäll.

Döm ej strax den vilseförda,
stolte Vise, med förakt.
Icke vägde du den börda

Ödet på hans skullra lagt;
Icke talde du de strider,
som han stridde för sin dygd?
Icke vet du hvad han lider
af sin ånger, af sin blygd?

Trotsa, svage, ej på stödet
af din dygd i stoftets verld.
Öfver molnen sitter Ödet,
och ur natten slår dess svärd.
Lik en trolös vän försvinner
all den kraft ditt hjerta fått,
och du ser dig om och finner
dig allena med ditt brott.

Ofvan skyarna förbarmar
sig en kärlek öfver dig,
som i faderliga armar
håller verlden, håller mig.
Och du låter Ångren gråta,
och du ser ej nödens fjät,
vill ej älska, ej förlåta
Menniska, fast Gud förlät!

Hvarför mörda dessa händer,
hvi stå hyddorna i brand?
Denna bölja hvarför länder
hon så blodig till vår strand?
Hjeltar, bödlar från Er panna
låt mig rifva lagrens blad.
Låt min lyra dyrt förbanna
hvarje lyra som Er qvad.

Edra ryktens örnar flyga
vilda, blodiga, mot skyn.
Snart dock Edra minnen smyga
rodnande ifrån vår syn
Intet hjerta, blott en runa
död och kall, Er hugkomst bär.
Skin på grafven ej, du Luna,
och du blomma, gro ej der!

Frid, Nationer! Jordens Kungar,
frid i edra spirors hägn!
Länge nog Er åska ljungar,
gläd oss med ett sommarregn.
Vården den förfrusna knoppen
af vår sällhet. Ingen dröm
vare folkens endrägt. — Droppen
intet blod i tidens ström!

Och du grymme som förkunnar
hat och mord i himlens namn;
ve den torfva som dig unnar
någon hvila i sin famn!
O hur mörk i tidehvarfven
står ännu din vålnad qvar!
huru heligt djefvulsk larfven
som din nakna ondska bar!

Ser du, ingen bulla signar,
intet svärd dig skyddar mer.
Snart din afgrundslära dignar
som ett slaget villdjur ner.

Vantrons långa dröm är faren;
gif den vakna Jorden ro. —
Gå, predika i Tartaren
och lär djeflarna din tro.

O, hvad gör det hur vi kalla
denna far som ingen ser?
för hvad dyrkad bild vi falla,
solen eller korset, ner?
Månn den Vise med sin lära
än så djup, så konstigt byggd,
kommer verldens Gud mer nära
än den Vilde med sin dygd?

Trösta jordens myriader,
lär dem kärlek, Religion!
visa oss en vän, en fader,
nog hörs Dundrarn från sin thron.
Helig vare dig hvar redlig,
fast han ej din orden bar!
Fridens lära vare fredlig
som dess första härold var!

O! hur kom du lik en aning
ifrån himlen, tröstfullt hög,
och till ledsvän för min spaning
som en svan i natten flög!
Hur du målade de landen
bortom dagens nergång hän
der den rena, frie anden
vandrar under Edens trän!

Menska, någon himmelsk flamma
lefver i dig; släck ej den.
Lär dig något ord att stamma
af Guds språk, förlåtelsen.
Tänk på oförrätter bara
som på döda; glöm och tig;
men låt hvar välgärning vara
evig som en Gud för dig.

Är du lycklig, är du ärad,
hvarför hatar du, Barbar?
Hvarför stänger du förfärad
ormen i ditt Eden qvar?
Räck oss handen: vägra ingen,
att hvar glädje som du njöt
flyger genom brödraringen,
liksom en elektrisk stöt.

Om du lider, om du faller
trampad af din fiende,
genom lifvets fängselgaller
in i fria himlen se;
der hvar hatfull själ, hvar bitter
svartnar som en slocknad brand
och Försonligheten sitter
på den Högstes högra hand.

Du som solar dig i vården
af din ungdom; le och njut;
och ur sköna rosengården
rota hatets ogräs ut.

Dela gladt din fest med andra
och ur kärlekens pokal
drick dig varm förrn du skall vandra
ner i årens kalla dal.

Du som släpar sista stenen
opp till lifvets pyramid,
vill du från dess topp se scenen
utan fasa, så äg frid!
Låt hvart hatfullt minne falla
som ett svärd i glömskans haf!
Endast gode andar kalla
opp ur det förflutnas graf!

Tag din oskulds hvita kläder,
tvätta bort hvar fläck, hvart dam,
svaga menska, förrn du träder
för den stora spegeln fram,
der hvar hämdlust som förseglas
djupt i natten af ditt bröst,
der hvar ädel tanke speglas
till din fasa, till din tröst!

När, lik fogeln förrn han svingar
ur den bur han öppnad får,
Anden ren med sträckta vingar
uppå grafvens tröskel står;
tänk hvad fasa om ett ödsligt
blodigt minne lyfte sig
som ett moln, och stege plötsligt
mellan fridens Gud och dig.

Lef: till tyngden af ditt öde
lägg ej hatets tyngd: gör godt,
dö, och hoppas bland de döde
ingen hämd, försoning blott.
Ingen ånger, ingen vrede
öfver Stygen tränge sig:
stilla saligheter brede
sina vingar öfver dig.

Som en lefvande Messias
i vårt hjerta uppenbar,
född af oskuld, som Marias,
bild, som han, af verldens far,
kom, Försonlighet, och köp oss
ur det Ondas hand igen.
I din helga vilja döp oss
till den nya födelsen.

Stå vid thronerna och vaka,
bed för ett olyckligt folk,
och håll gråtande tillbaka
svekets redan dragna dolk.
Lossa hjelmen af de gamla
blinda, bittra aggens hop.
Alla splitets händer samla
till ett enda handslag hop.

Tag förtviflans tunga klyfta
från den fallnes skullra af,
opp ur gruset ångren lyfta,
och lägg misstron i sin graf!

14—231749. Tegnér, Saml. skrifter. 1.

Odla i hvart bröst ett Eden
för det gamla som försvann;
sköt ihop den brustna keden
mellan Gud och menniskan!

Ännu far du, tröttad dufva
ut kring syndafloden sänd.
En gång, en gång med din ljufva
oljoqvist tillbakavänd!
Hatets svarta korpar dröje
ute ibland svallets natt.
Menskligheten, frälst, sig höje
på det nya Ararath!

På Eva Myhrmans Bröllopsdag.

Hvilken klagan, store Gud!
hvem skall denna synd försona.
Eva Myhrman skall stå brud:
fins ej krans och fins ej krona.
Hållkarn uti Vesterås
allt vårt myrthen bär, gunås.

Aldrig, aldrig tar det lag:
hvad blir nu med hela glansen
af vår Evas hedersdag?
ren i brudstoln sakna kransen!
Nej, det passar ei, vid Gud.
Det är Eva som står brud!

Dock der gror ju på hvart berg
Nordens myrthen nog för dagen.
Lingonbusken stackars dverg
bugar sig och vill bli tagen
ack hur lycklig om han får
vissna i vår Evas hår.

Vänner, tiden går med fart
Flickor, skynden er och binden!

Rättnu kommer presten snart;
Eva blir så röd på kinden.
Gud vet hvad hon tänker på.
Kära flickor, skynden då.

Vänta blott ett grand ännu
Eva, sörj ej för paruren,
När man är så skön som du
bagatell i coefffüren.
Fröjas mirth ej saknas mer
der man hennes gracer ser.

Ser jag rätt? Hur frisk och grön
syns vår myrthen? Hvad det gläder!
Kanske kronan ej är skön?
Kanske ej den kransen kläder?
Tror Ni Billow är ej säll
som tar honom bort i qväll?

Eva, låt oss hålla min
begge i den här förtreten.
Hostan qväfde Poesien
hos din stackars vän Poëten
och din brudskrift innan kort
dunstade i snufva bort.

Annars vet jag nog jag bort
quäda på det gamla viset
hur man genom Hymens port
klifver bus i paradiset
der man stannar många dar
äfven efter fallet quar.

Vidare jag hade spått
hur den lyckeliga makan
inga läxor, sällhet blott
funne under ditt sparlakan
och i fonden kanske så
vist en vagga eller två.

Sen begärde jag till sist
hvad som först låg på mitt sinne
att ej blifva landtförvist
goda Eva, ur ditt minne
sen jag ifrån fjällens rand
for till Skånes dimboland.

Detta allt och mer ännu
skulle rimmas klart som vatten
blott att ge den unga fru
rolig sömn om bröllopsnatten.
Men det gick ej, och jag svär
att din sömn i fara är.

---

*C. A. Tiliander.**

Broder, du är fallen! I sin knoppning
höstad är din vår.
Lik Neapels vinberg vår förhoppning
på volkaner står.

Broder, tiden flyger hän och vingen
mördar i hvart slag.
Trängre blir och ständigt trängre ringen
af vårt brödralag.

Du, den ädlaste deri, den bäste,
som oss älskat än,
hof ditt öga opp till stjernströdt fäste
och for hem igen.

Så förmultnar, djupt i grafven, kärnan
af det hopp vi satt.
Carolina, så har morgonstjernan
slocknat i din natt.

* Astronomiæ Observator och lycklig Latinsk skald. Död 1806.

Ty hvar står den bland oss som kan lyfta
än en blick så klar?
Hvar är tankens örn, som från sin klyfta
så mot solen far?

Hvar fins mer ett bröst så sant, så redligt
af så göthisk tro,
lik den dal bland Alperna, der fredligt
blott de gode bo?

Hur sokratisk, huru glad din stadga!
Med hvad hjertlig tack
tog du nöjet, blåste bort dess fradga,
och dess nektar drack!

Gick du hän kanske till mulna pligter,
mödan sjelf blef skämt.
Ingen nyck var din. Som Themis vigter
stod ditt sinne jemt.

Sjöng du bland oss att ur grafven kalla
minnet af en vän,
är Ovidii lyra, ropte alla,
qvar i Scythien än?

Enkelt var ditt väsen, ville skona
för sitt lof en hvar.
Lugnt och blygsamt, som en brud sin krona,
du ditt värde bar.

Huru lyckan lyste dina öden,
hur din stjerna brann,
ingen ovän fann du, och blott döden
var din afundsman.

Ädle vän, hur mången sällsynt gåfva,
huru mången dygd
gick i förtid ner med dig att sofva
uti grafvens skygd!

O, var då ditt hjerta, var ditt snille
utan gagn oss skänkt?
Är det borta allt hvad godt du ville,
allt hvad sant du tänkt?

Nej, vi äro icke hvad vi skola
fast vår dag tar slut.
Nej, hvad lifvet börjat i sin skola
bildar grafven ut.

Och hvad godt, hvad ädelt vi den lemne
vädren ej förströ.
Evigt lefver, som en Gud, dess ämne,
fast dess former dö.

O, så lef och verka i det höga
dina stjernor säll,
och till mig se ner med deras öga
någon enslig qväll,

då jag sorgsen i mitt fönster sitter
och din bortgång mins,
och hvar tröstlös lärdom, hvarje bitter,
som af lifvet vins;

och dock känner att i menskligheten
något heligt bor,
och mitt hjerta fylls af evigheten
dit din ande for.

Vid Filosofie Magistern Carl Wilhelm Gestrichs begrafning den 23 December 1806.

Af dess sörjande vänner genom J. Kallenberg.

Förgänglighet är Menskans lott;
Som hjulet hvälfvas våra öden;
Och snart skall litet aska blott
Af oss bli öfrigt efter döden.

PAYKULL.

Skaran tågar, sången skallar.
Evigt, Yngling, sofver du!
Fåfängt vänskapen ännu
väckande din ande kallar.
Fåfängt, fåfängt! Intet svar!
Grafven ingen tunga har.

Dagen sjunker, nejden tiger,
Månen slår sitt öga opp.
Till din graf med slocknadt hopp
gråtande en Broder stiger.
Men din graf, som en gång vår,
dricker kallt en broders tår.

Stormen rasar, böljan häfves
emot stränderna med dån.
Kommer, kommer ej min son,

suckar Fadren; men förgäfves;
ty hans son är stoft: Han ser
sina fjällars land ej mer.

Drifvan smälter, våren blommar,
glädjen rår kring berg och dal;
Nordens väckta näktergal
sjunger fjällens sköna sommar;
Ej för honom; ty han ser
sina fjällars land ej mer.

Krigarn strider, forskarn tänker,
flitens fordran öks allt mer:
Äran sina kronor ger,
Lyckan delar sina skänker;
Ej åt honom. — Menska lär
huru fattig grafven är.

Yngling, du har vandrat tidigt
dit vi följa efter hand.
Helsa till de dödas land;
der skall gäldas hvad vi lidit.
Blommor gro på Letens strand.
Helsa till de dödas land.

Konstnärn.

Du föddes *Tidens* barn. Till lif och känsla väcks
Du vid dess moderbröst. Fly, fly, det är förgiftadt!
Sök dig ett annat hem, af högre Andar stiftadt,
i Diktens rena luft, i Minnets dalar väx!
Der lef, der bilda dig! Vänd se'n, som man, tillbaka
en bjudande gestalt, en okänd, fjerran från;
men ej att för dess pris, dess lumpna nöjen, vaka,
men hämnande och sträng, lik Clytemnestras Son.
Sänk ej ditt öra ner till pöbelns sorl i dalen:
från himlen stammar du, ej från den låga jord;
och, döf för hopens skrik i Söder eller Nord
ställ obekymrad opp de höga Idealen
allt som dig Guden lärt, i marmor eller ord!
Till modets fala dom, till ögonblickets, vädje
den som utaf dess lof sitt enda värde vann.
Du, Evighetens prest! du verldens medborgsman,
förkunna Seklers sorg, förkunna Seklers glädje!
Ack! när i Skaldens bröst den helga stunden slår,
när bättre verldars glans nerblixtrar från det höga
och Valhall och Olymp och Evigheten står
med sina formers prakt inför hans tjusta öga;
när öfver Diktens son, dess aningar och hopp
Oändligheten spännt det svala tältet opp,
der ingen tid mer täljs, der ingen sol mer brinner,

och jorden som en dunst i himlarna försvinner; —
ve dig, olycklige! Hvem lärde dig att då
betänka verldens dom, betänka Tidens läxa?
Går ej ditt gudaverk fram af sig sjelf ändå,
som utur jordens barm de rika källor gå,
som under Vårens Sol de lätta blommor växa?

Tornväktaren.

Ej allvarsam tanke i hjertat slår rötter
när dagen står öfver oss. Stojande fröjd
då solar sig gladt på hvar leende höjd,
och dansar kring fälten med vingade fötter.
Men sen det blir tyst och den heliga natt
har kastat sitt stjerntäcke ut öfver verlden
då bortdunstar yrslan, då insomnar flärden
och hjertat ser ner i sin bortgömda skatt.
Och ögat förtjust mellan blommorna vankar
Som skina der högt på den himmelska äng,
och renare känslor och djupare tankar
kringsväfva på mäktiga vingar din säng.

Menniskoanden.

Arma fremling, som förlorat vägen
under natten, och förlägen
famlar kring och lånar hus
i en bräcklig och förfallen hydda:
akta dig, hon kan dig icke skydda,
men begrafva dig uti sitt grus.

Hvadan kom du? Hvarför ser ditt öga
trånande upptill den höga
gudasal med silfverlampor i?
Har du lemnat slägtingar och vänner
i det blåa landet? Känner
du de saliga deri?

Kanske flöto dina barndomsstunder
sakta hän ibland dess lunder,
som en bäck bland Edens trän? —
Kanske flyktade din ungdoms fröjder
på dess solbeglänsta höjder,
som en dagg bland rosor hän?
— — — — — — — — — — — —

Nyårsklagan

1807.

(Efter SCHILLER.)

Som en mördare det gamla året
lades ner i grafven med vårt hopp.
Timman ljuder och med blod i håret
går det nya uppå himlen opp.

Se dig om. Från Torneå till Gibraltar,
från der solen tänds dit hon går ner,
har snart friden icke mer ett altar,
har snart frihet ej en kula mer.

Fåfängt reste sig för menskovärdet
mången kämpe med förtviflad håg.
Icke folkens rätt, blott Brennussvärdet
kastas ständigt på rättvisans våg.

Och med blodigt bröst, med skjutna vingar,
sjunker tidens ande ner igen.
Lik en luta som i öcknar klingar,
suckar ohörd hvarje slägtets vän.

Öfver söderns obesökta sjöar,
öfver nordens, flyger seglarns lopp.
Alla fjerran kuster, alla öar
söker han, blott ej de sällas, opp.

Stor är jorden: hvimla ej i gräsen
tusen lif och uti böljans skum?
Ack! men likväl för ett lyckligt väsen,
för ett enda, äger hon ej rum.

Ädle vän, låt oss ej längre skåda
ut omkring oss efter hopp och tröst.
Undan tidens stormar låt oss båda
flykta, flykta i vårt eget bröst.

Endast i ditt hjertas stilla gömma
skådar du det rätta än en gång.
Frihet endast diktens riken gömma,
och det sköna lefver blott i sång.

15—231749. *Tegnér, Saml. skrifter.*

Till Hennes Majestät Drottningen

På Dorotheas Dag Den 6 Februari 1807.

När våldet rustar sig till mord och krig
och tänker på att jorden bloda,
vi tänke på det sköna och det goda,
o Drottning, ty vi tänke uppå Dig.

Väl står Din GUSTAF ADOLF än orörlig
som fjällen i Hans land, och trotsar stormens hot;
dock, oron bor vid Thronens fot
och tanken mulnar ibland hämnd och örlig.

Då värmer Du de kulna dagars köld
och vet Hans sällhet med Hans kall försona;
Du ritar blommor på Hans sköld
och virar myrthen kring Hans tunga krona.

O GUSTAFS Maka, GUSTAFS Mor,
hvad Gudar öfver Sveas Söner vaka!
De se ett Hof der hyddans oskuld bor
de se en Drottning som är Mor och Maka.

Och när i blod Europas blommor gro,
och Södern ser blott bödlar eller slafvar,
de frie under tallar bo
och stå förutan blygd på sina Fäders grafvar.

O Drottning, skydda länge Nordens verld
och fridens skörd och sångens tärna;
det flammar öfver oss, Orions svärd,
lys Du vår Himmel såsom Cypris stjerna.

Allerunderdånigast

af

Carl Fr. Berling.

På Hennes Kongl. Majestäts Drottningens höga födelsedag den 12 Mars 1807.

Å Kongl. Carolinska Akademiens vägnar, i djupaste underdånighet öfverlemnadt af Andreas Hylander. Akademiens n. v. rektor.

Väl lyfter kriget sina tusen händer,
väl klingar stål mot stål;
den ringes täppa liksom Furstens länder
är samma härjnings mål.

Dock ej DITT Svea fruktar eller hotar,
hon står på fjällen än,
och sträcker ut sin ena hand och motar
de rasande med den.

Och firar gladt den dag som skänkte jorden
det skönaste hon ser,
då högst till himlen det förtjusta Norden
för sin FREDRIKA ber;

som muntrar Kungen då den lugna fröjden
ej trifs i spirans skygd,
och Han står ensam på den kulna höjden
med oron och Sin dygd;

som älskar landet, ej dess thron allena,
och vill oss alla väl,
och endast godhet har uti Sin rena,
uti Sin ädla själ.

Och med Sig kallade i Hofvets salar
de samma dygder opp,
som fordom vandrade i bygdens dalar,
en blyg och omärkt tropp.

Och derför bedja alla landets Söner
för landets Mor och Hopp;
och öfver stjernor flyga deras böner
på lätta vingar opp.

---

*L. P. Munthe.**

Dygd och vishet äro blyga,
tysta genom lifvet gå,
värma, lära, öfvertyga,
men som blomsterdoft förflyga
deras stilla lof ändå.
Slägten uppstå och försvinna,
dagen kommer, dagen far,
och den långa glömskan tar
deras ära: Sånggudinna,
säg oss hvad den ädle var.

Hvad han var? O, att jag finge
denna fjäder snillet har
dragit ur en engels vinge,
för att tekna hvad han var;
för att måla oförfeladt
minen af hans sköna själ,
af allt ädelt som han velat,
som han tänkt för menskors väl;
hur han talade så gerna
om det mål vi sträfva till,
om vår pligt, lik Nordens stjerna,

* Professor i Moralfilosofien vid Lunds Akademi. Död 1807.

som när himlen hvälfs, står still;
hvilket heligt hat han närde
mot hvar handling fegsint klok,
hur han ur sitt hjerta lärde
skönare än ur sin bok;
hur han dömde tingens värden
sant och ljust, men blygt likväl,
huru rent han speglat verlden
i sin fördomsfria själ;
huru skildt från hvar förläsen,
från hvar sträfsint vishets blygd,
huru menskligt skönt hans väsen,
hur sokratiskt glad hans dygd;
hur han afskytt att förnedra
om han haft en ovän än;
hur han älskade en vän,
fann en vällust i att hedra
i att offra sig för den. —
Penseln faller mig ur handen;
nej, ej måla, sörja blott
vill jag denne gode anden
som till högre vänner gått.
Här der helig allvar tiger
öfver grafven aningsfull,
hvilken är den man som stiger
med ett tadel på hans mull?
Hvar är den ibland oss alla
som ej honom hade kär?
Hvilka hjertan äro kalla,
hvilket öga tårlöst här?

Sanningen var hans Gudinna,
sanning sökte han och fann,

som en stoftets medborgsman,
som de dödlige den finna.
Vid den döda bokstafs tvång
ville han ej slafviskt fjettra
hennes ande, hennes gång;
blygdes icke att förbättra
hvad han irrat sjelf en gång:
trodde ej att staten lider
vid hvart nytändt ljus hon sprider,
vid hvar tanke, förr ej lärd,
icke att Gudinnan strider
blott med ett förrostadt svärd.
Men dess segrar glad han hörde,
och han följde oförsagdt
tidehvarfvets vagn som körde
genom mången okänd trakt.
Ingen pedantism förstämde
harmonien utaf hans själ,
ej Minervas uggla skrämde
Gratierna bort likväl.
Hur den gamle vises panna
klarnade, hur slog hans bröst
hvarje gång vid sångens röst:
ty det sköna och det sanna
rymdes begge lika väl
i hans himmelsvida själ.
Glada dar, jag kallar eder,
sköna stunder af mitt lif,
då hans öra sänktes neder
till min sångmös tidsfördrif,
varnade den oerfarna,
muntrade den rädda opp,
och bjöd mången stjerna klarna

uti natten af dess hopp.
Ädle man, haf tack, haf evigt
tack för hvarje lycklig gång
som en dygd mitt hjerta häfvit,
som en sanning höjt min sång;
tack ännu i evigheten
för hvar ren och skön gestalt
jag trott se i dödligheten,
för min tro på menskligheten,
för mitt hopp, för allt, för allt. —

I det obekanta höga
dit du for, sök opp din *Kant*,
skåda med förklaradt öga
grunden till allt skönt och sant;
se i ödets protokoller
huru dygdens räkning står;
spörj, hvart slägtet med sitt joller,
med sitt Uriebref dock går;
hvarför hydran fins, som blöder
i vår barm vid pligtens bud,
hvarför pelarn göms som stöder
bryggan mellan oss och Gud:
hvi så mycket ädelt, påtänkt
till vårt slägtes väl, förgås:
och hvar annan gåta, fåfängt
forskad ännu ibland oss,
då vid lifvets fönstergaller
du satt qvar med oss, och såg
ut åt himlen, och der låg
dimma för din blick, som faller,
säkert faller, ofvan skyn,
som ett kläde från din syn.

Säkert minnets turturdufva
flyger öfver grafvens rand,
döden löser ej de ljufva
sammanstämda själars band.
Derför dela än vår smärta,
hör din vän ännu en gång,
fyll ännu ibland hans hjerta
med din himmel, fyll hans sång.
Tag emot hvar tår vi blande
i ditt stoft med sorgsen själ,
och farväl, du gode ande,
ädle vän, ett långt farväl!
Mången tidens bölja seglar
uti evigheten in,
mången graf sin mun förseglar
förrn härnäst sig himlen speglar
i en själ så skön som din.

Fragmentet.

Jag gick häromdagen, som jag ofta plägar gå, i tankarna; det vill säga, med ögonen i gatan och sinnet långt från vår snöda verld, upp i firmamentet på jagt efter meter och rim: då en väderhvirfvel plötsligen lyfte upp för mina fötter ett stycke nersmutsadt papper. Nu har jag, från längre tid tillbaka, en synnerlig ömhet för sådana der pappersbitar; ty det har ofta händt mig att i dem igenfinna mina bästa poëmer, oder, fabler, elegier och brudskrifter. Sen nemligen dessa under sin resa till odödligheten passerat från tryckeriet nu till krämarboden, nu till sockerbagaren, nu till de skönas hårlockar, har ej sällan händt, att jag återfunnit dem på gatan, upphöjt och förbarmat mig öfver den återfundna sonen. Hvem vet, tänkte jag, om du ej här återfinner din sista Elegi; jag tog upp papperet och började läsa; men till min förundran fann jag det vara af en annan författare, tilläfventyrs likså lycklig som jag. Det var skrifvit i gamla karakterer. Välann, tänkte jag, kanske gör jag här en upptäckt i antiquiteterna. Jag stoppade papperet i min ficka, gick hem, torkade det för kakelugnen, och läste ehuru med möda följande:

— — — — — — — — — — — — —

Der lefde på den tiden en flicka, vacker och blomstrande som en Majdag, ung som Hebe, liflig och spelande som en

Västanvind. Hennes förstånd var bildadt och hennes själ öppen, känslofull och god. Allt detta viste snart sin vederbörliga effekt. Tillbedjare trängdes omkring henne, liksom rimsnidare kring en prispenning.* De gjorde till hennes ära baler der man dansade intill blodspottning och vers der man gäspade intill snarkning; nersnöade henne med sockerstrutar och julklappar; försäkrade henne väl tusende gånger att hon var en Engel, en blomma, en stenklyfta, ett tigerhjerta, jemte dylika artigheter; suckade, jämrade sig, sörjde sig till döds väl tio gånger om dagen; med mera dylikt som hörde till den tidens kurtis. Hon kunde ej heller vara känslolös för en så rar tillgifvenhet. Det gjorde henne ondt att icke kunna göra dem alla lyckliga; men hon ville åtminstone vara rättvis i sitt val. Hon beramade alltså ett offenteligt** möte med alla sina kurtisörer, der hvar och en af dem borde uppge sina förtjenster och göra dem gällande. Hon skulle då afkunna domen; och från den var ej att vädja.

De täflande inställde sig på utsatt dag. De befunnos vara 3 stycken Köpmän, 1 stycke BruksPatron, 2 stycken Sekterare, en Doktor, och slutligen en skägglös Magister, hvars handtverk var att skrifva i rim all den dumhet han tänkt på prosa. De andra som hade mindre hopp eller mindre envishet, sen deras kärleks evighet efter dar lupit till ända, gingo bort att kasta ankar i en annan hamn der frequensen var mindre. — Den unga BruksPatronen öppnade riksdagen med följande patetiska oration:

Jag begär icke någon ny ynnest: jag återfordrar endast den jag haft. Edra anspråk, mina Herrar, må vara hvilka

---

* Jag slutar af denna liknelse att fragmentet ej måtte varit skrifvit i våra dagar.

** Huru oförskämdt! Liksom hon skulle haft några andra än offenteliga!

som helst; mina äro likväl de äldsta och böra derför utan motsägelse vara de mest gällande. Hvem bördar min jord, sen jag tagit fasta derpå.* Eller skall jag tvista med andra om min egendom? Det är väl sant att jag icke varit så till punkt och pricka trogen; men har icke äfven hennes hjerta deserterat? Och som man försäkrat mig *har jag flere lika bröder, fast icke så kända, och tanken är som gerningen.* Hvad mina förtjenster angår, så vill jag ej utbreda mig deröfver; dels efter ämnet i sanning kunde synas något inskränkt; dels vet jag också icke, sen jag sagt att jag är BruksPatron, hvad förtjenster som kunna fattas mig. För öfrigt säger man väl att jag är understundom litet dum; men hvem ser icke, att om så är, det sker af lutter godhet.

Turen att tala kom nu till den ena af Sektererna. Han var, till profession, Notarius i ett StenKollegium och som det syntes admirabelt tjenlig att en dag bli bland dess Ledamöter. För öfrigt syntes han modest som en Nunna; men könet hos hvilket han i allmänhet stod mycket väl, måtte ha sett litet djupare in i hemligheten. Efter en sirlig bugning, hof han upp sina röst, talade och sade:

Jag vill icke skryta af något visadt företräde, någon njuten ynnest. Sådant vore, om icke falskt åtminstone opolitiskt. Jag hoppas ha nog förtjenster för att ej behöfva åberopa mig en svaghet. I sig sjelf hvem kan vara mera modest, förnuftig, mera stilla, mera höflig än jag? Hvem hatar mer än jag eget beröm? Hvem tiger i ett sällskap med större grace än jag? *Dessutom har jag eget bruk* och jag skulle få två om jag får en fru. Om min capacité som Brukskarl hoppas jag inga fruntimmer tvifla, åtminstone inga som känna mig. Jag är icke sipp oftare än jag vet

* Den gode BruksPatronen tyckes ha förglömt att fruntimmer ej räknas till fastigheter, tvertom räknade den grundlärde Biskop Emporagrius dem till Lösöron.

det kläder mig. Skulle jag för öfrigt behöfva någon annans förord, hoppas jag det bästa af Kammarjungfruns rekommendation. Jag är viss att hon för vederbörande och i vederbörande mål kan vittna till min fördel. Jag hoppas den skönas förstånd är för upplyst för att länge kunna balancera i sitt val.

Det samma hoppas också jag, inföll hastigt den andra Sekteraren, Kunglig nemligen. Med denna titel belönades på den tiden hvar och en som upphört att gagna staten med renskrifning. Det samma hoppas också jag, sade han. Till en del har hon redan också visat detta. Icke blott Dunamn och Dukyssar, kärlekens vanliga förelöpare, ha gett mig rätt att hoppas framför andra; men hvad som är själen af kurtisen, smältningsugnen der den rätta kärleken beredes, vår tids yppersta uppfinning, valsen, mina Herrar, valsen. Hvar och en känner min talang häri; och den sköna har också utmärkt den samma, och valsar blott med mig, så ofta jag är närvarande. Nu, mina Herrar, hvem som sett vår intima förening och vårt ömsesidiga nöje vid detta anständiga tidsfördrif, måste vara bra fånig eller bra egenkär för att vilja göra mig företrädet stridigt. Jag har för öfrigt nyligen sluppit en älskarinna och måste således välja en ny, för att ha något att sysselsätta mig med, i synnerhet sen jag ej vidare kan roa mig med Svarta Katten, som allt för ohöfligt krafsat mig. Hvad verlden säger om mig, att jag är indolent, håglös, duglös, att ingen ting blir af mig, med mera sådant; hvem finner ej att allt det är af ren afund? Man kan ej excellera mer än i en vettenskap; och, som jag sagt, är valsen min. Det andra är också af mindre betydenhet.

Jag må skratta åt detta skryt, svarade den ene af Köpmännen, under det han gjorde en skön piruett. Jag vill icke neka valsens förträfflighet, visst icke; men den är ändå

blott ett kapitel af den stora Vettenskap, hvars alla delar jag omfattar. Hvar och en har sin förtjenst och min ligger ostridigt i fötterna. Jag tror ej det skall vara att mycket upphöja den, då jag säger att den uppväger den som Herrerna samtelige ha i sina hufvun. Dessutom är min talang att dansa ej min enda; jag förenar dermed ännu den att sno rep, hvilken jag äfven hoppas bör komma i konsideration, och vid frågan om kollision kunna sättas emot talangen att sno vers, eller någon annan sådan. Det är väl för öfrigt sant att den sköna redan en gång förut visat mig sin attention genom en korg; men hvem vet ej att det är i kärlek som i handelsvägen. En eller två korgar, en eller två bankerutter äro begge lika nyttiga, de förra till ett lyckligt äktenskap, de sednare till en välförvärfd förmögenhet. —

Må hvem som kan, började den andra Handelsmannen, skryta med sina egenskaper; det är icke min sak. Ingen har kanske dansat mera med den sköna än jag. Men hvad pretensjon kan jag dra deraf. Tvertom erkänner jag min andeliga fattigdom. Den som sig förnedrar han skall varda upphöjd, heter det. Det är således ej från mig sjelf jag vill hämta mina anspråk; men ifrån sockerboden. Lägg på en våg, m. H. ert förstånd, edra kunskaper, edra talanger, alla edra påstådda förtjenster; och på den andra mina konfektstrutar. Hvem skulle frukta för utgången, då ett fruntimmer håller vigterna! På hvad sätt skulle hon ersätta mig mitt namnam, annorlunda än genom sitt hjerta etc. Blott på sådant vis kunde Debet och Credit gå temmeligen jemt opp. Hon är för rättvis för att vilja bli mig något skyldig.

Hvilken oartighet, invände den tredje af Handelsmännen, att anse fruntimrens hjertan som en handelsvara, fal för några lumpna sockerstrutar. Jag känner bättre könets

värde. Det är ej genom en särskilt bagatell, det är genom samlingen af bagateller, genom användandet af kurtisen i sin vidd som de låta fånga sina hjertan med hvad deraf följer. Det är allmänt erkändt att denna vettenskap sällan kan till någon fullkomlighet ägas af andra än dem som, uppfödda i hufvudstaden, ha från barndomen haft tillfälle att öfva sig på en gång i teori och praktik. Jag har ägt denna förmån; och jag hoppas att välsignade frukter äfven skola ha försports deraf. Hvad nöjen kan jag dessutom ej erbjuda min tillkommande fru genom blotta vistandet i hufvudstaden; bland hvilka det förnämsta dock tyckes vara att jag sjelf är borta på handelsresor större delen af året. En större artighet kan väl icke en Man visa sin kära hälft. Jag känner med ett ord konsten att lefva, och förmodar ej att af landtbor se mig beröfvadt det sköna priset. —

Ordningen kom nu till Eskulapi son, styfson nemligen. Det var en löjlig figur, låg till kropp och själ. Hans färg liknade, bränvinsfnasen oberäknade, fullkomligen kopparormens, och i de vinda ögonen lurade lömskhet och förtal. Hans tal var ungefär af följande innehåll:

Jag är en ålderstigen man, och hvar och en vet att jag grånat med heder. Dertillmed är jag fattig; hvaraf följer att jag måste gifta mig med en flicka som kan ha den glädjen att försörja mig och vårda min ålderdoms skröplighet. Er ömhet för nödlidande, min Dame, gör att jag framför alla andra pullor väljer Er. Jag vet att malisen har ganska mycket att tala på mig; man säger att mitt hjärta är en pillerburk, att mina kärleksbref blifva bara recepter, och min tillkommande K. Maka en beständig vårdslösad patient o. s. v. Men hvad oskuld är det som man ej förtalar? Det är väl sant att min kropp har föga rekommenderande, och min själ ännu mindre; men när man endast undantar dessa två omständigheter, så ser hvar och en att jag är en

älskansvärd och hederlig karl. Belöna alltså min enträgenhet med Er hand; och hela verlden skall intyga att Ni, lik Gud, ej haft afseende på Personen. —

Slutligen skulle vår stackars Magister tala; men antingen det nu skedde af blyghet, eller af stolthet, eller af hvad orsak som helst, — så iagttog han den fullkomligaste och vältaligaste tystnad. Troligast är, att han, vid sina Medtäflares så många och så ypperliga förtjenster, gett allt hopp förloradt.

Yttersta Domen förestod alltså. Den sköna vinkade till tystnad. Alla tego. Hopp och fruktan bäfvade växelvis i hvart hjerta då hon öppnade sina vackra läppar för att yttra följande

— — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — —

Så långt räckte fragmentet. Man föreställe sig min nyfikenhet att få se det återstående; men all min möda har ända hittills varit förgäfves.

En anmärkning som jag gjort under läsandet häraf vill jag icke förtiga. Det har här och där nästan synts mig som författaren haft till afsigt att göra narr af samtelige Pretendenterna. Jag vet att det finnes vissa elaka menniskor som häri finna en syndig och okristlig förnöjelse. Hade jag kunnat bli öfvertygad härom, skulle jag genast kastat fragmentet på brasan. Men om detta varit hans afsigt så vet jag ej hvarför Mag. kunnat slippa för så godt köp, som likväl för att dömma efter en sednare erfarenhet måste varit den löjligaste personnagen bland dem alla. Sannolikt har alltsamman verkeligen så tilldragit sig; och några fritänkare vilja till och med påstå att sådant skulle kunna passera ännu i dessa yttersta tiderna; det Gud dock nådeligen afvände! ! !

BREF.

Till Elof Tegner. 1.

Min bästa Du!

Tack för brefvet af den 15.de Februarii. Jag måste väl nu berätta hvad jag sen förleden fredag läsit. Fredagen läste jag, om jag ej mins galet 7. Cap. i Cornelius och några sidor i Genvägen. Lördagen läste jag väl et par Cap. i Cornelius och något litet i Genvägen. Söndagen läste jag intet. Måndagen explicerade jag 1. sid: i Locken på La Religion Des Dames. Om aftonen gjorde jag och Lars en lag sålunda at jag i Wickan skal läsa 5. sidor i Sjögren, 2 gånger i Gramatikan, 8 a 9, Cap: i Cornelius, några sidor i Bergklinten, Explicera och imitera et af Ciceros Bref, och explicera 1. sid: i Locken. Tisdagen läste jag enligt lag 1. sid: i Sjögren, Explicerade och imiterade et af Ciceros Bref, läste et Cap. i Cornel: och 1. sida i Genvägen. Onsdagen läste jag 2. sidor i Bergklinten och *explicerade* några sidor i Genvägen. Thordagen läste jag 1. sidor i Sjögren och 2. sidor i Gramatikan, (Fortis och Felix) samt 2. Cap. i Cornelius, det siste på Themistocles och det första på Aristides, til middagen. Om

aftonen läste jag för ro skul 57 sid: i Lagerbring 2. Delen. Jag har nu ej mera at berätta om min läsning. Desutom har jag glömt at berätta det jag läst en 12 a 13 sid: i Millot och något i Gellert. Om Söndagen voro vi åt Hjelleskata. Om Onsdagen kom Johannes hem från Uddevalla. K. Mor blef för det hon nu efskickade skyldig öfver 50. RiksDr. Han var rasande dyr på all ting: til exempel för En bok sådan Papper som detta tog han 1. Dr Smt, som man altid för fått för 24. ˙/. m. m. Lars skrifver väl om detta mera. Britjen hälsar dig oändeligen, hon får ej stunder skrifva ty hon skall spinna. Jag är altid

Millesvik d. 19. Febr:
1793.

Din
Bäste Bror
Esaias Tegnér.

P. S. Om Du har Kölmarken hos dig så skick honom ändteligen hit med nästa Post.

* *

2. Till M. Lagerlöf.

Min egen Du!

Tack för brefvet. Jag har fått dit första bref jag mins nu ej af hvad dato det var, men jag skref dig straxt til. Jag var den Fredagen, då påsten skulle gå, med K. Mor åt Ingerirud och således har väl brefvet ej kommit med. Auction som vi höll här på Millesvik d. 9. Mars gick til 1504 Dr 22 ˙/. 2/3 Smt. Den dagen var här rätt mycket folk. Man fick likväl ej sälja alt som man ärnat, för Söndagens skuld. Jag har inga nyheter om ej det at Elof i dag kommer hem, och blir här öfver Påskhelgen. Jag skulle dock skrifva

mera om ej den ängsliga Påsten ej [sic!] vore så rasande at tjuta, utan jag är i alla mina dagar

Millesvik d.
22 Mars 1793.

Din bäste
Esaias Tegnér.

Till J. Branting. 3.

Rämen d. 3. Januarii 1798.

Högädle Herr KronoBefallningsman!

Med glädje och erkänsla har jag emottagit Herr Befallningsmannens bref af den 22. sistledne December, hvarföre jag äfven härmed får ödmjukast tacka. —

Om Tacksamhet är en pligt, som Religionens stadgar oss ålägga, som vårt hjerta bjuder; om man är skyldig den äfven för de minsta tjenster, huru mycket mera icke jag, som af Herr Befallningsman rönt, och som ännu röner som jag ej kunnat vänta af en Far, och det utan någon förbindande orsak å min sida? — Himlen nekade mig hårdt, at kunna dem vedergälla; han kan icke neka mig, at kunna känna dem, at kunna vörda och välsigna den hand, som styrde min Barndom, som skall leda min Ungdom, och hvars sällhet, både detta och de kommande åren, altid skall blifva et mål för mina ifrigaste önskningar. —

Hvad de pengar angår som Herr Befallningsman behagar nämna, behöfver jag ej säga at min förbindelse derigenom ökes. Herr Befallningsman kan ej tvifla derom, kan ej så förorätta mitt hjerta. Jag får endast äran gifva til svar, at om Herr Befallningsmannens godhet för mig bestämt något understöd, torde det kunna besparas til en läg-

ligare tid. Jag behöfver för det närvarande just inga pengar, och tänker dessutom i slutet af Januarii, at fara hem til Ingerirud, och der vidare fortsätta min läsning. — Til Klingberg skulle jag skicka et bref, men hoppas at träffa honom i Skåterud [?]. I annat fall skall jag skrifva. Hälsa honom 1000falt.

Näst min och min Brors ödmjukaste compliment för samtelige Herrskapet, har jag äran at altid med vördnad förblifva

Högädle Herr KronoBefallningsmannens
Ödmjukaste tj:re
[*Esaias Tegnér.*]

4. Till Chr Myhrman.

Ingerirud d:n 25. Januarii 1798.

Högädle Herr BruksPatron!

För all den godhet och faderliga omvårdnad jag i Herr BruksPatrons hus så länge åtnjutit, får jag härmedelst aflägga min ödmjukaste och hjertligaste tacksägelse: det enda prof af min ärkänsla, som jag kan åstadkomma, och det enda som jag vet at Herr BruksPatron fordrar. — Sven Spak och jag komo d. 17. sistl:ne Januarii hem, och tilbragte således 4. dagar på resan. Jag har ännu ej fullkomligt kommit mig i ordning med min läsning, men skal väl nästa vicka börja med Pindarus, som jag fått från Elof. Med Grekiska och Latinska Auctorerna ärnar jag annars at sysselsätta mig i Vår och i Sommar. I brist på de Grekiska, får jag väl lof at hålla mig til de Romerska.

Medföljande breflunta til Gosserna och Lars Gustaf,

torde Herr Bruks Patron vara god och på en gång med sina egna bref, skicka til Upsala.

För Frun och Mamsellerna får jag härmedelst anmäla min ödmjukasteompliment, samt för smo-gosserna min hjärtliga hälsning. — Med vördnad och högacktning har äran framhärda

Högädle Herr Bruks Patronens
Ödmjukaste tjenar
Esaias Tegner.

Till J. Branting. 5.

Ingerirud d. 16. Febru. 1798.

Högädle Herr KronoBefallningsman!

Återkommen från Bergslagen blir det min första pligt med bref upvagta Herr Befallningsman; först för at anholla om förlåtelse derför at jag ej ännu efter så lång tid besökt Högvalta, och för det andra, för at upge de orsaker som hindradt mig derifrån. — Också hade jag värkeligen ämnat fara med Marknads folket til Carlstad: Men hindrad af min Mors då varande sjukdom, äfven som af andra smärre omständigheter, nödgades jag upskjuta dena resa. Vid första tilfälle skal jag likväl fullgöra denna skyldighet, som är så glad, så kär för mitt hjerta. —

Denna Sommarn ärnar jag at använda til Grekiska och Romerska Auctornas, i synnerhet Poëternas läsning. Det är en lecture, som, nödvändig vid alla Lärdomssäten, dessutom förädlar smaken, som odlar förståndet, som ger oss känsla och jugement af det sköna, som ger oss en stadgad vördnad för Ålderdomens ägta Snillen, och som således

icke gagnar mindre än den förnöjer. Jag vill ej häldre försumma Tyskan och Engelskan. Språken böra läras i början af Ungdomen: Vettenskaperna i en mera stadgad ålder. — Til nästa höst borde jag väl til någon Academie, antingen Lund eller Upsala. För Cantzlie-vägen i Stockholm har jag annars mycken böjelse, och jag skulle anse mig lycklig, at efter at hafva tagit graden, bli på något sätt deri engagerad. Härom, så väl som om andra saker, torde jag väl snart få inhämta Herr Befallningsmans mundteliga råd. —

För Frun, Mamsellerna och Herrskapet på Säldebråten får jag anmäla min ödmjukaste och hj[ert]ligaste hälsning Äfven för Klingberg oän[deligt] och uprigtigt: [hva]rjemte jag får [äran] at beständigt [med] vördnad framlefva

Dögädle Derr KronoBefallningsmannens
Ödmjukaste
tjenare
Esaias Tegnér.

6. Till Elof Tegnér.

Rämen d. Maji 1798 [1799].

Min bästa Du!

Jag har ej förr än nu kunnat besvara ditt bref, emedan intet bud gått åt Philipstad. Förslaget at få Rectoratet i Philipstad var olyckligt. Det är säkert, aldeles säkert at Frykblom hade survirance derpå innan han flyttade dit; derom lär väl också Patron Myhrman skrifva dig till. Jag vet ingen ting bättre nu för dig at tänka på än Consist

Notariatet i Carlstad. Som jag tycker bör Gubben Ågren med det första dö, och då är Alstedt säker om flyttning. Emedlertid vore det dock bättre at du, äfven som GymnasiiAdjunct, vore i Carlstad, för at närvarande kunna så mycket bättre passa på alla tillfällen til vidare befordring. Sök derför GymnasiiAdjuncturen och kom hit til Vermeland. — Jag har, som du nogsamt kan förstå, talt vid φρουν[1] om den andra saken. Långt ifrån at hon deraf skulle finna sig stött, har hon visat en glädje deröfver som gick ända till ytterlighet. Hon sade sig altid hafva önskat en dylik förening, och fägnade sig nu oändel. öfver at den ej vore dig emot. — Ännu kan du ej yttra något såsom frånvarande; men hon vill at du, til nästa sommar, til exempl. skulle komma hit opp, och då förklara dina tankar, men endast för flickan, (och ej för Br Patr, som ej ännu vet härom). Därmed kunde ännu väntas någon tid, och detta vore blott et försigtighets steg, mot alla Rivaler som du möjligtvis skulle kunna få, om du dröjer för länge. φρουν sade mig äfven, at hon, på långt holl, undersökt Patrons tankar häri, och funnit at han vist ej vore deremot, och at altsammans kommer ann på Eva sjelf. Du finner således hur nödvändigt det är at du, med det första, förklarar dig för henne. Nästa sommar (1800) menar jag du och jag göra en resa hit upp, och då blir det tillfälle härtil. Om Evas böjelse för dig, skall man, efter dess Mors utsago, ej kunna tvifla. Hon skall sjelf låtit förstå det. Närvarelsen och det smickrande af at ha en tillbedjare, skola, som jag tror, ännu mer öka och utveckla denna passion. Ännu en ting till. — Fru Myhrman ärnar sig om 8 dar til Carlstad til flickorna. Hon skall då, (har hon sagt mig, och bedt mig underrätta dig derom) tala vid Eva om dig, och strax vid sin hemkomst, genom bref

[1] Frun. — Här som i det följande förklaras af utg. i noter under texten de med grekiska bokstäver skrivna orden.

underrätta dig om hennes tankar. Detta är också et försigtighets steg, hvartil jag upmanat henne. Om en månad får du således bref från φρυν, hvilket skall läggas ini mitt, emedan Patron ej vet härom. Ditt svar härpå måste du äfven lägga ini couvert til mig. Det kan dock hända at hon ej kommer at fara dit så snart; men i denna händelse hemväntas Flickorna til Midsommar, och då får hon sedermera skrifva dig til. I pension skola de bli til nästa Fasting, och sedan oafbrutit hemma. Fru Myhrman säger at Eva kan ännu vänta en 6 år med giftningen; men vill ändtligen at du kommer hit til sommarn 1800, och blir här åtminstone en månad. Jag har ej nämnt för henne förslaget at du skulle anta min Condition. Jag tycker at det vore bra stolligt och förnedrande äfven. Skaffa dig endast in vid Carlstad och blif om 5 à 6 år Lector, och jag försäkrar dig at du kan bli måg i huset här. Af sig sjelf förstås at du ej nämner härom för någon. Längre fram kan du kanske göra förtroende af dina speculationer åt Bengt. —

— Du kan aldrig föreställa dig hvilken god och älskansvärd människa den Fru Myhrman är. Jag umgås med henne aldeles som med en Mor, hvilket jag äfven kallar henne, då ingen mer hör det. Du skrattar kanske om jag gorde dig förtroende af min passion för hennes ὑνγστα δοττερ.[1] Den är dock mera stark än jag förmodat. Hon söker äfven at underholla den, och ville gärna om jag kunde få hennes A M och har utsatt en tid om 8 år hvarpå jag kunde bereda mig; men utsigten för min framtid är så mörk och så aflägsen at jag väl ej kan hoppas mycket, men jag vill dock ej öfverge hoppet, och jag upmanas äfven dertil på det kraftigaste af Frun. Alt beror dock endast, för mig som för dig, derpå at vinna flickorna sjelfva. Mer härom en annan gång. — När jag far härifrån i höst, skulle

[1] Yngsta dotter.

det möjligtvis kunna hända at Br-Patron ärbjude sig at bestå kostnaden för min Academieresa, åtminstone til någon del. Hvad tycker du jag borde svara på et dylikt anbud. Men förmodeligen slipper jag at bekymras häröfver. Säg mig dock hur jag bör göra, i fall det skulle hända. Om du vet någon som nästa höst härifrån Wermeland far til Lund, hvarmed jag skulle kunna få rese sällskap, så låt mig äfven veta det. Far Lagerlöf hem och ner igen til hösten? Det gör han förmodeligen ej. Än Spaken då? Under en häst, lär jag ej komma ned. Men säg mig hvar jag skall få åkdon! Utan et eget sådant vore jag nödsakad at ta två hästar hvilket vore för dyrt; men om vi blefve två reskamrater, kunde vi bägge åka på en vagn. Min couffert som är där nere måste gosserna med någon Wermländning skaffa upp före September Månad. — Säg mig, hvad betyda dessa orden i ditt bref: »tro ej hvad Spaken säger om mig: det är bara chimerer». Jag har från Spaken ej haft bref på lång, lång tid, ehuru jag skref honom till sist. — Laga ändtlig at jag får Sigillet. — — Såsom Lector eller Rector i Philipstad kunde du ej få Eva, emedan Fru Myhrman ej vill at hennes dotter skulle bo der; men väl som Notarius eller Lector i Carlstad. Jag är, som du, aldeles intagen af detta förslag om giftermål, och det så väl för min egen som för din sällhet. Jag hoppas at alt går väl. — At Doctor Antonsson är död känner du väl redan. Jag tycker väl at nu skulle bli öpning vid Scholan, och jag är säker at du ej försummar at anmäla dig. Til Gymnasii Adjuncturen blir dig Seldén en farlig competitor. — Hälsa gosserna från mig. Frun hälsar dig med en Mors hälsning. Tänker väl Lagerlöf at bli Magister också, och när? Utges Nordia ännu? Br Patr. har årgången för 95 som lär vara början

Altid

Din trogne *Esaias* —

Hälsa Lars Gustaf, Lagerlöf, Spaken &c.

Jag holler nu på att läsa i Voltaire; men ser aldrig huru jag en gång skall kunna läsa ut det förnämsta och nödvändigaste. Altsammans är förträffligt, och det är svårt at välja bland så mycket skönt. Detta bref är så långt, och jag måste endå dertill lägga et eller två till, till gosserna, at jag ej för postporto skull kan afskrifva eller skicka några vers. Dessutom har jag just inga och behöfver nog at gömma ihop tils jag kommer ner til Er, bland det där lilla artiga Vitterhets Sällskapet. Jag kan väl tycka at deras priser ännu äro outdelta. Lät mig nästa gång med visshet veta hvilken nästkommande Hösttermin blir Rector af Professorerna. —

Skall jag nästa Termin ta Examen Theolog.? Hvilken bok och hur lång tid fordras dertill? Behöfver jag disputera någon gång? Bör jag ta Cantzlie Examen och hur skall jag kunna bärga mig i Stockholm, utan lön, pengar eller bekanta? Huru mycket pengar tror du behöfvas at vistas 2. Terminer i Lund för mig då man, som förstås, hushollar på det aldranogaste? Svar[a härpå].

7. Till Chr. Myhrman.

Lund d. 3 Oc[tober 1799].

Högädle Herr BruksPatron!

Det är mindre min hand som bör tekna, än mitt hjerta som bör känna och värdera den öfverflödande godhet Herr Bruks Patronen behagat visa mig. Också känner och erkänner jag den, i ordens fullkomligaste bemärkelse; och

lär väl detta vara det enda för mig möjeliga sätt at söka at vedergälla den samma. Men om det ej misskännes af Herr Bruks Patronen, skulle det vara nog för min tillfredsställelse och för min pligt. —

Vi träffades ricktigt i Afvelsäter. Myhrmännerna fingo likväl försprånget för Lars och mig och framkommo ungefär en half timma förr än vi. Jag vill ej ingå i någon detail om vår vigtiga resa, dels emedan den förmodeligen skulle bli mindre interessant, och dels emedan förmodeligen Gustaf därom lämnar beskrifning. På Trollhättan läste jag i Götheborgs Bladen underrättelsen om Jouberts död och Franska Enthousiasmens åter uplifwande. Jag kunde ej undgå at göra den anmärkning at Franska Generalerne, oftare än de Allierade Magternas, stupa på valplatsen, hvaraf tyckes följa at de sednare mindre hasardera sina dyrbara lif och mer skryta af sitt mod; en anmärkning som jag tror besannas af Erfarenheten. — Det förefaller mig äfven bra löjligt at Hans Allra Christligaste Majestät af bägge Sicilierna ännu har sin residensstad på en Engelsk kajuta, då Neapel så länge varit intagit och då han så kan förlita sig på sitt trogna folks kärlek. — Skulle ännu en gång Fransmännens sak fullkomligen förloras vore det utan tvifvel et stort hinder för Förnuftets och Uplysningens vidare framsteg; utan tvifvel skulle då på deras ruiner Hierachien och Despotismen upresa sin thron, och återsänka verlden i det mörker hvarur hon småningom börjat upstiga. Men det återstår ännu at hoppas — — och endast at hoppas! —

I morgon tänker jag at ta den högvigtiga Student examen, och får altså lof at af alla krafter bereda mig dertill. At desto bättre komma ut dermed ärna vi i afton göra en resa till Malmö för at beskåda Comedien. Ekströmer, som kom hit i aftons, med sina disciplar, lär äfven tänka göra följe. Om några dar får jag väl förlusta mig med Repetitio

Benzelii hvilken Herr Bruks Patron var så god och skänkte mig. Det är värkeligen en upbyggelig och roande Lecture. — Elof, som kom in i går, hälsar af hela hjertat och ödmjukast. Bägge be vi om vår vördnads framförande för Frun och om vår hälsning till Smågosserna, Lagerlöf och Bellander. Med oafbruten vördnad har jag altid äran framhärda

Högädle Herr BruksPatronens
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

8. Till Chr Myhrman.

Högädle Herr BruksPatron!

Sen jag nu gjort ifrån mig den vigtiga Theologie Examen, blir det min första skyldighet at med bref upvagta Herr Bruks Patronen. Det är så naturligt at betyga sin glädje för den man högagtar och vördar; och det är så ljuft at hoppas, det denna betygan ej anses för generande eller likgiltig. Vi ha här ner i Skåne nu för tiden mycket oroligt Pöbeln i Malmö, upretad af Grosseurernas och Köpmännens skinneri och spannemålens dyrhet, har rest sig i massa, utslagit de förmögnares fönster, plundrat och förderfvat deras hus och Magaziner, dem de även försökt antända. Af den i Malmö inqvarterade Milicen, har en stor del, missnöjd med sin altför usla sold, bestående af 8 ·/. för dagen, förent sig med populacen; och den andra delen af soldaterna är alt för ringa at tuckta de rebellska. Malmöportarna äro stängda, vindbryggorna uptagna, och ingen meniska kan hvarken komma derin eller derifrån. Flere Köpmän af de

förmögnare, ha, osäkre om sitt lif, flygtat hit til Lund: och deras hus och deras egendom är et rof för den rasande pöbeln. Sådant är, för det närvarande, tillståndet i Malmö; och sådant lär det äfn vara eller ha varit i Carlscrona, Stralsund, Wadstena, och på flere andra ställen. Oväsendet i Götheborg, som föregick och som liksom gaf lif åt alla de andra, är väl redan kändt i Wermeland. Det önskligaste hade väl varit, at Regeringen, i denna allmänna missväxt som härjar riket, ej gifvit folket en så skjälig anledning til missnöje genom de orimliga Brännerierna; men som detta lär ha varit stridande mot Regeringens vishet, tror jag at det vore bäst, åtminstone försigtigast, at [man,] med vapnen i händerna, sökte at tysta folket, hvilket på annat sätt ej lär kunna tucktas. —

Vi hade i går hos vår Inspector, Professor Tegman, et tämeligen stormigt Convent. Til befrämjande af Nationens frihet och ordning, proponerade min Bror, at de saker som angingo Nationens allmänna interesse skulle afgöras efter pluraliteten af röster, och at derför rösträttigheten skulle beviljas, hvarvid likväl Seniorerna och Curator, efter vanligheten skulle äga två röster. Ej allenast detta afslogs, utan äfn beslöts at ingen sak må för Nationen föredragas, utan sen dertill först in Collegio Seniorum lämnats bifall. I vår Nation, som vanligtvis består af 20 ledamöter, äro 4 Seniorer, Curator inberäknad. När nu 18 af Nationens ledamöter enhälligt villa ha fram en sak, så skall denna saken ej allenast ej fås fram, utan äfven ej någon gång komma i fråga, om endast Curator och en Senior sätta sig deremot. Man må erkänna at dessa maximer äro billiga. Äro de sådana som anstå et fritt samfund, eller sådana som anstå en Asiatisk trälande hop? Äro de förnuftets och rättvisans, eller äro de Despotismens eller Få-väldets? Ännu mer. Vår Nation, ehuru så gammal, har ännu inga Funda-

mental lagar. Elof proponerade då at dessa skulle afgöras efter omröstning. Detta afslogs såsom onödigt och narragtigt. Min Bror, som var ensam emot Triumvirerna, Setterlin, Fallén och Åberg, hvilka äro mot saken blott derför at propositionen kommit från en yngre, öfverröstades aldeles. Den lydiga Nationen, vågade ej säga et ord, teg och samtyckte: allting upskjöts efter vanligheten til en annan Termin; ingen ting afgjordes. Inspector blef sticken, och Conventet slöts. —

— Franska vapnens framgång, Ryssernas nesliga återtog, Buonapartes återkomst och Jacobinernas derpå följande fall, äro alt saker som jag vet ej mindre fägnar Herr Bruks Patron än mig. Öfver nämnda Generals tilbakakomst har jag vågat et litet rimmadt försök, såsom en fortsättning af det öfver hans död, hvilket jag tror Herr Bruks Patronen äger. Som jag vet at Herr Patron interesserar sig för saken, om ej för poëmet, så tar jag mig den friheten at härjämte öfversända det, med inga andra pretentioner än på Herr Bruks Patronens vanliga öfverseende godhet. — Men detta bref har mot min förmodan växt til en, til äfventyrs, altför respectabel längd. Jag har pratat altför mycket om andra saker: det är nu tid at jag äfn nämner något om mina egna, öfvertygad at Herr Bruks Patronen äfven skall ursägta detta. — Jag reste, som Herr Bruks Patronen vet, hit ner i den afsigt at ta Canzellie-Examen för at sedan i Stockholm söka min bärgning. Vid min ankomst hit ner, ha några af Professorerna, såsom Munthe, Främling, Norberg och Lidbäck (den yngre), hvilka om min hog för studier, fått et högre begrepp än jag tiläfventyrs förtjänar, sökt at råda eller öfvertala mig at, om möjeligt vore, stanna qvar här vid Academien för at ta graden, och sedan antingen engagera mig här vid Academien eller om något tillfälle yppade sig sedan i Stockholm, gå in i Cancelliet eller något annat Colle-

gium. I sjelfva verket, för en yngling utan pengar, utan börd och utan connaissancer, är det ej just troligt at göra någon hastig lycka i Stockholm. — Mitt beslut är altså tagit at först ta graden, och sen antingen som Academicus eller Cancellist, eller Präst, dock detta sist, söka min bärgning. Jag tänker emedlertid at til Jul få en Condition i Malmö, under afvacktan på någon Academisk. At ligga längre här vid Academien vore för mig både omöjligt och onödigt, emedan jag ej ville ta Candidatexamen förr än Terminen före promotion 1802. Den Condition jag skulle få, blefve hos en Assessor Malmros i Malmö. Saken är ännu ej afgjord; men jag hoppas dock det bästa. — I morgon är Herr Patrons födelse dag, och den skall säkerligen firas af oss alla. Min Bror ber om sin ödmjukaste Compliment för samtelige Herrskapet. Till Små-herrerna får jag be oändel. hälsa. Med vördnad är jag altid

Lund d. 12. Dec. [17[99. Högädle Herr Bruks Patronens
Ödmjukaste [tjenare]
[*Esa*]*ias Tegnér.*

Till J. Branting. 9.

Lund d. 28 April 1800.

Högädle Herr KronoBefallningsman!

Ändteligen får jag berätta at jag fått condition, som jag så länge sökt. Det är hos en Öfverste-Lieutenant Baron Lejonhufvud på Yxkullsund, sjutton mil härifrån, up i Småland, och som jag hört, en 6 à 7 mil från Wexiö. Condition hoppas jag blir academisk til hösten eller sist til

våren. Om en fyra eller fem vickor skall den tillträdas. Den tiden behöfver jag också at litet ställa mina saker i ordning, och equipera mig med något Kläder, hvilket i min Cassas svaga belägenhet lär bli svårt, om ej omöjeligt. Men också hoppas jag at sedermera kunna någorlunda bärga mig, emedan lönen vist ej blir mindre än 50 Rdr, och kanske äfn mera. Jag är fullkomligen öfvertygad at detta skulle fägna Herr Befallningsmannen, hvars faderliga godhet jag så ofta röjt. —

Näst min compliment för Frun och Mamsellerna har jag äran at med vördnad förblifva

Högädle Herr Krono Befallningsmanens
Ödmjukaste
tjenare
Esaias Tegnér.

10. Till M. Lagerlöf.

[Fragment.]

Den 1. Maj for jag från Lund [ut på] min Condition, den [Magister] Åberg och Hylander skaffat mig. Min Patron är en Baron Leijonhufvud och som jag tror, en beskedlig man. Stället är, såsom sig vederbör, förnämt och mycket triste. Mina Disciplar äro två, hvaraf jag hoppas få den äldste, som är 15 år gamal, med mig til Academien i höst. Ingen lön är utsatt, men under 50 Rdr måtte jag väl ej kunna få. —

Jag behöfver ej fråga huru du finner dig på Rämen. Af egen erfarenhet vet jag at man där omöjeligen kan finna

sig annorlunda än väl. Hvad din sommar deroppe blir behagelig, och hvad min blir långsam och tråkig! Det enda nöje jag kan äga är min läsning; och det[ta] nöje, annars så ljuft, uphör at vara det, då det är ensamt.

Du lämnar ju Rämen nästa jul, för at resa til Lund? Det [skall] då bli rätt roligt at träffa dig där. Huru snart ärnar du ta Candidat-Examen? Den där delningen deraf, som du väl känner, förefaller mig rätt onödig. Den tjenar endast at längre uppeholla en, då man likväl, i min tanka, aldrig nog snart kan göra ifrån sig det där lappriet. Om jag får tilfälle at beständigt vistas där[nere] vid Academien torde jag kanske försöka at ta Candidat Examen terminen näst före Promotion. Detta har den fördelen at, om jag skulle bli utesluten vid denna, jag dock är säker at komma med til den påföljande Promotion. — Låt mig veta då du skrifver (och härmed bör Du ej, då du har så goda stunder, dröja länge) huru Du nu finner dina Disciplar. Jag gissar Alrik gör vackra progresser i vetenskaperna.

Johan lär väl ej heller underlåta detta. En liten caracteristik öfver de ung[a] pånyttfödda Mamsellerna skulle äfven mycket roa. [Säg] mig hvad Du läser och några nyheter om dina Syskon, sa[mt] alt hvad Du vet skulle kunna intressera mig, och skrif snart til [mig].

Hälsa dina Disciplar och lilla Götrik oändeligen från mig.

[Yxkullsund sommaren 1800.]

*

Till Chr. Myhrman. 11.

Högädle Herr BruksPatron!

Med Herr BruksPatrons Söner hade jag tänkt at kunna få skicka alla dessa bref til Rämen; men då de ej kommo at

resa denna väg, och jag således ej kunde ha det nöjet at träffa dem, vill jag likväl endå ej afstå från min första föresats; och då Herr BruksPatrons godhet så ofta öfvertygat mig at mitt tilstånd ej vore Herr BruksPatron likgiltigt blir det mig en skyldighet och et kärt nöje at derom underrätta.

För två månader sen emottog jag denna condition hos en Baron Leijonhufvud. Mina Disciplar äro två, hvaraf jag får den äldste, som är 15 år gammal, i höst med mig til Academien. Stället är, såsom sig vederbör, mycket förnämt; och jag finner rätt lustigt at beskåda mitt Herrskaps stolthet öfver de århundraden som förflutit, sen den tid då Staten njutit gagn af deras förfäder.

Jag vet redan at Elof skall nästa vinter, efter Lagerlöf, komma til Rämen. Vi Tegnererna förfölja aldeles Herr BruksPatron; och man skulle tro sig i Herr BruksPatron återse en av det fordna Roms store Män skydda en hel slägt, hvars Patrocinium han åtagit sig.

Med fullkomligaste vördnad har jag äran at framlefva

Högädle Herr BruksPatrons
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Yxkullsund d. 13. Julii 1800.

12. Till M. Lagerlöf.

Yxkullsund d. 13 Julii 1801.

Min bästa Du!

Tack, bästa Lagerlöf, för dina bägge bref och ditt myckna besvär med pgr:ne. Det hade visst ingen ting gjort om Du

äfven läst mitt bref til Lars; ett innehöll visst inga hemligheter. Tvärtom hade jag gärna sett at Du gort det, efter jag deri gett Lars några Comissioner, som du kanske kunnat uträtta. Emedlertid är jag rätt glad at nu ha sluppit det där krånglet med pengarne. Jag var deröfver så orolig. —

Jo, visst svor jag deröfver att Lars kom ensam. Orsaken var dock den at hans kärra gick sönder på vägen, då han blef uppehollen länge med dess lagning, och Olof som hade bestälda hästar ej kunde vänta på honom. Jag var häröfver så mycket, mycket ledsen. Det hade varit så roligt at träffa Olle; det kan nu vara så ovisst när det härnäst sker. — Lars var här från kl. 10 til 4. e. m. Herrskapet voro λυκλιγτυισ[1] ej ännu hemma men kommo dagen derpå. Jag följde honom til Wernamo, där vi lågo öfver natten, och skiljdes tidigt om moron d. 23. Sin kärra nödgades han lämna här, efter ena hjulet var fullk[om]l[igt] förderfvadt. Jag skall låta laga up den i sommar och nyttja den kanske til Lund. Nästa sommar kunna Du och jag åka i henne til Wermeland. Ack om den tiden vore ändå! Men et sekel måste ännu passeras dessförinnan.

Med sista post hade jag bref från Lars. Hans resa gick rätt raskt. Olle träffade han i Jönköping, och deremellan och Millesvik for han på 1$^{1}/_{2}$ dygn, ehuru vägen är omkring 18 à 20 mil lång. För öfrigt inneholler hans bref, utom berättelser om resan, alsintet, utom at man på Näset mår väl, hälsar och har stark torka. Ej et ord om Philipstadssaken el. något annat. Det är ju obegripligt. — Hvad jag tyckte om hans handel? Den var ochristeligt dum, som du väl kunde finna, ej derför at hvad han köpt var dåligt — jag såg det ej — men derföre at han köpt det. Det var ju bra narragtigt at köpa krimskrams för 50 rdr., i synnerhet då hans financer tyckes bjuda så mycken hushållning. Jag sade

[1] Lyckligtvis.

honom äfven detta; men hvad som var gort kunde ej ändras och dermed var vår disput all. — Mina Collegier fick jag rigtigt. Jag har ej ännu börjat at läsa dem. Ända hittils har jag varit sysselsatt med Kant, och härmed komer jag väl at fortfara åtminstone denna Månan öfver. Jag ville gärna läsa Crit. der p. V. och Rechtslehre i sommar. Det går sagta efter jag måste läsa om hvar bok flere gr. Äfven har jag gått igenom Schulz. Med nästa månad får jag väl lof at börja tänka på första Examen. Det är så oändeligen mycket jag skulle läsa dertil, i synnerhet för Lidbeck och Norberg at jag ej hinner med hälften. Har Du ännu sagt til den förra angående Din Disputation? Det är aldeles nödvändigt at Du skrifver den sjelf, och nu i sommar kunde Du dertil haft et charmant tilfälle. Hvad du är lycklig, som får lefva fri, utan ποικε och βαρονλιγτ πατροναγε![1] Ja hvad Du är lycklig! δε γαμλα κηρνγρνα[2] kan Du väl ej ha så ondt af. Mer än et par timmar på dagen kan Du aldrig behöfva at sköta dem, och hela den öfriga tiden tilhör dig sjelf. δετ τυωνγ hvari jag ηρ är οδρηγελιγτ.[3] Också μελαν-κολισεραρ jag βεόεριγεν.[4] Jag har härtil äfven så många andra orsaker. Mitt ὑμευρ och med det μιν ἡλςα φοερ-ςημρας δαγελιγεν.[5] Från Elof har jag haft bref, Han berättar at han från Bjerkén, Doctorn, genom Bengt Myhrman, fått det svar angående sitt öga, at det aldrig kan opereras, så länge det ännu är ensamt sjukt, och at äfven om operationen lyckades, det friska ögat dock skulle förderfvas deraf. Han melancholiserar starkt häröfver och han har orsak at göra det. Hvad man är olycklig i denna verlden! Och den dumma Leibnitz med sin Optimismus! — Men inga klagovisor. De hjelpa ej det onda. För öfrigt nämner Elof at φλικκωρνα πας Ρημεν[6] skulle dricka brun i

[1] pojke och baronligt patronage. — [2] de gamla kärngarna. — [3] Det tvång, hvari jag är, är odrägligt. — [4] melankoliserar jag behörigen. — [5] Mitt humeur och med det min hälsa försämras dageligen. — [6] Flickorna på Rämen.

Philipstad, och sen med sin Mor resa åt Permässan til. Jag vet ej om Elof reser dit . . . Af Olof hade jag bref från Jönköping. Han nämner at han skrifvit dig til derifrån, och klagar för öfrigt öfver at han skulle ligga i Jönköping så länge, och at der vore så odrägligt ledsamt m. m. Magnus ville resa ensam, men han fick det naturligtvis ej. Jag har ännu ej svarat Olle på sitt bref. —

Den nya Mamselln som vi fått hit, såsom φροεκναρνας[1] Gouvernante är en Wermländska. Hon heter M. B. Antonsson, och är dotter af Doctor Antonsson i Carlstad, således halfsyster med Fru Branting och rätt syster med Bengt Antonsson. Du torde således känna henne. Hon φιννερ στηλλετ οδρηγελιγτ λεδσαμτ, ηρ för öfrigt tyst och βεσκεδλιγ, och φουλ i προπορτιων.[2] Vi ουμγαες[3] mycket litet . . . Med det första lär här bli begrafning efter den gamle Generalen, och sen Bouptekning och Arfskifte, och väsen och djefvulstyg hela sommarn öfver. Det är också en ledsamhet. Det var illa at jag ej fick min svarta jacka med Lars, hvarom jag dock skref så[4] . Jag hade behöft den nu på begrafningen, och måste nu låna, Gud vet hvar. —

Från Branting har jag ej haft något bref sen jag skickade min Disputation. Det är underligt nog. Ej heller från Ekströmer. Han lofvade dock så säkert at skrifva mig til så snart han kome til Stockholm; men han skrifver så mycket ogärna. Det blir rätt tomt efter honom i Lund. Om han ändå sluppe det fördömda Barthelemy.

Från Tilliander har jag haft bref, hvari han utförligt beskrifvit Cand. Examina. Stocke var ju brillant. Hvad Vederbörande äro ρηττυισα i sina υιδετουρ![5] Just härföre

---

[1] Fröknarnas. — [2] Hon finner stället odrägeligt ledsamt, är . . . beskedlig, och ful i proportion. — [3] umgås. — [4] Oläsligt (bortrifvet) i handskriften. — [5] rättvisa i sina videtur.

meriterar det så mycket at affectera dem. Åtminstone måste man erkänna at han förtjent sitt Laudatur för Lidbeck(!) och Sjöborg(!)

Du måste skrifva mig til, bäste Lagerlöf; jag behöfver så väl at då och då ha en rolig stund, och Du har också så god tid at nu tilfredsställa min väntan. Jag skall strax svara Dig. Säg mig hvad du läser, och framför alt om Cantzlern är komen til Skåne. Jag ville veta det [om Åberg ännu?] är quar i Lund etc. etc. —

Må väl och glöm ej

Din

E.

Det καν vara ovisst om jag φαερ μιν ποικε μεδ μιγ ι ὁεστ til Lund.[1] Jag vill dock ej förmoda detta. Det förstås at jag i alla fall far ner til ὁεστ-τερμινεν[2]. Du må tro δετ ηρ μαενγα αρτιγα ἱστωριερ ανγαενδε μιγ ἡρ παε στηλλετ.[3] Jag σκαλλ νημνα δεμ δαε υι τρηφφασ,[4] om ej förr.

Må väl och skrif snart.

Kommer Du at resa til Lund någon gång i sommar, så hälsa alla bekanta, Ekkerberg, Braag etc.

Jag har ej skrifvit färdigt det där för Sjöborg och ej sett derpå sen jag kom från Lund. Jag får väl lämna det i höst, om jag i sommar skrifver det fult. I alla fall gör det ingen ting, om jag äfven ej kommer at brillera som författare i Historien. Jag är ej ärelysten. —

Det var dumt at Du ej hyrde kammarn til Stobæuses. Det hade varit så roligt att fått bo så nära. —

Är det långt från Engelholm Du är, och hur långt från Lund? Hvad folk är deromkring, och hurudant är stället?

---

[1] Det kan vara ovisst om jag får min pojke med mig i höst til Lund. — [2] höstterminen. — [3] det är många artiga historier angående mig här på stället. — [4] skall nämna dem då vi träffas.

Skrifver Du til Olle förr än jag så hälsa honom så mycket, och säg at jag också snart skall skrifva.

*

Till Elof Tegnér. 13.

Yxkullsund d. 26 Julii 1801. Söndagen.

Min bästa Du!

Tusende tack, bästa Elof, för ditt så mycket, mycket kärkomna bref. Jag vill ej säga dig med hvad nöje jag läste det, efter du ändå vet det; jag vill blott be dig at ofta, ganska ofta åter skaffa mig detta nöje. — At du så länge fått vänta på bref är postgångens fel. På din sista epistel svarade jag genast, som altid annars. Jag tror knapt at mitt bref af d. 29 Junii kunde vara på Rämen före d. 17. Julii, och du fick således vänta kanske ännu en postdag längre än du trodde. — Hvad jag är glad at alt hopp då åtminstone ej ännu är förloradt för ditt οεγα.[1] Men månne det skulle vara rådligt at låta Werner ωπερερα'τ?[2] Om han ej är känd för dess mera habile, så tycker jag at det vore säkrast at vänta med ωπερατιων tils Du komme til Κοεπενάμν, hälst σταρρεν ännu ej är μωγναδ.[3] För det sjuka οεγατ[4] risquerar du väl ingen ting, men så mycket mer kan hända för det friska. Men härom consulerar du väl Kjellman först och i alla fall blir väl ingen ting så snart af. — Öfver det där Stipendium bör du ej oroa dig så mycket. Efter hvad Lars berättade mig var det blott på 30 Rdr Bco i termin, och den som skulle ha det fick ingalunda ha condition. Det hade i alla fall för

---

[1] öga. — [2] operera't. — [3] vänta med operation tills Du kommer till Köpenhamn, hälst starren ännu ej är mognad. — [4] ögat.

dig blifvit nästan omöjligt at få det, då Du nästa τερμιν ει κομμερ τιλ Ακαδεμιεν.[1] En Bergklint, ej Gestrik, skall, efter hvad Lars nämnde, haft bästa hopp om at få det. — Men hvad gör Du så ofta i Philipstad? — Så, Y har redan sin κουρτισευρ[2]. Det dröjer förmodligen ej länge innan ὡν[3] får flere. En ting, bästa Elof, som Du måste noga och uprigtigt underätta mig om. Mamsell Αντωνσσων[4] har nämnt händelsevis för mig at Κιελλμαν[5] skall vara så innerligen betagen af Y. I Carlstad skall han ofta ha marquerat det. Också förefalla mig hans täta och långvariga υισιτερ på P— nog μισστηνκτα[6]. Säg mig då hur härmed förhåller sig. Jag tror at K— är litet ινβουνδεν, och det kunde nog ἡνδα at han för dig förstått καχερα sig.[7] Af alla skulle jag anse för ωυηρδιγαστ[8] om K— nånsin hos Y kunde komma i fråga. Hvad ὡλμστεδτ[9] angår, så måste Du lämna mig en beskrifning öfver hans ουτσεενδε, φοερμοεγενέτ, εγενσκαπερ[10] och hvad annars hos honom kan vara märkvärdigt . . . Han får i mig en αλτ φοερ ληττ ριυαλ[11] att öfvervinna, om jag annars skall kunna kalla mig ριυαλ[12] til en sak, hvaraf blotta tankan är en galenskap. Nej aldrig, aldrig kan jag inbilla mig, ej en gång vilja at Y σκυλλε υαρα νωγ τοκιγ at αφσλαε et enda φοερδελακτιγτ τιλβουδ — och ὡν måste få många sådana — φοερ μιν σκυλλ.[13] Det skulle vid Gud ej meritera. Jag har också σκριφυιτ henne τιλ δεττα[14] flere gånger. Mitt öde är i detta afseende fullkomligen bestämdt, och jag må tänka mig hvad omständigheter som hälst, så blir dock altid ὁππετ om ἑννες ἁνδ[15] för mig en orimlighet. Det är altså

[1] termin ej kommer till Akademien. — [2] kourtisör. — [3] hon. — [4] Antonsson. — [5] Kiellman. — [6] hans täta och långvariga vinter på R[ämen] nog misstänkta. — [7] K— är litet inbunden, och det kunde nog hända att han för dig förstått kachera sig. — [8] ovärdigast. — [9] Holmstedt. — [10] utseende, förmögenhet, egenskaper. — [11] allt för lätt rival. — [12] rival. — [13] skulle vara nog tokig att afslå ett enda fördelaktigt tillbud — hon — för min skull, — [14] skrifvit henne till detta. — [15] hoppet om hennes hand.

ej något sådant jag nånsin kan söka eller vänta. Jag är fullt och fast öfvertygad härom; men likväl kan jag ej hindra mig at tro at έλα μιν λυκκα βερωρ endast och allenast af έννες τηνκεσηττ φοερ μιγ.[1] Ack! om du kunde föreställa dig den κηνσλα[2], hvarmed jag läste och väl hundrade gånger omläste έννες ήλσνινγαρ.[3] Jag har funnit mig så oändligen λυκκλιγ δεριγενομ.[4] Hur skall jag tacka Dig, bästa Elof, därför? Med hvar dag tiltar hos mig συηρμεριετ och δροεμμαρνε[5]. Jag är rättnu en φουλλκομλιγ ρωμανιελτε.[6] Hvad Y angår, så är jag ännu långt ifrån at tro at ών σκουλλε för mig just ύσα ναεγον γωδέτ[7]; men blotta tanken om möjligheten el. det mindre osannolika häri gör mig ofta lycklig, oändeligen lycklig. Fortfar då, bästa Du, att ofta, ofta γληδα μιγ μεδ Ανεκδοτερ ομ έννε[8]. Jag vill at den där γαλενσκαπεν[9] »min fot till afgrund leder så ljuflig väg som möjligt är». Hvad jag nu, ληνγταρ efter βρεφ φραεν έννε[10] och dig! Blott ej den fördömda Permässan kommer och hindrar. — Bevars hvad Olle måtte ha outrerat personalierna öfver mitt bröst. Jag skref härom sist och har ingen ting at vidare tillägga. At jag ej utan olägenhet kan gå, inträffar blott, som jag nämnt, vid de tillfällen som jag är plågad af det där stygnet eller hvad det då är. Men detta händer nu mera sällan, och dessemellan har jag inga eller obetydliga plågor i bröstet. Var då ej orolig härföre, bästa Du. Hälsa har jag nog och överflödigt. Om jag viste at det behöfdes skulle jag äfven anmoda dig at be Y ej heller vara det; men förmodeligen är detta aldeles onödigt. För öfrigt fortsätter jag min dietetiska lefnad, och mina promenader. De utgöra

---

[1] hela min lycka beror — — hennes tänkesätt för mig. — [2] känsla. — [3] hennes hälsningar. — [4] lycklig derigenom. — [5] svärmeriet och drömmarne. — [6] fullkomlig romanhjelte. — [7] hon skulle för mig just hysa någon godhet. — [8] glädja mig med anekdoter om henne. — [9] galenskapen. — [10] längtar efter bref från henne.

nästan den roligaste stund jag äger på hela dagen — »då den stilla qvällens stjerna lyser, kanske mitt öga möter Lauras där». Men jag ser at alla mina tankar nödvändigt vrida sig til den där favorit-idéen, och jag tröttar dig kanske därmed. — Angående vår Lunda-resa har jag väl ännu ej hört något af Βαρωνεν,[1] men är dock nu säker at jag får ποικεν μεδ μιγ. Δετ καν αλδριγ σηττας[2] i fråga. Alla anstalter och tal ge det tilkänna. Begrafning är ej ännu gjord och torde ej komma at ske ännu på en månad eller däromkring. Här blir sen et fasligt allarm. Endast ej de där anstalterna komma at dröja vår Academi-färd. — Här är nu som oftast främmande och callaser, och man lefver i allmänhet mindre inskränkt än förr. Här δανσας γανσκα ofta i σοργ-ὑυσετ.[3] För min del deltar jag mycket litet i deras nöjen. Vi ha här haft flera födslo- och namns-dags högtidligheter, fyrverkerier etc., och jag har äfven varit nödsakad at ριμμα[4] för dem både på Franska och Svenska. Du kan föreställa dig huru ogärna jag gjort det. — Har jag, berättat dig, hvad jag hört af en Klasén, Gripsvald Mag:r-at Casström, frf til Försynen, nu varande Legations Secreter i Berlin ämnar utge en Tysk öfversättning af Kellgrens och Lidners Arbeten? Som nyhet får jag äfven nämna, at Bexell — Du kände ju honom i Lund? — lär med det första skola gifta sig med en Fröken Koskull, Hof-Dame, ung, vacker, belefvad, brillant på alt sätt, men just ej rik. Innom kort skall han också vara säker på et af de största Pastoraten i Stiftet (ty du vet väl at han är präst). Hvad lyckan är blind! Annars hade väl Bexell talanger at förtjena den! Hvarföre nämner du icke et ord hvarken om din el. φλικκορνας och Z:s περμεσσρεσα[5]? En ganska ut-

[1] Baronen. — [2] pojken med mig. Det kan aldrig sättas — [3] dansas ganska ofta i sorg-huset. — [4] rimma. — [5] flickornas och Z:s [fru Myhrmans] Permess-resa.

förlig beskrifning häröfver, om Du, som jag förmodar, varit med i Carlstad, väntar jag säkert af dig. Det förstås af sig sjelf at jag ger dig i Commission att tacka Y för sina γλσνινγαρ[1] och at återföra henne mina. Jag skulle aldrig sluta om jag ville instruera dig alt hvad du kan och måste säga henne; du vet det förut. Men Du måste noga och i detalj relatera hvad som svaras därpå, äfven som alt annat angående ἑννε.[2] Tröttna ej, bästa Du, vid mina dumma Commissioner. Jag skulle skrifva längre, men måste äfven skicka en epistel til Olof. Hälsa gosserna. Skrif för all del genast til din

trognaste

E.

Nästa postdag eller aldrasist den därpå följande, väntar jag bref från dig och svarar då genast därpå. Så måste Du äfven nu göra, och ej vänta på mitt andra bref. Drif äfven Olle at skrifva mig til. —

Säg mig ändteligen med visshet om icke Y φυλλερ σιτ 16:de αερ d. 8. Sept:r? δαγεν μαεστε[3] naturligtvis firas, ehuru jag ej vet huru det skall tilgå här på landet.

Från B—g hörs ingen ting af; det är besynnerligt at han åtminstone ej skrifver. Pengarna, hvarom jag skref sist, får du derför lof at skicka mig om Du möjligtvis kan. Jag kan ej annars få kärran lagad, och blir förderfvad af skakningen på de infama bond-vagnarna. Så när hade jag glömt be dig at hälsa Z. Gör det då för all del. Y hoppas jag Du ej glömmer. — Säg mig, om δυ ει kunde få ποιxερνα μεδ διγ til Ακαδεμιεν[4] nästa Vår-termin? Du kan omöjligtvis få vara längre därifrån. Hvad det då skulle bli roligt at träffa dig där. — Från Lagerlöf kan jag hälsa.

---

[1] hälsningar. — [2] henne. — [3] fyller sitt 16:de år d. 8 Sept. Dagen måste. — [4] om du ej kunde få pojkerna med dig til Akademien.

Han är på landet hos Prof: Bring. — Var det Ωττερ el. Hedrén som κουρτισερκδε[1] E med sådan framgång? Ditt bref är ej nog tydligt häri. — Lefver min πλαντα[2] ännu? Hur länge bli Gosserna hemma? λησερ δυ νκεγοτ φοερ Μαγνυσ.[4] och hvad gör han? Hörs det något af Wennerstjernskorna? Gif mig up et disput. ämne pro Gradu, el. flera. Skrif genast, och skicka mig många sådana Postscripta som sist. Bränn, i fall det ej ren skedt, genast up lappen som jag sist skickade. Hur är det med Y:s hälsa?

d. 27 Julii. —

14. Tiil M. Lagerlöf.

Yxkullsund d. 23. Aug. 1801.

Min bästa Du!

För ditt bref tackar jag Dig så oändeligen. Jag måste i dag helt kort besvara det. Jag har så många bref at skrifva, at jag får nöja mig med at blott en liten stund trötta hvardera af mina vänner. —

Hvarför beklagar Du dig öfver ditt minne och din läsning? Man bör låta trösta sig om ens minne är otroget då frågan endast är om Grekiska Glosor och Historiska årtal. Ack hvad alt det där är pedanterie och uselhet. Jag är rättnu så degouterad för alt hvad academisk läsning heter, äfven som för läsning i allmänhet, at jag nästan fullkomligen uphört därmed. Det är åtminstone verkeligen visst at jag ännu ej läst et ord hvarken Latin eller Grekiska el. Ebræiska el. Historia eller Æsthetik. Äf-

[1] Otter eller Hedrén som kurtiserade. — [2] planta. — [3] Läser du något för Magnus.

ven den Philosophie jag läst är obetydlig. Det är galenskap och radotteri alt samans. Om jag skall tilstå saningen, så har jag nästan helt och hållit förlorat all lust för läsning. Härpå undrar jag aldeles icke, men endast huru jag nånsin kunnat vara annorlunda sinnad. Dårskapen at studera med ifver är en grad öfver dårskapen at studera. Jag har blifvit straffad för at hafva begått dem bägge. — Du har rätt nog. Det är så gott at låta L—k skrifva din Disputation fullkomligen. Efter ändå δυμέτερ[1] skola tryckas, så är det bättre at det sker i en annans namn. Hvilket plaisir dessutom at slippa at corrigeras af L—k! Om han skall bli min Præses, så måste han sjelf författa sin vittra afhandling. Jag har ej hjerta at befatta mig med Æsthetiken, aldraminst på Latin. Jag tvår mina händer, som Pilatus. Vidare härom då vi träffas.

Flensburg var sig lik. Jag skall kunna fägna Dig med den nyheten, som jag fått af Pontén, at Flensburg nu aldeles slagit sin examen ur hågen. Det är svårt at säga antingen han eller Academien förlorar mäst härvid i anseende. Hans talanger komma nu at för altid ge lustre åt en klockare-syssla. De äro då också placerade där Naturen velat. — Öfver Reformationen har jag ännu intet mera skrifvit än då jag lämnade Lund. Det är också ännu långt til jul.

Om en 14 dar blir här auction på hela egendomen. Baron Leijonhufvud lär ej köpa den, utan nästa vår flytta härifrån, men hvart vet ännu ingen. Kanske dock at det blir til Östergyllen. Det interesserar mig mycket litet och dig förmodligen ännu mindre. —

Men hvarifrån har Du fått den där orimliga noticen om Elof. Ingen ting kan vara mera ogrundadt. Eva Μυρμαν[2] är en vacker gips-bild och ingen ting mer; jag tror ej det

[1] dumheter. — [2] Myhrman.

är i en sådan Elof kan förälska sig. I alla fall vore ju alt sådant, i hans omständigheter, en platt orimlighet. Jag tror dessutom at Elof i detta hänseende var prevenerad långt innan han kom til R—n. Jag gissar at Bellander regalerat dig med den där nyheten, och han har åter kunnat bli bedragen af några αρτιγέτερ[1] som Elof til äfventyrs vist Eva, och som betyda ingen ting. Hvem hälst som är nog lycklig eller olycklig at ha et hjerta för κηρλεκεν,[2] bör, i min tanka ej adressa sig til E. M—n; hon har derföre intet sinne, äfven som hennes bröder i allmänhet. Det är så mycket lyckligare för henne och hennes tilkommande man. Jag tror at det är få lynnen som kärleken kan göra lyckliga. Han måtte herrska ensam och är ej gord för andra rummet; men det är utan tvifvel ej många som ha hjerta at upoffra alla andra passioner för honom ensam. För öfrigt måtte det vara bättre at vara fullkomligen kall än at blott ha känsla för det sinliga af kärleken. Af de två beståndsdelarna som utgöra denna passion, det physiska och moraliska däri, är det förra pöbelagtigt, djuriskt, förnedrande och det senare svärmerier, hjernspöken, skuggbilder. Den kan väl lika fullt ha sina behag, åtminstone för at tro dem som ha erfarenhet häri. — Jag skall annars hälsa dig från R—n. Fru M — har med sina bägge döttrar varit i Permässan. Resan lär ha kostat 200 Rdr. I Carlstad äfven som vanligt vis anars skall i synnerhet J. Wennersten och en ung Holmstedt ha gort sin cour, den förra för Eva M— och den senare för hennes syster. Man tror at det skall kunna betyda framtida marriage. Förmodeligen komma de där φλικκορνα[3] ej länge at gå ogifta. Jag ålägger dig dock för all del, bästa Lagerlöf, at ej nämna et ord om hvad jag sagt för någon dödelig,

[1] artigheter. — [2] kärleken. — [3] flickorna.

aldra minst om Du skrifver up åt landet. Jag skulle endast däraf kunna ha ledsamheter, och jag är öfvertygad at Du ej vill ådra mig det. — Ändteligen kan jag då hälsa Dig från Ekströmer. Jag fick med sista post bref från honom af d. 1. Augusti. Det var skrifvet om bord på Galeasen Fred och Lycka, förmodeligen i någon hamn i Upland el. däromkring. Brefvet har gjort mig mycket orolig. Han berättar nämligen däri at han, sen han först hälsat på sina bekanta i och omkring Upsala redan d. 13. Julii tillika med sina poikar steg ombord i Stockholm för at komma sjöledes til Torneå och derifrån vidare til Kengis. Efter 2 dars segling hade de kommit til Ålands haf, där de för sjömörker och storm varit i fara at förgås, och först efter mycket besvär ändteligen hunno åter til samma hamn hvarifrån de farit. Två gr hade de sen förnyat försöket, men altid blifvit nödsakade at vända om. Til råga på olyckan är skeppet gamalt och fullt af hål, så at pumpen nödvändigt måste brukas beständigt. Dessutom ha de om bord ett stort parti krut, som också är vådeligt. Döm om jag har orsak at oroa mig öfver Ekströmer. Jag skulle aldrig kunna förlika mig med mitt öde om någon olycka skulle hända honom; Du vet at jag håller mycket, ganska mycket utaf honom, och det är mig nog bedröfligt at jag knapt kan hoppas at nånsin mera få se honom i alla fall, då han förmodligen kommer at fixera sig i Lappmarken, där som Du vet han snart lär få et pastorat. Om Barthelemy nämner han ingen ting. —

Elof har varit i C:hamn och rådfrågat en Doctor Werner angående sitt öga. Han skall ha gett godt hopp och tilstyrkt operation. Det kunde hända at Elof framdeles läte honom företa den. — Salmodins har varit på R—n, men endast 5 à 6 dar. Wennerstjernska suiten kommer ej dit i sommar. At Bjurbäck fått Philipstad vet Du väl redan

långt för detta. Man vet ännu ej hvem som kan bli Lector efter honom. —

Hvad skall jag säga om din gissning öfver orsaken til mitt melancholiska lynne? Man skall vara bra blind för at tro sig behöfva söka den i något annat än i mina yttre, elaka omständigheter, dåliga utsigter för framtiden och mitt af naturen ojämna, ehuru ej mjält-sjuka humeur. Skulle det väl kunna fordras några andra orsaker. Häraf skulle man väl dock ej kunna sluta at inga andra verkligen ges. Det är åtminstone min tanka. — —

Gud vet hur snart vi komma in til Lund. Förr än fram i October sker det väl knapt.

Skrif mig til när Du reser til Lund dit jag då kan ställa mitt svar. Evigt

Din

E.

15. Till Chr. Myhrman.

Högtädle Herr BruksPatron!

Jag har då åter en godhet att tacka Herr Bruks-Patron för och det efter den bibliska maximen: »Hvad I gören en af mina bröder, det gören i ock mig.» Att Lars fått en så decisif pluralitet vid omröstningen i Filipsstad, och det likväl till trotts af alla motpartiets kabaler, är något som jag tror mig ha fullkomligt skäl att i synnerhet tillskrifva Herr BruksPatronens verksamma bemödande. Vår skulld till Hr BruksPatron ökes då oupphörligt; och det olyckligaste af allt är ändå att vi alldrig kunna göra några afbetalningar derpå. — —

Vi hade i går vår Kandidat Examen. Om Herr Bruks Patron sett oss blott (ty vi låto just icke höra oss) så skulle Herr BruksPatron på vår djupsinniga och begrundande min tagit hvar och en af oss för Konung Salomo sjelf, i Kappa och värja. Men vi liknade de Egyptiske Lärde; vi döljde mästerligen vår lärdom för den kringstående profana hopen, och iackttogo merendels den vältaligaste tystnad. Sådant är förfarandet pro summis in philosophia honoribus, dem vi snart hoppas att ernå. Månne vi icke ha förtjent dem?

Morgondagen blir här en högtidlig dag. Man skall parentera öfver den döda Markgrefven från Baden. Kanslern skall sjelf bevista Akten. Allt hvad vår Akademi har mäst lysande, i lärdom, vitterhet och sidenhimlar, kommer att användas härvid. För min del tror jag nog jag blir hemma. Det skall ej vara hälsosamt att sofva på förmiddagen. —

Bror Magnus mår väl och hälsar. Det var en ledsam omständighet att han ej kan få lemna Lund för alltid vid Midsommar; men jag försäkrar att detta alldeles icke är hans fel. En förordning af Kanslern utgifven i slutet af sistledne år förbjuder verkeligen att ta Examina Stili och några andra på samma termin. Man vill quarhålla de Studerande vid Akademien; man tror att deraf skall följa att de bli kunnigare, bättre, klokare Ämbetsmän; hvad som med visshet följer är att de bli äldre Akademici. —Ehuru således Bror Magnus, som jag tror, nog skulle kunnat sluta sina Akademiska värf med denna termin, så hade han dock likväl häri författningen tydeligen emot sig. För öfrigt får jag nämna med mycken tillfredsställelse att han med all möjlig flit sköter sina studier. Jag har ansett mig så mycket mer förbunden att nämna detta som det kanske icke just torde vara Herr BruksPatrons tanka. —

Fahlbeck, Fröding, Lagerlöf och jag be alla om vår Kompliment för Herrskapet. —

Jag har äran att med oföränderlig vördnad förblifva
Högädle Herr BruksPatronens

Lund d. 16 Maji 1802.

Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

16. Till Chr. Myhrman.

Högädle Herr Brukspatron!

Ändtligen återkommen till lugnet af min hembygd, blir det mig en kär skyldighet att ödmjukast och hjärtligast tacka Herr BruksPatronen så väl för det senaste bref hvarmed Herr BruksPatron behagat hedra mig, som isynnerhet för de medföljande versarna. Det kan ej vara annat än kärt och tillfredsställande för mig, att finna min sorg så ömt delad af en man den jag så länge varit van att vörda och att se Herr BruksPatron så på en gång hedra sitt eget hjerta och min salig Brors minne. Store Gud! deltagandets sällhet är snart den enda öfriga för mitt hjerta. Vi tömma lidandets kalk, Herr BruksPatron, och ingen droppe är oss tillåtit att lemna öfrig. — Det var mig ej nog att sakna en Bror, en vän, en lärare, en god, ädel, älskvärd, tänkande, ovanlig människa; denna förlust är nyligen ökt genom den af en Syster, lika oväntad och föga mindre smärtande än den förra. Då jag två dagar efter min ankomst till Wermland kom för att hälsa på min älskade Brittjen, var hon redan icke mera. Hon var gift, som Herr BruksPatron torde känna, med Kommisions-

landtmätaren Hertz, moder för två barn, och vid sin död 25 år gammal. Hennes sjukdom var kort och den samma som kostade salig Lars lifvet. — Så lutar då vår slägt Herr BruksPatron, mot grafvens förstöring, tidigt sliten från sörjande vänner, och för en sextioårig Mor återstår snart af barn dem hon älskat endast stoftet, minnet och saknaden. För min del skulle jag önska att min ordning snart komme. O! för länge fastläser Ödet med sorgens fjättrar mina steg vid jorden, vid stoftets ringhet, förlänge stänger det min längtande själ från lugnet och sällare bygder! — —

Här följer ett bref till Elof med underrättelse om denna nya olycka. Jag känner hans häftiga lynne, och har ej vågat att på en gång öfverraska honom med denna sorgliga och oväntade nyhet. Herr BruksPatron torde därför vara god och ej öfverlämna detta bref före än efter någon slags förberedelse. Herr BruksPatron har sörjt för de dödas ära; sörg då äfven för de qvarlefvandes tröst. —

Jag har för Elof uppgifvit några böcker som jag skulle anhållit att öfver sommaren få låna från Rämen. Jag är van att besvära Herr BruksPatron. Jag blir nödsakad att i sommar göra läsning till mitt förnämsta tidsfördrif, om icke just för nyttan, likväl för dissipation. I sanning behöfver jag också all den tröst som kan ges mig, både af döde och lefvande. Förlusten af två syskon innom två månader, föga tillfredsställelse med det förflutna, missnöje med det närvarande och mörka utsigter för framtiden, min ojämna hälsa, mitt ännu mera ojämna lynne och vissa andra vidrigheter, sensiblare måhända än alla de förutnämda, taga lugnet från mitt sinne och göra mig ännu vid 20 års ålder oftast nedslagen och ledsen vid verlden. — — Men det är blott svagheten som klagar. — —

Min Mor och jag be om vår ödmjukaste kompliment

för Herrskapet och jag har äran att med vanlig vördnad förblifva

Högädle Herr BruksPatrons
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Ingrirud d. 9 Juli.
1802.

17. Till M. Lagerlöf.

Hastel. Ingerirud d. 16 Juli 1802.

Min bästa Lagerlöf.

Tack för ditt bref. Jag beundrar med dig våra penningkarlar här på Näset. Det gorde visst ingen ting att jag ej fick pengarne med sista post. Jag är öfvertygad att Du skickar dem så snart Du kan. Nå, nu gratulerar jag dig till din nya station, och i synnerhet att ha kommit dit i så behaglig tid och till ett så angenämt sällskap. Men ackta dig blott, förmanar jag, för marknads-Gracerna, dem i synnerhet som logera på Wåxnäs. Men Du har goda ögon, kära Bror, och risquerar derför ej så snart att öfvervinnas som jag och andra svagsynta stackare. Tag dig emedlertid till vara. Kärleken är och gör blind. Nei, jag kommer icke till Carlstad, åtminstone ej medan Myhrmans äro der. Fram mot slutet af månaden torde jag väl resa ut, och kanske vi då kunde komma i ressällskap till Rämen. Men detta är ännu ovisst, och härom vidare framdeles. — Var nu god och lemna inneliggande bref (hälst utan vittnen) till Fru Myhrman, och säg henne att posten hit ut går på söndagen. Brefven till Elof skickar Du med någon af Myhrmännerna, gosserna neml., till exempel Gustaf. Hälsa dem

hjerteligen från mig, och säg att jag väl skrifver dem till när jag blott får stunder. Skulle några böcker vara komna från R— till mig, så förvara dem, tills vidare. Men mitt bref härom lär ej ha framkommit förr än man redan rest åt Permäss, och således försent. — I lördags begrofs salig Britta, då jag äfven var på Nolby. Processionen var liten och åskådarena inga. En sorgens tystnad och enslighet herskade der. Af vår syster står blott minnet och saknaden åter. Frid hvile öfver hennes aska! — Nu väntar jag från dig, (med nästa post) fullständig rapport om alla marknadens merkvärdigheter, i synnerhet dem som angå dina gäster. Jag förmodar att Du delar dagens nöjen med dem, öfverlämnande nattens åt lyckligare än Du. En liten målning borde Du i synnerhet göra mig af den brukliga kurtisen. Κιελλμαν, Ὀλμστεδτ, Υεννερστεναρνα[1] etc. tycker jag skola utgöra vackra personnager i denna tafla. Nå, är Fahlbeck i marknaden, och hur componerar han sig med Vederbörande? Hälsa honom att han nödvändigt måste skrifva mig till, som han lofvat, och det med allraförsta. Vi ha vigtiga saker att afgöra. Träffar Du för öfrigt någon bekant i marknaden så hälsa'n från mig som är rare abditus. Ekströmer kommer väl nog till Permäss, men icke hit till Näset. Om jag ändå hade hans krans och Magisterbref för honom. M:r Spak kan Du äfven väl hälsa, äfven som samteliga Herrskapet från Rämen. Må väl och skrif genast, som Du lofvat. M.K.Mor och Sofi hälsa dig. Evigt

Din *E.*

Du har glömt hos mig ditt Magister Diplom, som Du skall få en annan gång. — Dansar Du på Assembleerna? —

---

[1] Kjellman, Holmstedt. Wennerstenarna.

*

18 Till Chr. Myhrman.

Högädle Herr Bruk Patron!

Mitt långa vistande på Rämen och de alltid förnyade prof af Herr BruksPatronens godhet jag både då och efteråt emottagit kunde ge mig ämne till vidlyftiga komplimenter, om det vore Herr BruksPatrons sak att önska eller min att göra dem. Nu derimot får jag inskränka mig till en enkel, ofta förnyad och derför icke mindre sann försäkran, om mitt hjertas uppriktiga tacksamhet. Mångordigheten är ej min sak, i tal eller skrift; och jag är lycklig att i Herr BruksPatronen ha funnit en Gynnare hvars godhet, som min erfarenhet sagt mig, försmår äfven det rättvisaste beröm. —

Vår resa gick lyckligt, men också bra långsamt, och var besvärlig genom det beständiga regnandet. Vi foro med en häst, utom på några ställen i Skåne, då skjutspengar betaltes för half-annan. Detta är vanligt här nere.

Här i Lund är sig all ting likt, men jag finner Kongl. Carolinska Akademien nu långt tråkigare än förr. Det är också ej underligt, då jag så nyss kommit från Rämen. Dessutom äro ganska få af mina fordna bekanta qvar i staden. Att fördrifva ledsnaden med Akademiska göromål är väl att bota ondt med hälften värre, men man måste undergå sin pröfvotid. Jag kommer kanske att præsidera en gång denna termin, och en gång vid början af nästa år för förslaget till Filosofiska Adjunkturen, som jag ämnar söka, också endast för förslagets skull. — Bror Magnus skrifver väl sjelf i dag och berättar sina märkvärdigheter. Han har fått till granne Kandidat M. Hedrén, som lär söka doktors Graden här i Lund, och för närvarande utöfvar Doktors-Embetet ut på landet.

Under hopp att framdeles, som hittills, få vara innesluten i Herr BruksPatrons godhet, har jag äran att med vördnad vara

Högädle HerrBruks Patrons

Lund d. 10 Oktober 1802.

Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Till Eva Myhrman. 19.

[Koncept.]

Var god och hör. — Den första qvinna
Som log emot Naturens famn
Var ung som Ni, bar Edert namn,
Var gjord som Ni att hjertan vinna.
Som Ert var ljudet af dess sång,
Som Eder, dansen af dess gång,
Som Ert, dess öga skolat brinna.
Af allt det lof man henne ger
Jag icke vill fördunkla priset
Men märk likväl en sak, jag ber
Som öfver henne höjer Er:
Hon tog från jorden paradiset,
Ni det åt jorden återger.

Se der, min Nådiga Mamsell, till en början, fragmentna af en kompliment som jag länge varit skyldig Er; om annars rena sanningen kan få namn af kompliment. Emedlertid har jag länge hesiterat huruvida jag skulle våga att säga Er sanningen.

Ty för en stackars Rimmare som jag
Betänk hvad vådligt företag

Att med sitt rökverk Eder nalkas våga.
Ack det var blott i fabelns dar
Åt Gracerna Poëten strafflös bar
Ett offer af sin vers, sin acktning och sin låga.
Men denna tiden är ej mer.
Har man ej nu Kokard, är man ej nu Sekter,
Hur vackra rim man ock må göra,
Så ha dock Gracerna för dem ej öra.

Ni finner m. n. M., att jag undantar Er från den allmänna regeln, och det tillhör Er sjelf att afgöra om detta undantag är en rättvisa gjord åt Er godhet el. blott en följd af min fåfänga. Jag är åtminstone böjd för att tro det förra. Dessutomt, är det väl orättvist, om jag låter Er pligta med de få minuters ledsnad, som dessa rader kunna förorsaka Er, för att hämnas så många af mitt kön, hvilka Ni med förlusten af sitt lugn låtit pligta för det nöjet att känna Er. Jag vill ej säga att jag tillika hämnar mig sjelf. —

Jag frucktar, att Ni redan tröttnat vid mina långa ursäckter för att ha skrifvit ett bref; och jag förskonar Er för de ännu längre jag borde göra, derför att jag kommit at skrifva det litet osmakeligt.

Här i Lund finner jag nu rätt ledsamt. Jag hade helt- och hållit förglömt Parnassens gudomligheter för jordens; och det går ej så lätt att åter vänja sig vid de förra och sakna de senare. Med en liten förvandling vore dock saken ganska lätt att hjälpa.

Ställ till Parnassen dansande Ert lopp
För blommor fäst Ert hår med lagrar opp
Förbyt Er cittra i en lyra,
Och ök till tio Sångmörs tropp
Som ni Behagens ökt till fyra.

Men när man skådar Eder ren
En ny och himmelsk Sånggudinna,
Hvem blir den lycklige Franzén,
Som skall i Er sin Selma finna?
»Du ej den afundsvärde är»
Så hviskar sorgen i mitt sinne.
Nå väl: — men dock af Er jag vinne
Hvad utan skäl jag ej begär:
En hugkomst Edert hjärta kär,
Ett rum bland Edra vänners minne.

Ja, glöm mig ej, goda Mamsell Eva. Jag får önska Er lycka till julens högtidligheter och nöjen. Kom ihåg att för mig ges det ej några sådana. Jag känner mig icke lycklig, och jag skulle göra det ännu mindre, om Ni ett ögonblick kunde tvifla på den uppricktiga högacktning och vänskap, hvarmed etc.

[Lund d. 14 Nov. 1802.]

Till Anna Maria Myhrman. 20.

[Koncept.]

Jag har skrifvit till Er Syster; och Ni skall ej eller undgå det straffet att få några rader från mig. Sen Ni uthärdat det profvet att en så lång del af sommarn fördra mitt sällskap, går Ni nog också igenom det, att höra mina tacksägelser derför. Ni får sjelf afgöra hvilket som varit svårast. Emedlertid lofvar jag Er, att af tacksamhet, ej skrifva långt och rimma så litet som är mig möjligt. Ty helt och hållit kan jag ej afhålla mig här ifrån.

Ty sådant är Poeters lag,
Hvarthälst som deras blickar röna
Det sanna, ädla eller sköna,
Hvarthälst de se ett gudadrag
Af någon godhet gjord att dela likars smärta
Af någon upphöjd själ, af något ädelt hjerta,
Af känslans liflighet, af oskuldens behag;
Strax klia fingrarna att rimma till dess heder,
Strax lyftes deras tjusta själ;
Se der, min Nådiga, de skäl
Hvarför jag rimma lärt till Eder!

Oacktadt Ert stränga förbud har jag likväl läst Ert bref till Er Bror. Jag gör sjelfmant denna bekännelse för att så mycket lättare vinna tillgift för min visst förlåtliga nyfikenhet. Bland annat nytt som jag fann af Ert bref var äfven det om Er tillämnade resa med Doktor Kjellman. Att han söker silfvergrufvor föreföll mig väl ej så underligt; men att han söker dem utom Rämen är något som Ni får förklara mig. Jag kan ej förstå saken.

Om jag trodde att det roade Er skulle jag göra Er en målning af våra Skånska Damer: men det vore endast att såra Er blygsamhet, då Ni nödvändigt skulle se alla dessa Porträter så oändeligen fördunklas af Ert eget. Det nämligen, som Naturen, ej det som Hagelberg gjort.

Julen tillstundar och jag får gratulera Er till dess nöjen. Jag vet ju, att överallt ni nöjet finner etc. Dansa blott icke ihjäl Er, dansa Er ej en gång sjuk, om det är möjligt. Förlåt mig mina förm[aningar].

[Lund d. 14. Nov. 1802.]

Till A. Lidbeck. 21.

Högädle Herr Professor!

Jag har haft äran emottaga Herr Professorns bref af d. 30 December, och jag får äran ödmjukast tacka så väl derför som för det nya besvär, Herr Professorn haft med ansökningen om min Docentur. De många förbindelser jag från längre tider tillbaka är van att ha till Herr Professorn och den fortfarande godhet hvarmed Hr Professorn ännu beständigt öker dem, fordra min största och innerligaste tacksamhet; och jag är också öfvertygad om att Herr Professorn hvarken tviflar på eller försmår min varma tillgifvenhet och mitt sinnes skyldiga erkänsla.

Just i dag har jag blifvit underrättad om mitt utnämnande till Docens genom Hr KanslerSekreteraren Thomée. Jag har redan en gång haft äran att uppvagta honom och finner honom fullkomligt svara mot det begrepp Herr Professorn gett mig om honom. Åtminstone har han mot mig visat sig mycket god och förekommande. Detta är åter något hvarför jag till största delen kommer att tacka Herr Professorns omsorg. I morgon tänker jag buga mig för RiksDrotzet. Sjösten eller Kökeritz har jag ännu ej kunnat träffa.

Hvad min resa angår så hade den som min öfriga lefnad inga märkvärdigheter, om ej att hon, som den, gick något trögt. Juldagarna passerade jag i Småland på Wirestad hos Prosten Tiliander. Den 28:de reste jag derifrån och kom hit till Stockholm i Söndags d. 2:re vid middagstiden. Ända från Wirestad nyttjade jag släda. Jag har ännu svårt för att säga hvad jag tycker om att lefva i Stockholm i allmänhet och här i huset enkannerligen; men jag hoppas

kunna finna mig dervid. Hvad jag i synnerhet fägnar mig åt är att jag synes få tillfälle att kunna lefva mycket stilla och för mig sjelf. Jag har ganska få bekanta här i staden och hvad Stockholmska nöjena angår, så äro de för mig inga nöjen, om jag också skulle ha tillfälle att deltaga i dem. För öfrigt har jag sett ganska litet af stadens märkvärdigheter. Stenblock, ideliga stenblock ser jag hvart jag vänder mig; och för dem är min nyfikenhet längesen tillfridsstäld. Fram i Maj flyttar man härifrån ut till Ulriksdal och först i Oktober åter in till Stockholm.

Med denna post skickar jag ej min ansökning om permission, efter jag förmodar att ingen ting sådant föredrages före Rektorsombytet. Jag vill hoppas att Fakulteten ej gör någon svårighet härvid; och jag rekommenderar för öfrigt denna, som mina öfriga angelägenheter, åt Herr Professorns gunstiga omsorg. Längre fram i terminen har jag tänkt mig hos Consistorium anhålla om att äfven under min permissionstid få uppbära mitt stipendium, om Herr Professorn annars tror att denna ansökning möjligtvis kan lyckas. Åtminstone behöll min Bror sitt i lika omständigheter. — Från Wickelius skall jag kunna hälsa. Om 8 dar lemnar han väl Stockholm. Ingen ting är ännu afgjordt angående hans Bror. — Hr Professorn ser att jag ej behöfver uppmanas att skrifva både långt och slarfagtigt. Jag vet att Hr Professorn förlåter bäggedera. Jag har äran med sannaste vördnad vara

Högädle Herr Professorns Ödmjukaste tjenare

Esaias Tegnér.

Stockholm d. 7. Janu. 1803.

Jag får be Herr Professorn vara god och anmäla min ödmjukaste Compliment för sin Fru Mor och Syster samt Professor Tegman. Få vi ej se Hr Professorns vackra Tal

öfver Storfurstens födelse snart tryckt? Jag önskade det för Hr Professorns och i synnerhet för Akademiens heder. Var god och ej alldeles glöm bort mig. Jag skall ej alltid svara så slarfagtigt.

Till M. Lagerlöf. 22.

Stockholm d. 18. Januari 1803

Min kära Lagerlöf. Jag begagnar mig af tillfället att med Kapten Spak skicka dig några rader; dels för att påminna dig en af dina gamla vänner som Du synes ha alldeles förglömt, dels också för att kunna hoppas från dig i framtiden ett bref, hvarpå jag väl annars ej kunnat gjort någon räkning. — För det närvarande befinner jag mig, som Du torde gissa till i Stockholm; och efter öflig sed borde jag väl beskrifva för dig hur jag finner mig der. Men detta är mig nog svårt, dels i anseende till svårigheten att beskrifva i allmänhet, dels också enkannerligen i anseende till den korta tid jag ännu tillbragt här. Så mycket kan jag likväl säga dig att stället der jag har äran att vara är ganska förnämt, åtminstone om man dömmer efter Vederbörandes vilja. Strübing sjelf är en fyrkantig och välmående varelse, som nånsin någon af Bröderna från Hofva . . . Frun, Fru Tegmans syster, tycks vara god, men något dödfödd och temmeligen förnäm. Mina två disciplar äro ganska oskyldiga varelser, den ena 8, den andra 10 år. Min befattning med deras hufvud gör mig, fruktar jag, till Mineralog emot min vilja. Öfver somarn är jag med Frun och γοσσερνα[1] ut på Ulriksdal, en Kungs-

[1] gosserna.

gård 1/2 mil härifrån. Deröfver är jag också rätt glad, ty jag förutser nog att Stockholm ej blir mig synnerligen roligt. Mina få bekantskaper här i staden och min önskan att ha ännu färre, bullret, tvånget och tusende omständigheter hindra mig från att ha roligt. Jag har redan g:n Strübings artighet varit på spektakler och Picknicker och slädparti och Gud vet hvad; men den satans gäspningen vill ej öfverge mig. Om ett år får jag pojkerna till Lund. För 14 dar sen blef jag utnämd till Docens i Estetiken. Adjunktsförslaget är ännu ej uppsatt; men jag får nog intet rum derpå. Vid mitt presidium för Adjunkturen varade akten i 5 timmar och jag hade 7 opponenter. Jag skickar dig nu några exemplar af mina disputationer, hvaraf om så behagas du aftar 2 för dig och lemnar de öfriga till Elof, då han kommer till Carlstad, eller också om något bud skulle gå till Rämen. — Nå, jag gissar du roade dig i Jössehärad under julen medan ditt Patronage dansade på Rämmen. Jag tycker der måtte ha varit högtidligt! Jag tillbragte juldagarna på Wirestad i Småln hos Tiliander. Låt mig veta hur det går med den Adjunktur du söker. Jag skulle innerligen önska att du finge den. Du kunde då lefva lugnt och oberoende af hela verlden, och vet du, min kära Bror, att utan independance är man ej lycklig, hur sorgfritt och bequämligt man ock må lefva. »Min Guddom Frihet är»; men jag måste tillstå att den är mot mig en otacksam Gudomlighet. Ack om jag nånsin kunde få en sådan der Adjunktur. Men man kan ej begära att göra så hastig lycka. Allt i sinom tid. — Nå, har du haft något bref från Bror Bellander, och hur mår han bland Björnarna deruppe? Han får nu till sällskap en Bergmästar Quensel, som före mig var informator här i huset, och för en kort tid sen tillträdt den här nya värdigheten. Han reser i dessa dar och skall bo på Medlersteins Bruk. — Låt mig

veta när man kom tillbaka från Rämen, och vad nytt som hördes derifrån. Jag har ej på lång tid haft bref från det stället. Hur mår Gustafva Wester och är hennes älskare beständig? Skall ej Jonas Wennersten gifta sig, eller hvad mariager och andra olyckor hörer man af der omkring Carlstad? Hur länge blir Du på Wåxnäs och hvem blir din lycklige Efterträdare? Hur går det med Biskoppsvalet och hvad hopp gör sig Spaken? Här tror man att Murray och Rosenstein bli farliga. Hur må Petter och Elof Lagerlöf? Hälsa dem och dröj nu ej för länge innan Du skrifver mig till. Du har nog goda stunder.

Alltid Din

Es T.

Har Du hört något af Ekströmmer? Skrifver Du honom till så hälsa från mig. — Man säger här att Engelska Prinsen skall ha förälskat sig i en Fröken Koskull, en hofskönhet. Han reser ej ännu på ett par månader

Till G. Rosén. 23.

Högädle Herr Professor!

I anledning af den i Inrikes Tidningen N:r 7 för i år införda annons får jag härmedelst äran tillkännage mig såsom författare till det af Göteborgska VitterhetsSällskapet belönta Skaldestycke »Elegi öfver en Broders Död» såvida annars icke mera än ett stycke med denna Titel blifvit insändt. Hvad det af mig nyttjade motto angår, så hindrar mig mitt felande minne, att kunna med fullkomlig visshet uppgifva, huruvida det bestod af de två första eller de två sista rader af denna vers ur Silfverstolpe:

Rätt mången demant af skiftande färgor rik
Dväljes på botten af den blå Oceanen;
Rätt mången präktig ros blomstrar, i dalen dold,
Och gjuter sin balsam-lukt i den öde rymden.

Men jag hoppas att denna omständighet ej kan göra sanningen af min uppgift tvifvelaktig.

Medaljen torde Herr Professorn behaga öfverlemna till magister Eckerberg, till hvilken jag i dag skrifver härom. Skulle han likväl för det närvarande ej vara i Göteborg så får jag väl afvänta någon annan lägenhet att emotta den utsatta belöningen; ty att med öfverskickandet deraf, besvära Herr Professorn sjelf, vågar jag icke såsom okänd.

Slutligen får jag ödmjukast anmoda Herr Professorn att för Sällskapet å mina vägnar förklara de känslor af tacksamhet och skyldig erkänsla hvarmed jag anser det uppmuntrande och smickrande sätt hvarpå Det behagat utmärka mina första steg på en bana, den jag likväl måhäda ej mer skall fortsätta, och till hvilken jag åtminstone önskade att kallas af mindre sorgliga tillfälligheter.

Jag har äran vara med vördnad Högädle Herr Professorns

Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér,
Magister Docens i Estetiken
vid Lunds Akademi.

Stockholm d. 24
Januari 1803.

24. Till A. Lidbeck.

Högädle Herr Professor!

Jag har tre af Herr Professorns bref obesvarade af hvilka hvart och ett förtjente en särskild tacksägelse. Om

jag någonsin kunnat tvifla på verkligheten af de vänskapsfulla tänkesätt, Herr Professorn ständigt yttrat för mig, skulle likväl Herr Professorns bref af d. 27 sistledne, så fullt af uppriktighet och deltagande godhet, fullkomligen qväft alla tvifvelsmål. Jag tackar Hr Professorn af innerligaste hjerta för den varnande underrättelse Hr Professorn lemnat mig, och jag skall söka att begagna mig deraf. Jag lofvar heligt att aldrig marquera något som kunde komma Hr Professorn att ångra sin uppricktighet. Hvad sjelfva saken angår, så kan jag ej afhålla mig från att bekänna, att det yttrade missnöjet föreföll mig nog oväntadt. Jag vidgår väl allt för gerna min okunnighet i etikettens mysterer, och jag erkänner till och med att jag är nog oförskämd att i tysthet förackta dem; men så mycket deraf trodde jag mig både ha känt och iakttagit som i min belägenhet varit nödvändigt. Det är verkeligen sanning, att jag, oakttadt allt mitt eftersinnande ej kan påminna mig, när jag skulle ha begått det ifrågavarande högmålsbrottet. Emedlertid är jag nog artig att tilltro min dommare mer skarpsinnighet häruti än mig sjelf. Det är sannt att i den konversation som vanligen föres här i huset deltar jag litet eller intet; men jag vet ej om detta är något fel, ännu mindre om det är mitt. Ty hur skulle jag blanda mig i en diskurs som oupphörligt angår beslag, accis-rätt, tullrätt, förpacktningar, in- och utvägningar eller också och i synnerhet goda middagar, goda kalfstekar, goda viner, goda ostron med hvad mera som hör till den goda tonen? Och uppfyller jag icke bäst artighetens och etikettens fordringar när jag med i möjligaste mått återhållen gäspning lemnar det intressanta samtalets gång ostörd? Dessutom har jag den olyckan att mycket ogärna tala, i synnerhet i stora sällskaper, när jag tycker det är onödigt och jag ingenting har att säga, hvilket merendels

inträffar; men jag tycker, att denna naturliga olägenhet ej bör anses för en oartighet. Det är ganska säkert att jag aldrig blir någon umgängesman och är i sällskaper alltid stel, tvungen och tyst; men man kan ju ej med billighet fordra, att jag skall vara sällskapsman derföre att jag är nog olycklig att vara informator. Med ett ord, hvad som är anständigt, vanligt och till en viss grad etikettmässigt skall jag försöka att iaktta; men till en fjäskacktig sällskaplikhet kan jag icke och vill jag icke sänka mig här i huset; och jag fördrar hellre förebråelsen att ej äga verld och med den kanhända förlusten af en synnerlig gunst än jag söker att lägga ett frucktlöst band på mitt naturliga lynne. Detta är mitt beslut i denna väg och jag hoppas åtminstone, att Herr Professorn ej missgillar det. — För Proklammet tackar jag ödmjukast; när skall Hr Professorn upphöra att ha besvär för min skuld? Slutet deraf som på ett lifligt sätt målar Hr Professorns ädla hjerta och varma godhet för mig har rört mig ganska mycket, och mitt hjerta öfvertygar mig, att denna rörelse icke varit den af smickrad egenkärlek för det beröm hvarmed Hr Professorn, mera vänskapsfull än rättvis, behagar nämna mig. Ja, jag delar också med Hr Professorn den önskan att kunna tillbringa mina dagar i Lund ej så mycket som Academicus, men som vän- och sanningssökare; men utsigterna härtill äro nog mörka för framtiden. — Den nyhet skall jag kunna berätta att jag hoppas ej behöfva söka någon prolongation på min permission; ty T. Strübing sade mig härom dagen att han vill låta sina gossar nästa höst resa ner till Lund. Han har äfven sen upprepat detta, så att jag nästan börjat tro att man skulle kunna lita derpå ehuru svårt detta annars lär vara, efter hvad jag hört. Snart skall jag väl kunna berätta något decisift häri. Det vore en herrlig sak om jag så snart kunde få lemna Stockholm.

Hr Professorn har bedt mig här ackta mig för förförelser; och denna varning hoppas jag kunna iackttaga utan någon synnerlig uppoffring. Frestelserna synas mig icke starka. — ... I söndags var jag på Carlberg och hörde Choreus predika. Han predikade, som jag tyckte, ovanligt väl och talte med mycken värma, kraft och känsla. Hans styl hade kanske för mycken elegance för prädikstolen och dogmerna voro väl moderna, som jag tror; men predikan var ändå rätt vacker. — Leopold skall vara sysselsatt med att ändra sin Virginia, i synnerhet 5:te Akten, för att ge den en starkare tragisk verkning. Så har Kullberg sagt mig. Annars spelar man här nästan aldrig någon Tragedi. Publiken guterar endast de monströsa Kotzebuiska Dramerna. Jag hinner nu ej skrifva mera, ehuru jag ännu kunde ha mycket att kludda om. Gosserna ha bullrat allt medan jag skrifvit det här, och jag hinner ej genomläsa det. Glöm icke bort mig bäste Hr Professor; och var öfvertygad om den innerliga vänskap, högacktning, tacksamhet och vördnad hvarmed jag alltid är och skall vara

Högädle Hr Professorns

ödmjukaste tjenare

Esaias Tegnér.

Stockh. d. 4. Jan.[1] 1803.

Till Chr. Myhrman. 25.

Högädle Herr BruksPatron!

Förlåt, Herr BruksPatron, om jag då och då tar mig den friheten att med några rader göra mig hugkommen.

[1] Tydligen felskrifning för Februari.

Man ville ogärna glömmas af personer som man högaktar, skulle också påminnelsen något litet besvära dem.

Herr BruksPatron känner Stockholm bättre än jag (ehuru jag annars redan tycker mig känna det för mycket) och jag har således ingen ting att berätta om dess herrlighet. Man har sagt och eftersagt att en fullkomlig menniskokännedom endast kan vinnas i de större städerna. Detta förefaller mig som om man sade att en fullkomlig kännedom af trän och örter endast kan vinnas i trägårdarna. — Men det tillhör icke mig att motsäga de Lärdas meningar. —

Angående våra Biskopskandidater kan jag ingen ting bestämdt berätta. Man tror annars här att Tingstadius skall ha bästa hopp. Både han och Rosenstein äro i staden, utan tvifvel för att bevaka sina fordringar. Den senare skall, oaktadt sitt namn, ej vara väl skrifven hos höga Vederbörande.

Från Johan skall jag kunna hälsa. Han mår väl och är åtminstone en gång i vickan härinne, då han merendels alltid är god och äfven hälsar på mig. I går var likväl Bal på Carlberg, som hindrade honom från sin vanliga stads-vandring. Både han och jag längta ganska mycket att snart få se Bröderna Gustaf och Olof här i Stockholm, och hoppas om en månad kunna ha det nöjet. Det skall bli, för mig i synnerhet som här har alldeles inga bekanta, en stor glädje att i mina ungdomsvänners sällskap kunna minska några af mina många ledsamma stunder.

Till litterära nyheter hör, hvad jag likväl ej skall kunna ge ut som säkert, att Leopold ej tänker låter[!] trycka flera af sina arbeten. Han skall, som Kullberg sagt mig, äga otryckta arbeten ännu till en 3 el. 4 tomer; men af den beskaffenhet att våra ortodoxa Boktryckare ej vilja eller våga trycka dem. Man kan ej tillfyllest prisa vår vaksam-

ma regering. För öfrigt har jag ännu icke sett Leopold och lär också svårligen komma att göra det, efter han sällan går ut, och jag omöjligen kan förmå mig till en formerlig uppvaktning. Nöjet att se en stor man är mindre än skammen att begapa honom.

Elof har berättat mig att Herr BruksPatron ämnar i år föra sina döttrar med sig till Fastingen. Jag gissar att Herr BruksPatron derigenom spelar de ditkommande Kavaljerers hjertan ett ganska fult spratt.

Jag ber om min Kompliment för Herrskapet och har äran att vara med vördnad

Högädle Herr BruksPatrons
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Stockholm d. 21 Febr. 1803.

Till A. C. Kullberg. 26.

[Utan öfverskrift.]

Med våren ifrån stadens gny
Du tröttad hastade att fly
Till hvilan, lugnet och naturen,
Att helsa glad i deras skygd
Den saknade och kära bygd
Uti hvars sköte Du var buren
Att helsa glad ännu en gång
Den urbild till din sköna sång
Hvars drag Du gått att Minnet lära
Och återge en lycklig far
En son, hvars vår han fostrat har,

I mognaden af sommarns ära;
Af snillets vundna loford krönt
Och af det loford, dubbelt skönt,
Att utan högmod lagern bära. —
Ack i den undangömda dal
Så tyst, så romanesk, så sval
Som dertill brukas af Poëter,
Der jag dig ser i andanom,
Poetisk Roland, vanka om
Med hjernan full af rim och eter,
På gudar plundra Helikon
Och tysta bygdens Näktergaler
Till fröjd för Herrar Aderton
Och ringa gamman för rivaler. —
Förlåt om jag, för klok, för svag
Att deras legion föröka
Af vänskap företar i dag
Att skrifteligen dig hemsöka.
Förgäfves är att Gyllenborg
Kring gator, värdshus, slott och torg
Förföljd utaf bekantas skara,
Bevisat, att på jordens ring
Kan, näst hans versar, ingen ting
Så ledsamt som hans vänner vara.
Men utaf vänner än man fann
De allra värsta glömde han
De vänner nemligen, som — skrifva.
Se der för dig hvad öfrigt blir
Till text för än en ny satir
Hvari jag sjelf lär hjelten blifva.

Jag skulle ändå vara att ursäkta om jag hade något rätt interessant, några blixtrande nyheter att förtälja dig;

men bedrag dig ej, min kära bror. Jag piquerar mig af att vara för mycket solid för att ha något roligt att säga dig. Jag har med ett ord ingen ting att skrifva om; i följd hvaraf, jag skrifver; en sak som bland våra tiders författare ej skall vara alldeles utan exempel.

Se'n fjorton dagar befinner jag mig på landet. Jag kan ej säga att jag just har roligt här; men något drägligare än i staden är det väl ändå. Stället är, som Du vet, ganska vackert. Lägg härtill den oskattbara lyckan, som jag har nästan dageligen, att se de härvarande allernådigaste Kongl. Barnen, hvaribland främst Sveriges unga hopp. Skada blott, att det skall halta så förbannadt! Annars linkar kronprinsen nu endast helt litet; så att skäl är att förmoda, att han ej blir någon Agesilaus. I nästa vecka fara de alla till Drottningholm, då Enkedrottningen i stället lär komma hit ut. För öfrigt har kungen varit sjuk, lär nu vara bättre. Himlen har hört landets böner, begriper Du.

Se'n Du reste, ha vi ändteligen fått se Virginia spelas. Femte Akten har fått betydeliga förändringar. Så är det, till exempel, i första scenen deraf nu mera ej Virginius utan Julia, som underrättar Virginia om den stämpling Appius förehade till förnekande af hennes börd. Detta sker här tydligt och utan omsvep. Härigenom har det i sanning onaturliga interesse försvunnit, som Virginia annars, på faderns berättelse, tog för den obekanta förorättade. Vidare, får Virginia nu icke som förut döden af sin far, nästan oberedd på detta steg. Virginius låter henne förut tydligen förstå sin förtviflade föresats, och får hennes bestämda bifall till dess utförande. Som jag tycker ger detta åt Virginias karakter en ny glans af sinnesstyrka och upphöjdt mod. Då Liktoren kommer för att förkunna hennes dom, öfverfalles hon af en teatralisk

svimning, hvarunder Virginius dödar henne. Han är då ensam med sin dotter. Pjesen slutas med Sicinii seger och hans arrangemanger angående de bägge mördades utställande på torget till allmänt åskådande. Hvad denna sista förändring angår, så tror jag ej pjesen mycket förlorat om den uteblifvit. Handlingen är slutad med Virginias död; och den politiska hvälfning, som följer derpå och som nu blifvit mera detaljerad, samt Sicinii köld bidra måhända något att försvaga det gudomligt tragiska af katastrofen. Men jag bör ej dömma i sådana saker, allra minst förekomma dig. För öfrigt har stycket haft ovanlig framgång. Man klappade sig händerna förderfvade. Alla aktörerna spelte ovanligt väl, den enda Hjortsberg undantagen, som ej passade för Sicinii roll. — Men allt det här känner du förmodeligen redan förut. —

Nå, hur många ark Poësi har du producerat nu under sommarn? Fort till skriftermål och syndabekännelse, min Herre! Ingen förbehållsamhet mera. Allvarsamt, så skulle du göra mig ett stort nöje om du berättade mig sannfärdeliga hvad och hvarom du nu på landet skrifvit eller skrifvandes varder. Jag skall ej förråda din hemlighet. I den delen skall jag akta mig att förekomma Svenska Akademien. När du blott kommer hit opp skall jag nog veta att dra bort jalusierna för Herr Poëtens lådor. Emedlertid är det godt att ha ett inventarium att rätta sig efter. Nå, hur snart kommer du tillbaka till Stockholm? Dröj ej för länge i Skåne. Man dricker der för mycket dimma. — Jag hoppas äfven att någon gång få se dig härute, ehuru annars för att sluta af forna tider, jag ej har stor anledning att vänta det. Jag hade tänkt att i sommar göra en liten himmelsfärd till Vermland, dit så mycket, mycket intressant kallar mig; men efter det skulle vara mig oändeligen roligt, så blir det förmodeligen ej af — Choræus är nu

hemkommen från sin militäriska tjenstgöring och predikade i söndags för deras Kongl. Majestäter. Hummel har jag knappt sett, sen du reste. — Jag hoppas Du skrifver mig till med det första. För en half timmes besvär kan du väl köpa det nöjet åt

Din Vän

Es. Tegnér.

Ulriksdal d. 29. Juni 1803.

Förlåt, kära Du, allt det samelsurium jag hoprafsat. När du far till Lund, så hälsa mina bekanta der att jag lefver och vegeterar. Något annat märkvärdigt, rörande mig, har jag ej att säga dem. —

*

Till A. O. Lindfors. 27.

Ulriksdal d. 18 Juli 1803.

Ja, du har rätt, min käre Lindfors, jag är en förtviflad lätting mot alla mina vänner. Från alla håll inkomma klagomål emot mig. Man talar om köld, om glömska, om tusende andra dylika vänskapsbetygelser. Hur skall jag nu kunna bestå i domen? Jag kunde väl anföra till mitt försvar, att om jag är lat, så hör jag också till akademistaten, och att ingen gerna sjelf försakar sina privilegier; att jag såsom en medlem i en lärd intelligibel verld piquerar mig att vara för mycket solid för att ha något intressant eller roligt att säga mina herrar korrespondenter, som till större delen hålla sig ideligen fast vid sinneverlden; att om jag skrifver sällan, har det troligtvis samma grund som att fula fruntimmer sällan visa sig för spegeln; att — men fortfar jag att på detta sätt längre försvara

mig, fruktar jag, att mina vänner mer än gerna förlåta mig min tystnad och begära som ett ytterligare vänskapsprof att jag måtte fortsätta den beständigt. Hvad dig angår, min käre Lindfors, så må du ge min försumlighet mot dig hvad namn som helst, blott ej namn af köld; det vore, vid Gud, på en gång både falskt oeh sårande. Töm vattnet ur en butelj, min bror; ju mindre det är i honom, ju mera buller gör det, när det skall ut. Hjertat är buteljen och vattnet är vänskapen. — — —

Jag hade tänkt på att i sommar göra en himmelsfärd opp till Vermland, likväl ej just för att komma i faderns sköte, som du lätt gissar, utan i dotterns; men jag fruktar starkt att det ej blir af. Myhrmännerna, som jag skulle ha till ressällskap, lära ej få tillfälle, då jag har det, och tvärtom. Att ta Vermlandsvägen till Skåne är också en ofantlig krok. Ack, den dumma Kanten, som radotterar att tid och rum endast finnas i tanken! De ha allt för mycken realitet för den längtande κηρλεκεν[1]. — —

Med Choræus, som är på Karlberg en qvarts mil härifrån, umgås jag tämligen förtroligt. Vi se hvarandra merendels en gång i veckan. Det är en munter och liflig man, af mycken karaktersvärna och ostridigt geni, men också mycken ärelystnad. Han vill lysa och döljer det ej. Som prest ger jag honom första rummet af alla jag hört, ej en gång Lehnberg undantagen. Jag tycker mindre om hans verser, hvilket förmodligen härrör af afundsjuka. — — —

Är G. rasande? Gud bevare honom och oss alla! Rötmånaden instundar. Skrif mig nu genast till. Jag kan lofva dig hädanefter ha mera ackurat korrespondent, men icke en trognare vän än du haft och evigt har i din

Es. T.

[1] kärleken.

*

Till Chr. Myhrman.

Högädle Herr BruksPatron! 28.

Ändteligen har jag, som en ny Josua, fört Israels barn till det förlofvade landet. Men vi finna ej här något Canaan. I stället hade vi det, under resan, på Rämmen. Det är härför jag borde komplimentera, så framt ej mängden af de förbindelser jag har till Herr BruksPatron och dess hus, längesen betagit mig hoppet att ens med komplimanger kunna betala dem.

Vår resa gick lyckligt och äfven, efter omständigheterna, temmeligen fort. Sex dar voro vi på vägen mellan Filipstad och Landskrona, som är något öfver 50 mil. Mina små Herrar voro under hela tiden friska. De passerade lyckligt alla tullar, utan att anses för kontraband, hvilket förmodeligen är att anse som en höflighet, gjord af vederbörande till deras far, så framt ej någon otidig skämtare ville påstå att det var en höflighet gjord åt deras Mor. — — Vi dvaldes i Landskrona från söndagen tills i går, då vi höllo vårt intåg här. Jag har redan lemnat brefvet till Professor Tegman, som mår väl och ber helsa. Jag vet ej om han skrifver sjelf med denna posten.

Den 15:de i nästa månad blir här Biskopsval af Skånska Presterskapet, som för det närvarande befinner sig utan hufvud, förstås Öfverhufvud. Man tror i allmänhet att Domprosten Hesslén, Professor Hellman och Biskop Weideman komma, i nämnd ordning, att pryda förslaget. Det är då troligt att Weideman kommer att ha ett sedes (betyder säte) på Lunda Biskopsstol. Annars går nog Professor Hellman långt. Han försöker att genom guld, som är ett bepröfvadt medel, göra sin Ecclesia triumphans.

Det är en liten man, med en stor peruk, utan all lärdomsflärd, mer kunnig i Lagboken än i Bibeln, och intrigant för allt, utom för Himmelriket. —

Unga Holmstedt är ännu ej nerkommen; och Prof. Tegman som ej på flera månader haft något bref från hans Far, väntar honom ej heller i höst. Hans Bror lär ha varit i staden för ett par dar sedan. —

Här i Lund är sig all ting likt för öfrigt, utom det att jag tror här blir ännu ledsammare än vanligt. Större delen af mina fordna bekanta ha lämnat Akademien; men jag tröstar mig med hoppet att de jag har i Vermland ej alldeles skola förgäta mig. Strübingerna be om sin komplimang och jag har äran vara med vördnad

Högädle Herr BruksPatronens

Lund d. 29. Septemb. 1803.

Ödmjukaste tjenare

Esaias Tegnér.

29. Till G. Rosén.

Högädle Herr Professor!

Jag tar mig härjemte friheten att till Herr Professorn öfversända min Elegi vid en Brors Död, med några förändringar och tillägg. De förra angå till största delen endast styckets ändå nog mycket vårdslösade och sträfva versifikation. Intet slag af Poësi torde kan hända fordra den versens flytande lenhet och stilla, nakna enfald, som det Elegiska, der Inbillningens högre och lysande utflygter eller tankens djupa styrka vore föga på sitt ställe, och känslan, som skall ersätta dem och utgör allt, behöfver

allt harmoniens behag för att gjutas hel och oförsvagad till hjertat. Jag nämner ej detta derför att jag tror mig med mina matta och skrofliga versar, ha till någon del uppfyllt denna fordran; utan endast för att hänvisa till grunden för de förändringar jag försökt, och hvilka förmodeligen blott äro nya fel, mindre naturliga än de förra. Men bemödandet till förbättring af en insedd brist, om äfven misslyckadt, hoppas jag skall åtminstone vinna tillgift; och det skall bli mig ett nöje, äfven som en nytta, att, i detta fall, undervisas om mina förnyade misstag.

Hvad de tillägg angår som jag vågat, torde de bli svårare att ursäkta. Jag har dock trott att det till en del skulle kunna ske af styckets korthet. Den betydligaste tillökning det fått, är apostrofen till den Sal. Dödas Barn; ett ämne som i min tanka, skulle, under en annans mera poëtiska hand, kunnat vara i stånd af en hög skönhet, och dessutom tjenligt att ge en episodisk brytning åt poëmets annars nog enformiga gång. Men all skönhet i Poësien är, utan uttryckets, ett intet, och jag kan således ej hoppas att genom detta tillägg ha gett min Elegi något högre värde. Och i allmänhet har jag skäl att frukta att man rättvist skall kunna säga, att det är med mitt Poëm som med mitt ur; det blir sämre ju oftare jag korrigerar det. Det är derföre också endast underställningsvis jag vågat dessa förändringar. Om de ej antagas skall det hvarken förundra eller förtryta mig, att se tillbakavist ynglingens pensel som endast mera vanställer och nedsuddar den felaktiga tafla han ville förbättra. Antagas de deremot skall det glädja och smickra mig, att finna mitt bemödande ej fruktlöst att göra en Sång, skyldigt helgad åt en Broders kära minne, mindre ovärdig den uppmärksamhet den vunnit af ett Sällskap, som har Herr Professorn till Tolk af sina Omdömen.

Jag har äran att med vördnad vara Högädle Herr Professorns

Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Lund d. 10 Nov. 1803.

30. Till Chr. Myhrman.

Högädle Herr BruksPatron!

Jag förmodar att Herr BruksPatron haft i Stockholm mycket roligt; och för att således ej låta Herr BruksPatron alldeles förglömma menskliga tingens omväxling, vill jag, för Kontrasten skull, här skicka ett bref.

Jag hoppas att nu hela familjen är samlad på Rämen, och ser i andanom det herrliga jubilerandet der måtte vara. Jag gläder mig åt andras nöjen i brist på egna. Jag passerar julen här i Landskrona men reser sist om fjorton dar tillbaka till Lund. Emedlertid hade jag tänkt att om sjön blir praktikabel se nyårets morgonrodnad från stränderna af Seland.

Till Stockholm har jag skrifvit och förfrågat mig huruvida jag, i anseende till bristande skäggväxt, kan få söka Gymnasii Adjunkturen eller ej, men ännu icke fått svar. Förmodeligen lyckas det ej, och förlusten kan väl vara drägelig. Ett Lektorat är ändå en liten utsigt för framtiden; och efter jag ändå väl skall bli prest kan jag äfven så gerna söka Sacellani directe från Akademien, der jag nu tills vidare kan ha min bergning. Sedan man en gång, af misstag, bestämt sin lefnad åt litteraturen, gör man bäst att uppge alla anspråk på verldslig sällhet, likväl, som det synes, utan att derför ha någon företrädesrätt till den

eviga. Så tyckes åtminstone min belägenhet visa. Nöjet att vistas i min hembygd, som jag mycket värderar, har emedlertid determinerat mig att söka mig till Carlstad; men om det misslyckas skall jag trösta mig.

Till Midsommar lemnar jag mina Diskiplar och tar sedan ej emot några, så länge jag blir quar i Lund, vill jag förmoda. Nästa sommar tillbringar jag förmodeligen i Vermland.

Denna Termin har jag ingen gång visat mig som Academicus. Jag har, som man säger, hvilat på mina lagrar; och försäkrar att jag haft en tunn bädd.

Herr BruksPatron var förmodeligen närvarande vid Svenska Akademiens Högtidsdag, och känner således redan de Olympiska Segervinnarne. Jag har härom, genom Choræus, ännu fått blott fragmentariska underrättelser. Han sjelf har ej fått pris, hvilket jag likväl så säkert trodde. Men det är ingen vanära att öfvervinnas af Wallerius. Det är en stor, mycket stor talang, upphöjd öfver oss alla. Jag var denna gången, ganska välbetänkt, ej bland de täflande; och jag tviflar nästan att jag nånsin kommer der. För att, med risk af sitt namn och sitt lugn, klättra på Poësiens branter, fordras ett af tvänne: barnslig kitslighet eller manlig och säker styrka. Jag känner att det förra växer bort hos mig, utan att det sednare växer till. — Hvem som blifvit krönt i Vältaligheten vet jag ej ännu. —

Till det nya året önskar jag lycka och har äran att vara med vördnad

Landskrona d. 25.
Dec. 1803.

Högädle Herr BruksPatrons
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Jag skall be Herr BruksPatron icke glömma att, vid tillfälle, helsa Doktor Kjellman från mig. —

31. Till M. Choræus.

Högärevördige och Höglärde Herr RegementsPastor och HofPredikant!

Jag har under julen gjort en liten tur för att se mig om här i Skåne och för att skaka af mig skolstoftet. Jag är emedlertid rätt ledsen öfver denna resa, då den så länge uppskjutit för mig det nöjet att emotta Hr HofPredikantens bref, hvarför jag tackar hjerteligast. Jag har äfven sedan dröjt någon tid med att besvara det, för att få de underrättelser, Hr HofPredikanten behagat lemna mig, kompletterade genom Tidningarne.

«Glömd af lyckan, denna vällust känn,
att förtjena, och ej äga den»

Ack, om jag hade skrifvit dessa två verser, huru lätt jag, i Hr HofPredikantens belägenhet, skulle finna användningen. Det är sant, jag har endast hört några stycken af Hr HofPredikantens Poëm, och påminner mig i alla fall huru liten, huru oändeligen liten domsrätt jag äger i sådana saker; men jag har likväl svårt för att kunna öfvertyga mig att man ej gjort Hr HofPredikanten orätt. Men om äfven icke så vore, nå, hvad betyder det mera? Hvarför skulle icke Sångmön, som andra Mör, ha sina nycker och sina trumpna ögonblick? Har icke just samma missöde träffat Kullberg, Wallerius, ja Franzén sjelf? »Non ego Tantalide major, nec major Achille,» var Ovidii tröst, och bör äfven bli Herr HofPredikantens. Man är icke olycklig spelare för det man ej vinner beständigt, och äfven så, icke slät poët om man ej ständigt krönes. Den belöning, Herr HofPredikanten ej fått nu, kan fås nästa

gång. Hvad mig angår, skall jag alltid anse mig hedrad af ett rum i Herr HofPredikantens minne. Det har verkeligen gjort mig ondt att Herr HofPredikanten ber mig ej förakta sig. Jag trodde mig i sanning ej behöfva denna påminnelse. Men låt oss icke tala mer härom, Hr HofPredikant.

Om jag vill se Herr HofPredikantens Poëm? En underlig fråga, i sanning! Begärde jag det icke i mitt sista bref, och det i anledning af det löfte Hr HofPredikanten förut behagat ge mig. Jag förnyar då ännu min begäran. Det vore icke ädelmodigt af Herr HofPredikanten att afslå den.

Jag har nyligen fått läsa Wallerii Stycke. Hr HofPredikanten har rätt. Det förråder just ett Kraftgeni. Det är Seneca som lånt lyran af Horatius. Skada likväl, som jag tycker, att Seneca äfven der bibehållit sin smak för Antitesen. Men man måste erkänna att hans röst är stark som stormen. Det är icke Tålamodet som tål, utan Tålamodet som trotsar ödet. Versslagets likhet ger anledning till jämförelse mellan detta stycke och Ålderdomen. Hvilken olikhet, och dock hvilken förträfflighet hos begge! Det ena smyger sig till hjertat, det andra bryter sig dit. Det ena lär mig att blidka lyckan, det andra att trotsa den. Det ena leder mig i en rosenlund; det andra släpar mig med sig öfver skyarne. Hvilket är bäst? Jag för min del erkänner att jag helst blir vid jorden. Det är svaghetens kännemärke, jag vet det. Det är förmätet af mig att vilja jemföra två så stora förtjenster. Min hand är ej stark nog att hålla vigterna.

De belönta öfversättningerna har jag ännu ej sett. Skulle Herr HofPredikanten ha, till äfventyrs, något öfverflödigt exemplar deraf, så skulle jag be derom. I annafall vill jag alldeles icke besvära Herr HofPredikanten härt

med. Jag får nog alltid se dem. Säg mig blott, om de äro i Franska eller Tyska smaken, efter andan eller bokstafven?

Den Geijer som fick stora Priset i Vältaligheten är min slägtinge; men jag känner honom ändå knappt mera än till utseendet. Han är ung, ett eller två och 20 år gammal. Han är i sin hembygd känd för mycket snäll i allehanda saker; men i vitterheten vet jag aldrig att han förr än nu utmärkt sig.

Förnöjsamheten var af Herr HofPredikanten, och Poëmet öfver Lovisa Ulrika af Wahlgren, gissar jag. Känner Hr HofPredikanten författarne till de andra som fått mention, så var god och säg mig det. Äfven om Herr HofPredikanten hört några andra literära nyheter.

Min bror blir väl i dessa dar utnämnd till Lektor i Carlstad, och jag har hos Kungen begärt tillåtelse att söka efter honom, ehuru jag ännu ej har den ålder författningarna utsätta. Utgången är mycket oviss. I Lund kan jag emedlertid ej trifvas. Jag tror knappt jag kommer till Stockholm i sommar, åtminstone blir det blott på några dagar; ty jag lemnar min Kondition och tänker tillbringa sommarn hemma i Vermeland.

Var god och helsa Kullberg. Säg honom, att jag väl hade tänkt att skrifva honom till; men jag fruktar storliga, att i denna händelse skulle nu, som i fjol somras, frossfebern ta honom så starkt, att jag lika förgäfves som då finge vänta på svar. Det är väl sant att han talte om i höstas att skrifva mig till, sen jag kommit till Skåne; men jag vet för väl, hvad ett poëtiskt löfte betyder, för att räkna något derpå. Har han skrifvit något nyligen? Har han tagit någon ny Kondition eller fått någon befordran?

Det är Hr HofPredikantens lycka att papperet nu är slut. Förlåt mig att jag så länge missbrukat Hr HofPredikantens tålamod, och var öfvertygad om den uppriktiga

högaktning och vänskap hvarmed jag anser för en ära att vara

Herr HofPredikantens
tillgifnaste
Esaias Tegnér.

Landskrona d. 15. Jan. 1804.

Är Hummel gift ännu? Jag skall be helsa honom vid tillfälle. Äfvenså Myhrman. Om 8 dar reser jag till Lund tillbaka.

Kommer Hr HofPredikantens predikningar att utges, som jag hört sägas?

Känner Herr Hof Predikanten om Wallerii öfvers. af Mahomet kommer att uppföras? Kullberg torde kunna lemna upplysning derom, då Herrerna träffas. Hr Hof-Predikanten ser att jag tar för afgjordt att bli hedrad med ännu ett bref. Det är näsvist, jag medger det, men det kan lära Hr HofPredikanten att bli försigtigare en annan gång i valet af sina Korrespondenter.

Till L. Lemchen. 32.

Landskrona d. 15. Januari 1804.

Jag tackar dig uppriktigt, min käre Laurentius Valla, för ditt bref. Det måtte ha irrat liksom Israels barn i öknen, utan att det likväl just framkom till något Kanaan. Jag fick det först för 8 dar sen med posten från Lund, der jag gissar det hållit quarantaine en 8 eller 14 dagar. En postdag har förbigått, men också blott en, innan jag nu besvarar det; och då hade jag verkeligen också tänkt att skrifva. Men Du vet, att det är med goda föresatser som med fruntimmer; de äro svåra att uppfylla.

Jag gratulerar dig, att efter utseende ha passerat din jul så muntert. Skada blott att tanken på Homerus skulle så i otid infinna sig och förgifta dina anständiga julnöjen. Jag gratulerar dig annars till bekantskapen med Poëternas far; men han är, jag säger dig det förut, icke af de förekommande personer, hvars connoissance är så lätt gjord. Hans erbara Portvakterska, Madame Gramatika, och hans nerdammade Kammartjenare, Herr Lexikon, äro kinkiga personer som göra audiensen svår. Det förstås, att jag har allt detta af ryktet; ty det var så länge sen jag hade erfarenheten, att jag knappt minnes något deraf. Att tala allvarsamt, min kära Bror, så tror jag knappt Homeri läsning förtjenar den möda han kostar, eller det värde man i allmänhet sätter derpå. Af 100 beundrare som han har, kan man för det första gärna anta att 50 ej läst ett ord i honom, hvarför de också beundra så mycket ifrigare. Hvad de andre 50 angår, så tror jag att åtminstone 49 skola finna hans seder för grofva, hans karakterer för vilda och ohyfsade, hans begrepp för inskränkta eller för mycket skilda från sin tids, ändtligen hans stil för litet ädel för att kunna äga af hans läsning det nöje som andra tiders vitterhet vanligtvis ger. Jag nämner icke språkets svårigheter, som likväl äro så kännbara. Må ske är beundran för Homer, mera beundran för det fornåldriga, det kurjösa, det natur-råa, än för det, efter våra begrepp, egenteligen sköna. Så trodde jag mig åtminstone finna, den tid jag släpade mig genom hans versar; men det var troligtvis brist på smak och kunskap hos mig. Jag önskar dig mera lycka på resan i denna terra incognita; och då jag får mycket goda stunder, torde jag väl än en gång företa den.

Huru jag mår för öfrigt? — Å jo, bra nog. Tegman med Fru och barn ha varit här öfver julhelgen, och Du finner då att jag ej kunnat sakna ett angenämt sällskap. De

gjorde mig det sprattet att resa härifrån för 8 dar sen. I onsdags var jag inne i Lund, men blott på en dag och det för att få mitt akademiska betyg. Jag har nu bifogat det med min ansökning hos Kungen att få, oaktadt bristande skäggväxt, söka Gymnasiisysslor opp i Carlstad. Fakulteten har gett mig det välförtjenta intyg att jag visat ett stilla och »gudfruktigt» lefverne, hvilket jag hoppas skall göra sin verkan. Gudsfruktan är, som du vet, en rar dygd i dessa yttersta tiderna. Kungens frånvarelse, annars så kär för hans trogne undersåter, gör dock att jag har föga hopp att få saken afgjord i rättan tid. — Lindforss följde mig tillbaka till Käflinge, der Du gissar att vi firade skilsmässa, ungefär som Du din hemkomst. — För öfrigt har jag läst temmeligen mycket här i Landskrona, efter det nästan varit min enda ockupation; men ganska litet likväl Kant och Fichte, utan mest leger lektur. Den tiden då jag fann mitt välbehag i att leka blindbock med Kant, är längesen förbi. Jag har märkt att jag ej har mer förnuft än jag väl behöfver att behålla qvar, och har derför föresatt mig att bevara det så länge jag kan, om icke till äfventyrs någon gång det blir mig en Embetspligt att förneka det. Du finner således, att jag icke lefver för filosofien. Men för kärleken då? — Ödmjukaste tjenare! Spörsmålet synes mig något brydsamt att svara på; och efter Du tillåtit mig att, salva gloria, gå det med tysthet förbi vilja vi uppskjuta den frågan till en annan gång. Jag skall icke begära mer än 10 eller 12 års betänkningstid.

Från Choræus har jag haft bref. Han fick intet pris, stackars man. Han beklagar sig också bitterligen. Förnöjsamheten, som fick mention, var af honom. Med det första hoppas jag få stycket ner efter hans löfte. Tålamodet af Wallerius, som fick stora Priset, har jag redan fått ner. Det är originelt Poëm, starkt som Herkules, sententiöst

och stoiskt, kanske ibland sträft och affekteradt. Det är Seneca som länt lyran af Horatius. Skada likväl att Seneca äfven der söker antitesen. Versslaget är lika med det i Ålderdomen; och detta ger anledning till en jemförelse, som må ske ej så alldeles utfaller till Wallerii förmån. Det ena lär mig att blidka, det andra att trotsa ödet. Det ena för mig i en rosenlund; det andra släpar mig med sig öfver skyarna. För min del erkänner jag att jag blir helst vid jorden, som Du vet. Jag förmodar Du läst stycket, och vill derför ej skicka dig det. — Den Geijer som fick priset i Vältaligheten är min slägtinge; men jag känner honom ändå föga mer än till utseendet. Han är känd för snäll i många saker der oppe i Vermland, men af Vitterheten vet jag aldrig att han, förr än nu, varit besatt.

»En tydelig nätt och kort afhandl. de origine litterarum etc.» Jag gratulerar till det angenäma arbetet. Jag har redan börjat att i min Gezelius studera på abc, i förtröstan att det skall ge mig goda oppositioner. Kanske ligger Du redan på barnsäng efter din grekiska afföda. Du kan då anse mig ha kommit blott på barnsängsvisit; och de böra vara korta, det vet jag. Det är din lycka; ty jag kunde annars ha mycket att snacka om, som jag nu uppskjuter till lägligare tillfälle. Emedlertid hoppas jag Du ursäktar hastigheten. Jag skall en annan gång skrifva dig till ett ganska sirligt bref, hvari jag då äfven kan ha den äran att önska Hr Kandidaten lycka till det nya året, som jag förglömt i detta. Jag hinner ej vidare denna gången. Omkring d. 27 reser jag till Lund. Skrif mig då till. Helsa emedlertid alla Skojare, dina bekanta, från Eder allas

väl affektionerade
Es. T.

Till G. Rosén. 33.

Högädle Herr Professor!

Tidningarna ha underrättat mig om den oväntade uppmärksamhet ett Poëm, Den Vise väckt hos Göteborgska Vitterhets Samhället. Jag får då äran att härmedelst ange mig som dess författare. Epigrafen är:

Sub pedibusque videt nubes et sidera Daphnis.
Virg.

Och namnsedeln innehåller denna vers af Lucretius:

Non ita certandi cupidus quam propter amorem.

För någon längre tid sen hade jag äran att till Herr Professorn öfverskicka ett exemplar af Elegien vid en Brors Död, med några föreslagna förändringar. Skulle dessa ej ha blifvit alldeles ogillade, vågar jag äfven förbehålla mig att framdeles få göra några dylika vid detta senast belönta stycke och underkasta dem Herr Professorns omdöme. Poëmets många matta och sömniga ställen fordra utan tvifvel förändring och väckelse; och då jag ej kan ge det någon poëtisk förtjenst, tror jag mig likväl böra, så mycket jag kan, ge det granskningens.

Förlåter Herr Professorn min nyfikenhet om jag frågar huruvida de två andra författarne gett sig tillkänna eller ej, och hvilka de voro?

Med vördnad har jag äran framhärda

Högädle Herr Professorns
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér,
FakultetsNotarie och Docens
vid Lunds Akademi.

Lund d. 9. Februari 1804.

*

34. Till G. Rosén.

Högädle Herr Professor!

Jag har haft äran emottaga Herr Professorns förbindande bref. Det skulle bli mig ett utmärkt nöje att begagna mig af Herr Professorns smickrande tillåtelse att någon gång få göra mig hågkommen med ett bref. Herr Professorn känner våra Skånska SångGudinnor. De föreställa blott en parodi på Smaken, den de borde lära. Jag älskar ej deras umgänge; men möter med tacksamhet hvar och en annans hvaraf jag kan vänta mig nöje och odling.

Geijer är min Landsman och äfven, fast på långt håll, min slägting. Likväl känner jag honom föga mer än till utseendet. Han lär vara vid min ålder, omkring 21 el. 22 år gammal. Hans far är BruksPatron i norra delen af Vermland, men skall ej vara rik. Geyer har studerat i Carlstads Gymnasium, och skall redan der ha varit känd som geni. Han skall ha vidsträckta kunskaper för sina år, i synnerhet i Grekiska och all elegantare litteratur. Han är äfven en stor Musicus, som kännare försäkrat mig. Förr än nu har man dock aldrig känt honom som vitterhetsidkare. Han är af det slags snillen hvars första steg i hvad sak som helst, är seger och förträfflighet. Jag tror att i honom mognar en stor man för fäderneslandet. Hans äreminne skall helt och hållit vara formadt efter Idealet af Lehnbergs. Grefve Oxenstjerna skall till och med ha jemfört dem. Det är att på en dag växa till jätte. När jag i sommar kommer till Wermland skall jag ej försumma att söka närmare bekantskap med detta underdjur i litterära verlden.

Hvad tyckte Herr Professorn om recensionen af Angelinis Encyclopedi? Den är af doktor Ruthström, den samme som öfversatte Faëton i Svenska Akademien i år. Han är, i mitt tycke, en förträfflig slagtare. På Angelinis svar lär komma ännu en replik, som förmodeligen jordar för evigt hans lilla anseende, utan hopp om uppståndelse.

De många och tråkiga göromål jag har här vid Akademien, tillåta mig föga tänka på de omtalta förändringarna vid Poëmet före Sommarn. Till dess hoppas jag äfven att Herr Professorn ej visar det för någon annan än Samhällets närvarande Ledamöter. Det är ej underligt att man åtminstone så länge man kan, vill ha sina brister fördolda.

Jag tar mig härjemte friheten att skicka Herr Professorn några versar. Det är ett blott occasionsstycke och kan således ej göra anspråk på någon förtjenst, utom för dagen. Jag vet dock ganska väl att det kunnat ha en högre, men jag är glad att härvid kunna ha samma slags tröst som vissa behagsjuka fruntimmer, hvilka sätta på spegelns räkning en stor del af ansigtetes fulheter.

Jag har äran att med vördnad och tacksamhet vara

Högädle Herr Professorns
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Lund den 15 Mars 1804.

Till Chr Myhrman. 35.

Högädle Herr BruksPatron!

Då jag härjemte tar mig friheten att öfversända en Disputation hvarpå jag missbrukat Herr BruksPatronens namn, får jag be om förlåtelse både för att det ej skett

förr, och för att det sker nu. Mitt ringa tycke för denna slags akademiska etikett har varit orsaken till det förra; och hvad det sednare angår så hoppas jag att min skyldiga tacksamhet, omöjligheten för mig att på något annat sätt offenteligen tillkännage den, och ändteligen bruket att välja detta organ för erkänslan, skola möjligtvis kunna ursäkta det ringa och kanske narraktiga i företagandet.

Men Herr BruksPatron har skäl att beklaga sig öfver en Dedikation på 6 sidor, och dertill en dedikation som man, åtminstone af de lika raderna, kan se skulle vara poëtisk. Emedlertid, efter jag skulle dedicera så tyckte jag det passade att Herr BruksPatron som sett mina första rim, äfven skulle se mina troligtvis sista. Men att använda Poësien för att säga en blott Kompliment, har alltid förekommit mig som att kläda en Markatta i hofdrägt; och ehuru allmänt detta sednare är, tycker jag ändå att det har liksom något halflöjligt. Jag valde således ett särskildt ämne hvaröfver jag tillverkade ett stycke Poëm (förstå, en samling af rim) deri formen af dedikation var blott tillfällig. Jag såg på det jag skapat hade, och fann det — alldeles icke godt. Jag ville ge det ett bättre namn än mitt och satte dit Herr BruksPatrons. — Se der historia facti. Hvad ämnet angår så hoppas jag att Herr BruksPatron ej ogillar det. Det är ej Herr BruksPatron jag bör be om förlåtelse för att ha angripit en fördom: jag ber endast om förlåtelse för att ha gjort det i så dåliga versar. Om likväl tilläfventyrs någon yngling, varnad häraf, återvänder från litteraturens tistelbana till sin plog och sin läst, så skall jag vara stolt att äfven på något sätt ha gagnat med ett stycke helgadt åt Tacksamheten. — Hvad Disputationen angår så blir den mycket vidlyftig: (hvarvid naturligtvis lärda verlden vinner) men Respondenter-

nas finansplaner nödga mig att stycka missfostret i sådana här små munsbitar. De två första delarna komma att stekas på onsdag. Torsdag tänker jag resa, om allt går väl. Jag far om Ramlösa, Göteborg, Trollhättan, Kinnekulle och öfver sjön hem. På alla dessa ställen torde jag komma att dröja en dag el. två. I början af Juli hoppas jag dock vara på Näset. Professor Tegman hälsar oändeligen. Förlåt mitt slarfvade bref, min långa dedikation, min stympade Disputation, och alla öfriga galenskaper, i anseende till den utmärkta vördnad, hvarmed jag har äran vara

Högädle Herr BruksPatronens
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Hastel. Lund d. 17 Juni 1804.

Till Chr. Myhrman. 36.

Högädle Herr BruksPatron!

För mitt sista långvariga vistande på Rämmen får jag aflägga min ödmjukaste tacksägelse. Den godhet jag der åtnjöt var icke ny för mig; men den måste vara mig så mycket dyrbarare i samma mån jag kan hoppas att den blir offentelig.

Under resan uppehöll jag mig några dar i Carlstad. Fryxell var deciderad att söka den lediga Lektionen och kunde på intet villkor förmås att derifrån afstå. Han och Adjunkten Åberg i Lund äro de enda sökande. Han får i denne en vådlig rival. Hvad mig angår så ser jag nu mera intet probabelt fall hvarvid jag med fördel kunde söka mig in vid Carlstad. Troligtvis förlorar jag också föga dervid.

I början af nästa vicka har jag ämnat företa min Skånska resa. Då jag kommer ner till Akademien har jag tänkt försöka att få för min räkning inrättad en Adjunktur i Estetiken hvarmed vice Bibliotekarie-sysslan vid ledighet och sen beständigt skulle förenas. Jag vore härigenom säker om v. Bibliotekariatet och hade emedlertid ökad befordringsrätt och fastare fot vid Akademien. Saken var redan i somras påtald och jag hoppas få den afgjord i höst.

Min Mor har varit krasslig någon tid; men är nu återtälld. Hon har ålagt mig att framföra sin ödmjukaste helsning.

Jag skall från Skåne ha äran att vidare underrätta om framgången af mina förslag på Bibliotekariatet eller någon annan syssla der nedre. Jag är öfvertygad att Herr Bruks-Patrons godhet interesserar sig för utgången deraf; och jag gör det sjelf i synnerhet för att närmare nalkas en lycka kring hvilken, såsom kring sin medelpunkt, alla mina önskningar vända sig.

Med största vördnad och tacksamhet har äran framlefva

Högädle Herr BruksPatrons
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Millesvik d. 28.
Sept:r 1804.

37. Till Chr. Myhrman.

Högädle Herr BruksPatron!

Min kropp är åter i sitt Skånska Element, men min ande vistas i ett helt annat. »Att gissa hvar står fritt för hvarjom och för enom.» — Jag har nu snart varit här en hel vicka och finner Lund mindre tråkigt än vanligt. Den större frihet jag äger sen jag blifvit löst ur pedagogeriets

bojor, och den uppmuntrande godhet hvarmed Akademiens Fäder nästan utan undantag bemöta mig, göra min tid så angenäm som den kan vara då man så nyss kommit från Rämen till Skåne.

Redan med sistledne post uppgick från Professor Lidbeck hans förslag om inrättandet af en ny Adjunktur i Esttiken för min räkning. Lidbeck är visserligen både välmenande och verksam; men för utgången kan ändå ingen svara. Innan jul hoppas jag saken är afgjord. På Thomees åtgärd räknar jag i synnerhet; och i fall förslaget lyckas kostar det mig nog tacksamhet i specie. Det är en ledsam omständighet; men en Adjunktur, under det jag väntade på Bibliotekariatet, gjorde mina anspråk på en Profession mera gällande och förtjente väl litet bryderi. — För öfrigt underrättade mig Thomee med sista post att jag hos Kungen skall ha vunnit Gymnasii Adjunkturen och haft Beredningen unanimt på min sida. Men jag kan nu mera icke betjena mig af denna fördel.

Jag ber om förlåtelse att jag besvärar Herr Bruks-Patron med detaljen om mina obetydliga affärer. Men det är vanligt att när man visar för mycken godhet och omvårdnad, man straffas tillbaka med dessa ledsamma förtroenden.

Hvad Bibliotekariatet angår, så kan ännu föga i den saken afgöras; och på ett eller två år ännu kan jag knappast hoppas denna sysslas vakans.

Jag tar mig friheten att besvära med öfverlemnandet af inneliggande bref, och har äran att med utmärkt vördnad vara

Högädle Herr BruksPatronens
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Lund den 14. Okt.
1804.

38. Till Chr. Myhrman.

Högtärade Herr Farbror!

Jag nyttjar denna titel, kär för mitt hjerta både för dess egen skull och för det hopp hvarom den påminner; och jag skall med tacksamhet minnas äfven denna godhet, såsom ett steg af närmadt förtroende intill en aktningsvärd Man.

För brefvet af den 8. som jag emottog i onsdags, tackar jag ödmjukast. Jag nyttjar så gärna hvarje tillfälle att skrifva till Rämen, att Farbror aldrig får göra sig säker för att bli hemsökt med bref. —

I går var frågan om Adjunkturen före i Fakulteten, der den enhälligt bifölls och understöddes. Flere af Professorerna framlemnade äfven till min förmån särskildta Memorialer, granna naturligtvis, och som komma att åtfölja Protokollerna till Kanslern som afgör saken. Genom bref från Thomée har jag hopp att den äfven der skall lyckas. Man har äfven proponerat sysslans förenande i framtiden med v. Bibliotekariatet samt lön för mig i min tur. Utgången af detta sednare kan vara oviss. Innom slutet af nästa månad hoppas jag ha saken afgjord i Stockholm, der jag redan, genom Thomee, inför Regeringen afsagt mig Gymnasii Adjunkturen.

Angående det omtalta stället i Livius, så har jag der öfver konsulerat alla Kommentarier som Biblioteket äger, och hvilka äro rätt voluminösa. Ordet *sescenaris* skulle (efter några) vara Genit. af Adj. sescenar. Bos sescenar skulle betyda en oxe som är slaktad med *sescena*, ett slags yxa, el. instrument som nyttjades vid offren. Hos ingen Romersk författare förekommer likväl detta ord; men man gissar endast dertill efter analogien med ordet scena,

el. sacena som, enligt Festus, betyder ett dylikt offerinstrument. — Andra åter läsa, i stället för sescenaris, *sagenaris* som skulle komma af saginare, och alltså betyda gödd. Men man finner i språket Bos saginarius, ej sagenar, och denna lektion synes således föga antaglig, ehuru man annars vet att ord som angingo offren hade ofta ändelsen ar, såsom lar, pulvinar, bustar m. fl. Antagligast synes mig Dukers mening som läser: »bovis sexcenarii», som väger 600 ℔; en tyngd som var ovanlig i Italien der man ej nyttjade så stora oxar som bland oss. Annars har man också läst »sexennis», som ger lättare mening, men icke är understöddt af »MSC». Hvad åter *defluxisse* angår, så bör det efter de flestas påstående heta »diffluxisse». Meningen blefve då den att lefren skingrades i vattnet och upplöstes i vätska. Det efterföljande: »Jecur omne inenarrabiliter absumtum», bestyrker denna tanka. Man vet att ordet diffluere har i språket denna bemärkelse af upplösning, skingring. T. ex. Sudore multo diffluere, hos Phædrus. Deremot betyder defluere vanligtvis »falla ner från något högre ställe». »Moribundus in terram defluxit» o. s. v. De som försvara den vanliga läsarten, påstå att diffluere och defluere kunna nyttjas ömsom, endast att det sednare vore äldre. — Farbror ser af all detta hvad jag vetat länge att Herrar Kommentatörer (hvaribland nu också jag) ingen ting veta. En mystisk slöja hvilar öfver de gamlas skrifter. Vi förstå dem ej; och se der orsaken hvarför just de fleste beundra dem. — Jag ber om förlåtelse för mitt långa radoteri och lofvar att en annan gång vara skonsammare. — Med vördnad och tacksamhet har äran framhärda

Min högtärade herr Farbrors
ödmjukaste tjenare
Eseias Tegnér.

Lund d. 28 Okt.
1804.

Jag skall med det första ha äran skicka Den Vise som nu ändteligen är färdig. Det skulle skedt i dag men jag har ej hunnit ta någon afskrift deraf ännu.

Hvad Informator angår så skall jag höra efter något tjenligt sujet, hvarom likväl här torde bli svårt nog. Den jag i somras hade i förslag är redan engagerad på ett annat håll.

39. Till G. Rosén.

Högädle Herr Professor!

Härjemte får jag ändteligen äran öfversända den Vise, med de förändringar jag för detta stycke ansett nödvändiga. Jag är öfvertygad om att ännu flera kunde behöfvas; men jag skall vara nöjd om mitt bemödande att förbättra versifikationen och ge stycket någon större fullständighet i målning och tankeföljd ej varit alldeles fåfängt. Resor under sommarn och andra göromål ha hindrat mig att förr än nu kunna lemna Poëmet. Jag hoppas också att det ej ännu behöfts till tryckning. Skulle likväl, emot min förmodan, stycket redan vara tryckt, vore detta för mig oändeligen oangenämt; och jag nödgades då af Samhället begära tillåtelse att få, på egen bekostnad, i dess Handlingar låta omtrycka det. Ty ehuru öfvertygad jag än är om otillräckligheten af mina gjorda förbättringar härvid, är det mig likväl omöjligt att vara nöjd med styckets utgifvande i sitt förra skick, hvilket jag har svårt för att anse för annat än ett blott utkast. Jag anhåller ödmjukast om några ord till svar i detta ämne, som kunde häfva min ovisshet.

Jag har nyttjat Sv. Akademiens stafsätt, som jag förmodar kommer att föjas i Handlingarna.

Hvad ändteligen belöningen angår, så får jag äran tillkännage, att i fall medaljens pregling skulle medföra för mycket besvär och tidsutdrägt, jag är nöjd att emotta det utsatta priset antingen i Dukater eller motsvarande pappersmynt.

Jag ber om min ödmjukaste kompliment för Herr Professorns Fru Mor och Fru, och har äran med vördnad vara

Högädle Herr Professorns
Ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Lund d. 28 Okt. 1804.

Till Chr. Myhrman. 40.

Högtärade Herr Farbror!

Jag har haft äran emottaga Herr Farbrors bref af den 8:de och tackar derför ödmjukast. De många och betydliga uppoffringar som Farbror deri erbjuder sig att göra till min förmån och den okonstlade godhet hvarmed det sker låta mig mer än någonsin känna min lycka af föreningen med de bästa och älskansvärdaste menniskor jag känt i verlden. Van, som jag är, att från barndomen åtnjuta Farbrors godhet, kan jag icke rodna för att emotta de förnyade anbuden derutaf; och min ärelystnad skall bli att någon gång bli om icke förtjent, likväl mindre ovärdig den samma.

Vice Bibliotekarien Wickelius söker nu ett Pastorat här i Skåne; och det är troligt nog att han får det; åtminstone hoppas han så sjelf. Hvad som likväl förmått honom att så snart söka sig från Akademien, det må lyckas eller

ej, var en öfverenskommelse som jag träffat med honom eller rättare är på vägen att träffa. Ett förslag dertill tar jag mig härjemte friheten att öfversända; och vågar äfven, i anledning af Farbrors gunstiga löfte, för den deri utsatta ackordsumman, ödmjukt erhålla om Farbrors kaution; en omständighet som Wickelius, försigtig och omtänksam man, för sin säkerhet ovillkorligen fordrat. — Hvad sjelfva summan angår, så är den vida större än hvad jag sjelf hoppades, och kanske äfven i sig sjelf för stor. Men för mindre var det icke möjligt att förmå Wickelius så snart söka sig undan; och att svälta ut fästningen ville ha blifvit ett långsamt medel. Nu varande v. Bibliotekarien som redan i fem år innehaft sysslan, har likväl icke ännu någon gång uppburit den dermed förenade lönen som för närvarande innehas af en Professor, och blir ledig vid nästa års slut; och i händelse han således får det sökta Pastoratet, kommer han att lemna sysslan just vid samma tid som han skulle komma i åtnjutande af lönen. Någon ersättning var således billig härvid. Professor Lidbeck har för öfrigt i synnerhet varit den som styrkt mig till detta steg; och om det ej är förhastadt har jag hans erfarenhet och vänskap att tacka derför. Skulle emedlertid Farbror finna summan för öfverdrifven så är ännu saken ej vidare afgjord än att den kan ändras. Jag får då vänta min befordran af tiden, ehuru jag erkänner att den då, efter allt utseende, torde komma att gå långsamt.

I torsdags uppgick ändteligen expeditionen angående min Adjunktur. Consistorium har ej förr än då varit sammankalladt, hvilket varit orsaken till det långa dröjsmålet. Jag fruktar också att detta blir ännu längre hos Kanslern; ty efter frågan är om inrättningen af en ny syssla, skall troligtvis saken, ehuru obetydlig i sig sjelf, gå till Kungen. Det är derför möjligt att den knappt kan bli

afgjord i nästa månad. Hvad Thomees betalning angår, så tackar jag ödmjukast för offerten. Huru mycken godhet stadnar jag icke i förbindelse för!

Man säger att Konungen i dag kommit till Ystad. Jag gratulerar fäderneslandet. — Från Prof. Tegman kan jag helsa vördsammeligen. Han blir nästa år Rektor. — Från Elof har jag haft några Filippiquer, men hans ifver har nu temmeligen svalnat. — Med helsningerna skall jag besvära Anna, efter jag med så mycket annat besvärat Farbror; och har äran att med största vördnad och tacksamhet framhärda

Min Högtärade Herr Farbrors
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Lund d. 25. Nov.
1804.

Farbror har glömt bort att svara på min vidare förfrågan om Informator. Skulle någon fås denna termin, så vore nu hög tid att höra sig om, i fall man vill få någon duglig.

Mitt bref är utan tvifvel allt för slarfvigt. Men jag hoppas Farbror gunstigt förlåter det. Jag är så van vid att skrifva Protokoller och Disputationer att jag ej kan skrifva annat än illa.

Till A. C. Kullberg. 41.

I fall Bror Kullberg ännu icke alldeles bortglömt sin undertecknade vän, så var god låt införa medföljande stycke i Stockholmsposten. Jag vet äfven så väl som mina läsare, att det duger till ingenting; men så är det också icke den största ärelystnad att vilja immortaliseras

i Stockholmsposten. Skulle du, som förstår den saken bättre än jag, anse för rådligast att det dväljes i sitt mörker, så var god och skicka mig åter det här lappriet. Var öfvertygad, att det skall icke surprenera mig. Härmed må vara hur det vill, så väntar jag i alla fall och gläder mig åt några rader från dig. Jag är väl ej så obillig att jag fordrar ett bref från dig i betalning för ett från mig; men derföre är också detta det andra jag skrifver. På hvad sätt som helst ville jag gerna ha några rader från Kullberg att högmodas öfver.

Är det sant hvad jag hört att Grangren eller Granberg — jag mins ej rätt hvilkendera — skall i år få Lundblads Stipendium, och för hvad? — Är Choræus gift ännu? Var god och helsa både honom och Hummel.

Får jag gratulera till något nytt pris i Akademien? Jag har gudskelof i år ingenting äfventyrat. Huru snart få vi vänta den utlofvade Tidningen? — Förlåt min frågvishet. Men det är billigt att man frågar mycket af den som vet mycket.

I fall du vill låta införa Poëmet, så såge jag gerna att dermed ej dröjde för länge. Förlåt att jag besvärar härmed, men jag kan ej nu åter anlita Hummel.

Intet nytt härifrån. Förlåt mitt slarfviga bref. Min tid är så upptagen.

Med fullkomligaste högaktning har äran vara

Din vän och ödmjukaste tjenare

Tegnér.

Lund d. 29. Nov. 1804.

Till Chr. Myhrman. 42.

Högtärade Herr Farbror!

Jag kan ej bättre använda första postdagen på det nya året än att skrifva till Rämen. Mina bref spöka der så ofta; och det af samma orsak som den Giriges vålnad har att stiga opp ur grafven och besöka sina lemnade skatter. Men jag tröstar mig emedlertid med hoppet om uppståndelsen.

Farbrors bref af den 12 December har jag haft äran mottaga. Det var rätt väl att ingen Informator behöfdes så hastigt. Jag hade annars kommit i mycket bryderi; ty hela denna termin har jag ej känt något enda tjenligt sujet dertill. Våra studerande ynglingar äro i allmänhet mycket råa, både i afseende på seder och kunskaper, och i allmänhet mer otjenliga för undervisningen än man skulle föreställa sig. Man har derför också här börjat med pedagodiska examina som hvar och en som vill söka kondition måste undergå. Nyttan deraf är hvad som ännu återstår att se. —

Genom Elof känner väl Farbror redan hvad vändning min Adjunktssak tagit. Jag är dermed ganska nöjd och har orsak att vara det. Den lön af 125 rdr som jag genast, för nästa år kommer att uppbära, är väl obetydlig i sig sjelf, men kan likväl i mina omständigheter vara af vigt. Att adjunkturen blir förenad med v. Bibliotekariatet, är det ännu mera, och ger mig mera fast fot vid akademien. Jag har alltså mycken orsak att vara nöjd med Thomée, hvars bemödande och auktorité jag i synnerhet har att tacka för utgången af företaget. Som han äfven i somras vid klagomålen öfver Carlstads Consistorium varit min komissionär, fruktar jag att jag ej kan för hans besvär

bjuda honom mindre än 100 rdr. Det är väl sant att denna summa är allt för betydlig för en så ringa beställning som en akademi-adjunktur; men denna utgör likväl första verkliga steget till min framtida befordran och Thomée kan för den samma bli af mycken vigt. Om en månad hoppas jag ha målet afgjordt tillbaka från Regeringen.

Har Farbror läst Ceremonialet vid Bonapartes kröning. Fransoserna gjorde den mera ceremonielt än hans Fru då han var i Egypten. Pompösare kunde man aldrig fira frihetens begrafning. Ett fönster skall den dagen ha kostat öfver 600 Livres. Det var som vanligt, en farce, efter den långa Tragedien, Revolutionen. Och ännu drömma filosoferna om en allmän upplysning och frihet för verlden! —

Från Stralsund intet nytt af betydenhet. Man tror allmänt att Kungen ej kommer till Sverge före nästa sommar. Postjagterna ha likväl flere gånger gått af och an utan någon svårighet. Man hviskar att Lagerbjelke, som sjelf vill dirigera sitt Marionettspel, men fruktar för skickligare spelare i Stockholm, skall vara orsaken till det långa dröjsmålet. Den infama malicen! — Här är nu stark köld. Sjön till Köpenhamn är redan praktikabel för rymmare. Min jul har jag tillbragt behagligt nog. Jag har nästan hvar dag varit bortbjuden här i staden. Jag är likväl så ensam bland Lundaboarna; och att det ej är bra har man vetat, allt sen Adams tid. Jag hoppas, man haft roligare på Rämmen.

Jag ber om förlåtelse för mitt hopfösta bref och har äran att med största vördnad och tacksamhet vara

Lund d. 6. Januar.
1805.

Högtärade Herr Farbrors
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Nilsson och Lidbeck hitväntas i början af nästa månad från sin utländska resa.

Till A. C. Kullberg. 43.

Jag är dig mycket förbunden, goda Kullberg, för ditt sista bref och ditt besvär med min förvillelse. Jag är numera rätt glad att denna ej blef annonserad genom tidningarna. Man märker ej huru dumt barnet är förr än det kommit litet till åren; och då först fröjdar man sig hjerteligen, om ödet förhindrat det att, likt Cham, blotta sin faders blygd. Möjligt är det också, att de omnämnde stroferna innehöllo något gudlöst och oanständigt. Ty att hvad som säges om hedniska religionsberepp bör, efter Lenngrens teologi och logica, nödvändigt förstås om vår sanna luterska lära, förefaller mig ingalunda besynnerligt. Det är emedlertid godt att jag blifvit varnad innan jag var evinnerliga förtappad.

Har Du i Stockholm händelsevis hört omtalas en grafskrift öfver en Borgareflicka som för någon tid sen saligen afsomnade här i Lund? Du förstår lätt, att det är den faderliga nyfikenheten som frågar. Orsaken härtill är likväl den att man berättat mig att stycket skall ha blifvit uppläst i Svenska Akademien, och att jemväl någon af den vittra Nämnden skrifvit hit ner för att få veta författaren. Otroligt förefaller mig detta; ty den vittra hungersnöden måtte vara stor då man ger sig på grafskrifterna, i synnerhet de som komma från Lund; men som saken emedlertid rörer min egen kära person och jag här nere hvarken vill eller kan få någon riktig upplysning derom, så kunde Du

vara god och vid tillfälle underrätta mig huruvida den omtalta berättelsen har någon grund eller ej. Jag vet, att du är invigd i akademiens hemligheter. Skulle du likväl ej hört något härom, så vill jag icke att du för min del gör någon efterfrågning. Saken är i högsta grad obetydlig; och din tid bör minst af allas upptagas med sådana.

Nå, Choræus är gift, har jag sett af tidningarna. Gratulera honom på mina vägnar. Det måtte vara interessant för honom att nu mera arbeta, icke på ett Poëm, utan på en Poët. Jag hade verkeligen ämnat att skrifva honom till för »att med un peu d'esprit förskingra kärleksplågan»; men jag hoppas att Tiden, som har goda släckningsanstalter i den vägen, förekommer mig, så att han småningom får några ögonblick lediga för att minnas sina bekanta. Hans Predikan för Akademien skall ha varit ett stort mästerstycke. Helsa honom så mycket.

Intet nytt härifrån af betydenhet, om icke det att Prof. Lundblad talar mycket om utgifvandet af ett svenskt och lat. lexikon. En småledsam omständighet härvid är likväl den, att han hvarken sjelf kan skrifva det eller få någon annan dertill. Annars hoppas han god afsättning, i synnerhet om Sv. Akademien hädanefter som hittills berömligen fortfar att uppge explikationsöfningar till täflingsämnen i Poësien. För öfrigt herrskar här nu en stark vinter i vädret som i skrifterna.

Ursäkta hastigheten. Hedra mig vid tillfälle med några rader och berätta då också hvad litterärt nytt som tilldragit sig. Hvem var författare till Poëmet öfver Odödligheten? Det måtte du känna. Helsa om jag har några bekanta och tänk någon gång på din

förbundne vän
Tegnér.

Lund d. 7 Febr. 1805.

Bor Choræus qvar på Carlberg eller i staden?
Vet Du om att Geyer redan har sin täflingsskrift om Oxenstjerna färdig för nästa gång? Jag har dock ej ännu sett den.

Till Chr. Myhrman. 44.

Högtärade Herr Farbror!

Jag har haft äran emotta Herr Farbrors sista bref af den 23 Januari och tackar derför ödmjukast. Det är en ledsam omständighet att Farbrors anmärkning angående Apollos söner är så sann, att den träffar in till och med på hans styf-söner, som mig och andra dylika. Jag har i detta afseende kämpat länge med mitt öde, som likväl ännu alltför ofta segrar; men jag hoppas kunna upplefva den dag då striden blir afgjord till min fördel. Som likväl denna tid ej ännu är kommen, så får jag införa Farbrors offert på det långa registret af godhet och omsorg som jag aldrig lär kunna afbetala. Jag skrifver i dag till Gustaf härom, och väntar nu alla postdagar på min fullmakt.

Professor Lundblad har erbjudit mig öfversättandet och omarbetandet af ett tyskt och latinskt lexikon till svenskt och latinskt; en nödvändig bok som vår studerande ungdom ännu alldeles saknar. För öfversättningen har han bjudit mig 500 rdr. Det är ett kinkigt och långsamt arbete, som åtminstone upptoge ett år. Man har sagt mig här att man ej tilltror mig nog tålamod dertill. Det är möjligt att jag, par depit, gör försöket. Emedlertid har jag ännu icke deciderat mig.

Att Pomern skulle vara såldt ha vi ej hört här nere.

Våra politici här ha ingen vigtigare nyhet än den att Kungen stympat sin hårpiska och alldeles icke sitt rike. — Vår skånska vinter är förmodligen redan förbi; och hafvet, som legat några dar, bryter opp. Jag får ej skrifva långt i dag efter jag skrifver så ofta. Jag ber om min hjerteligaste helsning för alla hemmavarande och är med fullkomligaste vördnad och tacksamhet

Lund d. 10 Febr. 1805.

Högtärade Herr Farbrors
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

45. Till M. Lagerlöf.

Lund d. 17. Februar. 1805.

Förlåt mig, kära Lagerlöf, att jag besvärar dig med att framlemna medföljande bref. Jag hade länge tänkt att skrifva dig till, men har beständigt väntat på bref, hvarom jag äfven genom andra korrespondenter på Rämen fått löfte. Men jag vet ej hvad jag skall tro om de löften som komma derifrån; åtminstone ha dina hittills blifvit ouppfyllda. Bättra dig derför hädanefter. — Nå, hur finner du dig på Rämmen? I fall kärleksfebern ännu icke lemnat dig, så måste ditt tillstånd vara comme ça. Jag har hört att Hulfers nu åter börjat spöka deruppe. Der har du en ful rival. Hvad mig angår, så kan jag ej annat än tro på den gamla regeln, att absentes carent. Lyckligt är det likväl när sakerna äro så beskaffade att de kunna räcka till både för när- och frånvarande. Jag är för öfrigt, som du vet, en stor filosof, som icke frågar efter verldens flärd, fruntimmernas inberäknad deri. Om du påminner dig och jemför mina planer för fyra månader sen

med hvad jag här skrifvit, så hoppas jag du inser detta. — Intet nytt härifrån, som kan interessera dig, om icke det att Eckerberg nyligen blifvit nämd till Docens i Botaniken. Han ber helsa dig. Äfven så Eriksson som mottagit kondition här ute på landet och ej lär komma till Vermland så hastigt. Glöm icke helsa Bengt och bed honom skrifva mig till vid tillfälle. Gör så du äfven och berätta då allt hvad som kan interessera mig. Vidare en annan gång. Helsa alla från

Din

Vän

Esse T—.

Hur länge blir din station på R—? Är Örtenblad i Uppsala el. hvar?

Till M. Lagerlöf. 46.

Lund den 28 April 1805.

Jag vet icke hvilken af oss som skref sednast; troligtvis är turen hos mig. Förlåt mig om jag dröjt något länge. En lång tid bortåt har jag blott skrifvit stridskrifter till Rämen, och ej fått tid att tänka på mina lugnare vänner deroppe. Ty Du skall veta att min och Annas korrespondans presenterat fullkomligt en rättegång; der käromål och förklaring, der åter förlikning och ersättningsvillkor. Löjligt är det nog, men roligt eller trankilt är det icke. Skulden är förmodligen min och omständigheternas; ty hvad Anna angår så vill jag tro att det är en god, uppriktig och pålitlig flicka. Det är emedlertid, som Du vet, ganska rart att finna ett fruntimmershjerta som

verkligen har det värde för hvilket det inlöses. De mesta äro blott spelpenningar som gå laget om, utan halt och valör. I kärleksvägen måste man ta allt för gull som glimmar, så snart man en gång tagit sitt parti. Man bör blunda och tro sig lycklig. Det är mitt beslut för framtiden, om jag endast kunde utföra det. Att jag varit jaloux på H—s har Du väl hört. Jag tror hvar och en annan i min belägenhet varit det, som jag; ehuru det är alltför möjligt att det var utan skäl. Hans många resor till R— och andra omständigheter göra åtminstone sannolikt att han ännu ej öfvergifvit sin älskogsplan, som var väl fattad, som man måste medgifva. Säg mig nu hur snart han väntas åter? Jag gissar att den hugneliga dagen snart är känd. Glädjen kan ej tiga. Hvad mig angår så vet Du väl att jag tänker gifta mig nästa år. Jag hoppas då ha Bibliotekariilön; och oaktadt jag ofta varit svartsjuk, har jag likväl aldrig satt i fråga att jag ej vore säker om Annas hand. Men ett fruntimmer har, som Du vet, många andra persedlar, dem en karl ej gärna vill veta delade åt andra, exempelvis hjerta, m. m. och mina tvifvelsmål rulera naturligtvis på dessa. Ehuru jag håller ganska mycket af Anna, är jag likväl icke säker att hon som hustru skall göra mig lycklig. Dertill fordras mycket annat än blott kärlek, som visserligen är nödvändig för ett lyckligt äktenskap, men icke på långt när ensam tillräcklig. Det är i sig sjelf ett stort vågspel att vid mina år, då man är blind af sin passion, och för öfrigt icke kan ha samlat stor erfarenhet och menskokännedom, anförtro sin sällhet för hela det långa återstående lifvet, den bästa delen af sina dagar, åt ett fruntimmer som man omöjligen kan känna fullkomligt. Jag ångrar icke hvad jag gjort; men jag kan ej hindra mig ifrån att med ett slags häpnad betrakta huru jag, kanske för tidigt, lupit fram till vägskedet mellan lifvets sällhet och olycksalighet,

och icke lärer att veta hvilkendera väg jag valt förr än det är för sent att vända om. Ingen annan än en narr väntar af äktenskapet el. något annat i lifvet en full lycksalighet; jag tänker åtminstone icke derpå; men hvad jag önskar är att ej bli olycklig, att finna i det äktenskapliga lifvets behag ett slags ersättning för dess många besvärligheter och ledsamheter. Och bör jag kunna hoppas det? Huru mycket fordras det icke af en hustru för att blott ej göra sin man olycklig? Debauchen, fåfängan, trätgirigheten, herrsklystnaden, förställningen, kapriserna — se der sköna egenskaper, hvaraf en enda blott är tillräcklig att förstöra en karls lugn och lycksalighet. Säg mig uppriktigt din tanka om mitt tillkommande äkta öde. Du ser naturligtvis mer än jag deri. Men säg mig din tanka utan förbehåll och afseende på personen. I fall jag skall stupa så gör jag det heldre med öppna än förbundna ögon. Jag hoppas af din vänskap att Du ej vägrar mig detta: och i belöning skall jag ge dig en regel som jag tror mig ha af erfarenheten. Det är den, att man ej bör engagera sig med någon mska, för hvilken man ej är i stånd att fatta ett fullkomligt förtroende; felet må nu ligga hos en sjelf el. hos den andra. Ty ingen passion är i verlden hvarken plågsamare el. löjligare än en kärlek utan förtroende och öppenhet. Besinna det, kära Bror, och ursäkta min långa predikan. Jag vet icke hvarför jag just i dag är så fallen för att filosofera öfver framtiden; men hvad jag har skrifvit det hafver jag skrifvit, och jag hoppas du ej räknar på att det är tråkigt.

Nå hvad gör man om dagarna på Rämen, och i synnerhet hvad gör Anna? Derom måste Du underrätta mig. Här nere passerar intet nytt af betydenhet. Att ErkeBiskopen väntas hit ner i slutet af Maj, och Kungen i Juni synes mig åtminstone rätt obetydligt. Norberg sö-

ker att bli DomProst. Man har narrat honom, den goda själen; men jag hoppas han tar åter sin ansökning el. åtminstone ej får sysslan. Sönnerberg är blifven Adj. efter Liljenroth och Thelin blir förmodel. efter Åberg, äfn som Wickelgren efter Wåhlin. Wickelius, v. Bibliotekarien, får förmodel. Hvittaryds Pastorat i Småln. Från äldsta Lindfors skall jag helsa dig. Han är AkademiBokhållare efter Malmros, och hoppas kunna bringa sin lön till 300 Rg. Se der allt det nya jag vet härifrån. Säg mig när du lemnar R—n och hvad arrangement skall tas angående din efterträdare. Jag har ingen ting hört af. Huru snart jag kommer till Bergslagen är osäkert. Det är dock säkert att vi träffas i sommar. Skrif mig till, som jag sagt, och säg mig din hjertans mening om hvad jag frågat. Är Du kär ännu i A—? Berätta äfven allt hvad som tilldrar sig på R— efter det alltid är märkvärdigt för mig. Ty hvem är ej barnslig då man är kär? Helsa så mycket Fru Myhrman och Eva och Anna i synnerhet. Äfenväl Bengt, ehuru jag kanske skrifver honom till. Ursäkta allt slarf.

Din Vän
Esse T—.

Se här ett Poëm, att du måtte finna att jag är gudfruktig. Det är blott ett fragmentariskt infall som du väl ser. Annars är min öfvertygelse att christna Religion mer än de mesta andra har sin poetiska sida (se Psalmboken) hvari också ganska mycket af dess förtjenst och värde för mskosinnet torde bestå. —

Hur går det med din hushållning? Du tänker väl icke på att gifta dig? Helsa Anna och bed henne komma ihåg mig. Skrif snart. Eckerberg helsar. D:o Wener.

Till Bengt Myhrman. 47.

Lund d. 28 Aprill 1805.

Jag skrifver endast några ord till dig, min kära Bengt, för att, om möjligt är, utprässa ett bref från dig. I 6 månader har jag nu förgäfves arbetat derpå; och det är för mycken lättja, kära Bror. Det är sant jag vet ändå att Du lefver och mår väl, som är hufvudsaken; men det vore ändå artigt, förstår Du, om jag finge denna underrättelse från dig sjelf. För öfrigt äro Annas och mina bref så uppfyllda af egna bekymmer att vi sällan få rum att skrifva om andras. Således vet jag ännu icke huru länge Du kommer att vistas på Liljendahl, om Bratts—n skall der succedera dig, och hur snart Du måste ge rum för henne, med mera sådant. Item, om Du ej snart vill gifta dig, eller om Du ännu fortfar med Bellandriska principer, o. s. v. Du kan således ej klaga att Du ej har ämnen att skrifva om; och den der hufvudvärken, som i synnerhet postdagarna besvärar dig, måtte väl ej vara perpetuell. Jag hoppas således att Du tar reson, och bättrar dig.

I sommar träffas vi nog, tänker jag. Åtminstone längtar jag förbannadt att ännu en gång få se Hulphers blida ansigte; ty jag tviflar alldeles icke att han ju då, som nu, infinner sig på lejd. Du har väl hört alla de protester jag gjort deremot för den stackars Anna, ehuru förgäfves hittills. —

Nå, lycka till den nye S[vå]gren. Jag hoppas han blir [litet] mindre jaloux och inquiet, o[ch] faller bättre i smaken än den andre syndarn. Hvad jag ö[nskar] är blott att han gör Eva lyck[lig] ty hon förtjenar det verkeli[gen].

Helsa till Anna och säg henne att jag håller rätt mycket af henne, och mer än förr, hvilket ej heller är underligt

så här på vårsidan. Helsa äfven Mamma och Eva och skrif snart ett långt [bref] till

Din
trogne vän
Esse T—.

48. Till Chr. Myhrman.

Högtärade Herr Farbror!

Det förtroende hvarmed Farbror behagat hedra mig har väl smickrat mig; men tillika är det brydsamt för mig att bli rådfrågad i en sak som jag förstår så litet som Poesien, i synnerhet då min mening kanske skall ristas i koppar. Jag vill emedlertid säga min tanka, och öfverlämnar åt Farbrors och andras bättre urskillning att anta eller förkasta den.

Att vid inskriptioner i allmänhet, i synnerhet vid något så varaktigt som ett kopparstick, betjena sig af Svenskan, är åtminstone något hittills ovanligt; och jag tror äfven at bruket här är förnuftigt. Ty man säge hvad man vill om de nyare språkens fördelar, så hinna de dock aldrig i precision, korthet och kraft upp emot Latinen; och just efter dessa egenskaper äro nödvändiga vid en inskription synes det mig klokt att de flesta dylika äro författade på detta språk. Dessutom blir ett kopparstick alltid, åtminstone af en så skicklig hand som Martins, bekant utomlands, till det minsta för samlare: och utomlands känner man icke svenskan, som bekant är. Jag tar således för afgjordt att inskriptionen bör vara latinsk, såsom både brukligare och mera öfverensstämmande med sakens natur. Men bör den vara på prosa eller vers? Deri är bruket deladt, och allt kommer an på godtfinnande. Väljes det förra så synes mig

den af Farbror föreslagna underskriften vara dertill rätt passande. Den är kort och simpel och just derigenom hvad den bör vara. Skall det vara vers (som kanske vore bättre) så tar jag mig frihet att föreslå medföljande. Den är kanske något vidlyftig: och det är vanligt att ju mindre tankar ju fler ord plär man ha. Jag hoppas dock att fyra rader rymmas utan svårighet. Men att i dessa fyra rader kunnat och äfven bort sägas mera, derom är jag öfvertygad. Emedlertid kan jag nu ej få det annorlunda. Orden Paternae Memoriae dicavit C. M. Fil. har jag satt inunder, efter denna idé föga kunnat ingå i versen. Sådana underskrifter äro också icke ovanliga och blotta namnet skulle kanske synas stå alltför naket. — Utan tvifvel hade det varit lättare att skrifva en Svensk vers; men som sagdt är, tror jag icke det passar så väl. Skulle likväl Farbror nödvändigt vilja ha Svenska, så finner jag ingen ting att anmärka vid den föreslagna. Men ännu en gång röstar jag för Latin, vers eller prosa, efter som synes tjenligast.

Allt hvad nytt jag vet härifrån skref jag för någon tid sen till Olof. Våren har varit snöig och kall; men är nu mildare. Våra examenstider förestå, och göromålen bli många. Jag önskar Farbror snart måtte slippa från Stockholm; ty det måtte vara odrägligt att denna tiden vara borta. Skulle någon annan idé till inskription, svensk i synnerhet, falla mig in så skall jag, för ombytes skull, skicka den på torsdagsposten. Det brefvet är i Stockholm den 14:de, och således ej för sent hoppas jag. — Träffas Thomée skall jag be helsa honom. — Med vördnad och tacksamhet framhärdar

Högtärade Herr Farbrors
ödmjukaste tjänare
Esaias Tegnér.

Lund d. 5 maj 1805.

49. Till Chr. Myhrman.

Högtärade Herr Farbror!

Mitt sista vistande på Rämmen har, efter vanligheten, ökt den stora skulden af mina förbindelser till Farbror och dess Hus. Jag kan icke betala den annorlunda än med tacksägelser; assignater hvarmed Farbror, af egen erfarenhet, vet att Ädelmodet låter sig nöja, då de menligen icke äro förfalskade. Det är detta jag kan försäkra om mina. Rämmen har blifvit mig mera än hem; och jag har icke förlorat en far, utan för att återfinna en bättre. Lycklig skall jag anse mig om mitt bemödande på något sätt svarar emot Farbrors godhet och afsigter. Jag vill icke ha den dubbla vanäran att falla, då en mäktig hand stöder mig. — Min resa gick rätt bra. Jag uppehöll mig några dar på Näset och for sen, öfver Göteborg, hit ner. Någon annan genare väg fanns ej. Fredagsafton kom jag sund och helbregda hit. Här är sig allt likt, utom det att vi fått en ny Professor i doktor Munck af Rosenschöld som efterträdt Barfot. Han är en 30 års man, och kan således anses ha gjort lycka.

Min fullmakt är ännu ej nerkommen, och, i anseende till Kanslerns frånvaro, torde det ej ännu ske på en 8 à 14 dar, Wickelius är för det närvarande på landet så att jag ej kunnat träffa honom, för att fråga vid hvad tid han önskar sin ackordsumma. Med nästa post skall jag dock underrätta härom.

Kungen är ännu på Beckaskog hos GeneralGuvernör Toll; men vid månadens slut lär han resa öfver till Stralsund. Kriget lär vara nu mera oundvikligt. Man tror här allmänt att Preussen gör cause commune med Frankrike och besätter Hannover. Äfven att Dannemark torde följa

Preussens exempel. Att Buonaparte och Tyske Kejsaren redan äro begge vid sina Arméer vid Rhen, är väl redan bekant. Då sen Ryska Kejsaren och vår Kuug äfven inställa sig vid Armén, så kan man säga att der blir en strid mellan krönta hufvuden. Förfärlig blir choquen, efter utseende; men så bestämmer den väl också för lång tid Europas öde. —

Från Professor Tegman har jag många helsningar att framföra. Såsom Rektor är han väl för mycket sysselsatt för att skrifva. —

Med fullkomligaste vördnad och tacksamhet har jag äran vara

Högtärade Herr Farbrors
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Lund den 13 oktober 1805.

Till A. C. Kullberg. 50.

Quod felix faustumque sit, faciat Deus ter optimus maximus! Jag har i år satt in på det vittra Lotteriet, och väntar således med fruktan och bäfvan på dragningen. Frågan är icke mindre än den huruvida jag skall få mention, eller silfverpenning, eller intetdera. Döm således, om jag har skäl att vara inquiett! I detta bryderi tar jag min tillflykt till dig, k. Bror Kullberg, som så ofta med råd och dåd behagat gå din tjenare till handa. Du träffar alltid Landsh. Rosenstein eller någon annan af Akademiens Ledamöter och får af dem veta hvilka stycken — rimmade neml. som komma att inlösas af den poëtiska

Banken, och hvilka andra åter, som futtiga Assignater förkastas och ogillas. Det är väl sant att jag kunde vänta med en sådan fråga tills Tidningarna fram i Januari stillade min nyfikenhet; men du vet att nyfikenheten blir med hvarje dag tyngre och tyngre; och för öfrigt är icke jag ensam intresserad af denna fråga. Som sagdt är, gör jag mig icke stora förhoppningar. För öfrigt ber jag dig att ingenting nämna om mitt försök för StockholmsHerrarne. De äro icke alla rätt toleranta. Att jag kan anförtro mig åt dig och icke åt dem, det sker af samma orsak, som att man häldre tillstår sitt nederlag för en tapper man, än för en kruka. — Ett vackert stycke täflar i år i Svenska Akademien, och det är Geyers äreminne öfv. Oxenstjerna. Något sådant har jag icke läst på vårt språk, Gyllenhjelm kanske undantagen. Möjligt likväl att dess belöning möter svårigheter, efter det alldeles icke är i Fransyska, enda saliggörande, smaken. Schillers stora anda sväfvar öfver hela stycket som fordom Roms örn öfver ett segerfält. Laga, att du får se det hos Rosenstein. Jag är öfvertygad att du skall finna det förträffligt.

Nå, tack för den vackra Grafskriften öfver fröken Gyllenborg, som jag läste i Posten. Hon är oändeligt älskvärd, okonstlad och naif, den der »Sångens Tärna». Hon slösade kanske der med sina blomster, men det är så de rikas sätt. I allmänhet liknar jag din Sångmö vid en öm och blygsam Arkadisk skönhet, och Wallerii deremot vid en Amazon, stark och blixtrande, som fan må slåss med. Men jag vill kyssa den förra, då jag bugar mig för den sednare.

Nå, se här åter ett Poëm af egen Manufaktur. Du finner, att jag håller mig vid Elementerna i Naturen som i Poësien. I fall du skulle tro att stycket förtjenar trycksvärta — du dömmer därom bättre än jag —, så skulle jag önska att se det infördt i StockholmsPosten. Jag har re-

dan en gång förut besvärat dig med en dylik kommission, som då misslyckades, hvaråt jag sen var rätt glad; men denna gången förmodar jag åtminstone icke att man finner något gudlöst i mitt Poëm, ehuru jag verkeligen försummat att ta Consistorii Ecclesiastici censur derpå. Jag vill äfven hoppas att Stockholmsposten som i hvart nummer har så tillräckeligt rum för den *erfarna brännmästaren*, den *moderna Kokerskan*, item *Hemoroiderna* och den *rätt ypperliga och feta Blanksmörjan* etc. etc., äfven måtte kunna inrymma en vrå derbredevid åt mig, i synnerhet nu sedan Redaktören tyckes böra, af patriotisk distraktion, glömma bort att införa utländska nyheter. Skulle han likväl göra någon svårighet vid tryckningen, så vill jag visst icke pressera dermed. Dåliga verser att läsa ha vi nog ändå. Jag hoppas då få stycket åter, »med ett ord till tröst och ett till aga». Förlåt mig emedlertid att jag besvärar med sådana här småsaker; men jag har nu en gång blifvit din gäldenär, och det är ditt eget fel, att du låter mitt Debet bli för stort. Så snart du får någon underrättelse angående Svenska Akad. så var god och skrif. Säg mig äfven hvilka täflande man känner. Lidbeck helsar. Äfven Wickelius. Att jag blifvit hans efterträdare i U. Bibliot. torde Du veta. Ursäkta hastigheten. Med högaktning och förbindelse.

Din
vän
Tegnér.

Lund d. 14 Nov. 1805.

51. Till Chr. Myhrman.

Min vördade Herr Farbror!

En resa till Köpenhamn, hvarifrån jag först i måndags återkom, har hindrat mig från att förr än nu kunna besvara och tacka för Farbrors sista bref med innelyckta 400 rdr Bko. Jag har af denna summa användt 333,16 Bko till afbetalning på gården, efter förskrifning. Det återstående af köpesumman bör betalas i slutet af September. Att pengar kunna fås på Malmö Diskont derom är väl ingen fråga, ehuru blott på kortare tid, som på alla Diskonter. Kaution hoppas jag kunna få bland mina härvarande bekanta bland Professorerna, i synnerhet om jag äfven får farbrors namn. Men härom får jag väl vidare rådgöra i sommar.

Farbrors underrättelser om Fastings marknad voro på det högsta oroande. Det smärtar mig mer än jag kan uttrycka att i så fatala konjunkturer jag, som redan fått så mycket, skall ännu vidare ligga farbror till last. Jag hade derför till hälften tänkt att, i fall Anna ej hade något deremot, uppskjuta med vårt giftermål till ett annat år, under hopp om bättre konjunkturer. Det vore kanske nog för Pappa och Mamma att på ett år förlora en dotter; och det passar kanske också bäst att äldsta systern gifter sig först. Vi böra icke sky denna lilla uppoffring för den som gjort så många större för oss. Emedlertid har jag skrifvit härom i dag till Anna. Hennes känsla af det rätta, det bästa, tänker jag skall vara säkrare än min. Hade jag kunnat föreställa mig att detta år skulle bli så olyckligt för Bruksidkare, och således väntat med gårdshandeln, så hade denna betänklighet varit onödig.

Efter hvad jag hörde i Köpenhamn, så kan Sverge vara mycket tryggt för något Danskt anfall. Danska Regeringen är mycket fredlig, och all fruktan är på begge sidor länge sen försvunnen. Preussen tar väl Pomern utan blodsutgjutelse, och verlden kan få se att det ej behöfves krig för att förderfva Sverge, då andra orsaker så kraftigt verka dertill. Att Regementerna äro marschfärdiga betyder säkerligen, i alla möjliga afseenden, ingen ting.

Prof. Tegman ber om sin kompliment. Med oföränderlig vördnad är jag alltid

Lund d. 20 Aprill 1806.

Högtärade Herr Farbrors
ödmjukaste Tjenare
Esaias Tegnér.

Jo, visst var 1000 rdr för mycket till bosättning. Men jag inberäknade så många andra poster deri, för öfrigt är jag en dålig kalkulatör.

Till A. C. Kullberg 52.

Lund d. 26 April 1806.

Min käraste bror Kullberg! Af Direktör Berling har jag blifvit underrättad om att Ombudsman Wallmark, å Embetes vägnar, tilltalat honom för uraktlåtandet af författarens namngifvande under en Grafskrift öfver Kornett Rosenblad. Som jag nu varit nog olycklig att ha författat de der rimmen, och dessutom är vän af Berling, så måste naturligtvis sakens utgång interessera mig. Det sanna är det, att Grafskriften såsom Bihang åtföljde Lunds Tidning och att under dylika Bihang sällan el. aldrig namn plär sättas. Du känner för öfrigt sjelf att Berling icke

är den man som med uppsåt eluderar Tryckeriförfattningarna; och hans felsteg, om det är något, är ett misstag, icke någon elak afsigt att störta Staten och Regeringen i olycka, som man annars tror i allmänhet är alla Svenska Boktryckares afsigt. Du vet att bara oskuld plär komma från Berlings pressar. KanslersEmbetet, det vaksamma, har visserligen ingenting att befara af honom. Jag hoppas derför att Du, på hvilken domen till största delen beror, af vänskap och godhet både för mig och Berling söker afböja att icke den hederlige mannen med 100 rdr måste plikta för sin obrottslighet. Jag vet, att lagarna äro stränga, och resonerar icke öfver deras billighet; men jag vet äfven att de lagskipande kunna och böra förmildra deras dödande bokstaf, efter rättvisa och billighet. Gör derföre hvad du kan, och låt ej dina vänner säga rodnande, att äfven du underskrifvit en obillig dom.

Jag minnes icke om jag skrifvit dig till sen jag genom dig blef underrättad om Svenska Acad:ns priser. Jag reste strax derpå till Vermland och har förmodeligen försummat att tacka dig för underrättelserna. Att »Ynglingens Sotsäng eller Lifvet och Döden» och »Kulturen» bägge voro af mig torde du redan känna. Ingendera hade någon synnerlig förtjänst, och jag klagar icke öfver orättvisa. Poësi är icke min sak, märker jag, och tröstar mig lätt deröfver. Din Husliga Sällhet var mycket vacker och elegisk, ehuru jag tänker, att Ålderdomen är en tafla af mera lif, helhet och hållning. Annars börjar jag att i allmänhet misstro min omdömesgåfva mer och mer, då jag finner huru motsatt den ofta är mot andras och bättres. Hvad kan vara orsaken att du aldrig skickar mig något af hvad du skrifver? Om jag ej kan bedömma det rätt, kan jag åtminstone fägna mig deråt Ingendera lär kunna sägas af dig angående hosföljande stycken, som jag i all oskuld skickar dig. Den

fattige är icke så rädd om sitt ringa som den rike om sina kostbarheter.

Under påsken var jag i Köpenhamn och kan helsa dig från Skandis. Sällskapet, Höst och flere. Höst ger nu ut ett Veckoblad öf. Teatern, utan synnerlig förtjenst som jag tyckte. Thaarup var på landet, Oehlenschläger åt Halle, och Pram i Norge för att samla Ankers skrifter. Rahbek var den ende jag träffade. Han håller ännu på med Tillskueren och Minerva och klagade öfver Danska Litteraturens förfall. — Helsa vid tillfälle Choræus och påminn honom, att han är skyldig mig bref. Hvem hade skrifvit Poëmet till den Okända och till Fru L — i Sth. Posten? Din bror ber helsa. Äfvenså Lidbeck och Wickelius.

Ursäkta hastigheten, och skrif snart till

Din Vän
Tegnér.

Till L. Lemchen. 53.

Lund d. 28 April 1806.

Min käraste Bror Lemchen. Jag blygs, då jag tänker på huru många af dina bref jag har obesvarade; och har ingen ting annat att anföra till min ursäkt än min kända slarfaktighet, som likväl, tänker jag, ganska väl kan förenas med min vänskap för dig. Ty vänskap och tillgifvenhet äro icke ett ur, som man ställer för att gå precist; de äro fria, kära Bror, som naturen, som hvarje bättre känsla i själen; och jag betjenar mig af denna frihet. Således till ditt sednaste bref.

Utan tvifvel skulle det för mig vara mycket intressant

att återse här nere i vår platta bygd den gamle redlige Laurentius Valla, som så ofta skapat mig roliga stunder; men att skaffa dig meriter för att du gjorde dina Skånska vänner ett nöje, dertill ser jag verkeligen ingen utväg. Jag har talt med Lidbeck angående spekulationerna på Biblioteket, men utsigterna äro der alldeles kolsvarta.... I allmänhet ha Amanuenssysslorna alltid varit ett slags skjutsmärrar hvarpå man sökt praktisera sig fram till någon bättre beställning; men, som du ser, äro skjutsmärrarne nu redan upptagna och betingade. Sommelius liknar den Vise:

»Han står som klippan på den punkt han stått.»

Och hvad mig angår, så är väl föga apparans, att f—n tar mig så snart som han borde. Docenturen i Estetiken är väl ledig, men flere ha förgäfves sökt den. Jag vill blott nämna Aspelin, Agardh och Palm såsom illustria exempla. Jag förstår ej Lidbecks mening härmed, men förmodar att han sparar på den kostligheten åt Rosenschöld, åtminstone kunde han alldeles icke ge mig någon apparans för dig. Någon annan Docentur, som du möjligtvis skulle kunna el. vilja söka, vet jag icke för närvarande. Således, ehuru mycket jag än funderat derpå, finner jag för dig ingen möjlighet att, som vi andra, få räkna meriter för det du vegeterade vid Akademien. Men då fråga blott är om 2 år, så är ju saken ej så betydlig. Licentiatexamen upptar dem nog. Teologien är vidlyftig, som jag funnit af Wöldiche. Som du har egen förmögenhet och utan svårighet kan lefva à ton aise vid Akademien så vill jag råda dig att tänka allvarsamt på Licentiaten nu under den tid som ändå skall bortgå för dig utan tjenstberäkning. Det tyckes också vara naturens ordning, att en tid som icke duger till något annat, användes på Teologi. Du vinner derigenom lättare ett Pastorat, och den eviga saligheten

på köpet. Möjligt kunde ju också vara att emedlertid något tillfälle yppade sig att komma in vid Akademien, ehuru för närvarande intet sådant vill synas. Mitt råd är derför, att du köper Benzelius och Dicta classica (ty jag förstår du vill briljera i examen) och dermed vandrar hit ner till oss. Vi kunna då ha mången rolig stund tillsammans ännu och vidare öfverlägga om sakerna. — Nej jag har icke sett Hartmans Poëm. Skicka mig det med första. I Påsk var jag i Köpenhamn. Fram i Juni kommer jag till Wexiö och hoppas der träffa dig.

Ursäkta hastigheten. Glöm ej af

Din Vän
Tegnér.

Till Chr. Myhrman. 54.

[Brefvet något defekt.]

Högtärade Herr Farbror.

Jag får tacka ödmjukast för Farbrors sista bref och de förnyade prof det innehåller af Farbrors godhet och omvårdnad för mig. Hvad giftermålet angår så är jag naturligtvis ganska glad att det sker ju förr dess heldre, ehuru jag icke kan neka att uppskjutandet dermed vore, oeconomice, bättre, om icke för Farbror, åtminstone för mig. Jag har [äfv]en hört af Billow att han för sin del [lika]ledes tänker på en dylik prolongation [hvars] antagande beror på Eva, hvars [mening] jag äfven tänkt att antaga som rättesnöre. Emedlertid söker jag att arrangera hvad jag kan, i händelse denna sommar skulle vara den sista af min förlofningstid. — Tusende tack för Bernsdorff och Pitt, det är en manlig

och kraftig sång, som har mera tankar än ord, mer nordisk styrka än fransysk grannlåt. Angående versifikationen kunde man väl påminna ett och annat; men det är blott småsaker, liksom paruren på en vacker Herkulisk karl. Man kan icke nog ifra mot ett System som hotar att förstöra hela verlden, och fästa alla nationer med deras indi[gener] och förmögenhet, såsom småbåtar vid [det] stora Engelska röfvarskeppet.

För 8 dar [sedan ha]de vi ett rart främmande här i Lund — General Dumouriez. Han kom från Ystad och reste till Göteborg, för att gå därifrån till England. Han uppehöll sig här helt kort. Hans utseende var alldeles sådant som det borde vara hos en man af hans karakter. Hela hans väsen hade någon ting tranquilt och posé, som är rart hos Fransmän. Ögonen voro små, mycket lifliga och illistiga. Växten liten, men undersätsig. Håret grått. För öfrigt var han mycket artig, talte med alla och hade fria och raffinerade manerer. Med ett ord, han såg ut som jag alltid föreställt mig denna tidens Hannibal, denna Politikens Pro[theus]. Man kan ej hindra sig från att känna [äckel och?] vedervilja mot en man som använd[er sina] stora talanger mot fädernesland[et]. Men omständigheterna, förbittringen [och] lidna oförrätter kunna väl till en del ursägta honom. —

Den nya olycka som från Engelska sidan skulle ha drabbat Svenska handeln, har man här alldeles icke hört talas om, och är underrättelsen derom förmodligen förhastad.

Här är full sommar med hetta och torka.

Med fullkomligaste vördnad och tacksamhet har äran framlefva

Högtärade Herr Farbrors
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

Lund d. 25 Maj 1806.

*

Till J. Branting. 55.

Högädle Herr KronoBefallningsman!

Tiden till mitt bröllopp instundar; och ehuru det för ingen del blir stort, önskade jag dock att vid det tillfället se dem som äro mitt hjerta närmast. Jag vågar derför anhålla att Herr Befallningsman behagade med sin närvaro hedra min högtidsdag som är utsatt till d. 22 nästkommande Augusti. Det skulle vara mig kärt att vid detta tillfälle kunna visa en far, äfven så älskad som den jag förlorat. Med denna min bjudning får jag äfven förena BruksPat. Myhrmans speciella, som bedt mig försäkra Herr Befallningsmannen att ingen gäst skulle vara honom mera välkommen. Vägen är icke heller så lång, och om Herr Befallningsmannen, som jag tror, ej varit åt den här trakten förr, så kunde den kanske ej vara alldeles ointressant att se. Med ett ord, jag hoppas det bästa; och det är icke af Herr Befallningsmannen jag är van att vänta någon godhet förgäfves.—

På den omtalta v. Bibliotekariesysslan har jag redan fått fullmakt. En liten gård har jag också köpt i Lund. —

Men om mina affärer hoppas jag få underrätta vidare mundteligen. Anmäl min kompliment för frun och tusen helsningar till Kusin Lisa; och bedrag icke i sin glada väntan den som med sonlig vördnad och tacksamhet har äran vara

Filipstad & Rämen d. 31. Juli 1806.

Högädle Herr KronoBefallningsmanens
ödmjukaste tjenare
Esaias Tegnér.

56. Till Chr. Myhrman.

Min vördade Pappa!

En sjukdom som likväl lyckligtvis ej var långvarig har hindrat mig att förr än nu kunna tacka för Pappas kärkomna skrifvelse. Det var ock surprenant att finna dröjsmålet med mitt bref. Utan tvifvel måste felet ligga hos någon af vederbörande Postmästare; ty antidateradt var brefvet icke. Jag betjenar mig ej gerna af en sådan utväg att cachera en försumlighet som jag då heldre uppriktigt bekänner. Nu är Assmund alldeles återställd. Hvad Prof. Flormans arfvode angår, så är han tillräckligen betald med 10 rdr Bko, el. äfven mindre. Man betalar icke Doktorerna här som i Vermland. Månget hus äfven af de bättre här i Lund ger ej sin Läkare mer än 30 rdr för hela året; och det hör till patriotismen att ej skämma bort vederbörande.

Från hofvet höres ingen ting nytt, om icke att Konungen skall vara vid mycket elakt lynne och nästan otillgänglig för alla. Vestmanlands Regemente är återkommet från Pomern, sedan de varit nära att omkomma på sjön. Fransoserna ha ej ännu inryckt i Pomern. Deras uppförande i denna väg är svårt att förklara. Från egentl. krigstheatern känner Pappa nyheterna så snart af avisorna som härifrån. Breslaus öfvergång är väl bekant. —

Assmund läser och skrifver Latin dagligen. Dessutom är han sysselsatt med afskrifvandet af juridiska Collegier; ty han ämnar sig att också ta Juridisk examen, med Pappas tillåtelse.

Hur går det i år med järnhandeln. Då Hamburg af alla Tyska städer lidit så betydliga förluster, tycker jag Göte-

borgska handeln skulle tilltaga; ty Göteborg är snart den enda Europeiska hamn som står öppen för Engelsmännen.

Till det ingångna året får jag af uppriktigaste hjerta lyckönska Pappa. Gifve Gud att det måtte bli mindre bekymmersamt än det förflutna, och följas af många till glädje för oss alla

Framhärdar med sonlig vördnad och kärlek

Min vördade Pappas
lydigste Son
Esaias Tegnér.

Lund d. 14 Januari 1807.

Till Chr. Myhrman. 57.

Min vördade Pappa.

Efter Anna i dag skrifver till Rämen, vill jag äfven låta några rader medfölja. Jag hoppas både Pappa och Mamma ursäkta om jag är mindre regelbunden i min korrespondans. Terminen börjar nu och de gamla göromålen återkomma. — En viktig politisk nyhet är den som vi fingo i går, att neml. Fransoserna under Mortier redan äro för Stralsund. Svenskarna skola haft flere skärmytslingar med Fransoserna, hvari desse sednare naturligtvis alltid kommit till korta. Rapporten, som är mycket vidlyftig och ample tryckes här i staden. Den är af Armfelt. Således är vårt förhållande till Bonaparte alldeles afgjordt. Gifve Gud att vi få lefva i fred i våra skånska Lerhus; ty Pomern är väl förloradt. — I onsdags, Drottningens namnsdag, gaf Malmö Borgerskap en glänsande Bal, hvarvid de Kungliga voro närvarande. Kungen skall vara mycket glad att

han nu ändteligen äger tillfälle att visa sina troppars tapperhet. Qvod felix faustumque sit! — Här ifrån Akademien är ingen annan nyhet än den att den Gudfruktige Professor Hylander är vår Rektor för i år, sedan Professor Lundblad lemnat sitt rektorat med ett program, der allt, till och med Titeln, var på vers. — Tegman tyckes ha bättrat sig något. Han lär ha nämt något i sitt sista bref angående Diskontlånet. — Asmund och Anna må begge väl och be om sin hjertligaste hälsning. — Jag framhärdar med barnslig vördnad och tacksamhet

Min vördade Pappas
lydigste Son
E. Tegnér.

Lund d. 8 Febr. 107.

58. Till Chr. Myhrman.

Min vördade Pappa!

För sista kärkomna skrifvelsen får jag ödmjukast tacka. Vi hade nog länge väntat bref från Rämen, och Anna i synnerhet började bli orolig. Så mycket större var derför vår glädje då vi hörde att allt stod väl till.

I anledning av Pappas gunstiga löfte medföljer här Reversen till Diskonten. Man får i Malmö ej gärna omsättning utan att åtminstone betala 1/4 av kapitalet, såsom Professor Tegman försäkrat mig. Af denna anledning har jag ställt Reversen på 800 rdr Bko. Den föregående är på 1100 Bko. I stället för de lofvade 200 nödgas jag således ödmjukast anhålla om 300 Rdr. I närvarande brydsamma konjunkturer gör detta mig hjertligen ondt, men det står ej i min förmåga att hjelpa det.

Det myckna bekymmer och svårighet, hvari närvarande tiders omständigheter måtte försätta Pappa, rör oss begge. på det lifligaste. Det är likväl hårdt att så många oskyldiga menniskors välfärd skall bero på några förryckta hufvens infall och personliga egensinnighet. — Men skulle ingen afsättning af jern vara möjlig på Norge? Gårdagsavisorna berätta officiellt att Fransoserna, som verkligen varit något tillbakaträngda, nu åter vid Utenstadt i Preussen slagit Ryssarna, tagit 6000 fångar, 20 kanoner o. s. v. När våren kommer få vi väl viktigare affärer. Det vore väl underligt om folket ännu längre skulle låta slagta sig för Engelska pengar.

I Pomern lär ingen ting af betydenhet ha förefallit. Fransoserna brandskatta och ta trohetsed för Napoleon. Belägringen lär gå långsamt af brist på tjenligt artilleri. Här i Skåne anse vi oss för alldeles säkra.

En ny lönereglering för Akad. nerväntas dagligen. Efter den lär hvar och en Professor få genast 400 rdr Bco och sen sädeslön i sin tur. För närvarande kan jag visserligen ej tänka på någon transport till Uppsala. Adjunkterna därstädes ha mindre lön än jag har för närvarande, och någon profession som jag kunde söka blir ej så hastigt ledig deruppe. Annars kan jag icke neka att jag för egen del långt heldre ville lefva i Uppsala än här.

Florman ville ej motta pgr af Asmund. Det trodde jag förut. Studerande ha merendels Doktorn gratis.

Anna ber om sin hjertligaste helsning för Pappa och jag likaledes om min för Mamma; och har äran med oupphörlig vördnad och tacksamhet framlefva

Min vördade Pappas
lydigste Son
Esaias Tegnér.

Lund d. 22 Febr. 1807.

Pappa behagade sjelf på reversen utsätta månadernas antal. Sex är det högsta. Kautionen skrifves inunder mitt namn. Lånet är förfallet i Malmö d. 23 Mars.

Asmund helsar på det högsta.

Jag har blifvit kallad till Ledamot af Göteborgska VitterhetsSällskapet, efter den döde Choraeus.

59. Till Chr. Myhrman.

Min vördade Pappa!

Jag har härmed den glädjen att berätta Pappa att min Anna i förrgår fick sig en liten son, som då han så i förtid kommit till verlden förmodeligen gör som Lessing berättar om sin son, hvilken blott tittade hit in i verlden, men då han såg hur illa här stod till genast drog sig tillbaka. Åtminstone är pojken ovanligt klen och dålig, så att vi funno oss nödsakade att i hast låta döpa honom, hvarvid vi togo oss den friheten att kalla honom efter sin Morfar. Skulle han få lefva (hvarom dock ännu föga hopp är) så skola vi begge, Anna och jag, glädja oss åt detta lefvande minnesmärke af vår gemensamma far. — Till Mamma har jag vidare skrifvit angående barnsängsdetaljerna, och får åberopa mig på hennes bref. — Anna mår efter omständigheterna bra nog, och ber tusenfaldt helsa. Lika så Asmund.

Jag hoppas snart få några underrättelser rörande fastingen, och har äran med oupphörlig vördnad och tillgifvenhet framhärda

Min älskade Pappas
lydigaste Son
Es. Tegnér.

Lund d. 2 April 1807.

Hvad säger man i Vermland om det sista utfallet i Stralsund d. 14 Mars? Här anses det i allmänhet för ett mästerstycke af dumhet. Bulletinen derom är 3 gnger omtryckt och förfalskad. Af säkra underrättelser från Pomern veta vi att Svenskarna den dagen förlorat öfver 300 man och att Armfelt blifvit sårad.

Till Chr. Myhrman. 60.

Min älskade Pappa.

Mångfaldiga göromål, som vanligtvis fördubblas vid Terminernas slut, ha hindrat mig att förr än nu kunna tacka Pappa för sitt sednaste bref. En vigtig omständighet här vid Academien har äfven tilldragit sig som jag sednast skref. Professorn i MoralPhilosophien Munthe, en upplyst och aktningsvärd man, dog i förra vickan efter en kort sjukdom. Naturligtvis söker jag efter honom, men Gud vet med hvad framgång. Får jag förslaget, som kan vara osäkert efter jag är så ung, så hoppas jag dock ha någon apparans. Åtminstone har jag hela Academien här nere för mig; och Lidbeck har redan skrifvit till sin slägting StatsSecret. Rosenblad för att rekomendera saken. Vill nu äfven Pappa vara så god och genom sina connoissancer i Stockholm, t. ex. Landshöfding Lostbom, söka att verka till min fördel hos Riksdrotset, så skulle det utan tvifvel förbättra saken mycket. Enligt nya staten har en Professor, utom tur till sädeslön, genast 600 rdrs lön, samt vid denna Profession minst 400 rdrs sportler. Saken är således vigtig. Första planen var att Lidbeck skulle söka transport, då jag kunnat göra mig temmelig säker om Esthetiska Professionen; men

han har nu ändrat sig, Gud vet hvarför. Jag är dock öfvertygad att han uppriktigt vill mitt väl och gör hvad han kan. I det hela är saken högst problematisk. En adjunkt Faxe . . . blir mig en farlig medtäflare. Äfvenså adjunkten i saken, Cederschöld. Men man får göra hvad man kan, äfven utan hopp; och jag gör mig försäkrad att Pappa af vanlig godhet använder allt sitt inflytande i Stockholm till min fördel. Till Landshöfding Lostbom vore bäst att skrifva ju förr dess heldre för att ej förekommas. — Sysslan kommer förmodligen att bortges vid årets slut.

Jag gratulerar till en ny dotterson. Anna är till Tegmans och ber hälsa tusenfaldt. Den lilla mår bra. Med vördnad och tacksamhet är jag alltid

Min gode Pappas
lydigste son
Es. Tegnér.

Lund d. 31 Maj 1807.

Hade Pappa någon kanal till Kökeritz så är det en vigtig man.

Jag skall be hälsa så mycket till Bröderna Johan och Asmund.

61. Till Chr. Myhrman.

Min vördade Pappa!

Det var både för mig och Anna rätt ledsamt då vi i går af Pappas bref sågo att Pappa varit oss så nära och ändå ej ville se till oss. Det skulle ha varit oss en så oändeligt kär surprise. Vi ha nu ingen ting att vänta på lång tid.

Jag hoppas Pappa vid sin hemkomst fått mitt bref

rörande Discontsaken, hvari äfven en blankett medföljde. I händelse af omsättning blir nödvändigt att åtminstone 160 rdr. betalas såsom utgörande 1/5 af summan, dock såge jag helst att om möjligt vore 200 rdr. kunde inbetalas och sedeln således kunde ställas på jemt 600 rdr., som jag äfven i mitt sista bref nämde.

För någon tid sedan skickade jag till Gustaf BrandförsäkringsDocumenterna, men har ej ännu kunnat erhålla något svar. Åbyggnaderna värderades till 2 301 rdr Banco. Jag har dock ej begärt assurans till mer än jemt 2 000 rdr. I dag skickar jag till Gustaf Magistrats-Betyget om att gården är ograverad. Jag fruktar att i fall också något lån å egendomen skulle fås i en cassa deroppe, det dock blir omöjligt att så hurtigt få ner pengarna, som fordras för Disconten, och att jag således blir nödsakad i alla fall anhålla om Pappas biträde, åtminstone tills affären hunnit rangeras i Stholm. Här nere är som på andra ställen svårt efter pengar och då lån i alla fall blir nödvändigt är det väl bäst att ha ett stående i någon af Stholms cassor, ifall det kan erhållas.

Det är beklagligt att alla handelsutsigter ännu förblifva tillstängda. Skulle det icke låta sig göra om alla Bergslagerna hvilka af närvarande krig lida odrägligt ginge in med en samfäldt föreställning till Regeringen och begärde om icke fred åtminstone något anstånd med sina ofantliga skatter. Ett sådant steg borde väl åtminstone väcka vederbörandes uppmärksamhet på sakernas belägenhet och nationens verkliga tänkesätt. Dock derpå gjordes väl ej mera afseende än på andra dylika småsaker.

Innan detta bref kommer fram är väl redan Bulletinen om Stralsunds öfvergifvande bekant. Som man här berättar kunde fästningen i alla fall ej hållit sig betydligt längre, ty Fransoserna voro redan så avancerade att de med blotta

musköter kunde skjuta in i staden. Kungen är ännu på Rügen och skall, som det säges, nu derifrån beskjuta Stralsund. Svenska trupperne skola dock snart lemna Rügen för att verka antingen mot Seland eller Norge. Så går åtminstone ryktet. Säkert är att Engelska skepp redan äro gångna för att hämta dem. Kongl. Majst lär således ej mer tänka på försvars- utan anfallskrig och bli Eröfrare. Får se hvad min Rysserna hålla dervid. — Från Kphamn veta vi ingen ting med visshet, emedan ingen kommer hvarken ut eller in. I söndags hördes här en 4 timmars kanonad, som skall ha varit en affär mellan Engelska och Danska Skärgårdsflottorna, hvarvid den förra dragit sig tillbaka. På landsidan skall dagligen smärre affärer förefalla. Engelska Landtmakten är 40,000 man och i Sundet 91 krigsskepp, den största expedition som nånsin utgått från England. Armén och kronprinsen äro i Holsten och kunna ej komma öfver Bälterna. Det är således troligt att Kphamn som ej har någon undsättning att vänta, förr eller sednare kommer att ge sig af brist på lifsmedel. Vattnet skall äfven vara staden afskuret. Förbittringen mot engelsmän ock svenskar (som man tror vara med i complotten) skall vara gruflig i Danmark. Här i Skåne ha alla matvaror stigit ofantligt och blir Engelska flottan länge liggande så få vi visserligen som äkta Patrioter svälta ihjäl. —

Tusende helsningar till Mamma och Bröderna från den som med oupphörlig vördnad framlefver

Min vördade Pappas
Lydigste Son
Es. Tegnér.

Lund d. 27 Aug. 1807.

Anna är inne hos Fru Rosensköld för att hjälpa henne att ställa i ordning begrafningen efter sin far, DomProsten,

och kan således blott helsa på det hjärtligaste till hemmavarande.

Vår DomProst Lemchen dog i söndags, 88 år gammal. Hellman el. Hylander blir hans efterträdare. Häradshöfding Weibull adjunkt i Juridiken är nu äfven bland de sökande till Moraliska Profession, och skall vara den som har Canslerns löfte. Han är nyligen utnämd till Akademi Sekreterare, som har 150 trs lön. Blir han Professor så skulle det kunna vara möjligt att jag med någon apparans kunde söka hans syssla. Dock allt detta står ännu i vida fältet.

Till Chr. Myhrman. 62.

Min vördade Pappa!

Vi ha här på en tid lefvat i krigets grannskap och dagligen hört kanondundret. Danskarna försvarade sig förtvifladt; men då de genom Arméns och KronPrinsens frånvaro och Belternas tillspärrande ej hade någon möjlig undsättning att vänta, då en stor del af staden var lagd i aska och en betydlig hop af Borgare fallna, så kapitulerade de ändteligen i måndags. Ännu är ej communicationen mellan Sverge och Danmark återställd så att man med något slags visshet kan uppge Capitulationsvillkoren; dock ha vi hört här som ett rykte, att Engelsmännen skola ha förbundit sig att om 6 vickor evacuera Seland, hvaremot de ta Danskarnas flotta och föra den i någon Engelsk hamn tills vidare. Kriget har varit kort och slutades bedröfligt för de stackars Danskarna. Efterverlden behöfver ej dömma om hvem som hade rättvisan på sin sida; ty samtiden har redan gjort det. En svartare, lömskare handling mot

ett neutralt och fredligt folk känner jag knappast af Historien. Få se om icke vi Skåningar få umgälla det till vintern. Åtminstone fruktar man det här. Kungen är återkommen från Rügen till Carlskrona, der efter ryktet 9 linieskepp skola utrustas för att ta 12,000 man om bord, förmodligen för att skörda nya lagrar, Gud vet hvart, kanske i Frankrike. Här säges, att Hans Majestät velat ha Ludvik XVIII till Rügen för att kröna honom till konung af Frankrike, men att denne vägrat. Det var skada. Äfven att Hans Majst skall ha tagit sacramentet på att aldrig erkänna Napoleon för kejsare, under sin lifstid m. m.

Med sista post hade jag bref från Gustaf som då ännu icke kunnat negotiera något lån i Stockholm. Jag vill väl hoppas att det ändå lyckas och förlitar mig emedlertid på Pappas gunstiga löfte om pgr till omsättning som bör ske den 21. i denna månad. Sedermera får man arrangera sig efter omständigheterna.

Är ännu Bror Olof hemma så skall jag be hälsa honom tusendefaldt. Äfven Mamma och andra hemmavarande. Med oaflåtlig vördnad har jag äran framhärda

Lund d. 10 Septemb:r 1807.

Min vördade Pappas
lydigste son
Es. Tegnér.

Weibull är nu alldeles säker om Professionen, och har i dessa dar fått förordnande att läsa publice under vakansen, ehuru Consistorium föreslagit Cederschöld. Weibull har studerat Philosophien ungefär som jag Arabiskan.

Till Elof Tegner. 63.

Lund d. 6 dec. 1807.

Ja, jag har varit sjuk, Bror Elof, men är nu temligen bra. Jag har ej velat skrifva förr än det onda var förbi. Det lär ej ha varit annat än förkylning, men halssjuka stötte äfven till. I början såg det illa ut, som Doctorerna sagt mig. Här är mycket sjukt i staden. Två Studenter ha nyligen dött. Skada att de ej voro Professorer. — Hvad Notariesysslan angår så tänker jag alldeles icke derpå. Gifve Gud att blott Lagerlöf kunde få den. — Har jag nämnt för Dig att alla vi som söka Professionen äro ålagda att speciminera. På onsdagen skola vi lotta ämnen. Få se om icke Weibull drar sig undan, i hvilken händelse Cederschöld är säker om sitt rof. Du vet väl att han redan är utnämnd till Lector i Wexiö; men det vore, som han säger, skam för honom att gräfva ner sig der. Hans uppförande denna termin mot Weibull har varit ganska futtigt . . . I går parenterade Lidbeck, på Svenska, öfver Munthen, hvarvid äfven Fruntimmerna voro uppe. Efteråt voro vi hos Weibulls till middagen. — Nästa termin får jag rätt mycket att göra; ty utom Disputationen skall jag äfven läsa publikt och privat för Lidbeck som blir Rector. Gud vet hur det går... Till Anna Lisa skulle jag skrifva och önska henne lycka; men jag vet Anna vill ha ett ord med i laget derstädes, och hon är nu ej hemma, utan till Tegmans. Helsa således blott tills vidare. Jag skall skrifva med det första . . . Jag har fått en process rörande min fäladsjord som min granne, Lundberg, vill ta ifrån mig. Det är rätt ledsamt. I fall jag förlorar så skall väl Säljaren ersätta mig, såsom hemuls-

man; men det sker icke utan process och krångel. Det är s—ns ledsamt. — Ännu har jag ingenting af min lön fått; men vi lära få 6 rdr för kornet. Rågen korstar 10 rdr redan . . . Helsa nu tusenfaldt hemma ifrån oss alla och skrif snart till

Din trognaste

E.

Vi vänta Johan från Gborg hit ner i jul.

KOMMENTAR TILL DIKTERNA

De handskrifter, som brukats för här föreliggande upplaga, befinna sig, när icke annat anmärkes, i Lunds universitetsbibliotek.

Af de här meddelade 85 dikterna — hvartill då äfven räknas prosanovellen Fragmentet — ingingo 63 i jubelfestupplagan, medan 22 äro nytillkomna; i enstaka fall meddelas här den autentiska lydelsen af dikter, som i jubelfestupplagan aftrycktes i förkortadt eller omarbetadt skick. Därtill komma de talrika afvikelser, som framgått ur det textkritiska arbetet.

Varianterna, hämtade ur handskrifter och tryck, göra icke anspråk på absolut fullständighet; dock torde så godt som allt af intresse ha medtagits.

I kommentaren har, till undvikande af upprepningar och sparande af utrymme, öfverallt hänvisats till Tegnérlitteraturen; endast punkter, som i denna icke blivit belysta, behandlas utförligare.

Undertecknad har redigerat den afdelning, som omfattar dikterna, och svarar för nedanstående anmärkningar.

Fredrik Böök.

S. 1. Till Christofer Myhrman den 13 december 1798. Efter en afskrift; titeln här tillagd. — Efter sista strofen läses *Esaias Tegnér.* Längre ned med annan handstil (G. Myhrmans?) följande anmärkning: »Ofvanstående Skaldestycke är bestämdt skrifvet till eller på Bruks Patron Christopher Myhrmans födelsedag den 13 December 1798; ty han var i berörde månad afrest till Stockholm.»

Se Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga.* s. 125, och Böök, *Esaias Tegnér,* I:3.

S. 3. Vid tidningen om Bonapartes död. Efter en afskrift af J. J. Hedréns hand, här kallad A, och en afskrift i Brinkmanska arkivet på Trolle-Ljungby, här kallad B. — De prosaiska noterna saknas i B. — R. 11. B har *bland nattens dimma.* — R. 17 och 18. I A fattas de första orden, *Väckt* och *Och*; i stället följande not: »Det sönderrifna papperet utelemnar här tvenne begynnelsestafvelser. *Afskrifv. anm.*» Orden äro här supplerade ur B. — R. 31. A har *fåfäng.* — R. 80. B har *Än för segrarens namn, det bländande och höga.* — R. 85. A har *Och, mot den segerkrans än på din hjessa sänkt.* — R. 103. A har *gråt och Hans sorgsna hamn.* — Vid den första prosaiska anmärkningen har afskrifvaren i A tillagt: *Förf. anm.* — Vid slutet har afskrifvaren i A tillagt: »Förmodeligen författadt i början af år 1799 af Esai. Tegnér, då 16 år gammal.» — Interpunktion och stafning från A.

Se G. Bolin, *Tegnérs båda första Napoleonsdikter* (Samlaren 1913), Böök, *Esaias Tegnér,* I:3—5, Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga,* s. 147. — Dikten är sannolikt skrifven på nyåret 1799. Tegnér hänsyftar på den i ett bref till Chr. Myhrman af 12/12 1799, och omnämner i sina 1839 författade Sjelfbiografiska anteckningar, att Myhrman mycket gillade den. — R. 25. *Till frihetens triumf* är bestämning till *stridde* och *blödde;* konstruktionen är fransk. — R. 80. Konstruktionen är fransk: »d'un nom l'éblouissant et sublime» = det bländande och höga i ett namn.

S. 9. Vid tidningen om Bonapartes återkomst från Egypten. Efter en afskrift i Brinkmanska arkivet på Trolle-Ljungby. — R. 26. Raden har en stafvelse för mycket; sannolikt är den korrumperad.

Se G. Bolin, *Tegnérs båda första Napoleonsdikter* (Samlaren 1913). — Dikten sändes till Chr. Myhrman från Lund tillsammans med ett bref af 12/12 1799.

S. 11. Apostrof till Kant. Efter Hs. Stället ingår, inom parentestecken, i ett längre poem: *Om måttan i allt. Imitation från franskan. Til F—.* I nedre kanten finnes en, säkerligen senare, anteckning af Tegnérs hand: *Febr. 1800.* — R. 9 ändr. fr. *Hur känslan födes där, hur där begreppen väckas.* — R. 11 ändr. fr. *Säg, dessa föremål til mina sinnen sträckas.* — R. 18 ändr. fr. *Hvad, Du mig svarar ej?*
Se A. Nilsson, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier* (i Filosofiska och estetiska skrifter af E. Tegnér, Stockholm 1913), s. 32—33. — *Om måttan i allt* är en fri öfversättning af fjärde sången, *De la modération en tout,* i Voltaires *Discours sur l'homme;* där Voltaire vänder sig till Réaumur, riktar sig Tegnér till Linné, o. s. v.; men apostrofen till Kant är ett helt självständigt tillägg utan motsvarighet hos Voltaire.

S. 12. Til Conductören Herr Christian Lundberg och Demoiselle Gustava Carolina Centerwall, den 22 Martii 1801. Efter originaltryck (Lund, Berlingska boktryckeriet). — I r. 5 har originaltrycket semikolon i st. f. kolon; det är, såsom jämförelsen med Hs visar, sannolikt tryckfel. — I r. 21 har originaltrycket *dem* i st. f. *den*, hvilket senare fordras af rimmet och finnes i Hs; uppenbarligen tryckfel. — En Hs med titeln *Vid*** Bröllopp* finnes bevarad. I r. 47 är *lugna* ändr. fr. *ljufva.* Om övriga varianter se nedan nämnda uppsats!
Se Barbro Ekholm, *Tegnérs första tryckta dikt,* Saml. 1913.

S. 14. Til P. Ekströmer. Efter Hs.
Pehr Ekströmer (1773—1836) var värmländing, stod 1799 och 1801 på förslag till pastorsbeställningen på S:t Barthelemy, blef magister i Lund 1802 liksom Tegnér. Han omnämnes i Tegnérs bref till Chr. Myhrman $^{3}/_{10}$ 1799, till M. Lagerlöf $^{23}/_{8}$ 1801 och $^{16}/_{7}$ 1802. Om honom se Hammarin, *Carlstads stifts herdaminne,* I:334. — R. 10. *Indiens vilda stränder* har afseende på S:t Barthelemy, dit Ekströmer dock aldrig kom.

S. 15. Til M. B. A. — Til den samma. Efter Hs.
M. B. A. betyder Marie Beate Antonsson, guvernant hos friherre Leijonhufvud på Yxkullsund sommaren 1801, då Tegnér var informator där. Se härom Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga,* s. 223—226.

S. 17. Öfver livets plågor och tröst. Efter Hs i Svenska akademiens arkiv. — Ett koncept finnes bevaradt; följande varianter äro därur att anteckna. R. 28—36 hade urspr. följande lydelse:

Naturens Herrskarinna vorden
Til skepnad, ej til grymhet, skild,
Se Plågan genomrasar jorden
I Nöjets som i fasans bild.
Hon döden vild ur Ætna ryter
I stoft och blod . hon drar
Den sökta lager Ryktet knyter,
Och, förd på stormen, nederbryter
Den hydda dygdens fristad var.

R. 81 ändr. fr. *Din höghet kän, och kän en Gud!* — R. 106—107 ändr. fr. *Uti den verld dit I det sträckten Väl Er, I Vise, om I mägten.* — R. 186 ändr. fr. *Och föder villan, evigt ny,*

Dikten inlämnades den 30 sept. 1801 till pristäflan i Svenska akademien. Se SILOW, *Tegnérs täflingsskrifter i Svenska akademien* (Saml. 1913), SANTESSON, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 2—17, BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I:12—13.

S. 25. **Martin Luther.** Efter Hs; titeln här tillagd. — Dikten bildar afslutningen på en uppsats *Öfver Europas tillstånd vid reformationstiden*, hvilken Tegnér inlämnade som tentamensprof i historia för kandidatexamen; uppsatsen är daterad 13/12 1801; den finnes i sin helhet tryckt i Tegnérs *Estetiska och filosofiska skrifter*, s. 145. — Ett koncept till verserna finnes äfven bevaradt; följande varianter äro att anteckna. R. 1. *en vådlig* ändr. fr. *den ädla.* — R. 3. *til Borgias brott.* — R. 6. *Ert Rygte kort.* — R. 7. *Ert lif skall ångren tyst förtära.* — R. 20 *ur tretton seklers.* — R. 21. *fläckad* ändr. fr. *vanställd; först* ändr. fr. *sjelf.* — R. 25. *kraft* ändr. fr. *lif.* — R 28. Härefter en struken rad *Mot Vantron och förvillelsen.*

Se A. NILSSON, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier*, s. 56.

S. 27. **Fadersnamnet.** Efter Hs; titeln här tillagd. — R. 8. Ändr. fr. *Och stäng för länge ej, stäng ej din hulda famn.*

Se BÖÖK, *Esaias Tegnér* I:27—28. — Tegnérs fader hade dött 10/2 1792; om honom se WRANGEL, *Tegnérska släktminnen och ungdomsbilder*, s. 48—79.

S. 28. **»Ve den sitt kalla hjerta.»** Efter Hs; denna och följande dikt på ett blad, hvaröfver läses *Ur Bref til T – – – r.* Härmed afses säkerligen Tegnérs vän, astronomen C. A. Tiliander.

S. 29. **»I tanklöst lugn.»** Efter Hs; se anmärkning till föregående dikt. Se SANTESSON, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 16—17, BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I:11—12.

S. 30. **Elegi vid en brors död.** Här tryckt efter den reviderade lydelsen i Kongl. Göteborgska Vettenskaps och Vitterhets Samhällets Handlingar, Vitterhets Afdelningen, Femte stycket, Gbg 1806. Dikten infördes i Carlstads tidningar d. 12 juni 1802. D. 9 juni s. å. stod den tryckt i Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt, med denna not: »Lars Gustaf Tegnér, Filos. Magister Teol. Licentiat och kallad til Rektor Scholä i Philipstad, dog i Millesviks Prästgård den 8 sistledne Maj, 31 år gammal. Han sörjes af Moder, Hustru, Barn, Syskon, och af alla dem som känt honom; ty han var en man af ädelt hjerta, stort förstånd, rena seder, okonstladt väsende och sällsynt lärdom. — Hans Bror, Akad. Biblioteks Amanuensen och Kandidaten Hr Esaias Tegnér författade detta Skaldestycke, som utan Hans vetskap blifvit kungjordt, och lämnas nu åt trycket. Man nämner icke detta för att tillvinna det

skonsamhet, utan endast för att framte ett ej vanligt efterdöme af blygsamhet. L.» Notens författare var professor Anders Lidbeck. — I Carlstads tidningar saknas r. 61—72, 97—104, 136—165. I Lunds veckoblad finnas däremot r. 97—104.

Ur Carlstads tidningar:

R. 24—28. *O! det är då sant at Du oss lemnar,*
Än i styrkan af din mognads dag!
Tolken af förgänglighetens lag,
Döden, flärden blott och brottet hämnar
Förr'n emot dem vänds Hans sena slag.
Dygden tidigt är Hans offer blifven,

R. 31—34. *Född at hennes efterdöme gifva*
Det behof, Du altid starkast känt,
Var at älska och at älskad blifva.

R. 43. *Var ej vantrons, var ej hatets brand;*

R. 77. *Friden, dygden, sanningens begär,*

R. 80. *Lyste icke men dock bodde der.*

R. 81—88. *Blott åt pligter van at sinnet läna,*
Kall för flärden af et frejdadt namn,
Sökte Du, förglömd i lugnets famn,
Ej at få et lof, man det förtjena;
Saknande til ryktets högre lott
Ej förtjensten, men dess anspråk blott.

R. 93. *Han, den gömda dygds Värderingsman,*

R.105—115. *O! hur du med trogna händer ledde*
Mina första steg til kunskapen!
Läran och exemplet utaf den
På en gång Du för mitt sinne tedde,
Där snart tyst, med bäfvan, höjde sig
Ärelystnan at bli värdig Dig.

R. 134. *Grafven ger sitt vundna rof ej åter,*

Texten i Lunds veckoskrift — som tycks vara senare — företer endast obetydliga afvikelser från Carlstads tidningars. Följande må anföras:

R. 24—27. *Evigt, evigt, Du oss då försakar,*
I den styrka sommarns mognad gaf,
Är Du vorden skördad til din graf!
Sent mot brottet, sent mot flärden skakar,
Döden, dröjande, sin nötta glaf;

R. 31. *Född dess högre eftersyn att gifva.*

R. 43 och 134 öfverensstämma med den senare texten.

R. 79. *Hat mot skrytet, flärden, duglösheten*

R. 81. *Med ett sinne åt sin pligt blott länadt* (rimord: *att förtjenat;*)

I Hs finnas bevarade r. 132—165, 61—72, 105—115, således de som saknas i diktens tidigare versioner eller senare väsentligt omarbetats. Ur Hs:

R. 66 urspr.: *Godhet, saktmod, sanningsnit och frid,*

Därefter: *Godhet, saktmod, fylda pligters frid,*

R. 142. *Och som nu — I Gudar som oss pröfva!*

R. 158. *För din dygd, ej för en blixt af rykte!*

Dikten erhöll 1803 högsta priset af Vetenskaps och Vitterhetssamhället i Göteborg. Jfr Tegnérs bref till G. Rosén af 10/11 1803 och 9/2 1804. — Om Lars Gustaf Tegnér se WRANGEL, *Tegnérska släktminnen och ungdomsbilder*, s. 191—250; om dikten äfven BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I:27—28.

S. 37. Ur Bref til Y— —. Efter Hs. Det här tryckta stycket är det sista i en rad poetiska brefutdrag; det är dateradt *d. 28 Junii*, sannolikt 1802.

Y var Anna Myhrman; se WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga.*

S. 38. På Fru A. M. B. Myhrmans födelsedag. Efter Hs, som dock är fläckad och delvis oläslig. De felande stavelserna äro supplerade ur Jubelfestuppl., vid hvars utg. Hs möjl. var helt läsbar. 2:a str. lydde urspr.:

Hvad ära dock för menskligheten
Att offren här förenta se
Dem vördnaden och tacksamheten
Åt blodets rätt och dygdens ge.

Se WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 249.

S. 39. Till A. M. G. Myhrman. Dikten föreligger i två Hs, A och B, af hvilka A, som lagts till grund för texten, tyckes vara tidigare skrifven, men senare rättad. Titeln är supplerad från B, som är en renskrift, och som bär ett senare tillagdt, otydligt årtal (1803?). Anna Myhrman fyllde 17 år 12/9 1802. Ur B kunna följande varianter antecknas:

R. 1. *Ljuf och mild och skön som dagen*

R. 10—11. *Då Piknicken, spegelen*
sjelfva Fänadsmarknaden

R. 22. *Må Ni ej föracktlig tycka*

B är undertecknad: *Ad mandatum Esaias Tegnér.*
Se WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 246.

S. 41. Til Fru Anna M. Myhrman. Efter en afskrift af Elof Tegnérs hand.
Se Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 250, Böök, *Esaias Tegnér*, I:28.

S. 43. »Lät Narren fritt.» Efter Hs. — I r. 2 *den sanna* ändr. fr. *den svåra.* — I r. 7 *ocean* ändr. fr. vida *haf.* — R. 11—12 lydde urspr.:

Nej; — sen man vishet sökt och för at finna den
Kringrasat cirkelen utaf förvillelsen;

Se A. Nilsson, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier*, s. 37—38, Böök, *Esaias Tegnér*, I:22, 26—27. — Dikten har vissa beröringspunkter med den af Tegnér öfversatta fjärde sången i Voltaires *Discours sur l'homme* (se s. 11).

S. 45. Til — — —. Efter Hs.

S. 46. Til Gumman*.** Efter Hs.

S. 48. Ur Bref til H—. Efter Hs. — I r. 15 *där* ändr. fr. *bäst.* — I r. 20 *Vis* ändr. fr. *Klok.* — R. 22 lydde urspr. *Men ack, hvem är den kloke då?*

S. 50. Ur et Bref til W. Efter Hs.

S. 52. Til den Trolösa. Efter Hs.
Se Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 238, Böök, *Esaias Tegnér* I:30.

S. 54. Til Fru Myhrman. 2 Hs bevarade, af hvilka den här följda är en renskrift af Elof Tegnérs hand. Ur den tidigare äro följande varianter att anteckna.
Mellan nuvarande 1:a och 2:a strofen var urspr. denna inskjuten:

Slit Tyrannen der från våld och mord
Der fäll den som stöd åt villan skänker;
Tag der Ockrarn från en plundrad jord
Der Bedragarn från de gömda ränker.

Nuvarande r. 10 ändr. fr. *Deras bördor ifrån glada bygder*
» » 25—26 » » *Ser du, ibland stoftets mörker, tänd*
Hennes sköna själ af himlaljuset,
» » 37 *Kanske fåfängt; kanske deras brådd*
» » 47 ändr. fr. *Och det släcks förut om blott jag ser.*

Se Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 238—239, Böök, *Esaias Tegnér* I:30.

S. 57. Till en aflägsen Älskarinna. Bevarad i Hs — som här följes — samt i en afskrift af Elof Tegnérs hand. I Hs lydde urspr. sista strofen:

Mig, mig följer Sorgen med darrande fjät
Och fjerran flyr lugnet ifrån mina öden.

Men en gång, o Laura, dock skänker mig det
Din trofasta famn — eller döden.

Ur afskriften må följande varianter anföras:

R. 13—15. *Ve oss! äfven du bär i straffande hand*
Qval som du skall sprida kring slottet och kojan,
Åt flärden, åt högmodet, stjernor och band,

R. 25—26. *Oss, oss skiljer Ödet och fåfangans trots,*
Och flärdens och lyckans föraktliga glitter:

R. 33—36. *Kanske i din barm skall den eld som där brann*
Snart tyna, snart flämta mer matt, och försvinna,
Och året hvars början än älskad mig fann,
Ren bortglömd mig, slutande, finna.

Ordet *Laura* är i denna afskrift senare ändradt till *Anna*. — Under sista strofen läses i afskriften: *W—d. 1 Jan. 1803.*
Se Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 255—256, Böök, *Esaias Tegnér*, I:30, 454—455.

S. 60. Till A. Efter Hs. — R. 17 lydde urspr. *Och känner, känner djupt att jag ej hatad är.*

S. 62. Till A. M. G. M. Efter Hs. — Ännu en Hs finnes bevarad, med titeln *Till ***** (*med en blomma*), och det senare tillagda (oriktiga) årtalet 1804. — Följande varianter äro att anteckna ur denna Hs.

R. 10. *Men titlar, gods och skatter*

R. 14. *Att ej så gratis jag vill skänka den*

R. 17—21. *Och dock — om hoppet trolöst mig bedrar*
Om ödets grymhet dömde mina dar
Att evigt bli på tröst och sällhet tomma:
Sen du förnöjd uti en annans famn
Glömt längesen min kärlek och mitt namn.

S. 64. Till Choræus. Efter Hs.
Med den finske skalden M. Choræus, regementspastor och lektor vid Karlbergs krigsakademi, gjorde Tegnér bekantskap sommaren 1803, då han som informator hos öfverdirektör Strübing vistades på Ulriksdal (se Sjelfbiografiska anteckningar 1839); de brefväxlade 1803—1804. — R. 19. *Ehrensvärds ärestod* syftar på Choræus' *Sång öfver Augustin Ehrensvärd*, som 1802 vunnit Svenska akademiens andra guldpenning »med samma heder som åtföljer stora priset».

S. 66. På Gustaf Myhrmans Födelsedag. Efter Hs.
Se Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 262—263.

S. 68. Till Mamsell Maja Lovisa Kjellin. Efter Hs.
Se Böök, *Esaias Tegnér*, I: 29. Adressaten icke känd; hon tillhörde

måhända någon af de värmländska prästfamiljerna med namnet Kjellin.

S. 71. »Det ges ännu». Efter Hs.
Se Böök, *Esaias Tegnér*, I: 29.

S. 72. Ynglingens sotsäng eller Lifvet och Döden. Efter Hs.
Se Santesson, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 17—32, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 13—15. — Dikten inkom före den 8 oktober 1805 till pristäflan i Svenska akademien, hvarom se Silow, *Tegnérs täflingsskrifter* (Saml. 1913).

S. 79. Ungdomen. Efter Hs i Svenska akademiens arkiv. — Ännu en Hs är bevarad; följande varianter äro att anteckna därur.

R. 13—16. Denna strof motsvarar tvenne strukna, af följande lydelse:

Lik en Féisk park den nya verld
Prålar, smyckad mot sin älsklings möte,
Bländande dess fägring, gömd dess flärd;
Nöjet blott, ej fallet, i dess sköte.

Öppnad står ren hvarje sinnes dörr
För hvar njutning, stängd för hvarje smärta;
Hvart behag, knapt flygtigt skådadt förr
Talar mäktigt till ditt väckta hjerta.

R. 30—31. Ursprungligen:

Kinden blommar; helsan sjelf och nöjet;
Full af hemlig längtan häfs din barm;

R. 35. *samljud* ändr. fr. *genljud.*

R. 53—54. Ursprungligen:

Ytan prålar i din bildnings glans
Kärnan ligger gömd ännu af tingen

R. 57—64. Dessa båda strofer motsvara tvenne strukna:

Välviljans och glädjens sköna brand
I det obedragna hjertat glöder,
Jorden är ditt hulda fosterland,
Menniskorna dina trogna bröder.

O hvad fröjd ge dessa Vänners namn
Hvilkas tro står fast i döden svuren!
Denna Älskarinna, i hvars famn
För din druckna blick dör bort Naturen.

R. 77—78. Ändr. fr.

Hvarje hinder på din bana satt
Sjunker, krossadt vid din styrkas möte;

R. 110. Ändr. fr.

Bryt hvar blomma som din lystnad väcker;

R. 112. Ändr. fr.

Rågar Vämjelsen den kalk hon räcker

R. 141. *ruset* i st. f. *yrslan.*
R. 142. *saknans* i st. f. *ledsnans.*
R. 157. *blomman* ändr. fr. *styrkan.*
R. 185. *O min A.* —
R. 209—212. Denna strof har haft tvenne olika föregående versioner. Den ena lydde:

Och ju närmre, ledd invid din hand
Jag ser målet, för min vandring ämnadt
Skall jag le, som soln från västerns rand
Öfver banan som hon lyst och lemnat?

Den andra:

Skall jag, då mitt öga mäter än
Hvad som gått, hvad som står quar af loppet
Skåda Minnet som en gången vän
Och begära intet mer af Hoppet?

Dikten inlämnades den 8 oktober 1803 till pristäflan i Svenska akademien, hvarom se Silow, *Tegnérs täflingsskrifter i Svenska akademien* (Saml. 1913). Se för öfrigt Santesson, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 33—40.

S. 88. **»Fridens genier».** Efter Hs. Följande varianter äro att anteckna:

R. 7—8. Ändr. fr.

Spred din storhet gagn kring Jordens famn?
Rodna, om hon Jorden blott betungar!

R. 34. Ändr. fr.

Utan afund dela med dig skatten;

Se Santesson, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 40 (noten).

S. 90. **»Om i livets bägar».** Efter Hs. — I r. 5 *fridens* ändr. fr. *dygdens.* — I r. 8 *marmor* ändr. fr. *källan.* — I r. 10 urspr. *Och den ringa skärf.* — I r. 19 urspr. *Och ge åt en ädel son mitt namn.*

S. 92. **Den Vise.** Efter trycket i Kongl. Göteborgska Vettenskaps och Vitterhets Samhällets Handlingar, Vitterhets Afdelningen, Femte stycket, Gbg 1806. Denna form hade poemet, då Tegnér den 28 oktober skickade det till G. Rosén för tryckning. Själfva täflingsskriften, som insändes vid slutet af 1803, är bevarad (den äges af Handlanden Nils Rosén, Malmö); den är skrifven af Tegnérs hand, ehuru med tysk stil. Följande varianter äro att anteckna:

R. 7. *Bädda, skiftvis,*
R. 23. *fri för stormen.*
R. 25—30.

Fåfängt! — Ock till dälden viggen ilar,
Fäller der en vän, bekymrens tröst,
Sliter der en maka från hans bröst:
Och den Ädle som i skuggan hvilar
Liksom fästets granne, ödets slaf,
Sitter, gråtande, på hoppets graf.

R. 31. *Till hvad gåta*
R. 42. *blott bestämdt*
R. 51. *Hell dig, Skaparns mästerverk, du Vise!*
R. 53. *Verlden dig*

R. 54—56. *Pligt, ej hopens domsnyck styr din flygt.*
Lik kompassen evigt vänd mot Norden
Visar hon det rätta — Och du går

R. 65—70. *I dess sköte må han trygg sig drömma*
Tills han väckes utaf stormen opp
Som bortsläpar i sitt segerlopp
Styrkan som hans hjerta trodde gömma:
Och han skådar, för sin blomsterbädd
Tistelns stig och brottets afgrundsbrädd.

R. 71—74. *Men som klippan på sin grundval hvilar*
Trygg den Vise vid en högre dygd.
Himlens vilda dunder, stormens ilar
Finna honom lugn i hennes skygd.

R. 81—100. Dessa båda strofer fattas. I stället finnes följande:

Som en våg af vinden, menskans sinne
Hvälfs af lustar, trängande hvarann.
Hon är säll då lugnet rår der inne
Hon är vis, då hon det fästa kan
Se den Vise möter glädjens stunder
Som han möter sorgens tunga år
Ty hans fot i banan tryggad står
På Begären, tyglade derunder.
Frukta kan han — men blott för ett brott
Hoppas kan han — men på himlen blott.

R. 109—110.

Nöjd att ha, för gagnet af ett folk
Köpt sig Tadlets eller Mordets dolk.

R. 118. *att han*
R. 119—120.

Hvar han nöden ser, han tröstar den
För sin pligt, ej för välsignelsen.

R. 121—130.

Helga Sanning, skymt af himlens låga
Evigt står ditt altar i hans bröst:
Högst på thronen spänner han din båga
Lägst ur bojan dundrar han din röst.
Varm för menskans värde, skyr han lika
Våldets och Passionens tyranni:
Aldrig trotsande, men alltid fri
Vet för rätt, men ej för styrka vika
Svaghet gråter vid hans graf sitt stöd
Afunden hans lefnad, Dygd hans död. —

R. 132—138.

Är hon endast svärmarns sköna dröm?
Endast bågen, klädd i länta strålar
Som far skingrad bort med vädrens ström?
Tro det, Fege, du som vill ett smicker
För din halfdygd, smidd i lustars band. —
Men — ryck dolken först ur Catos hand,
Krossa bägarn, som Sokrat der dricker:

R. 141—150 fattas.

R. 155. *Kom och följ mig till den skumma bygden*
Der den ädles stoft förgätit bor,
Och känn der att menniskan är stor

R. 163. *klump den*
R. 168. *Stoft, hans slott och guld,*
R. 171. *hans läger.*
R. 172. *Fremling, handlöst vräkt på lifvets ö.*
R. 175—178.

Ensamt Du, med tröstefulla händer
Bygger der bortom en lycklig strand
Åt hans hopp — och grafvens töckenland
Med en blixt af himlaljuset tänder;

R. 181—190.

Nu— hvad äro qval dem Tiden bringar?
Resans hinder på en utländsk strand.
Men Egiden kring hans skullror klingar
Evigheten är hans fosterland.
Lifvets tafla ter, i ständig blanning
Seklers plågor och minuters fröjd.
Men han står, ifrån dem alla höjd,
Stödd på klippan utaf denna sanning:
Att hans lugn, ur slumpens boja löst,
Hvilar evigt i hans eget bröst.

Ytterligare tre Hs föreligga, A, B och C. A är den äldsta versionen, närmast öfverensstämmande med själfva täflingsskriften, ehuru de

senare ändringarna till stor del införts mellan raderna och i margen. Följande varianter i förhållade till denna äro att anteckna.

R. 6 ändr. fr. *Skall ett blindt och nyckfullt ödes hot.*

Efter r. 20 följde urspr. denna sedan korsade strof:

Opp till trappan utaf thronen stiger
En Sejan med mången nedrig bragd;
För Nationen står han der, en Tiger,
Och en mask, för furstens fötter lagd.
Suger Bröders blod — Se nu han stalp
Vräkt med dån från toppen af sin Alp
Och i hatets armar emottagen.
Hans triumfport höjd mot himlens loft
Ligger der, ett glömdt, förbannadt stoft.

Sista strofen (r. 181—190) har omarbetats flera gånger. Den lydde urspr.:

Nu — hvad äro qual dem Tiden föder
Kring hans bröst hvälfs fast Egidens skygd
Foten blott för resans törnen blöder
Evigheten är hans fosterbygd.
Lifvets tafla ter i ständig blanning
Brott och dygder, olyckor och fröjd
Men han står ifrån dem alla höjd
Stödd på klippan utaf denna Sanning
Att hans lugn, ur slumpens boja löst,
Hvilar evigt i hans eget bröst.

Därefter har strofen omarbetats till det skick den har i täflingsskriften. Sedan har hela strofen kasserats, och en annan införts i marginalen. Denna lydde urspr.:

Sekler uppå sekler Tiden spolar
Tills dess hjul sin mätta ban kringskred.
Skörden utaf jordar och af solar
Mejas, mogen, då af Döden ned.
Döden går att njuta segerhvilan.
Men den Vises dygd, med uppfyldt hopp
Blixtrar, hämnande, ur Chaos opp
Och utur hans händer vrider bilan.
Hvilar sen i fallna solars skrud
Öfver Ödet, och blott under Gud.

Första raden har sedan ändrats till:

Tidens vagn sitt cirkellopp fullbordar

(rimordet blir då *jordar*).

Först efter alla dessa förändringar har Tegnér slutligen nått fram till den definitiva form, som strofen har i sitt tryckta skick.

B, betecknad som »fragment», närmar sig mera den för trycket omarbetade versionen. R. 65—70 ha följande lydelse:

Sorglös mot den mörka vishet ropa:
Slumra, lycklig fjärl, på blommans knopp;
Tills hon plötsligt väcks af stormen opp
Som kom att hans park med härjning sopa;
Och ser, hvart sin skrämda blick hon för
Ångern bakom, brottets djup framför.

R. 71—71.

Men som Himlen uppå Atlas. hvilar
Trygg den Vise vid en högre dygd
Molnens vilda dunder, stormens ilar
Finna honom, lugn i hennes skygd.

R. 155—158.

Kom och följ mig till den skumma bygden
Der den ädles aska bortglömd bor,
Och känn der att Menniskan är stor
Stor igenom visheten och dygden. —

R. 171. Här liksom i A har Hs den värmländska formen *Stormerna* hvilken också förekommer i *Öfver lifvets plågor och höst*, r. 50.

C öfverensstämmer i allt väsentligt med den för tryck omarbetade versionen. R. 30 lyder *Sitter tårögd på sin sällhets graf.*

Slutligen finnes strofen om Cato (r. 141—150) på en lös pappersremsa, med öfverskriften *Målning af Cato* (*ur den Vise*). Strofen lyder där:

Der du står bland häfdernas ruiner
Höga skugga! o hvem är du då?
Minnets fackla kring din hjessa skiner,
Sekler böja knä för dig, och gå.
Hämnad bredvid fosterlandets urna
Trampar Du förtryckarns segervagn:
Budorden af dygdens högre gagn
Flamma på din sköld, i lågor skurna,
Och i handen glimrar hemskt en dolk
Hämnaren af menska, stat och folk.

Den Vise insändes före den 1 november 1803 till täflan i Göteborgs Vetenskaps- och Vitterhetssamhälle, där den erhöll stora priset. Jämför bref till G. Rosén af 9 februari, 15 mars, 28 oktober 1804. Se f. ö. A. Nilsson, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier*, s. 43—50, Santesson, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 40—68, 142—144, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 15—23.

S. 99. På en Mors födelsedag. Efter Hs.

Dikten är ägnad fru Anna Myhrman den 9 september 1803; »Ena Dottren» är Eva Myhrman, »Andra Dottren» är Anna, som bär moderns namn (r. 12) och genom sin böjelse för Tegnér försakar »höghetens, ärans och rikdomens lotter» (r. 9). — Se för öfrigt Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 264—265.

S. 101. »Ren som bläddror bort.» Efter en afskrift af Tegnérs frändes, U. J. Åbergs, hand.

Uppenbarligen blott ett fragment; troligen från den 13 nov. 1803, då Tegnér fyllde 21 år. Sista strofen afser säkerligen kronofogden Branting. — Se WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 269.

S. 102. »Goda Mor». Efter Hs. Därjämte är bevarad en afskrift af Tegnérs frändes, U. J. Åbergs, hand. — R. 17—18 lydde urspr.:

Deras skuggor likväl dagar
Hoppets ljus som fjerran röjs

Dikten synes vara riktad på nyåret 1804 till fru Anna Myhrman.

S. 104. Vid Akademi Sekreterskan, Fru Anna Christina Wåhlins graf. Efter originaltryck (Lund, Berlingska boktryckeriet). — Äfven en afskrift af U. J. Åbergs hand finnes bevarad.

Fru Anna Christina Wåhlin, född Morsing, gift med akademisekreteraren, sedermera räntmästaren Otto Christian W., var vid sin död (1/3 1804) fyrtio år gammal.

S. 107. Öfver Gustafva Westers död. Efter Hs. Före sista strofen finnes en öfverkorsad:

Hvad! ser ej vårt öga häpet
Henne bland Cherubers tropp
Som med vördnad stjernesläpet
Af dess klädning bära opp?

Dikten är, säkerligen i Eva och Anna Myhrmans namn, ägnad Gustafva Wester, dotter till landskamrer Lars Magnus W., som bodde på Wåxnäs nära Karlstad och var vän med Chr. Myhrman. Hennes begrafning ägde rum i Karlstad den 15 maj. 1804 — Se WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 69—71, 274.

S. 110. Till Anna Myhrman. Efter en afskrift af Tegnérs frändes, U. J. Åbergs, hand. De i denna afskrift gjorda ändringarna äro af C. W. Böttigers hand; här har ingen hänsyn tagits till dem, då de uppenbarligen utgöra en godtycklig omarbetning, som Böttiger verkställt för sin upplaga år 1847, där poemet först trycktes. Att Böttiger icke stöder sig på en annan text, framgår af att man på ett ställe kan spåra olika omarbetningsförslag; dessutom är en ändring i r. 37 afgjordt korrumperande. Titeln »Till en aflägsen älskarinna» hämtade Böttiger från ett äldre Tegnérskt poem från 1803, som 1847 var otryckt (i denna uppl. finnes det på s. 57); när detta poem från 1803 sedan trycktes i Efterlämnade skrifter 1873, fick det titeln »Till Anna Myhrman» — alltså ett regelrätt titelbyte. — Med Åbergs afskrift öfverensstämmer alldeles en afskrift från 1840-talet, tillhörig prof. E. Wrangel.

Dikten skickades till Anna Myrhman före den 30 mars 1804. — Se BÖÖK, *Esaias Tegnér* I: 30—31, 388, WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*,

s. 272—273 (i båda arbetena citeras poemet i den af Böttiger omarbetade och omdöpta versionen).

S. 113. »Må du ej förskräckas.» Efter Hs; stroferna öfverkorsade.

S. 114. Till min Hembygd. Tryckt i Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt, den 23 maj 1804; denna version är lagd till grund för texten. En handskrift föreligger; dessutom ett tryck i Stockholms Posten den 29 juni 1804 (n:r 148) och ett annat i Carlstads tidningar den 9 juni samma år.

Ur Hs äro följande varianter att anteckna:

R. 32. lydde urspr.:

Då än på skidors längd som kysste drifvans bryn

R. 37—48 motsvarades urspr. af en enda strof, som lydde:

Hur dystert hög den röjs då Månans matta strålar
Sig hvila, slumrande, bland dina drifvors bädd.
Hur skön din sommarnatt, i skira skuggor klädd,
Då stjernors ljus dess flor med silfverränder målar
Och, snar och trängd, sin tysta vagn hon styr
Emellan dag som slumrar och som gryr.

R. 49—54 lydde urspr.:

En flyktig prydnad blott lät Söderns lundar sira.
Din skog för evigt grön mot ilars härjning ler.
Och Jordens Årsbarn, Furn, ifrån din hed går ner
Att resa trotsande bland böljors skum sin spira;
Den Vises bild, hvars namn, ock sen hans fall,
Står ännu, vördnadsvärdt, bland Seklers svall.

Därefter omarbetades strofen, så att den fick följande lydelse:

I aldrig vissnad prakt sig dina lundar sira.
Med Diadem af Moln, med fot som trampar Styx
Står Jordens Årsbarn, Furn, som ned från heden rycks
Att vagga, herrskande, bland böljors skum sin spira;
Ej speglad mer i Insjöns lugn, hvars brädd
Är i en gördel utaf klippor klädd.

Först i den tredje omarbetningen fick strofen den form som den äger i trycket i Lunds Veckoblad.

Ur Stockholms Posten antecknas följande varianter:

R. 43. *Mer mild din Sommarnatt kom att vår syn förnöja.*
R. 48. *Trängd mellan dag som skymmer och som gryr.*
R. 50. *Med Diadem af moln, der Stormens bo man ser.*

Ur Carlstads tidningar:

R. 49—52 lyda här lika med den andra omarbetningen i Hs med undantag för r. 52: Att *resa* herrskande.

Se WRANGEL, *Tegnérska släktminnen och ungdomsbilder,* s. 251—260, BÖÖK, *Esaias Tegnér,* I: 31—35.

S. 118. **Till Herr Christoffer Myhrman, Brukspatron.** Efter originaltrycket.

Dikten är en dedikation framför första delen af den akademiska afhandlingen *Dissertatio de Diis Iliadis,* som försvarades den 20 juni 1804.

Se BÖÖK, *Esaias Tegnér,* I: 35—36, WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga,* s. 276—277.

S. 124. **Eskulap.** Finnes i två Hs. På den här följda, tydligen senare Hs har en annan hand tecknat upplysningen: »Mot Doctor H—g som smädat flera af Tegnérs Poëmer.» Från den tidigare Hs, som saknar mottot, kunna följande varianter antecknas:

R. 10 urspr. *Hörde gerna allting klandras.*
R. 17. *Och hans vers, af galla full*

R. 21—22 urspr.:

Fadren såg. Med vredgad blick
Skrek han: Lär din tunga styra.

Därefter ändradt till:

Fadren skrek med vredgad blick
Lär din kitslighet att styra.

R. 24 urspr. *Skrämd han lydde Febi bud.*

Om doktor Erik Högberg i Karlstad och hans parodi på *Till min Hembygd,* se WRANGEL, *Tegnérska släktminnen och ungdomsbilder,* s. 260—267. Högberg finnes utförligt skildrad av Henrik Lilljebjörn, se KNUT och HENRIK LILLJEBJÖRNS *Hågkomster* (1911) s. 189—224.

S. 126. **Förvillelsen.** Tvenne, nästan identiskt lika Hs bevarade, A med mottot, B utan. A har här följts, ehuru enstaka interpunktionsdetaljer hämtats från B. — Ur B följande tvenne varianter:

R. 30 *gör lycklig och bedrager.*
R. 91 *klar gick opp.*

Dikten skickades till A. C. Kullberg i ett bref af 29 nov. 1804 för införande i Stockholms Posten, där den dock refyserades (se bref till densamme af 7 februari 1805). — Se A. NILSSON, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier,* s. 38—41, SANTESSON, *Tegnérs reflexionsdiktning,* s. 68—78, BÖÖK, *Esaias Tegnér,* I: 23—27.

S. 130. **Vid Bryggaren Anders Påhlssons Enda Dotters Anna Maria Påhlssons graf.** Efter originaltrycket i bihang till Lunds Veckoblad, Nytt och Gammalt, n:r 33, den 19 dec. 1804. Ur Hs, som bär titeln *Vid en Borgareflickas graf,* kunna följande varianter anföras:

R. 37 *af den höga verlden.*
R. 62 *Himlens dotter, än på jorden quar:*

Mellan nuvarande näst sista och sista strofen finns i Hs en af följande lydelse:

Dagens Sköna, sen i grafven neder!
Lifvets vishet ifrån döden kom.
Kanske öppnas ock hans famn för Eder
Förrn Er ungdoms Wienervals gått om.
Edra nöjen ve! han dem förstörer
Edra planer ve! han bryter dem.
Tänken dock hvad Eder frid tillhörer,
Yra döttrar af Jerusalem.

R. 2 o. 3 i denna strof lydde urspr.:

Från dess värd månn någon återkom?
Kanske, gästfri, bjuder han ock Eder.

Anna Maria Påhlsson dog i Lund den 8 december 1804, 21 år gammal. Om poemets tillkomst berättar 1847 Tegnérs ungdomsvän, medicine d:r Ringenson i bref till Böttiger följande: »Denna flicka, hvars föräldrar voro aktningsvärde Bryggarefolk, var utmärkt vacker och hade tillika godt ryckte om sig. Hon sjuknade i Dec. 1804 i en typhus-feber, och dog på 13:de dygnet. Prof. Munck af Rosensköld var hennes läkare, och jag, såsom flerårigt biträde vid Ramlösa brunn, deltog i hans practique, besökte patienten ofta under sjukdomen. Jag omtalade hela denna tragiska händelse för Tegnér, med tillägg: Du som är poët kunde väl skrifva en Grafskrift öfver henne. Hvad blef följden — Ett par dagar derefter ett poëm af första rangen. Jag begärde att få visa det för Rosensköld, som förtjust inlämnade det till tryckning i Veckobladet. T—r i början missnöjd med sättet, lät saken passera.» Om poemets uppläsande i Svenska akademien se Ljunggren, *Svenska vitterhetens häfder*, III: 564. Se f. ö. Böök, *Esaias Tegnér*, I: 29—30.

S. 134. Altarena. Efter Hs.
Dikten är enligt en uppgift af Kahl (*Tegnér och hans samtida i Lund*, 1851, s. 20) riktad till Anna Laurentia Barfoth, född 1783, dotter af professor A. E. Barfoth, gift 1804 med konsistorienotarien, sedermera biskopen Marcus Wallenberg.
Se Mjöberg, *Stilstudier i Tegnérs ungdomsdiktning*, s. 15.

S. 136. Jean Jacques Rousseau. Efter Hs. — R. 10 ändrad till *Till offer och prydnader*, men därpå har ändringen strukits och den äldre versionen *Att hädas och bortglömmas* återinsatts.
Se Santesson, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 114—116, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 208—209.

S. 138. Vid Prinsessan Amalia Maria Charlottas födelse. Efter originaltrycket i Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt 1805: 44 (6 mars).

— Hs bevarad, hvarur följande: R. 9 *födseln* i st. f. *födslen*. — R. 12 *Fredrikas* ändr. fr. *Gustafvers*.
Dikten upplästes vid en glädjefest, som Stadstraktören Petter Hellberg tillställt den 3 mars 1805 för borgerskapet, magistraten och akademistaten; kungliga husets skålar druckos under musik och kanonskott; festen slöts med bal. — Prinsessan, Gustaf IV Adolfs andra dotter, född den 22 febr., dog vid späd ålder.

S. 139. Vid Konungens Troman, Direktören och Handlanden uti Landskrona, Herr Eric Gjörloffs Begrafning. Efter originaltrycket, Lund 1805.
E. Gjörloff, född 1732 och död den 4 mars 1805, var svärfar till öfverdirektör Strübing, i hvars hus Tegnér varit informator. En annan dotter till G. var gift med professor Tegman i Lund, Tegnérs landsman, vän och gynnare. Om Gjörloff se KAHL, *Tegnér och hans samtida i Lund* (1851), s. 88—90. Om dikten se BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I: 60, 87.

S. 142. »O! om du ömt.» Efter Hs. — R. 6 urspr. *I rum af marmor*.
Se WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 297.

S. 143. Långfredagen. Efter originaltrycket i Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt 1805: 51 (den 24 april).
Se MJÖBERG, *Stilstudier i Tegnérs ungdomsdiktning*, s. 13—14, SANTESSON, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 78—82, BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I: 63.

S. 145. Till Drottningen. Efter Hs. — R. 15—16 urspr.

Din och Behagens Gudalott
Blef, Drottning, att den Ädle röra.

Dikten är troligen från juli 1805, då drottningen besökt Hven (r. 1—2). Se MJÖBERG, *Stilstudier i Tegnérs ungdomsdiktning*, s. 15—16.

S. 147. Kulturen. Efter Hs. — R. 18. *O Upplysning, Måne* ändr. fr. *O Kultur, O Måne*. — R. 116. *söners blod* ändr. fr. *hjeltars blod*.
Dikten insänd till pristäflan i Svenska akademien före den 8 oktober 1805, hvarom se A. SILOW, *Tegnérs täflingsskrifter i Svenska akademien*, Saml. 1913. — Om dikten se A. NILSSON, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier*, s. 123, 446, SANTESSON, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 82—114, BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I: 40—45.

S. 157. Till min älskade Anna. Två Hs föreligga, A och B, af hvilka A är en renskrift, B troligen ett senare rättadt koncept. Titeln tillhör A, men texten är hämtad från B. Följande varianter äro att anteckna.
R. 2 lyder i A och urspr. i B:

Hur hårdt min sällhet Du i länglans pröfning luttrar.

R. 4 samtidigt:

Jag sitter sörjande i Cage d'amour och kuttrar.

R. 20 urspr. i B:

Som kommer rullande med dig fram genom skogen.

Därefter samt i A:

Som rullar med mitt hopp fram ur den tysta skogen.

R. 24 urspr. i B:

Ty längtan efter dig dem, liksom mig, förtärde.

S. 159. Elden. Två Hs, A och B, af hvilka A här är följd. Följande variant ur A: R. 51 lydde urspr.: *Nattens lyktor tänd till seglarns gagn.* Ur B äro följande varianter att anteckna:

R. 13. *Kom så Elden.*
R. 16. *Tingen skilde [sig].*
R. 19—24. *Herrligt klädde Ljuset opp den nakna*
Tomma rymden. Och på en gång vakna
Verldens krafter började sitt lopp.
Dagen glödde öfver land och vatten.
Månan, rodnande och blyg, i natten
Slog sitt öga opp.

Urspr. lydde r. 19—21:

Och det nakna, det förfrusna Tomma
Klädde Ljuset opp. Naturens blomma
Stod der, vicklad ur sin brustna knopp.

I r. 22 urspr. *Middag glödde*
R. 26—27. *Skogens resar hotade på kullen:*
Ibland dalens häckar rosen log.

I r. 26 *hotade* ändr. fr. *trotsade.* — I r. 27 *Ibland* ändr. fr. *Djupt bland.*

R. 29. *Framgick Menskan.*
R. 32. *Växt i plantorna och lif i djuren.*
Ändr. fr. *Växt i plantans fiber, lif*
R. 34. *Nej, den Högste.*
Ändr. fr. *Men den*

R. 39—42. *Vestas altar nämnes icke mer:*
Men ett större [ändr. fr. *högre*] *tempel än dig hyser*
Och ditt bibehållna altar lyser
Ifrån himlen ner.

R. 45—48. *Fläktar söderns varma himmel in.*
Vaksam du i tänkarns lampa sitter
Och den dolda sannings gnista spritter
Opp [ändr. fr. *Fram*] *och söker din.*

R. 49. *Mogna guldets skördar uti grufvan*
R. 51. *Sprid kring jorden värma, lif och gagn.*
R. 52. *Jäs i Etna*
R. 64. *När Volkanens*

Dikten skickades till A. C. Kullberg i ett bref af den 14 november 1805; den publicerades i omarbetadt skick 1812 i Iduna. — Se A. NILSSON, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier*, s. 125—129, SANTESSON, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 128—140, BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I: 50—53, 57—58.

S. 163. **Kronos' Söner.** Efter originaltrycket i Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt 1805: 35 (den 18 december). Dikten var där försedd med följande not: »Det torde ej behöfva anmärkas att *Kronos* är Saturnus eller Tiden, och *Psyche* Menniskosjälen.» — Hs bevarad, följande varianter antecknas:

R. 7 *Fick till fideikommiss — hvad då?*
R. 20. *allting* ändr. fr. *nådigt.*
R. 39. *Menska, välta molnet från din syn,*

S. 166. **Vid Prosten .... Mauritz Kahls begrafning.** Efter originaltrycket (hos Lundblad, Lund 1805).

Prosten Kahl, fader till Achatius Kahl, var född 1746 och dog den 25 november 1805; om honom se CAVALLIN, *Lunds stifts herdaminne*, II: 260; om Tegnérs bekantskap med honom se KAHL, *Tegnér och hans samtida i Lund* (1851), s. 108—112. — Om dikten se BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I: 61, 64.

S. 170. **Till en Far.** Efter originaltrycket i Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt 1805: 36 (den 24 december). — En Hs från Tegnérs allra senaste år (1840-talet) är bevarad; i r. 8 har den *vexlar* i st. f. *byter*, i r. 10 *halfsläckt* i st. f. *halftänd.*

Om Nils Hultberg, sedan öfverjägmästare (1767—1809), se SJÖSTRÖM, *Skånska nationen 1682—1832*, s. 447. — Om dikten se BÖÖK, *Esaias Tegnér*, I: 61—62.

S. 172. **Med en julklapp.** Efter en afskrift af G. Myhrmans hand. Versen är försedd med följande ingress: »Till en Julklapp, som Systrarne Eva och Anna Myhrman hade förfärdigat och förärat sin Far året före deras bröllopp, skref Tegnér en Vers af — som jag vill minnas — följande innehåll.»

S. 173. **Klosterruinerna.** Efter trycket i Smärre samlade dikter 1828. Dikten trycktes första gången i Idunas 8:e häfte, 1820; två Hs finnas bevarade, A och B, af hvilka A är samtida med trycket 1820, under det att B är senast från 1805.

I Iduna lödo r. 49—50:

Med andakt böjs dess knä för helgonen,
Med suckan hennes mund sitt Ave stammar.

Ur B kunna följande varianter anföras.

Mellan nuvarande tredje och fjärde stroferna finnes följande.

De bleka vaxljus flämta icke mer:
Och klockan brusten ingen folkhop lockar:
Bland grafvar korset sjunkit, multnadt, ner,
Och skator bygga i Marias lockar.

R. 14 löd: *Och smädarns fötter på reliken trampa*

R. 22—23 urspr.:

Hvad Hosianna i de helga orden
Här Anden svärmande sitt ursprung mött

Hosianna ändradt till *kraft förnummen, svärmande* till *brinnande.* Stroferna 7 och 8 äro i denna version öfverstrukna.

R. 27 lydde: *Stal ingen Åtrå friden ur Er själ*

R. 29—32 lydde:

Hvem svarar? — Endast lifvet klaga vet
Och ingen än ett ljud från döden kallat.
I grafven torkas ögat ut, som gret
Och jorden hvilar på det bröst som svallat.

I stället för nuvarande stroferna 17 och 18 lästes dessa tre:

Frid med din skugga, o hvem helst du var.
I seklers öcken Minnets rosor tvina.
I dag vi irra på din aska quar
I morgon multna våra ben hos dina.

Förgänglighet, när får din likvagn ro?
Den hämtar med sig svagheten som styrkan,
Ett Tempels murar som ett fogelbo,
Och menskors narrverk, som en Guddoms dyrkan.

Se — Nilens fordna Gud nu plogen drar,
Och Salems nejd vet blott förtryckets under
På Vestas altar lågan slocknat har,
Och dufvan tystnat i Dodonas lunder.

På slutet funnos ytterligare dessa två strofer, som senare öfverstrukits:

Hvem vet, kanske sen några Sekler gått
Ett okändt altar står der nu står kyrkan,
Och fridens lära är predikad blott
Af multna häfder och den ädles dyrkan.

Hvar sjelfgjord Guddom skall bli glömd en gång.
Der Templet ytdes skola hjordar vallas:
Men dygdens dyrkan blir som tiden, lång
Dess gudstjenst enkel och dess tro (urspr. *lag*) *är allas.*

Se MJÖBERG, *Stilstudier i Tegnérs ungdomsdiktning,* s. 16, SANTESSON, *Tegnérs reflexionsdiktning,* s. 117—128, BÖÖK, *Esaias Tegnér,* I: 64—66.

S. 177. Lifvet. Efter Hs. En kustod *Väl*, på sista sidan, visar att dikten är ofullständigt bevarad. En påteckning *Didaktik* förskrifver sig från Tegnérs senaste år. I r. 50 är *Hela gränslösa* en senare ändring från *Äfven, tigande.* Vid samma tillfälle som denna ändring gjordes har det varit Tegnérs afsikt att förkorta sista versen i hvarje strof; dessa ändringar, som genomförts för alla strofer utom den sista, ha dock återtagits.

De lödo: R. 8. *Och vet ej hvarthän du far.*
R. 16. *Åt sitt lif, sin kraft som jag.*
R. 24. *Syster, vet du den ej af?*
R. 32. *Låt mig tro I sen på mig.*
R. 40. *Hulda Mor, visst lefver Du.*
R. 48. *Kallnar vid ditt kalla bröst.*

Se A. Nilsson, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier*, s. 117, 129—130, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 47—50.

S. 180. Jorden och Årstiderna. Efter trycket i Vexiö-Bladet 1813: 15 (3 april). Dikten är där osignerad. En afskrift finnes bland Tegnériana i de Agardhska samlingarna i Lunds universitetsbibliotek.

Dikten tillhör samma Fru Lenngrenska åder som *Kronos' söner.*

S. 182. Förlofvade och Gifte. Tre Hs, A, B och C äro bevarade. A, som här följes, och B äro från tiden omkring 1805; C förskrifver sig från Tegnérs sista år. — Ur A: R. 21 *lysning* ändr. fr. *bröllopp.* — R. 22. *brudsäng* ändr. fr. *bröllopp.* — Ur B: R. 9. *De vårvindar spela* ändr. fr. *Den näktergal spelar.* — R. 10. *Den näktergal slår sina quäden* ändr. fr. *Den vårvind far sval öfver näset.* — R. 12. *träden* ändr. fr. *gräset.* — R. 22. *Och bröllopp.* — R. 23. *svängde* ändr. fr. *lyfte.* — .Ur C: R. 9. *Och näktergaln spelar.* — R. 10. *Och vårvinden far .* — R. 14. *Och brudsången sorlar ur källa* — R. 27. *En slängkyss de gåfvo åt Eden ännu.*

S. 184. »Drakar vake öfver.» Efter Hs. — R. 2 ändr. fr. *Låtom oss dess bruk förstå.*

S. 185. Öfver Kornetten, Välborne Herr Eberhard Rosenblads död. Efter originaltrycket, utgörande bihang till Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt 1806: 49 (26 mars). Dikten omarbetades fullständigt under Tegnérs sista år. Den i Tegnérs Samlade skrifter förekommande texten är en af Böttiger verkställd sammansmältning af 1806 års text och den omarbetade versionen.

Eberhard Rosenblad, född 1784, död 22 januari 1806 i Stockholm, var son till majoren vid Skånska Husarregementet J. E. Rosenblad, och sonson till medicine professorn Eberhard Rosén-Rosenblad i Lund. Hans mor var syster till professor Anders Lidbeck, Tegnérs faderlige vän. — Begrafningen hade ägt rum med stor ståt i Klara kyrka i Stockholm den 27 januari; J. E. Angelin hade ägnat den döde verser, aftryckta i bihang till Lunds Veckoblad den 26 februari; orden till sorgemusiken, författade af J. D. Valerius, hade följt som bilaga till samma

tidning den 12 mars (äfven tryckta i Stockholms Posten den 20 mars); Tegnér tog sålunda upp en sorts poetisk täflan, hvarom r. 1—2 också vittna. — Förebild för denna liksom flera andras af Tegnérs grafdikter var J. Stenhammars elegi *Carl Sehmann*, hvilken han beundrade som ett exempel på »det mildt rörande» (se *Estetiska och filosofiska skrifter*, s. 296, »Sellman» för Sehmann). — Se för öfrigt Böök, *Esaias Tegnér*, I: 60, 72, 87.

S. 191. Till A—n. Efter Hs. — R. 29 ändr. fr. *en röst som själ och sinne klyfver.*

Adressaten var Tegnérs vän och medbroder i poesin David Aspelin. — Tegnér hade 1805 täflat i Svenska akademien med *Kulturen* och *Ynglingens sotsäng*, men för båda blott erhållit mention. Nordforss och Regnér hade båda erhållit stora priset, 1788 och 1789. Lehnberg var direktör 1805 och öfverlämnade prisen. Wallin erhöll detta år tre pris, det stora och tvenne mindre. A. C. Kullberg fick hedersbelöning, Tranér andra priset för Ovidius-öfversättningar; Valerius blef utan. Wallmark hade 1804 fått andra priset för lärodikten *Handen.* Se Ljunggren, *Svenska akademiens historia.*

S. 192. Nelson och Pitt. Ingen Hs finnes bevarad. Till grund för texten har lagts det äldsta kända trycket i Linköpings Bladet 1806: 101 (den 20 december), A, jämfördt med en afskrift bland Tegnériana i de Agardhska samlingarna (Lunds universitetsbibliotek), B, och en afskrift i det Brinkmannska arkivet på Trolle-Ljungby, C. En strof, den nionde, har hämtats ur Böttigers uppl., Samlade skrifter, II (1847). Följande varianter äro att anteckna:

R. 1 B har *hämnande* (?)
R. 2 C har *Från Europas*
R. 5 B har *Segrare*
R. 6 B har *Ofta*
R. 7 B har *Uppå böljan*
R. 9 A har *Stormig som den våg han lydde*
B har *Stormig, lik den våg*
R. 10 B har *Vild att se på*
R. 13—16 saknas i C.
R. 17 A har *den andra*
B har *stor i snille*
R. 18 B har *Djup och krokig som en minas gång*
R. 20 C har *Jorden*
R. 21—28 saknas i C.
R. 21 B har *För ett upplyft namn i ryktets boning*
R. 24 B har *Allt, ja, ock sin dygd*
R. 26 B har *Ingen väg god nog för målets skull*
R. 30 C har *fallna*
R. 32 C har *Hatets altar*
R. 33—36 Fattas i A, B och C.
R. 38 C har *slocknande*
R. 41 A har *Skynda Pitt och vingla upp*

R. 42 A har *du där.* C har *Om blott der en fredlig vrå du såg.* I Böttigers uppl. 1847 finnes i r. 13 läsarten *Obemärkt i friden*; hvarifrån denna läsart och den nionde strofen äro hämtade, är icke bekant. Om dikten se Böök, *Esaias Tegnér*, I: 80—82. C. A. Agardh om diktens popularitet i *Ur Esaias Tegnérs papper*, s. 34—35.

S. 195. England och Frankrike. Efter trycket i Smärre samlade dikter 1828, där dikten bär det oriktiga årtalet 1805. I r. 13 har trycket ett komma efter *land*, som här aflägsnats. — Dikten är bevarad i tvenne Hs; den ena är en renskrift från 1828, öfverensstämmande med trycket; den andra är från 1806 (det oriktiga datumet »*1805 i Dec.*» är senare tillskrifvet). I denna Hs äro vid en något senare period flera, ändringar införda, bl. a. de båda längsta replikerna, r. 33—48, tillagda. Följande varianter äro att anteckna:

R. 3. *Filfras, nalkas*
R. 3—4 urspr.:

Störta throner och bygg. Gör våld på den suckande Jungfrun.
Albion trotsar dig än. Vielfras mig äter du ej.

R. 5 ändr. fr.

Strandar ej folkslagens rätt, den heliga, på dina kuster?

R. 6 ändr. fr.

Är icke hela din Stat

R. 7 ändr. fr. *att bättre få plundra*
R. 8 ändr. fr. *Och som en utsvulten haj*
R. 10. *nu är förtrycket dess lön* ändr. fr. *och fick sig förtrycket igen* [sic!]
R. 11 ändr. fr.

Hindus ger perlor och blod. Som ett svedjeland ligger dess Eden

R. 12 ändr. fr. *Negern gisslas och dör*
R. 13 ändr. fr.

Skåda Hesperiens land. Det står som ett utplundradt tempel

R. 14 ändr. fr.

Och från det fattiga Schweitz stal du dock frihet och dygd

R. 15—16 ändr. fr.

Skåda det vidsträckta haf. Der röfvar du vän eller ovän
Belternas port bröt du opp. Hemgång är din Politik.

R. 18 ändr. fr. *Härar köper jag opp. Furstarna*
R. 21. *men Pichegru är strypt*
Ändr. fr.

Hannibal-Dumouriez far, en irrande fremling, bland folken

R. 22. *Gracchus-Moreau*
R. 23 ändr. fr. *misslyckades begge*
Urspr.:

Lik din Helvetsmaskin kreverade Pitt utan nytta

R. 24 ändr. fr.: *Nelson den segrande,* urspr. *Nelson den mäktige*
R. 25—26 ändr. fr.

Fåfängt hatar du mig. Jag fiskar ju opp dina flottor.
Sträck ej ditt svärd öfver sjön. Ser du det räcker mig ej.

R. 27 ändr. fr.

Ja, visst hatar jag dig. Men du hatar menniskoslägtet

R. 30 ändr. fr. *Ingen lefvande*
R. 32 ändr. fr.

Herkules lefver ännu. Skäll icke, glupande Troll.

R. 33—48 senare tillagda. R. 48 lyder *Fall för den starkare ner.* Urspr. motsvarades detta parti af följande fyra rader:

England.

Se, jag bjuder dig fred. Vi dela emellan oss rofvet
Grönskande jorden blir din. Min blir den blå Ocean.

Frankrike.

Icke din väpnade hand, din bedjande, bjude mig friden.
Frankrike talar om frid blott med Nationer på knä.

R. 49 *Vimplarna sväfva*
R. 50 ändr. fr. *Böljan går blodig och hög* [urspr. *djup*]
R. 51 *Örnarna* [ändr. fr. *Fanorna*] *sväfva.* Ändr. fr. *Det dånar som Domedagsåskan.*
R. 52 ändr. fr. *Striden går blodig och djup.*
R. 53 ändr. fr.

Stå, som en nytänd volkan, och härja de kringspridda vinberg

R. 54 ändr. fr.:

Uti din egen eld faller du plötsligt en dag.

R. 55. *Ligg som ett blockskepp trygg*
Ändr. fr. *Ligg som ett blockskepp i sjön, Kreditens ankartåg brister.*
R. 56 ändr. fr.

Och det blodiga vrak drifver för bölja och vind.

Se BÖÖK, *Esaias Tegnér,* I: 77—86.

S. 199. På Fru Direktörskan Hedvig Aulins Begrafningsdag. Efter originaltrycket, Lund 1806 (hos Joh. Lundblad).

Fru Hedvig Aulin, född Åman, dog den 4 april 1806 på Öfvedskloster, vid 21 års ålder. Hon var syster till sedermera kyrkoherden C. A. Åman, som tillhörde Tegnérs bekantskapskrets, och enligt Kahl (*Tegnér och hans samtida i Lund,* 1851, s. 97) berömd »för sin bländande skönhet och sitt intagande väsen».

S. 201. Tålamodet och hoppet. Efter trycket i Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt 1806: 3 (den 7 maj); ett par tryckfel rättade. En Hs bevarad.

Dikten omarbetades och publicerades 1812 i Iduna under titeln *Herthas Barn*. Se f. ö. A. Nilsson, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier*, s. 125, Mjöberg, *Stilstudier i Tegnérs ungdomsdiktning*, s. 86 Böök, *Esaias Tegnér*, I: 62.

S. 203. **Försonligheten.** Efter Hs i Svenska akademiens arkiv. Denna till pristäflingen 1806 insända Hs är, med undantag för mottot, en afskrift af främmande hand. På några ställen ha interpunktion och stafning här korrigerats med hjälp af Tegnérs egenhändiga Hs. I r. 89 har Hs *merjader* i st. f. *myriader* (stället rättadt med blyerts, men säkerligen icke af Tegnér). — I r. 99 har Hs *ledsvän*, hvilket med blyerts rättats till *ledsven*, men denna rättelse är likaledes en senare (Tegnérs egenhändiga Hs har *ledsvän*). — I r. 191 har Hs *sköt ihop* (likaså Tegnérs egenhändiga Hs); *sköt* är med blyerts ändradt till *knyt*, men denna rättelse är likaledes med all sannolikhet en senare, verkställd af en läsare.

Två egenhändiga Tegnérska Hs äro bevarade, A och B. Följande varianter ur A, som bär titeln *Fördragsamheten* (ändr. fr. *Toleransen*), saknar motto och betecknas som *Fragment:*

5:te strofen fattas.
6:te strofen öfverkorsad.
R. 49—52 ändrade till:

Sakta, sakta, maktens jättar
tänken dock på folk och land
tänken dock att Leten tvättar
ej så lätt en blodig hand.

8:de strofen ändrad till:

Frid, Nationer; Jordens förstar
frid i edra spirors hägn!
ack den usla jorden törstar
icke efter blod, men regn.
Mot förtryck, mot villans ifver
vare edert härnadståg.
Genom lunder af oliver
leden Tidens stilla våg

R. 69—72 äro korsade, men hade följande lydelse:

Tiden har klädt af dig larfven
som din nakna ondska bar.
Minnet står i tidehvarfven
ännu som ett spöke quar.

R. 76. *ett såradt villdjur*
R. 89. *Blidka jordens*
R. 133—135 ändrade till:

Medan än bekymret tiger
drick ur kärlekens pokal
drick dig varm, förrän du stiger

R. 143. *goda andar*
20:de strofen (r. 153—160) fattas.
R. 169—173.

Kom, försonerska, försona
med sig sjelf en fallen ätt
och en lugnad dag din krona
uppå tidens [ändr. fr. *seklets*] *tinning sätt.*
Med ditt lidande o köp oss.

R. 173—180 öfverkorsade. I r. 178 *olyckligt land*, r. 180 lydde: *svärdet i Rättvisans hand.*
R. 183. *stridens händer*
R. 185—200 öfverkorsade. I r. 187 *opp ur stoftet.*

Medan A sålunda är ett koncept, i hvilket senare ändringar införts, är B identisk med den år 1808 till Svenska akademien ånyo insända, omarbetade, af en annan hand renskrifna täflingsskriften. Denna täflingsskrift med samma titel och motto som 1806 var försedd med följande anmärkning, nedskrifven af Tegnérs hand med s. k. tysk stil. »Detta stycke har redan för 2:ne År sedan varit inlemnadt till Svenska Academien. Det mindre ofördelaktiga omdöme som då blifvit fälldt deröfver har gifvit Författaren anledning att försöka några ändringar dervid, hvilka nu underkastas Academiens ompröfning. I händelse det ej skulle anses värdigt någon belöning, vågar likväl Författaren såsom en ynnest utbedja sig Academiens omdöme deröfver, till egen upplysning och rättelse.» Då täflingsskriften vanställes af afskrifvarens bristfälliga stafning och interpunktion, aftryckes här i stället B, som ord för ord öfverensstämmer med den förra [dock har B i r. 43 *hur han* i st. f. *att han* och i r. 161 *Kom och* i st. f. *kom att*].

När de store ödelägga
för sin nyck en osäll verld,
och i Themis vågskål lägga
ej sin rätt, men sina svärd:
när den svagare förtryckta
svekets dolk i gördeln bär:
i ditt eget hjerta flykta,
och slut frid med verlden der.
Dagen stiger på det höga,
blomman öppnas, fälten le:
menska, låt hans rena öga
i ditt bröst blott oskuld se.
Quällen kommer med sin stjerna,
lugnet rår kring dal och fjäll:
stäng för hat din barm så gerna
som för nattens vind ditt tjäll.
Döm ej strax den vilseförda,
stolte vise, med förakt.
icke vägde du den börda
smärtan på hans skullra lagt.
Någon högre makt befaller
öfver menskan: lär och tig.
När hon en gång mognat faller
ödets frukt dock ner på dig.
Du som går att kufva jorden
sköflad för din ärestod,
hör, från Södern och från Norden,
ropar mot dig Abels blod.
I din bädd när natten tiger
kall hans vålnad lägger sig:
När du opp på thronen stiger
är han redan före dig.
Frid, Nationer, jordens Förstar,
frid i edra spirors hägn;
Ack den usla jorden törstar
icke efter blod, men regn.
Blott mot våld, mot villans ifver
vare edra härnadståg:
genom lundar af oliver
leden tidens stilla våg.

Och du grymme som förkunnar
hämd och hat i himlens namn
ser du icke att han unnar
rum åt alla i sin famn.
Ve den smickerfödda runa
som ditt namn till Minnet bär.
Skin på grafven ej, du Luna
och du blomma gro ej der!
Tanken är dock fri. Du binder
ej den väldige med hot.
Fruktan blekar ej hans kinder,
bojan tynger ej hans fot.
Vantrons långa dröm är faren,
gif den vakna jorden ro.
Gå, predika i Tartaren
och lär djeflarna din tro.
O hvad gör det hur vi kalla
denna far som ingen ser?
för hvad dyrkad bild vi falla,
för hvad heligt tecken ner!
Månn den vise med sin lära
än så djup, så konstigt bygd
kommer verldens Gud mer nära
än den vilde med sin dygd?
Hör mig, hör mig, gode Fader,
Väsen bakom verlden gömdt!
Blidka jordens myriader,
led de vilda som dig glömt.
Låt mig älska hvarje redlig
fast han ej min orden bar:
Fridens lära vare fredlig,
som dess första härold var!
O hur kom hon som en aning
ifrån himlen, ljuf och hög,
och till ledsven för vår spaning
som en svan i natten flög.
Hur hon målade de landen
bortom grafvens nedgång hän
där den rena, frie Anden
vandrar under Edens trän.
Menska, någon himmelsk flamma,
lefver i dig: släck ej den:
lär dig något ord att stamma
af Guds språk: Förlåtelsen.
Tro hvar oförrätt en tärning
kastad med förlust: glöm den:
minnet tryck af hvar välgerning
till ditt hjerta som en vän.
Är du lycklig och tillbeden
hvarför hatar du, Barbar?
hvarför håller i ditt Eden
du den vilda ormen quar?
Räck din hand: Förvägra ingen
låt hvar glädje som du njöt
flyga genom brödraringen,
liksom en elektrisk stöt.
Om du lider, om du faller
trampad af din fiende
genom lifvets fängsel-galler
in i fria himlen se:
der hvar hatfull själ, hvar bitter
svartnar som en slocknad brand,
och Försonligheten sitter
på den högstes högra hand.
Yngling, du hvars stjerna rullar
öfver lifvets paradis,
sola dig på dina kullar,
hata ej, var glad och vis
Medan än bekymret tiger
drick ur kärlekens pokal,
drick dig varm förr än du stiger
ner i årens kalla dal.
Du som ren med fulla händer
uppå lifvets Zenith står,
gör det goda förn du vänder
åter med förblekta hår.
Res med svettig flit din boning,
bygg den uti fridens land,
bjud hvar ovän till försoning
och hvar vän till stöd, din hand.
Du som släpar sista stenen
opp till lifvets pyramid,
vill du från dess topp se scenen
utan fasa, så äg frid.
Låt hvart hatfullt minne falla
som ett svärd i glömskans haf.
Endast goda andar kalla
opp ur det förflutnas graf.
Tag din oskulds hvita kläder
skaka bort hvart jordiskt dam,
svaga menska, ty du träder
för den stora spegeln fram,
der hvart uppsåt som förseglas
djupt i natten af ditt bröst
der hvar ädel tanke speglas
svaga menska, till din tröst.

Och hvart hemligt brott ej minder
hvarje bortgömd ondska der
stiger fram med bleka kinder
vittnar emot dig och svär:
lik en trolös slaf hvars sista
ånger samlar hop dess mod:
Furier i Demanter rista
vittnesmålet in med blod.
Lef, till tyngden af ditt öde
lägg ej hatets tyngd: gör godt:
dö, och hoppas bland de döda
ingen hämd, försoning blott.
Ingen ånger, ingen vrede
öfver Stygen tränge sig:
Stilla saligheter brede
sina vingar öfver dig.

Tro ej Åldrens dag som haltar
kraftlös på sin krycka fram
till den sena Ångrens altar
renar nog en otacksam.
Sen du hatat utan skoning,
bortvist ångren utan blygd,
vill du köpa dig försoning
med en timmas tvungna dygd.
Himlens dygd, kom att försona
med sig sjelf en fallen ätt,
och en klarnad dag din krona
uppå tidens tinning sätt.
Utur bojan hör den gamla
den förgätna nödens rop.
Alla stridens händer samla
till ett enda handslag hop!

På två ställen visar sig täflingsskriften (som finnes tryckt i Samlaren 1913, s. 19—20) vara korrumperad vid jämförelse med B: i r. 51 har den *bleknar* i st. f. Tegnérs *blekar*; i r. 150 har den *tränger* i st. f. Tegnérs *tränge.*

Ur B kunna följande varianter anföras:
R. 29—32 lydde urspr.:

Se hans hamn, när natten tiger
vid ditt läger ställer sig;
och för thronens trappor stiger
han, olycklige, med dig.

R. 51—52 urspr.:

Ve den torfva som dig unnar
någon hvila i sin famn.

R. 133—136 lydde urspr. som i täflingsskriften, men ha sedan ändrats till följande lydelse:

der hvar hämdlust som förseglas
djupt uti ditt hjertas natt
der hvart ädelt uppsåt speglas
i din bild förevigadt.

R. 137—144 (=18:de strofen) äro öfverkorsade.

Dikten insändes 1806 (7 okt.) och 1808 (7 okt.) till täfling i Svenska akademien, men erhöll båda gångerna blott mention. Se härom Silow, *Tegnérs täflingsskrifter i Svenska akademien*, Saml. 1913. — Den publicerades 1828 i Smärre samlade dikter i omarbetad form med titeln *Fridsröster.* — Se f. ö. A. Nilsson, *Schillers inflytande på Tegnér och Tegnérs samtida*, Saml. 1905, s. 39—40, Santesson, *Tegnérs reflexionsdiktning*, s. 141—42, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 66—72.

S. 211. På Eva Myhrmans Bröllopsdag. Efter Hs. — R. 6 lydde urspr. *bar vår Myrthenkrans, gunås.* — R. 14 urspr. *myrthen nog för*

denna dagen. — R. 40 urspr. *din sjuke vän.* — R. 62 urspr. *tänkte jag att rimma samman.*

Eva Myhrman firade den 22 augusti 1806 sitt bröllopp med Gustaf Billow, på samma gång som systern. Böttiger berättar: »Uppvuxna i skogen, lånade de unga brudarna af *den*, på sjelfva bröllopsdagen, sin enkla, nordiska prydnad; ty då af ett tillfälligt missöde de från Stockholm tingade myrtenkronorna uteblefvo, kransade i stället det finaste lingonris deras mörka lockar.»

S. 214. C. A. Tiliander. Dikten tryckt i Lund (på Berlingska Boktryckeriet) under titeln »Vid Astronomiæ Observatorn Herr Carl A. Tilianders Graf Den 24 oktober 1806». Senare upptagen i Smärre samlade dikter 1828, hvars text här är följd. Föreligger dessutom i två koncept. Graftrycket öfverensstämmer liksom handskrifterna i allt väsentligt med den slutgiltiga texten. Stroferna 7—11 använda omnämnande i tredje personen i stället för direkt tilltal. — Ur den tidigare Hs kunna följande varianter anföras:

R. 1—4 lödo urspr.:

Han är fallen! alla löften svika
som vi trott uppå.
Lifvets hopp, Neapels vinberg lika,
på Volkaner stå.

R. 13 urspr.: *Bröder, djupt i grafven multnar kärnan*
Senare: *Vänner, multnar ej i grafven kärnan*
R. 19 urspr.: *Hvar är snillets örn, som från sin klyfta*

I den senare Hs saknas strof 14 och r. 6 lyder: *grafven fylls hvar dag.*

C. A. Tiliander, född 1781, död 14 oktober 1806, var nära vän till Tegnér; se om honom A. H. Lundin, *Småländska nationen i Lund*, s. 176, och A. O. Lindfors, *Memoria Caroli Andreae Tiliander* (Lund 1807). Tiliander hade på latinsk vers sjungit grafsånger öfver ett par vänner (jfr 9:de strofen) och äfven en elegi vid Tegnérs bröllop (se hans *Poemata*, Lund 1808, s. 22, 23, 45). Om dikten se Böök, *Esaias Tegnér*, I: 73—74.

S. 218. Vid C. W. Gestrichs Begrafning. Efter originaltrycket, Lund 1806 (Berlingska Boktryckeriet). En Hs av Tegnér är bevarad.

C. W. Gestrich, född 1786, död 10 december 1806, var son af regementsfältskären vid Jämtlands regemente Jonas G. (jfr r. 15—24); se Carl Sjöström, *Norrlands nation i Lund*, s. 14; verser öfver hans död af C. L. Wåhlin åtföljde som bihang Lunds Veckoblad Nytt och Gammalt den 31 december 1806. — Den J. Kallenberg, i hvars namn poemet författats, återfinnes sannolikt i Carl Sjöström, *Skånska nationen 1682—1832*, s. 506.

S. 220. Konstnärn. Efter Hs. Titeln senare tillskrifven, efter ett struket, likaledes senare, *Fragment.* — R. 15 ändr. fr. *den som af stundens lof.* — R. 18 ändr. fr. *Ack! när i Konstnärns bröst.*

Om dikten se Sylwan, *Från Esaias Tegnérs ungdomsår i Lund* (Nordisk Tidskrift 1899), s. 607—608, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 53—59, A. Nilsson, *Svensk romantik*, s. 423—424.

S. 222. **Tornväktaren.** Efter Hs. Titeln senare tillskrifven. Om dikten se Böök, *Esaias Tegnér*, I: 53—59.

S. 223. **Menniskoanden.** Efter Hs. Bladet är dock delvis bortrifvet, så att andra strofens slut är defekt och den tredje till största delen saknas. Det saknade har supplerats ur en afskrift af U. J. Åbergs hand. — R. 2 ändr. fr. *under nattens mörker.* — R. 6 ändr. fr. *blott begrafva.* — R. 8 ändr. fr. *trånande emot.* — R. 14. Afskriften har närmast *här* i st. f. *hän.*

Om dikten se A. Nilsson, *Svensk romantik*, s. 429, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 61.

S. 224. **Nyårsklagan.** Efter trycket i Smärre samlade dikter 1828. Två Hs bevarade, bägge daterade 1807; den ena förskrifver sig från 1828 och öfverensstämmer med texten. Ur den andra äro följande varianter att anteckna:

Mellan nuvarande första och andra strofen var denna inskjuten:

Jordens grunder skakas och förödda
ligga thron och koja för vår syn.
Lika öar af ett jordskalf födda
nya välden springa upp ur dyn.

Nuvarande 3:e strofen löd ursprungligen:

Fåfängt reste sig att hämna verlden
mången hjelte med förtviflad håg.
Icke mänsklighetens rätt, men svärden
svärden vägas uti ödets våg.

Mellan nuvarande 4:e och 5:e strofen stodo dessa:

Hvad är Våldet att dess fängselgaller
bli blott tyngre när de lyftas opp?
Hvad är mskn att hon evigt faller
uppå tröskeln af sitt fyllda hopp.

Röras icke himlens gyllne sferer
som vi ställt dem; men vår vilja? Nej.
Tidens dibarn, stoftets ephemerer
leda åskan men sitt hjerta ej.

Originalet är Schillers *Der Antritt des neuen Jahrhunderts.* Se A. Nilsson, *Schillers inflytande på Tegnér och Tegnérs samtida* (Saml 1905), s. 38, Böök, *Esaias Tegnér*, I: 70.

S. 226. **Till Hennes Majestät Drottningen.** Efter originaltrycket hos Fältboktryckaren Peter Sohm, Lund 1807. Hs bevarad, hvaıur följande: R. 10 *sällhet* ändr. fr. *hjärta.* — R. 14 *Sverges Söner.*

C. F. Berling, i hvars namn poemet skrefs, (1785—1847), blef 1807 akademinotarie, sedermera räntmästare.

S. 228. **På Hennes Kongl. Majestäts Drottningens höga födelsedag.** Efter originaltrycket, Lund, Berlingska boktryckeriet.

Dikten öfverlämnades af en deputation i Malmö, där konungen och drottningen uppehöllo sig den 12 mars 1807.

S. 230. L. P. Munthe. Efter trycket i Smärre samlade dikter 1828. Dikten var där omarbetad (troligen strax före 1828). Ur den ursprungliga versionen, tryckt med titeln *Vid Herr professor Lars P. Munthes graf, den 5 Juni 1807* (Lund, Berlingska Boktryckeriet), antecknas följande varianter:

R. 1—10. *Än en tår uti ditt öga,*
stilla Dygd! en blomma än
mindre på din kind! en vän
mera i det fjerran höga!
Dagen kommer, dagen far
slägten uppstå och försvinna,
Minnets bleka vaxljus brinna
hastigt neder. — Sång-Gudinna,
säg oss hvad den ädle var.
R. 13. *snappat ur en Engels vinge*
R. 18. *som han tänkt för menskors väl.*
R. 23—26. *hur han skydde denna villa*
som förgiftat våra dar,
der man Dygden blott till frilla
ej till laglig maka tar;
hvilket heligt hat han födde
mot hvar handling, klok och feg
hur osvikeligt han stödde
vid det Rättas staf hvart steg;
R. 48—51. *hvilken är den bland er, Bröder*
som den ädle ej var kär?
hvar är hjertat som ej blöder,
ögat som ej gråter här? —
R. 66—67. *men hvar seger honom rörde,*
men han följde oförsagdt
R. 78—79. *Minos och Elysium*
i hans stora själ fick rum.
R. 96. *för mitt lugn, för allt, för allt. —*
R. 99. *och se med förklaradt öga*
R. 104. *Du satt än med oss, och såg*
R. 119—121. *Flyger Minnets turturdufva*
också öfver grafvens rand,
löser ingen död de ljufva.
R. 123. *o så dela än vår smärta*
R. 125. *så fyll ofta än hans hjerta*
R. 127. *så tag mot hvar tår vi blande*
R. 129. *så farväl, du gode Ande,*

L. P. Munthe, född 1752, död den 27 maj 1807, var vän och faderlig gynnare till Tegnér: se dennes *Sjelfbiografiska anteckningar* 1839 och brefvet till Chr. Myhrman af den 12 december 1799. Om Munthe se

WEIBULL-TEGNER, *Lunds universitets historia,* II: 222—223. Om dikten se A. NILSSON, *Tegnérs filosofiska och estetiska studier,* s. 29—32, BÖÖK, *Esaias Tegnér,* I: 72—74.

S. 235. **Fragmentet.** Efter Hs. — S. 236, r. 15. Efter *Kurtisörer* är struket *Förf. känner icke de hemliga.* — S. 238, r. 1. Efter *kläder mig* är struket *Jag hoppas den sköna har nog förstånd för att se åt hvem hon ger företrädet.* — S. 238, r. 28. Satsen *Man kan ej etc.* lydde urspr. *Hvarje vettenskap fordrar sin man.* — S. 241, r. 3. *Lik Gud* ändr. fr. *som en rätt Christen.* — S. 241, r. 13. *Öppnade sina etc.* ändr. fr. *gick att afkunna följande* Dom. — S. 241, r. 23. *brasan* ändr. fr. *gatan.* — S. 241, r. 25. *För att . . . erfarenhet* inskjutet i marginalen i st. f. ett struket *utan tvifvel.*

Fragmentet är Tegnérs enda kända novellistiska försök; sannolikt återger det stämningar från förlofningsåret 1802, och personkarakteristikerna ha måhända icke saknat en satirisk aktualitet. Stafningen (med konsekvent brukande af *att* och *till*) hänvisar det till årets senare del; i *Fadersnamnet* (den 12 februari 1802) stafvar Tegnér *at,* i *På Fru A. M. B. Myhrmans födelsedag* (den 9 sept. 1802) däremot *till.*

KOMMENTAR TILL BREFVEN

De här aftryckta brefven förvaras i Lunds universitetsbibliotek med undantag af några, som nedan angifvas. Aftrycket följer noggrant originalen.

De i jubelfestupplagan (1884) publicerade äro här på flera punkter fullständigare återgifna. De i nämnda upplaga icke förekommande äro tjuguåtta (nr 4, 7, 10, 15, 16, 17, 18, 28, 36, 37, 38, 40, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63).

Brefven *till* Tegnér äro från denna tid icke i större antal bevarade. Några (företrädesvis från brodern Elof) äro tryckta af Elof Tegnér i *Ur Esaias Tegnérs papper* (1882); några andra hos E. Wrangel, *Tegnérska släktminnen och ungdomsbilder* (1913) samt *Tegnérs kärlekssaga* (1916) och *Rämen och Tegnérminnet* (1917).

Uteslutningar angifvas, om de äro längre, med tre streck (— — —), kortare med tre punkter (. . .). Ifyllningar vid defekta ställen omfattas af klammer [ ]. Alla andra tecken tillhöra originalen.

Med E. T. inom klammer betecknas nedan att resp. anmärkningar tillhöra bibliotekarien Elof Tegnér och redan meddelats i jubelfestupplagan bd. VII (1885).

Undertecknad har redigerat brefafdelningen och svarar för nedanstående anmärkningar.

E. Wrangel.

1. Till brodern Elof, då student i Lund och en tid informator på landet i västra Värmland, är detta det äldsta bevarade brefvet af skalden skrifvet. Han vistades då ännu hemma hos modern i Millesviks prästgård.

Brefvet redogör för hans studier för den äldste brodern Lars Gustaf, som efter faderns död (10.II. 1792) någon tid var informator på en gård i närheten af hemmet. Jämte Cornelius Nepos och Cicero lästes latinsk grammatika samt M. Werners »Genväg, hvarefter latinska språket med mindre möda af ungdomen vid skolorna läras kan» och H. Sjögrens glosförteckning, »Liber memorialis». — I franska läste han en ungdomsbok »La Religion des Dames» (med »Locken» torde icke kunna menas den bekante engelske filosofen John Locke, hvars skrifter i Sverige annars ofta lästes i fransk öfversättning, t. ex. Le Christianisme raisonable). Med »Bergklinten» menas sannolikt O. Bergklints »Sammandrag af alla vetenskaper», en den tiden mycket använd encyklopedi för ungdomen. — »Lagerbring» = Sven Lagerbrings »Sammandrag af Svea rikes historia», hvaraf 6 delar utkommo. — C. Millots »Gamla statshistorien» hade utgifvits i svensk öfversättning af G. A. Steckau. — Jämte franska synes den unge Tegnér redan nu ha läst något tyska, sannolikt Gellerts »Fabeln und Erzählungen», hvilket populära arbete dock hos oss äfven lästes på franska. — P. Köhlmark (som sedan blef lektor i Karlstad) hade 1785 utgifvit en »Inledning till filosofien och moralen».

Egendomen Hjälleskata, tillhörig ryttmästare C. A. Roos af Hjälmsäter, är nära grannskap till prästgården (se E. Wrangel, *Tegnérska släktminnen* s. 125).

Brodern Johannes, fyra år äldre än Esaias, var sjuklig och blef snart sinnessvag; vårdades mest i hemmet. — I Uddevalla hade tydligen också gjorts uppköp; med »han» s. 246 r. 6 menas handelsmannen därstädes.

[Några af dessa förklaringar af E. T.]

2. Magnus (Måns) Lagerlöf, skaldens kusin och vän, var nu sannolikt hos sin moder i Kila socken (se *Tegnérska släktminnen* s. 15).

Ingrirud, en mindre gård i annexförsamlingen Eskilsäter, hvilken, jämte Fläskerud inköptes af kyrkoherden Tegnér, och dit änkan flyttades efter nådåret, som slutade 1 maj 1793.

3. Kronobefallningsmannen (kronofogden) Jacob Branting hos hvilken skalden vistades som skrifvare 1793—1796, understödde honom sedan i hans studier (se E. Wrangel, anf. arb. s. 170 ff.).

Hos B. arbetade också Olof Klingberg, som vänligt tog sig af sin lille kamrat.

»Skåterud» (otydligt i handskriften) möjligen = byn Skätterud i Frykeruds socken, där också Brantings boställe Högvalta var beläget.

Esaias Tegnér vistades nu hos brukspatron Myhrman på Rämen i Bergslagen tillsammans med sin bror Lars Gustaf, då informator därstädes.

4. Sven Spak var son till kyrkoherden G. Spak i Millesvik, skaldens faders företrädare, hvars änka bodde kvar på Näset.

Brukspatron Myhrmans äldre söner (»gosserna», obs., värmlandismen) befunno sig nu med Lars Gustaf Tegnér vid universitetet i Uppsala.

5. På Säldebråten bodde Brantings svåger häradsskrifvaren M. Abrahamsson.

6. Årtalet är i originalet felskrifvet (1798).

P. Frykblom var »ottesångspredikant» i Filipstad och blef äfven skolmästare därstädes, † 1800. L. G. Tegnér sökte denna plats efter honom. Förut synes Elof, som nu vistades i Lund, ha haft tanke därpå.

J. A. Ågren (f. 1725, † 1811) var kyrkoherde i Nor.

P. Alstedt var kollega vid Karlstads skola och konsistoriinotarie; blef 1807 kyrkoherde i Väse härad.

I den Tegnérska kretsen roade man sig i ungdomen att med grekiska bokstäfver skrifva vissa (svenska) ord, som ägde särskild betydelse eller ock inneburo ett särskildt konfidentiellt meddelande.

Döttrarna på Rämen, Eva och Anna, voro vid denna tid i Karlstad för lektioner i språk, musik m. m. Om Elofs böjelse för Eva se *E. Wrangel*, Tegnérs kärlekssaga s. 194 ff.

Fastingen, den stora marknaden i Kristinehamn, hölls i slutet af februari månad.

Esaias Tegnér vistades nu på Rämen i egenskap af informator för de yngre gossarna Myhrman. De äldre, Bengt Didrik, Gustaf, Olof och Magnus, studerade nu vid universitetet i Lund.

»Hon» s. 252, r. 24 = fru Myhrman. A M = hennes dotter Anna.

»Spaken» = Nils Leonard Spak, nu student i Lund, Tegnérernas vän, en poektiskt begåfvad natur (slutl. skolrektor i Karlstad).

»Sigillet» synes Magnus Lagerlöf hafva förfärdigat åt Es. Tegnér.

Lektor Bengt Antonsson afled d. 7. april 1794.

Nils Seldén, kollega vid skolan, blef icke gymnasieadjunkt, hvartill däremot Elof Tegnér utnämndes 1801.

J. K. Hösts tidskrift Nordia utgafs blott år 1795.

»Vitterhetssällskapet» dit väl Elof Tegnér och Spak hörde, synes icke ha haft någon längre existens.

7. Afvelsäter, en gästgifvargård närmast söder om Säffle. Det var således icke, såsom Böttiger uppgifver, i Göstakrog — den närmast norr därom belägna gästgifvaregården, hvarifrån posten plägade gå

ut till Näset — som E. Tegnér stötte till de unga herrarna Myhrman, med hvilka han fick ressällskap till Lund.

Gustaf Myhrmans bref till fadern, dat. Lund d. 30 okt. 1799, är aftryckt hos E. WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 141 ff.

Man observere den unge Tegnérs beundran för fransmännen, tydligen bibringad på Rämen. Se E. WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 147 f. samt två uppsatser i Stockholms Dagblad nov. 1916.

P. Ekströmer, Tegnérernas gode vän, hade först studerat i Uppsala och var redan prästvigd, då han såsom handledare för ett par unga studenter kom till Lund.

J. Benzelius' Repetitio Theologica var den vanliga läroboken i den »teologiska» (allmänt förberedande) examen vid universitetet.

Elof Tegnér var nu anställd som informator på en gård vid Malmö.

M. Lagerlöf hade efterträdt Es. Tegnér som informator på Rämen.

J. P. Bellander var inspektor vid Rämen.

8. »Anledningen till de upplopp, som under slutet af 1799 föreföllo i Malmö, Göteborg, Norrköping och Linköping, var såsom förf. riktigt antager, den kungl. förordning ($^5/_{11}$ 1799), hvarigenom husbehofsbränning, ehuru kronans brännerier voro i gång, för vissa tider medgafs, oaktadt spannmålens dyrhet och missväxten. Upploppet i Malmö, som i den ungdomlige författarens skildring erhållit förstorade dimensioner, stillades hastigt genom militärmaktens ingripande, hvarefter två af orostiftarne dömdes till döden.»

[E. T.].

Värmlands nations kurator synes vid denna tid ha varit akademiadjunkten A. Setterlin. (Nationens protokoll äro för dessa år förstörda.)

K. F. Fallén var nu docent i botanik, och U. J. Åberg äfvenledes docent och »custos machinarum» (Åberg blef sedan Tegnérernas gode vän. Jfr ock n. 10.)

Om Tegnérs Napoleonsdikter se ofvan s. 371.

Professorerna Munthe och Fremling voro framstående flilosofer, Norberg berömd orientalist, A. Lidbeck d. y. bibliotekarie och (1801) professor i estetik.

Förslaget om en kondition hos assessor Malmros realiserades icke.

Brukspatron Myhrmans födelsedag, som också var Luciadagen, högtidlighölls alltid af familjen.

9. Om konditionen på Yxkullsund se E. WRANGEL, *Tegnér och Småland*, i Turistföreningens årsskrift 1916 s. 59 ff.

10. Anders Hylander, som i ungdomen varit Thorilds vän, var nu e. o. teol. professor, en af universitetets mera bekanta lärare.

Den äldre af de två disciplarna, Abraham Leijonhufvud, följde med Es. Tegnér till Lund hösten 1800.

Kandidatexamen (för magistergraden) var den tiden delad i en filologisk och en filosofisk. Antalet magistrar vid promotionerna var den tiden bestämdt, och det hände därför, att åtskilliga yngre eller

med svagare betyg försedda kandidater fingo vänta till en påföljande promotion.

De yngre sönerna på Rämen, för hvilka M. Lagerlöf nu läste, voro Johan, Asmund och Alrik. Götrik, den yngste, var då blott fyra år gammal.

12. M. Lagerlöf vistades nu som kurslärare vid Össjö i nordvästra Skåne hos prosten Olof Bring (Jfr nedan n. 13). L. G. Tegnér hade varit i Lund och aflagt teologie licentiatexamen och nu rest öfver Småland och Västergötland samt Vänern hem till Värmlandsnäs. Olof Myhrman hade aflagt juridisk examen samt inskrifvit sig i Göta hofrätt.

»Filipstadssaken» var den nyssnämnde broderns plan att söka skolmästare- och predikantsysslan i Filipstad (jfr ofvan under 6.)

Såsom anteckningar i Es. Tegnérs exemplar af Kants Kritik der praktischen Vernunft och Rechtslehre visa, läste han dessa arbeten första gången under sommaren 1801. En använd kommentar till det förra af dem var G. E. Schultzes »Erläuterungen» etc. [E. T.]. Om dessa studier se ALBERT NILSSON, *Inledning till Tegnérs filosofiska och estetiska skrifter* s. 27 ff.

Bjerkén var den ryktbare läkaren Pehr af B., särskildt bekant genom Runebergs Döbeln vid Jutas.

Leibnitz lärde att denna värld är den bästa möjliga.

Permässan (Persmässan) var den stora marknaden i Karlstad som hölls under högsommaren.

Magnus Myhrman synes den sommaren ha vistats i Lund.

Marie Beate Antonsson var flere år äldre än Tegnér (om fadern se ofvan under 6); om henne se vidare E. WRANGEL. *Tegnér och Småland*, i Turistföreningens Årsskrift 1916 s. 62 ff.

Ägaren af Yxkullsund, generalmajoren frih. H. G. Gyllengranat, svärfar till frih. Leijonhufvud i dennes andra gifte, hade aflidit d. 2 juni 1801.

Es. Tegnér hade dedicerat sin första afhandling (De Vita Anacreontis) till J. Branting.

Ekströmer (se ofvan föreg. sid.) hade afrest till släktingar i Finland; han stod på förslag till predikantsysslan på den Sverige tillhöriga ön S. Barthélemy.

C. A. Tiliander, af Tegnér besjungen, se dikten ofvan s. 214.

D. O. Stocke var Tilianders kamrat af Smålands nation.

För prof. N. H. Sjöborg hade Es. Tegnér författat en uppsats »Öfver Europas tillstånd vid reformationstiden», hvarom se ofvan s. 373 Jfr ock brefvet n. 14.

J. G. Eckerberg (slutligen docent) och J. Brag (slutl. professor) hörde också till den Tegnérska kretsen i Lund.

Es. Tegnér och hans discipel bodde under terminen hos änkefru professorskan Stobæus strax vid (öster om) domkyrkan.

13. Några bref från Elof Tegnér till brodern af våren 1801 äro aftryckta i *Ur Esaias Tegnérs papper* s. 3 ff. Jfr äfven E. WRANGEL, *Tegnérs kärlekssaga* s. 167 ff.

L. G. Werner, en berömd kirurg och vattenläkare i Stockholm, synes en tid ha uppehållit sig i Kristinehamn.
K. J. Kiellman, Elof Tegnérs vän, praktiserade nu i Filipstad, blef sedan provinsialläkare i Bergslagen.
Bröderna Tegnér betecknade med X Eva Myhrman med Y hennes syster Anna och med Z modern.
J. Holmstedt, en släkting till Myhrmans, uppvaktade i ungdomsåren Anna M.
A. E. Klasén slutl. komminister i Växjö stift.
Daniel Bexell, slutl. komminister i Växjö stift, blef icke gift med någon hoffröken Koskull (den åsyftade var väl den ryktbara Aurora K., gift 1806 med grefve M. F. Brahe).
Anna Myhrmans födelsedag var den 12 september.
Branting (B—g) understödde Es. Tegnér under studieåren (jfr ofvan n. 3 och 9).
Med Hedrén åsyftas sannolikt J. J. Hedrén (senare biskop i Karlstad), som var lierad med den Myhrmanska familjen.
Med Wennerstjernskorna åsyftas fru K. E. Wennerstierna f. Bratt, brukspatron Myhrmans kusin, och hennes dotter.

14. Brefvet vittnar om ett irriteradt humör hos författaren, hvilket här föranledt nedsättande omdömen bl. a. om hans beskyddare prof. L[idbec]k. — Det är sommarens studier han i brefvets början åsyftar.
A. J. Flensburg fick en klockaresyssla i S. Rörum, men blef 1802 prästvigd och sedan kyrkoherde.
Med P. Pontén, kyrkoherdeson från Hultsjö och kamrat med Es. T. i Lund, har denne trol. sammanträffat under ferierna i Småland.
Holmstedt se här ofvan J. Wennersten, brukspatronson liksom den förre, var ock befryndad med Myhrmans.
Lektor Olof Bjurbäck blef kyrkoherde i Filipstad, slutl. biskop i Karlstad.

15. E. Fahlbeck, kusin till Holmstedt, var befryndad med brukspatron Myhrmans, som sedan blef hans förmyndare.
M. Fröding var också, liksom den förre, brukspatronson från Filipstad.

16. Originalet förvaras på Rämen (i »Tegnérrummet»)
Om Lars Gustaf Tegnérs och systern Britta Hertz (på Nolby) död och broderns stämningar denna tid se E. Wrangel, *Tegnérska släktminnen* s. 225 ff. Där är äfven (s. 244 ff.) detta bref aftryckt. Jfr också *Tegnérs kärlekssaga* s. 182 f., där ett bref från Myhrman till Es. T. meddelas.

17. Myhrmans bodde under marknaden i Karlstad hos sina släktingar Westers på Våxnäs, där M. Lagerlöf nu var informator.
Sofia Tegnér f. Brand var L. G. Tegnérs änka.

18. Originalet förvaras på Rämen (liksom n. 16).
Om vistelsen på Rämen se *Tegnérs kärlekssaga* s. 247 ff.
Magnus Hedrén blef med. doktor i Lund 1806.

19. Finnes i koncept, som här aftryckts, samt i afskrift af brodern Elofs hand. Den senare har öfverskriften *Min nådigaste Mamsell.* Konceptet har rubriken *Till E. C. M.*

Konceptet har några rättelser, som ofvan i texten införts. I r. 20 (nederst s. 283) är ett *likväl* efter »Betänk» struket.

I r. 21 (öfverst s.) stod ursprungligen *offer* i st. f. »rökverk».

R. 22 lydde ursprungl.: *Ty det var endast uti fabelns dar.*

R. 28. *Ha gracerna likväl ej öra.*

R. 51 o. 52. *Och ök till tio så de nio Sångmörs tropp*
liksom Ni längesen Behagens ökt till fyra

I afskriften lyda r. 27 o. 28 (7 o. 8 uppifrån s. 284)
Hur vackra rim man gör, hur artigt man framför dem,
Så ha dock Gracerna ej öra för dem.

R. 37 afbrytes efter »att känna Er».

R. 37—42 äro ersatta med följande (Elofs stafning bibehålles): *Men jag glömmer afsigten med mitt bref. Den skulle annars vara, at tacka Er för de stunder af Ert sällskap jag i somras hade äran at njuta. För öfrigt önskar jag, at Ni af allt som angår mig först glömmer mitt lynne, sådant det så ofta var. Man måste sakna för att bli vis, märker jag.*

R. 43 börjar: *Lund finner jag rätt ledsamt.*

I r. 46—47 heter det: *vore dock saken, som jag tror, lätt att hjelpa. Se här et förslag.*

R. 60 lyder i afskriften:
Hvad jag ej orättvist begär

Slutet lyder: *jag har äran vara*
Er ödmjukaste tj[äna]re Esaias Tegnér.

I afskriften står också dateringen.

20. Konceptet till detta bref till Anna Myhrman är börjadt på samma papper som n. 19. Dessa bref voro tydligen afsedda att läsas i familjen — däraf den högtidliga tonen: förlofningen var ännu icke af familjefadern erkänd.

Några små ändringar förekomma i detta koncept, den viktigaste är att i r. 26—27 ursprungl. (i st. f. är något som Ni får förklara mig) stod: *var mig verkligen oväntadt.* Det af N. Hagelberg utförda porträttet, f. n. förvaradt i Tegnérsstiftelsen i Lund, är det enda från yngre åren bekanta af Anna Myhrman.

»Öfverallt Er nöjet finner» etc. ur ofvan s. 39 meddelade poem.

21. Förf. vistades nu i öfverdirektören M. F. Strübings hus som informator för dennes söner Fadder och Tave (se 22). S:s fru f. Gjörloff var syster till professorskan Tegman i Lund.

Riksdrotset grefve C. A. Trolle Wachtmeister var nu Lunds universitets kansler.

C. G. Sjösten och C. G. Kökeritz voro tjänstemän i k. m:ts kansli, den senare blef efter G. H. Thomée kanslerssekreterare.

Prosten Tiliander var far till Tegnérs ofvan omtalade vän.

A. Wickelius, vice bibliotekarie vid Lunds universitet, i hvilken syssla han efterträddes af Tegnér. Med hans bror menas sannolikt E. M. Wickelius, som varit student i Lund, men sedan ingick vid postverket.

Lidbecks tal vid den alkademiska högtidligheten med anledning af prins Karl Gustafs, storfurstens af Finland, födelse, blef icke tryckt [E. T.]

22. M. Lagerlöf hade under julen vistats hos sin farbror kyrkoherden E. Lagerlöf i Arvika, familjen Wester på Våxnäs (se ofvan s. 413) åter hos slägtingarne på Rämen. Gustafva Wester var vänninna med flickorna Myhrman; hon afled 1804, jfr Tegnérs dikt ofvan s. 107.

Kapten Spak var möjligen den N. H. Spak, som en tid var förlofvad med Tegnérs äldre syster Anna Lisa (se *Tegnérska släktingarna* s. 81). Denne Spaks kusin var lektor Olof Spak i Karlstad, som troddes komma på biskopsförslag.

Es. T. hade d. 20 december 1802 för en akademiadjunktur i filosofi försvarat en afhandling om Kants lära om »tinget i sig»; det var denna han nu sändt till Värmland.

Inspektoren J. P. Bellander hade fått anställning vid de Hermelinska bruken i Norrland, dit också bergmästaren I. J. Quensel reste.

Elof och Peter Lagerlöf voro bröder till Magnus, den förre präst, den senare bruksbokhållare.

Om fröken Koskull se ofvan s. 413.

23. Originalet till detta bref, liksom till 29, 33, 34 och 39, försvaras bland Vetenskaps- och Vitterhetssamhällets handlingar, i Göteborgs stadsbibliotek. Lektorn professor G. Rosén var samhällets sekreterare.

Den belönta dikten se ofvan s. 30 samt om den samma s. och där angifven litteratur.

Om Eckerberg se ofvan s. 12.

24. Prof. Lidbeck, som jämte Tegman rekommenderat Tegnér till Strübing, hade tydligen från denne mottagit ett bref med klagomål öfver bristande sociala hänsyn hos sönernas informator.

Lidbeck sände Tegnér det handskrifna, men med filosofiska fakultetens sigill försedda »proclama», dateradt 27. 1. 1803, som i texten åsyftas, och hvari han tillkännagifvit för den studerande ungdomen att Es. T. blifvit utnämnd till docent i estetik. Det afslutas med vackra ord om Lidbecks förtroende för Tegnér och de förhoppningar universitetet ställde på den unge docenten: »Gratissimo munere fungor, cum Ordinis mei nomine nuntiatum eo, laudatæ hujus disciplinæ, cui æsthetica nomen est, laudatissimum Doctorem ab illustrissimo Cancellario publice constitutum esse Esaiam Tegnér, quem ingenio, doctrina et vistute amabilissimum optimus quisque plurimi facit, quemque ego propter singularem ejus in me amorem et fidem mirifice deligo.

Novo huic Doctori favete, quæso, Lectores, ut semper antea, ita posthac, et mecum votum facite, ut eximius hic ad gloriam natus educatusque juvenis diu et feliciter vivat, sed, quamdiu vivat, noster sit.» [E. T.]

Skalden M. Choræus var lärare och predikant vid krigsakademien på Karlberg (jfr n. 31), där Myhrmans son Johan nu var elev.

A. C:son Kullberg, förut docent i Lund, nu tjänsteman vid hofkanslersexpeditionen, hörde också till Tegnérs litterära umgänge i Stockholm (jfr n. 26).

Leopolds Virginia, som trycktes 1802, uppfördes första gången juni 1803 (se n. 26).

25. Biskopskandidater, nämligen i Karlstads stift (jfr ofvan n. 23).

Af Leopolds Samlade skrifter utkommo tre band 1800—1802, en ny uppl., ändrad och tillökad, utkom först 1814 ff.

26. Originalet förvaras i Kgl. biblioteket.

Ett koncept till verserna förvaras i Lunds universitetsbibliotek; det visar följande afvikelser:

R. 1. *Med våren nyss från stadens gny*

(ursprungligen stod r. 1—2):

Nyss du från stadens tomma gny
Med våren hastade att fly.

R. 7—9 ha ursprungligen lydt (sedan i konceptet rättade):

Att skåda hänryckt än en gång
Den urbild till din höga sång
Du gått i Minnets hvalf att bära.

Sedan är hänryckt ändradt till *lycklig* och hvalf till *sal.*

R. 11 har ursprungligen lydt:

Den telning som han fostrat har.

R. 20 (s. 298 r. 9 uppifrån) stod först *vanka*, som omedelbart utströks och ersattes af *svärma*; vid utskriften har förf. återgått till det förra ordet.

Kullberg (se ofvan n. 24) härstammade från Skåne, där fadern var kyrkoherde i V. Karup. Denne var »urbilden» för K:s prisbelönta poem Ålderdomen.

Passagen om Gyllenborg syftar på G. F. Gyllenborgs bekanta dikt »Satir öfver mina vänner».

När Leopolds Virginia (se ofvan n. 24) nästa gång trycktes (1814), var dess slut ytterligare förändradt, men Secinii »arrangemanger» åter borttagna.

Choræus var också pastor vid Södermanlands regemente.

A. D. Hummel, kamrat med Kullberg, hörde till de unga vitterlekarne i Stockholm, med hvilka Tegnér gjort bekantskap.

27. Originalet till detta bref är numera förstördt. Större delen däraf finnes i afskrift. Ett par i texten icke upptagna stycken lyda:

Du var bra elak, då du kunde önska af bara hämd att den intressanta correspondensen skulle upphöra. Men nej, min k. Bror, ännu florerar

den till vederbörandes stora gamman. Hvar fjortonde dag har jag merendels bref. Dessutom är nu, sedan sommaren börjat, en f—dt stark trafik mellan oss med grönsaker, blommor, löf, myrtenqvistar, rosenkransar. I sinom tid skall du få del af arterna jemte en hop anekdoter i samma ämne, som bättre förtäljas mundtligen än skriftligen. — — — I hela Vermland briljerar ingen mer än A. och hennes syster. Det är sol och måne, och ändå — älskar jag henne. Men just deri ligger felet, förstår jag.

Jfr *Tegnérs kärlekssaga*, s. 200 f.

Brefvet antyder skämtsamt studiet af Fichte (den intelligibla världen — sinnesvärlden) och Kant (läran om tid och rum som medvetandets kategorier).

28. Om Tegnérs vistelse med sina disciplar på Rämen se *Tegnérs kärlekssaga*, s. 264 ff.

Uttrycket om »kontraband» hänför sig till principalen Strübings egenskap af öfverdirektör vid tullen. Skämt om »kontraband» i äktenskapet var den tiden vanligt, liksom om den äkta mannens »horn» eller hans »kröning» (jfr uttrycket om Bonaparte i n. 42).

29. Se ofvan vid n. 23.

30. Es. T. fick verkligen tillstånd att, ehuru han icke hade den stadgade åldern söka gymnasiiadjunkturen i Karlstad, som hans bror Elof nu innehade, men skulle lämna för att bli lektor. Tegnér afsade sig slutligen sysslan. Se om denna befordringsfråga Albert Nilsson anf. arb., s. 5 fl. och E. Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 248 ff. samt brefven n. 37, 38 o. 40.

Brefvet från Choræus till förf. är tryckt i *Ur Esaias Tegnérs papper*, s. 17 ff.

J. D. Valerius hade erhållit stora priset i Sv. akademien för poemet Tålamodet.

Choræus fick för sin dikt Förnöjsamheten endast hedersomnämnande. E. G. Geijer fick stora priset i vältaligheten för äreminnet öfver Sten Sture.

31. Brefvet från Choræus se här ofvan. Hans svar på detta bref se *Ur Es. Tegnérs papper*, s. 19 ff.

Verscitatet är ur Choræus' dikt vid magisterpromotionen i Åbo 1802, Människans värde.

Ålderdomen var Kellbergs stora prisdikt 1802 (se ofvan föreg. sid.).

J. O. Wallin fick ett pris för öfversättningar från Horatius.

E. J. Wahlgren hade någon gång förut vunnit pris i Sv. akademien. Se vidare om dessa täflingsskrifter G. Ljunggren, *Sv. akademiens historia*, I, s. 222 ff.

Med »Myhrman», till hvilken förf. ber Choræus hälsa, menas sannolikt Gustaf M., som nu tjänstgjorde i kgl. maj:ts kansli.

J. D. Valerius' öfversättning på vers af Voltaires Mahomet uppfördes för första gången d. 20 april 1804 och utkom på trycket 1806.

32. Originalet tillhör Lemchens dotterdotters son m. dr. J. Reenstierna, Stockholm.

27—231749. *Tegnér, Samlade skrifter. 1.*

Laurentius Valla, namnet på en bekant humanist, var Lars Lemchens smeknamn bland vännerna. Denne vistades nu i sin hembygd, sysselsatt med studier och arbeten för magistergraden; hans senare på året ventilerade disputation handlade »de origine literarum Græcarum». Tegnér vistades, såsom ofvan antydts, hos Strübings och professor Tegmans svärfar direktören Erik Gjörloff i Landskrona. Tegnérs dikt öfver denne se ofvan s. 139.

»Salva gloria» = med räddad ära.

Med Gezelius menas Johan Gezelius' Grammatica græca, en mycket använd lärobok.

33. Se ofvan vid n. 23 s. 415.

Om Den Vise se ofvan s. 379 ff.

34. Se ofvan vid n. 23.

Tegnér träffade verkligen E. G. Geijer i Värmland det året, i september på Rämen, med hvars värdfolk G. också var aflägset släkt (se *Tegnérska släktminnen*, s. 45 och släkttafla III). Äfven följande år träffades de i Värmland, jfr Geijers bref till Tegnér af d. 19 nov. 1805, tr. i *Ur Esaias Tegnérs papper*, s. 25 f.

Dr C. B. Rutström hade i Stockholmsposten skarpt kritiserat vitterlekaren J. Angelini's »Encyklopedie» för barn eller kort sammandrag af alla vetenskaper», hvilket föranledde flera repliker. Se G. Ljunggren, *Sv. Vitterhetens häfder*, III, s. 506. Rutströms öfversättning af Ovidii Faëton blef uppläst på Sv. akademiens högtidsdag dec. 1803, se Ljunggren, *Sv. akademiens historia*, I, s. 233.

Den till Rosén skickade dikten var måhända poemet öfver fru A. Chr. Wåhlin, se ofvan s. 103.

35. Tegnérs till Chr. Myhrman dedicerade afhandling behandlade de i Iliaden uppträdande gudarna (I—II) och försvarades af två kandidater; dessa senare betalade tryckningskostnaderna.

Dedikationen är ofvan s. 118 ff. meddelad. Jfr anm. därtill s. 386.

36. Om planerna på plats i Karlstad se ofvan n. 30 och 31. samt *Tegnérs kärlekssaga*, där också (s. 280 ff.) förlofningens offentliggörande omtalas.

Axel Fryxell, som redan innehade det Geijerska lektoratet (i naturalhistoria), ville genom att söka ett annat lektorat få förbättrade löneförmåner. U. J. Åberg utnämndes emellertid till lektor (i matematik) 1805.

Planen på en adjunktur och vice bibiliotekariatet blef verkligen realiserad, jfr följ. bref.

37. Se anm. till föreg. bref.

Att med penningar visa sin erkänsla för en hos en styrelse, domkapitlet, kansler etc., uträttad tjänst var ännu den tiden öfligt.

38. I sitt bref till Tegnér hade Myhrman, jämte vänligheten om titeln (se *Tegnérs kärlekssaga*, s. 283 f.), framställt en fråga rörande ett

ställe i Livius (41: 15: 1). Tegnér följer i sitt svar de förklaringar som A. Drakenborgh i sin kommenterade upplaga, bd V (1743), s. 581 f. lämnar.

39. Se ofvan n. 23 och 33.
Tegnér hade troligen på väg till Värmland i början af sommaren gjort bekantskap med prof. Roséns familj i Göteborg.

40. Om Wickelius se ofvan s. 415 W. lämnade verkligen vicebibliotekariatet, sedan han prästvigts 1804, och blef följande år kyrkoherde i Hvittaryd, Växjö stift. — Det var denna tid icke ovanligt att genom ett »ackord» försäkra sig om en snabbare befordran. Myhrman hade erbjudit sin blifvande måg understöd både till denna ackordsumma och till dusören åt kanslerssekreteraren Thomée. Jfr n. 42.

41. Originalet i Kgl. biblioteket, Stockholm.
Det skickade poemet var Förvillelsen, se ofvan s. 126. Jfr anm. s. 386.
Hvarken P. A. Granberg, en mycket produktiv vitterlekare och historiker, som redan 1799 vunnit ett mindre pris i Sv. akademien, eller J. P. Grangren, som fått ett pris 1800, erhöll denna gång den Lundbladska belöningen.
Choræus gifte sig i början af år 1805 med änkefru S. Chr. Robsahm (sedan omgift med F. M. Franzén); jfr n. 43.

42. Om dusören åt kanslerssekreteraren Thomée se ofvan vid n. 40.
Om ordleken med Napoleonskröningen jfr ofvan vid n. 28.
Om de politiska förhållandena denna tid se Fr. Böök, *Esaias Tegnér*, s. 77 ff.
Den s. 331 omtalade Nilsson synes knappast ha varit den sedan berömde Sven Nilsson, hvilken först 1806 blef student.

43. Originalet i Kgl. Biblioteket, Stockholm.
Om poemet Förvillelsen se ofvan vid n. 41.
Stockholmspostens utgifvare C. P. Lenngren (fru L:ns man) synes ha vägrat införa poemet i sin tidning på grund av någon renlärighetsbetänklighet, möjligen med anledning af dess 8 strof. [E. T.].
Dikten vid A. M. Påhlssons graf, vanligen känd under titeln »Vid en borgarflickas graf», se ofvan s. 130 samt anm. därtill s. 386. Den blef uppläst i Sv. akademien d. 10 jan. 1805. Se Ljunggren, *Sv. akademiens historia*, I, s. 20 f.
Choræus hade predikat på Sv. akademiens högtidsdag d. 20 dec. 1804.
Sv. akademien uppmuntrade och belönade den tiden ofta öfversättningar från latinska skalder, år 1804 fick en sådan andra priset och fem stycken hedersomnämnande. (Ljunggren, *Sv. akademiens historia*, I, s. 237.)
Något poem öfver odödligheten synes då icke ha kommit i fråga; P. A. Granberg fick 1814 andra priset för en öfversättning af Delilles Odödligheten.
Geijer fick år 1805 hedersomnämnande för äreminnet öfver Axel

Oxenstjerna. Se LJUNGGREN, *Sv. Vitterhetens häfder*, III, s. 53 samt n. 48 nedan.

44. Om det af prof. Lundblad planerade lexikonet se föreg. brev samt *Tegnérs kärlekssaga*, s. 288—390.

45. M. Lagerlöf var nu predikant i Näsräms kapellförsamling och bodde på Rämens herregård.

För Anna Myhrman synes han ha hyst en varm böjelse. Hon uppvaktades då också af en ung bruksman, A. Hülphers. Jfr *Tegnérs kärlekssaga*, s. 291 ff.

Absentes carent = de frånvarande få vara utan.

Om Tegnérs vän Eckerberg se ofvan s. 412.

Eriksson = Anders Ericsson från Glava, magister i Lund 1805, sedan kyrkoherde i Hyby, Lunds stift.

Olof Örtenblad, student i Uppsala, var en tid informator på Rämens, slutligen kyrkoherde på Dal.

46. Om rivalerna se föreg. anm.

H—s = A. Hülphers.

A— (i slutet af brefvet) = Anna Myhrman.

J. Sönnerberg blef 1805 adjunkt i ekonomi (naturvetenskap) efter F. Liljenroth. M. Thelin, Tegnérs vän, s. å. i fysik efter U. J. Åbergs befordran till lektor i Karlstad. L. P. Wåhlin var adjunkt i historia samt i romersk vältalighet; J. L. Wickelgren var docent i det senare ämnet, men blef först 1808 adjunkt och då i filosofi.

J. M. Lindfors, »Smålands lejon» kallad, hörde till den intima Tegnérska kretsen, liksom i ungdomsåren hans bror A. O. Lindfors (jfr n. 27).

Den till Lagerlöf skickade dikten synes ha varit Långfredagen, se ofvan s. 143.

Lagerlöf hade som kapellpredikant ännu icke eget hushåll, utan bodde och åt hos Myhrmans.

M. Wener från Alster, magister i Lund 1808, slutl. komminister i Gåsborn.

47. Originalet något skadadt.

Bengt Didrik Myhrman, den äldste af bröderna, bodde nu som förvaltare på Liljendahls bruk (ett par mil norr om Rämen), hvilket också tillhörde brukspatron Myhrman.

Om inspektorerna Bellander och Brattlöf se *Tegnérs kärlekssaga* s. 56. Ordet »Bratts—n» är något otydligt i originalet (Brattströmskan eller Brattlöfskan?).

Om G. Billow, Evas fästman, se *Tegnérs kärlekssaga*, s. 296.

48. Under ett besök i Stockholm beställde Chr. Myhrman hos den skicklige etsaren J. Fr. Martin ett porträtt af sin far. Det förslag till inskription som Tegnér nu uppsände lydde:

Marmora fracta cadunt: stat virtus credita sedis
Magnaque cum pereunt nomina, cara vigent.
Ingenium studiumque probum satis facta loquuntur,
Effigies animis hæret amata piis.

Jfr *Tegnérs kärlekssaga*, s. 33, där en (fri) öfversättning på svenska meddelas. Under verserna skulle stå på latin (se ofvan texten): åt faderns minne har detta ägnats af Chr. Myhrman sonen.
Myhrman valde emellertid svenskan och skref själf en vers under kopparsticket. Detta är jämte versen afbildadt i anf. arb. fig. 4.

49. Om Tegnérs besök på Rämen sommaren 1805 se *Tegnérs kärlekssaga*, s. 290 ff.
E. Z. Munck af Rosenschöld, den berömde läkaren, blef 1805 professor i teoretisk medicin efter A. Barfoth.
Tegnér hade nu fått vice bibliotekariesysslan efter Wickelius.

50. Originalet i Kgl. biblioteket, Stockholm.
Inledningsorden en vanlig latinsk välönskningsfras.
Tegnér hade till Sv. akademien insändt poemen Ynglingens sotsäng och Kulturen, ofvan s. 72 och 147; jfr anm. s. 378 o. 388.
Tegnér synes hafva på sommarn 1805 eller kanske förut (jfr n. 43) fått läsa Geijers äreminne.
Lehnbergs äreminne öfver Gyllenhielm ansågs vara det förnämsta alstret i vältalighet på svenska.
I Stockholmsposten hade nyss förut (3 sept.) förekommit en grafskrift öfver fröken V. Ch. Gyllenborg undertecknad K (Kullbergs signatur), den slutar med följande rader:

Men förrän du återgår,
lik en tidig morgonstjerna,
opp i evighetens dag,
sänk din blick med välbehag
på den runa, sångens Tärna
ristade med konstlös hand
på din gömda urnas rand. —

Det medsända poemet var säkerligen Elden (ofvan s. 159). Det intogs icke i Stockholmsposten. Under vintermånaderna 1805—06 finnes där åtminstone ej infördt något poem, som kan misstänkas hafva Tegnér till författare». [E. T.] — Kullbergs bref till Tegnér äro från dessa år icke bevarade.

51. Tegnér hade inköpt en liten gård vid Gråbrödragatan i Lund. Om detta köp se E. Wrangel, *Rämen och Tegnérrummet*, s. 36. Jämte Myhrman gick professor Tegman i borgen för lånet i Malmö diskontbank.
Eva Myhrmans bröllop med G. Billow var utsatt till sommaren 1806, och man ville gärna att den yngre dottern Anna då också skulle stå brud (hvilket äfven skedde).

52. Originalet i Kgl. biblioteket, Stockholm.
Dikten öfver E. Rosenblads död (ofvan s. 185) hade tryckts i Lunds Veckoblad d. 25 mars 1806 (n. 949) såsom Bihang; tidningens utgifvare var Chr. F. Berling.

P. A. Wallmark hade 1805 blifvit bokhandels- och boktryckeriombudsman och ville nu visa sitt nit i öfvervakandet af att författningarna efterlefdes.

Om Kullbergs dikt Den husliga sällheten och dess bedömande och belönande se Ljunggren, *Sv. akademiens historia*, I, s. 211 ff.

De till Kullberg nu skickade dikterna torde ha varit Nelson och Rer (ofvan s. 192) och England och Frankrike (s. 195) eller Tålamodet och hoppet (s. 201).

Skandinavisk Literatur-Sælskab i Köpenhamn hade stiftats år 1796. Kullberg var medlem däraf. Dess sekreterare var J. K. Höst, (utg. af Nordia 1795, se ofvan s. 410) som besökte Lund och Stockholm och fick flera svenska vänner. Ett bref från denne till Tegnér af d. 28 maj 1806 är tryckt i *Ur Esaias Tegnérs papper*, s. 27 ff.

Th. Thaarup var en flitig och populär vitterlekare, Chr. Pram författare bl. a. till poemet Stærkodder, som inverkat på Ling (Gylfe). K. L. Rahbeck var ännu den förnämste litteratören i Danmark, innan Oehlenschlägers nya romantiska poesi skaffat denne det högsta anseendet.

I Stockholmsposten stod d. 10 april 1808 en dikt Till Fru G. E. L - -l och d. 18 april en Till den Okända, båda utan författarnamn eller signatur.

53. Originalet hos dr. J. Reenstierna, Stockholm. Jfr anm. vida n. 32.

Lemchen hade tänkt att läsa på en högre teologisk examen och samtidigt genom tjänstgöring vid universitetsbiblioteket (där Tegnér nu var vice bibliotekarie) skaffa sig prästerliga meriter, då amanuenserna där fingo räkna dubbla tjänsteår. Denna plan gick icke i verkställighet. J. R. Sommelius lämnade sin amanuensbefattning först 1810.

D. Aspelin, en af Tegnérs vänner, var då e. o. biblioteksamanuens och blef s. å. (1806) adjunkt vid gymnasiet i Vexjö. C. A. Agardh och D. Munck af Rosenschöld, hvilka båda, liksom Palm, promoverats 1805, blefvo 1807 docenter, den förre i matematik, den senare i grekiska. (han efterträdde 1812 Tegnér som vice bibliotekarie och adjunkt i estetik). Jonas Palm blef konrektor vid Malmö skola 1808.

M. Wöldickes Compendium theologiæ etc. hade utgifvits (i flera nya upplagor) i Lund af P. Munck.

Om J. Benzelius' Repetitio theologica se ofvan s. 411.

Dicta classica var en språklig hjälpreda vid studiet av bibeln.

54. Om Myhrmans dikt Bernsdorff och Pitt samt om den tidens politik se E. Wrangel, *Tegnérs kärlekssaga*, s. 81 f. samt Fr. Böök, *Esaias Tegnér*, s. 80 f.

55. Se rörande förhållandet till Branting och hans dotter Lisa E. Wrangel, *Tegnérska släktminnen*, s. 166 och 174 ff. samt *Tegnérs kärlekssaga*, s. 305 f.

56. Om sjukligheten hos Tegnér vintern 1806—1807 se E. Wrangel,

Rämen och Tegnérminnet, s. 34 f. (Där också utdrag ur Tegnérs bref till svärfadern af d. 23 okt. 1806.)

Asmund Myhrman vistades nu för studier i Lund och bodde hos Tegnérs.

A. Florman tog ingen ersättning för läkarvården (se n. 58).

57. »Quod felix faustumque sit!» en vanlig latinsk lyckönskan.

59. Om Christofer Tegnérs födelse se *Rämen och Tegnérsminnet*, s. 41 ff.

60. Öfver L. P. Munthe skref Tegnér en dikt, se ofvan s. 230 samt anm. s. 402.

Tegnér kom väl på förslaget i andra rummet, men fick icke denna professur, till hvars innehafvare (1808) F. J. Cederschiöld utnämndes.

Landshöfding H. af Låstbom ville icke intervenera hos universitetskanslern riksdrotset grefve Trolle-Wachtmeister, hvilket Myhrman då gjorde direkt.

V. Faxe (sedan biskop i Lund) kom icke att söka platsen.

Hos Myhrmans dotter och måg Billows i Sala föddes i maj en son.

61. Om Myhrmans resa till Göteborg, hvarifrån han hoppats få göra en tur till Lund, se *Rämen och Tegnérsminnet*, s. 55.

Gustaf Myhrman, som nu var ämbetsman i Stockholm, plägade ombestyra både sin fars och sin svågers affärer i hufvudstaden.

Om de politiska förhållandena denna tid se F. Böök, *Esaias Tegnér*, s. 79 ff. samt E. Wrangel, *Rämen och Tegnérminnet*, s. 53 ff. Köpenhamns bombardering omtalas vidare i nästa bref.

Akademiadjunkten (sedan häradshöfdingen) Johan Munck af Rosenschöld var gift med en dotter till den gamle domprosten S. Lemchen. Dennes efterträdare blef professor J. Hellman.

L. Weibull (f. 1755) var sedan många år adjunkt i den juridiska fakulteten.

63. Elof Tegnér var nu lektor i Karlstad.

Magnus Lagerlöf fick denna gång icke konsistoriinotariesysslan i Karlstad (först 1813).

Cederschiöld fick verkligen den omstridda professuren (se n. 60). Jfr om denna befordringsfråga vidare Albert Nilsson, *Inledningen* till *Tegnérs filosofiska och estetiska skrifter*, s. 14 ff. samt E. Wrangel, *Rämen och Tegnérminnet*, s. 47 ff.

Anna Lisa Brand, f. Tegnér, skaldens syster som 1804 blifvit änka efter faderns efterträdare i Millesvik H. M. Brand, gifte sig 1807 med pastor Nils Lidén, slutl. prost i Köla.

Johan Myhrman, nu officer vid arméns flotta, vistades öfver julen och nyåret hos Tegnérs, se *Rämen och Tegnérminnet*, s. 57 f.

INNEHÅLL.

DIKTER.

INNEHÅLL

INNEHÅLL

BREF.